

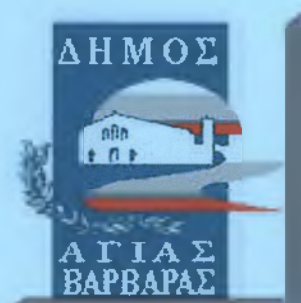
Τ.Ε.Ι ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Σ.Δ.Ο.

ΤΜΗΜΑ: ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΘΕΜΑ:

**«ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ
ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ»**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗΣ

Καλαμάτα, Μάρτιος 2006

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ:

Θα ήθελα να πω ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους αυτούς που με στήριξαν και με βοήθησαν στην ολοκλήρωση της πτυχιακής μου εργασίας. Ιδιαίτερα, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου κ. Παναγιώτη Φουρναράκη, υπεύθυνο της πτυχιακής μου εργασίας, που με τη βοήθειά του και τις κατάλληλες οδηγίες, με οδήγησε στη διεκπεραίωση αυτής.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω για την πολύτιμη βοήθειά τους, την Ευγενία Νικολοπούλου και τον Παναγιώτη Γκολφινόπουλο.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους γονείς μου και τον άνδρα μου, που με στήριξαν ψυχολογικά και όχι μόνο όλον αυτό τον καιρό που χρειάστηκα για την ολοκλήρωση της πτυχιακής μου εργασίας.

Η παρούσα πτυχιακή εργασία, είναι αφιερωμένη σε όλους αυτούς τους ανθρώπους με πολύ εκτίμηση !!!!!!!

ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ

Α.Ε.Ι.	Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Α.Μ.Ε.Α	Ατομα με Ειδικές Ανάγκες
ΑΝ.ΑΝ.Ε.ΠΕΡ.	Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρία Περιστερίου
Α.Σ.Δ.Α.	Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δυτικής Αθήνας
Γ.Γ.Λ.Ε.	Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης
Γ.Γ.Ν.Γ.	Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς
Γ.Δ.Μ.	Γραφείο Δημοτικής Μέριμνας
Γ.Ε.Ε.Π.	Γραφείο Ενημέρωσης και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
Δ.Α.Τ.Ε.Π.	Δημοτική Αναπτυξιακή Τεχνική Επιχείρηση Περιστερίου
Δ.Ε.	Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Δ.Ε.Π.Α.Δ.Π.	Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Δήμου Περιστερίου
Δ.Κ.Κ.	Δημοτικός Κοινοτικός Κώδικας
Δ. Σ.	Δημοτικό Συμβούλιο ή Διοικητικό Συμβούλιο (ανάλογα τη χρήση)
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Σ.Υ.	Εθνικό Σύστημα Υγείας
Ι.Κ.Α.	Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Κ.Α.Π.Η.	Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων
Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.	Κεντρική Επιτροπή Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος
Κ.Ε.Κ.	Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης
Κ.Ε.ΜΕ.Κ.Α.	Κέντρο Ερευνών και Μελετών Κοινοτικής Ανάπτυξης
ΚΕ.Π.Α.	Κέντρο Προώθησης Απασχόλησης
ΚΕ.Φ.Α.	Κέντρο Φιλίας και Αλληλεγγύης
Κ.Π.	Κοινωνική Πολιτική
Κ.Σ.Υ.Υ.	Κέντρο Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών
Κ.Υ.Β.Ε.	Κέντρο Υποστήριξης Βιοτεχνικών Επιχειρήσεων
Ν.Π.Δ.Δ.	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ν.Π.Ι.Δ.	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
Ο.Α.Ε.Δ.]	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
Ο.Ε.Υ.	Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας
Ο.Η.Ε.	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π.	Οργανισμός Κοινωνικής Αλληλεγγύης Δήμου Περιστερίου

Ο.ΚΑ.ΝΑ.	Οργανισμός Καταπολέμησης των Ναρκωτικών
Ο.Τ.Α.	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Ε.	Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης
Π.Ο.Υ.	Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας
Τ.Α.	Τοπική Αυτοδιοίκηση
Τ.Ε.	Τεχνολογικής Εκπαίδευσης
Τ.Ε.Δ.Κ.	Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων
Τ.Ε.Ι.	Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Υ.Ε.	Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης
Υ.Ε.Δ.Δ.Α.	Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Δοίκησης και Αποκέντρωσης
ΥΠ.ΑΠ.	Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.
ΥΠ.Ε.Π.Θ.	Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.	Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
ΥΠ.Ο.Ο.	Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών
Υ.Υ.Κ.Α.	Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
Φ.Ε.Κ.	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΕΛΙΔΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1

ΜΕΡΟΣ Α΄**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ – ΥΠΑΡΧΟΝ****ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ****ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1****ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ**

1.1	Εισαγωγή	5
1.2	Η Συνθήκη της Ρώμης	5
1.3	Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη	6
1.4	Ο Κοινοτικός Κοινωνικός Χάρτης	6
1.5	Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (Maastricht)	7
1.5.1	Η Αναθεώρηση της Συνθήκης του Maastricht	8
1.6	Κοινωνικές Δράσεις και Προγράμματα	9
1.7	Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	9
1.8	Η Ανεργία στην Ευρωπαϊκή Ένωση	11
1.9	Ο Κοινοτικός Κοινωνικός Διάλογος	15
1.10	Ισότητα Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών	16
1.11	Άτομα με Ειδικές Ανάγκες	18
1.12	Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός	19

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2**ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ**

2.1	Εισαγωγή	21
2.2	Χαρακτηριστικά της απασχόλησης	21
2.3	Πολιτικές για την απασχόληση	22
2.4	Απασχόληση και αμοιβή	23
2.5	Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας	23
2.6	Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων	23
2.7	Κοινωνική προστασία	24
2.8	Ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και συλλογικές διαπραγματεύσεις	24
2.9	Πληροφόρηση, διαβούλευση και συμμετοχή των εργαζομένων	24
2.10	Επαγγελματική κατάρτιση	25
2.11	Προστασία υγείας και ασφαλείας στο χώρο εργασίας	25
2.12	Δικαιώματα και προστασία των παιδιών και των εφήβων	25

2.13	Ηλικιωμένα άτομα	26
2.14	Δημόσια Υγεία	26

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ Ε.Ε.

3.1	Γενικές αρχές των κανονισμών της Ε.Ε. για την κοινωνική ασφάλιση	27
3.2	Οι επιπτώσεις της κοινωνικής ασφάλισης	28
3.3	Επίλογος	29

ΜΕΡΟΣ Β*

ΑΡΧΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1	Εισαγωγή	31
1.2	Οι Τεχνικές Οργάνωσης και Διοίκησης του Δημόσιου Συστήματος Πρόνοιας	31
1.3	Σε Κεντρικό Επίπεδο	32
1.3.1	Οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	32
1.3.2	Οι ειδικές αρμοδιότητες του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων	34
1.3.3	Οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας	35
1.4	Σε Περιφερειακό – Τοπικό Επίπεδο	35
1.4.1	Οι παρεμβάσεις των Περιφερειών	36
1.4.2	Οι παρεμβάσεις των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (Ο.Τ.Α. β/βαθμού)	36
1.4.3	Σε Τοπικό Επίπεδο (Ο.Τ.Α. α/βαθμού)	37
1.5	Η Λειτουργία του Ιδιωτικού Τομέα Πρόνοιας	38
1.6	Εθελοντικός Τομέας	39
1.7	Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις	40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.1	Η Έννοια της Κοινωνικής Ασφάλειας στην Ελλάδα	41
2.2	Οι γενικές αρχές κοινωνικής ασφάλισης	42
2.3	Το Θεσμικό Πλαίσιο	42
2.4	Οι συνταγματικοί κανόνες	43
2.5	Οι νομοθετικές ρυθμίσεις και η διοικητική τους εξειδίκευση	44
2.6	Η Χρηματοδότηση του Ελληνικού Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης	44
2.6.1	Η χρηματοδότηση του πρώτου πυλώνα	44
2.6.2	Οι εισφορές εργαζομένων και εργοδοτών	45

2.6.3	Οι κοινωνικοί πόροι	46
2.6.4	Η αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των ασφαλιστικών οργανισμών	46
2.6.5	Η χρηματοδότηση του δεύτερου πυλώνα	47

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ (Β΄ ΚΑΙ Γ΄ ΚΠΣ)

3.1	Β΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1994 – 1999), οι Ενέργειες για τους Ανθρώπινους Πόρους και τον Κοινωνικό Αποκλεισμό	48
3.1.1	Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού	48
3.1.2	Πόροι	49
3.1.3	Αποτελέσματα Β΄ ΚΠΣ	50
3.1.4	Κοινοτικές πρωτοβουλίες NOW ΚΑΙ HORIZON	52
3.2	Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (2000 – 2006)	53
3.3	Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα	54
3.3.1	Ε.Π. ‘ Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση ’	54
3.3.2	Ε.Π. ‘ Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση ’	55
3.3.2.1	Παροχή συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών	56
3.3.2.2	Συνεργεία με άλλα μέτρα	57
3.3.2.3	Ειδικοί στόχοι	58
3.3.2.4	Ωφελούμενοι ενεργειών παροχής συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών	58
3.3.2.5	Στόχοι ενεργειών παροχής συνοδευτικών υπηρεσιών	59
3.3.2.6	Ανάδοχοι φορείς	59
3.3.3	Ε.Π. ‘ Υγεία – Πρόνοια ’60	
3.4	Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Π.Ε.Π.)	61
3.4.1	Π.Ε.Π. Αττικής, 3 ^{0ς} Άξονας Προτεραιότητας : Μείωση της ανεργίας και αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού	61
3.5	Η ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ “ EQUAL”	63

ΜΕΡΟΣ Γ*

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Εισαγωγή	66
----------	----

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ

1.1	Γενικά στοιχεία της πόλης	68
1.2	Ταυτότητα Δήμου Αγίας Βαρβάρας	69

1.3	Οργανόγραμμα Δήμου Αγίας Βαρβάρας	70
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2		
ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ		
2.1	Γενικά	71
2.2	Ιστορικό Δημιουργίας της Κοινωνικής Υπηρεσίας και Σκοπός Λειτουργίας της	71
2.3	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ	72
2.3.1	Ενημέρωση και Ψυχοκοινωνική Ενημέρωση	72
2.3.2	Προαγωγή της Υγείας	72
2.3.3	Κοινωνική Αλληλεγγύη	72
2.3.4	Κοινωνικός Τουρισμός	74
2.3.5	Υποστήριξη της Απασχόλησης	75
2.3.6	Κέντρο Πληροφόρησης και Υποστήριξης Τσιγγάνων	76
2.3.7	Κέντρο Φιλίας και Αλληλεγγύης (ΚΕ.Φ.Α.) του Δημάρχου << Νίκου Νικολόπουλου >>	76
2.3.8	Δημοτικός Βρεφονηπιακός Σταθμός << Δημήτρης Παντελιάδης >>	78
2.3.9	Γραφείο Ενημέρωσης Ανέργων και Επιχειρήσεων	78
2.3.10	Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Φροντίδας Παιδιού και Σχολείου	79
2.3.11	Κέντρο Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών	80
2.3.12	Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.)	80
ΛΟΙΠΕΣ ΔΟΜΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ		
2.4	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΔΗΜΟΥ ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ	
2.4.1	Σκοποί του σωματείου	80
2.4.2	Τα μέσα που χρησιμοποιούνται	81
2.4.3	Μέλη του σωματείου	81
2.4.4	Εγγραφή μελών	82
2.4.5	Δικαιώματα και Υποχρεώσεις των μελών	82
2.4.6	Πόροι του σωματείου	82
2.5	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ (Α.Σ.Δ.Α.)	82
2.5.1	Στόχοι του Α.Σ.Δ.Α	83
2.5.2	Δραστηριότητες – Προγράμματα του Α.Σ.Δ.Α.	83
2.5.2.1	Τα προγράμματα κατά του κοινωνικού αποκλεισμού	83
2.5.2.2	Τα προγράμματα κατάρτισης για άνεργους	84
2.5.2.3	Η αξιοποίηση του προγράμματος NOW και η δημιουργία μόνιμης δομής για την αντιμετώπιση της ανεργίας των γυναικών	84
2.5.2.4	Τα τοπικά σύμφωνα απασχόλησης και η καταπολέμηση της ανεργίας	84
2.5.2.5	Η πολιτιστική δράση και η πολυπολιτισμική ολοκλήρωση	85

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΗΜΟΥ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1****ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΗΜΟΥ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ**

1.1	Γενικά στοιχεία της πόλης	86
1.2	Ταυτότητα Δήμου Περιστερίου	87
1.3	Οργανόγραμμα Δήμου Περιστερίου	88

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2**ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ**

2.1	Γενικά	89
2.2	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ (Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π.)	89
2.2.1	Ιστορικό δημιουργίας του Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π. και σκοπός λειτουργίας του	89
2.2.2	Προσωπικό του Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π.	90
2.2.3	Οικονομική διαχείριση και πόροι	90
2.2.4	ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π.	90
2.2.4.1	Ενημερωτικές Εκδηλώσεις – Διαλέξεις	90
2.2.4.2	Εθελοντική Αιμοδοσία	91
2.2.4.3	Μετακίνηση των ΑΜΕΑ	91
2.2.4.4	Πρόγραμμα Κοινωνικού Τουρισμού	91
2.2.4.5	Κατασκηνωτικά Προγράμματα	91
2.2.4.6	Πρόγραμμα “Θαλάσσια Μπάνια ”	92
2.2.4.7	Χριστουγεννιάτικη Γιορτή	92
2.2.4.8	Παροχή Τροφίμων – Χορήγηση Οικονομικού Βοηθήματος	92
2.2.4.9	Φιλοξενία Παιδιών από πρώην Γιουγκοσλαβία	92
2.2.4.10	Επιτροπές Εράνων	92
2.2.4.11	Περιστασιακά Γεγονότα	93
2.2.5	ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Α.Π.Η.)	93
2.2.5.1	Σκοπός του Κ.Α.Π.Η. και μέλη του	93
2.2.5.2	Προσφερόμενες υπηρεσίες του Κ.Α.Π.Η.	94
2.2.5.3	Προσωπικό του Κ.Α.Π.Η.	94
2.2.5.4	Καθήκοντα προσωπικού	95
2.2.6	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ “ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ” ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗ ΗΛΙΚΙΑ	96
2.2.6.1	Στόχος του προγράμματος “Βοήθεια στο σπίτι”	96
2.2.6.2	Παρεχόμενες υπηρεσίες	96

2.2.7	ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	97
	ΛΟΙΠΕΣ ΔΟΜΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ	
2.3	ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ “ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ”	98
2.3.1	Σκοπός του κέντρου πρόληψης “ Οδοιπορικό”	99
2.3.2	Φορείς του “ Οδοιπορικού ”	99
2.3.3	Το “ Οδοιπορικό” για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	99
2.3.4	Το “ Οδοιπορικό” για την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	100
2.4	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ(ΑΝ.ΑΝ.Ε.ΠΕΡ.)	101
2.4.1	Σκοπός της ΑΝ.ΑΝ.Ε.ΠΕΡ	101
2.5	ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΚΕ.Π.Α.)	101
2.5.1	Επιμέρους στόχοι του ΚΕ.Π.Α102	
2.5.2	Περιγραφή του ΚΕ.Π.Α	102
2.5.3	Ωφελούμενα άτομα από το ΚΕ.Π.Α103	
2.6	ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ	103
2.6.1	Στόχοι του κέντρου	103
2.6.2	Άξονες Ανάπτυξης του κέντρου Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών	104
2.7	ΣΤΑΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ	106
2.7.1	Άξονες Ανάπτυξης του Σταθμού Εργαζόμενης Γυναίκας	106
2.8	ΣΤΑΘΜΟΣ ΝΕΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΙΑΤΡΟΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΝΕΟΛΑΙΑΣ	109
2.8.1	Άξονες Ανάπτυξης του Σταθμού Νέων Πρόληψης Ιατροκοινωνικών Προβλημάτων Νεολαίας	109

ΜΕΡΟΣ Δ*

	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ	113
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	119
	ΕΠΙΛΟΓΟΣ	121
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1	123
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2	141
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	157

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο άνθρωπος σε όλη τη διάρκεια της ζωής του προσπαθεί να ικανοποιήσει τις ποικίλες ανάγκες οι οποίες είναι μέρος της φύσης του, ή δημιουργούνται από το περιβάλλον στο οποίο ζει. Η κάλυψη αυτών των αναγκών είναι βασική προϋπόθεση για την επιβίωση και την ψυχική του ισορροπία. Ακριβώς επειδή είναι τόσο καθοριστικής σημασίας η ουσιαστική κάλυψη των αναγκών του ανθρώπου για την ψυχοσωματική του ανάπτυξη, υπάρχει σε κάθε σύγχρονη κοινωνία ο θεσμός της κοινωνικής πολιτικής για να καλύπτει τις ανάγκες εκείνων των ατόμων ή ομάδων του πληθυσμού, που για κάποιο λόγο αδυνατούν να τις καλύψουν μόνοι τους.

Κάθε σύγχρονη κοινωνία έχει ως πρωταρχικό στόχο της την σύσταση ενός καλά οργανωμένου συστήματος παροχών και φροντίδων κοινωνικού χαρακτήρα για την κάλυψη των αναγκών των ατόμων αυτών προς όφελος και των ίδιων αλλά και γενικότερα της κοινωνίας. Ο άνθρωπος από βιολογική παρόρμηση φροντίζει για τα άτομα που έχουν ανάγκη, στο πλαίσιο της οικογένειας του, της φυλής του, της κοινότητας του. Έτσι από την αρχαιότητα σε όλα τα κράτη συναντούμε τέτοια συστήματα, διαφορετικής μορφής, λιγότερο ή περισσότερο οργανωμένα, αποτελεσματικά ή μη. Με την κοινωνική εξέλιξη και την οργάνωση κοινωνικών ομάδων, η συγγενική ομάδα, η φυλή, η κοινότητα αργότερα και το οργανωμένο κράτος αποτελούν το πλαίσιο για την παροχή φροντίδας και την αμοιβαία συμπαράσταση στην κάλυψη βασικών αναγκών.

Η ανάγκη αυτή για την ύπαρξη ενός καλά οργανωμένου συστήματος παροχής κοινωνικών φροντίδων είναι σήμερα πιο επιτακτική από ποτέ, τόσο στη χώρα μας όσο και σε όλο τον υπόλοιπο κόσμο. Ειδικότερα στη χώρα μας εύκολα διαπιστώνει κανείς αυτή την ανάγκη. Το μεγάλο και διαχρονικό οικονομικό πρόβλημα που οξύνεται ιδιαίτερα στις μέρες μας, η στροφή σε άλλου είδους αξίες εγκαταλείποντας τους παραδοσιακούς θεσμούς της χώρας (π.χ. οικογένεια), η ριζική αλλαγή του τρόπου ζωής των σύγχρονων ανθρώπων, αλλά και η γειννίαση της με χώρες που ταλανίζονται από καταπιεστικά καθεστώτα, πολέμους και πείνα με αποτέλεσμα να την επιβαρύνουν με εξαθλιωμένες κοινωνικές ομάδες προσφύγων και οικονομικών μεταναστών, μεγαλώνοντας το κοινωνικό χάσμα μέσα στους κόλπους της, κρίνουν αναγκαία την ύπαρξη ενός καλά οργανωμένου συστήματος παροχής κοινωνικών φροντίδων, τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό/τοπικό επίπεδο.

Ταυτόχρονα με τα τόσα κοινωνικά προβλήματα που τυραννούν την σημερινή κοινωνία, το σύγχρονο κράτος πρόνοιας, αμφισβητείται καθημερινά για την αποτελεσματικότητά του, ακόμη και για την ύπαρξή του. Η αμφισβήτηση αυτή προέρχεται απ' όλες τις πλευρές. Τα σημαντικότερα επιχειρήματα που δικαιολογούν αυτή την αμφισβήτηση και αποδεικνύουν την κρίση που διέρχεται σήμερα το κράτος πρόνοιας είναι:

- Το κράτος αποδείχτηκε αναποτελεσματικό διότι δεν κατόρθωσε να εξαλείψει την φτώχεια και τις κοινωνικές ανισότητες.
- Το κοινωνικό κράτος και οι κοινωνικές υπηρεσίες λειτούργησαν τελικά υπέρ των μεσαίων τάξεων και όχι των φτωχών, αυτών δηλαδή που έχουν ανάγκη.
- Η έλλειψη ανταγωνισμού και κινήτρων οδήγησε το κόστος των κοινωνικών υπηρεσιών και προγραμμάτων σε δυσβάσταχτα ύψη και σπατάλη πόρων.
- Τα κοινωνικά προγράμματα κατέληξαν σε μέτρα κοινωνικού ελέγχου και όχι κοινωνικής ένταξης.
- Η υψηλή φορολογία για τη χρηματοδότηση των παροχών, άμβλυσε τα κίνητρα για επενδύσεις, εργασία και οικονομική ανάπτυξη.
- Τα πελατειακά δίκτυα των κυβερνήσεων και των ομάδων συμφερόντων γύρω απ' το κοινωνικό κράτος αυξήθηκαν, δεν μειώθηκαν.

- Η ελευθερία επιλογών περιορίζεται καθώς ενισχύονται η γραφειοκρατία, ο συγκεντρωτισμός και ο επαγγελματισμός των στελεχών της κοινοτικής διοίκησης.

- Τέλος το κοινωνικό κράτος περιορίζει την υπευθυνότητα του ατόμου και αυξάνει την εξάρτησή του.

Στο σημείο αυτό είναι χρήσιμο να κάνουμε μια μικρή αναδρομή στους "όρους τις κοινωνικής πολιτικής".

Ο όρος Κοινωνική Πολιτική αναφέρεται για πρώτη φορά στη Γερμανία στο τέλος του 19ου αιώνα, στα πλαίσια της διαμόρφωσης ενός συστήματος κοινωνικής ασφάλισης από τον Bismarck¹. Είναι η οργανωμένη παρέμβαση του κράτους ή της εκάστοτε κρατούσας πολιτικής εξουσίας, η οποία μέσα από την αναγνώριση και κάλυψη κοινωνικών αναγκών ατόμων και ομάδων, στοχεύει στη ρύθμιση της κοινωνικής αναπαραγωγής και την επίτευξη κοινωνικής ειρήνης. Συγκροτείται από σειρά μέτρων και επιμέρους πολιτικών στους τομείς της υγείας, της πρόνοιας, της κοινωνικής ασφάλισης, της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και της κατοικίας².

Κατά τον Buttrick³ (1971) Κοινωνική Πολιτική είναι η ανακατανομή των κοινωνικών υπηρεσιών και πόρων της κοινωνίας προς όφελος των ασθενέστερων ομάδων της. Τέλος, κατά τον Δ. Ιατρίδη, Κοινωνική Πολιτική «είναι η επιστήμη η οποία έχει σαν αντικείμενο έρευνας, το σύστημα κοινωνικής προστασίας προς τις ασθενέστερες κοινωνικές τάξεις, με σκοπό την κοινωνική ανάπτυξη».

Σε κάθε περίπτωση με τον όρο Κοινωνική Πολιτική νοείται η λήψη μέτρων που παίρνει το κράτος ή άλλος μηχανισμός εξουσίας, όπως Ευρωπαϊκή Ένωση, Τοπική Αυτοδιοίκηση, προκειμένου να αντιμετωπίσει ή να προλάβει φαινόμενα δυσλειτουργικά που αφορούν το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ή μέρος του πληθυσμού.

Σύμφωνα με τη στενότερη "υπολειμματική" αντίληψη το κράτος παρεμβαίνει μόνο όταν δεν λειτουργούν ή δεν επαρκούν οι κοινωνικοί θεσμοί της συγκεκριμένης κοινωνίας (αγορά, οικογένεια) και για άτομα και ομάδες που δεν μπορούν αλλιώς να καλύψουν βασικές τους ανάγκες επιβίωσης, με έμφαση στον έλεγχο των φτωχών και των αποκλεινόντων και στην καταστολή κοινωνικών προβλημάτων.

Σύμφωνα με την ευρύτερη "θεσμική/αναδιανεμητική" και "αναπτυξιακή" αντίληψη, η Κοινωνική Πολιτική σχεδιάζεται και ασκείται από κράτη πρόνοιας, καλύπτει με καθολικό τρόπο τις ανάγκες των πολιτών στους παραπάνω τομείς και διευρύνεται στους τομείς της προστασίας του περιβάλλοντος της πολιτιστικής έκφρασης και της διαχείρισης του ελεύθερου χρόνου⁴.

Σήμερα το κράτος πρόνοιας διέρχεται τριπλή κρίση:

- Δημοσιονομική ή χρηματοδοτική κρίση
- Κρίση αποτελεσματικότητας
- Κρίση νομιμοποίησης

¹ Γερμανία 1883 - 1889. Θεσπίζεται παγκοσμίως η Κοινωνική Ασφάλιση. Στις δαπάνες της κοινωνικής ασφάλισης συμμετέχουν με εισφορές οι εργαζόμενοι και οι εργοδότες, ενώ το κράτος έχει μικρή συμμετοχή και παρέμβαση.

² Ο. Στασινόπουλου, Εισαγωγή στην κοινωνική πολιτική, φάκελος σημειώσεων, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα 1999. σελ. 1-4.

³ Ο. Στασινόπουλου, Εισαγωγή στην κοινωνική πολιτική, ο.π., σελ. 19.

⁴ Π. Γετίμης - Δ. Γράβαρης, Κοινωνικό Κράτος και Κοινωνική Πολιτική, Θεμέλιο, Αθήνα 1993. σελ. 172-17

Το κράτος αδυνατεί να συγκεντρώσει τους απαραίτητους πόρους, να εξασφαλίσει συμμετοχή σε κοινωνικά προγράμματα της Ε.Ε., να απορροφήσει κονδύλια από πακέτα της Ε.Ε. για κοινωνικά προγράμματα και να διανείμει αποτελεσματικά τους πόρους για κοινωνικές παροχές. Οι ρυθμοί αύξησης του εθνικού προϊόντος είναι ιδιαίτερα χαμηλοί και με υψηλά ποσοστά ανεργίας και η χρηματοδότηση των δημοσίων δαπανών αποτελεί ουσιαστικό δημοσιονομικό πρόβλημα.

Τελικά σήμερα το κράτος και αδυνατεί και δεν θέλει να επεκταθεί ή να διατηρήσει την υπάρχουσα κατάσταση στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής. Αδυνατεί και δεν μπορεί για τους παραπάνω λόγους. Δεν θέλει να διατηρήσει την υπάρχουσα κατάσταση ή να επεκταθεί γιατί μπορεί πια να αναθέτει και να παραχωρεί πρωτοβουλίες όσον αφορά την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων και μονάδων κοινωνικής πρόνοιας σε φορείς της Τ.Α., του ιδιωτικού τομέα, του εθελοντικού τομέα της εκκλησίας κ.λ.π., διατηρώντας το δικαίωμα του ελέγχου. Με αυτό τον τρόπο το κράτος και απαλλάσσεται των ευθυνών και εξοικονομεί πόρους που μπορεί να τους διαθέσει για άλλους σκοπούς.

Ο ιδιωτικός τομέας και οι άλλοι φορείς εκτός της Τ.Α., επειδή λειτουργούν έξω από το δεσμευτικό από νομικής και λογιστικής πλευράς πλαίσιο των δημοσίων υπηρεσιών, κινούνται με γρήγορους ρυθμούς και μπορούν πιο εύκολα να καλύψουν τη ζήτηση για υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας. Η Τ.Α. από την άλλη μεριά γνωρίζει καλύτερα τις μορφές και το μέγεθος των προβλημάτων που απασχολούν τις τοπικές κοινωνίες και είναι σε θέση να σχεδιάσει, να οργανώσει, να διαχειριστεί προγράμματα κοινωνικής πολιτικής και να κατανείμει τους πόρους πιο αποτελεσματικά ανάλογα με τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας.

Η όλη αυτή διαδικασία επιτυγχάνεται με τη βοήθεια πολλές φορές και της κεντρικής διοίκησης. Άλλες φορές πάλι η Τ.Α. ενεργεί αυτεπάγγελτα υποκαθιστώντας το κράτος καθολικά σε περιπτώσεις που αυτό αδυνατεί τελειώς να συνεπικουρήσει για διάφορους λόγους στις πρωτοβουλίες της Τ.Α. Έτσι η Τ.Α. συμπληρώνει αλλά και αδιαμφισβήτητα υποκαθιστά το κράτος όταν αυτό αδυνατεί ή καθυστερεί.

Βέβαια η Τ.Α. δεν μπορεί να ξεφύγει από τα μειονεκτήματα της γραφειοκρατίας και της έλλειψης πρωτοβουλιών, αφού ενεργεί με βραδύτητα και περιορισμένη αποτελεσματικότητα, λόγω έλλειψης προσωπικού, έλλειψης κινήτρων, αυτόνομης οργάνωσης, διαχείρισης κ.λ.π. Δεν έχει την απαιτούμενη ελευθερία κινήσεων και ανάληψης πρωτοβουλιών και λειτουργεί ακόμα μέσα στο δεσμευτικό από νομικής και λογιστικής πλευράς πλαίσιο των δημοσίων υπηρεσιών. Η νομοθετική μεταρρύθμιση 2539/1997 για την αναμόρφωση του πρώτου βαθμού των Ο.Τ.Α. έδωσε ένα μεγαλύτερο βαθμό πρωτοβουλιών, αρμοδιοτήτων και ευθυνών στην Τ.Α. Όσο πιο μεγάλο είναι το φάσμα των πρωτοβουλιών και της ελευθερίας των κινήσεων της Τ.Α. τόσο πιο ικανοποιητικά μπορεί αυτή να ανταποκριθεί στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής.

Η παρούσα εργασία είναι χωρισμένη σε τέσσερα μέρη :

Το α' μέρος αναφέρεται στην Κοινωνική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από τα πρώτα χρόνια έως σήμερα. Στο β' μέρος αναλύονται οι Αρχές Οργάνωσης και Λειτουργίας του Συστήματος Κοινωνικής Πολιτικής στην Ελλάδα, η Κοινωνική Ασφάλειά της και επιλεκτικά το Β' και Γ' Κ.Π.Σ, σε ότι αφορά την Κοινωνική Πολιτική. Στο μέρος γ' εξετάζονται η Κοινωνική Πολιτική των Δήμων Αγ.Βαρβάρας και Περιστερίου. Τέλος, στο μέρος δ' συνοψίζονται η συγκριτική μελέτη των δύο Δήμων, τα συμπεράσματα και ο επίλογος.

Στα πλαίσια της εργασίας - έρευνας αυτής έγινε επιτόπια έρευνα σε πολλούς από τους φορείς των δήμων, ελήφθησαν προσωπικές συνεντεύξεις από αρμόδιους, ενημερωτικά φυλλάδια, πανεπιστημιακές παραδόσεις και σχετική με το θέμα βιβλιογραφία, χωρίς να λείπουν βέβαια οι δυσκολίες, που οφείλονται στην πρωτοτυπία του θέματος και στην καχυποψία των υπευθύνων λόγω του ευαίσθητου χαρακτήρα των δεδομένων.

ΜΕΡΟΣ Α!

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ – ΥΠΑΡΧΟΝ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ

1.1 Εισαγωγή.

Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (Ε.Ο.Κ) η πολιτική σε ευρωπαϊκό επίπεδο αφορούσε μόνο οικονομικά θέματα. Στο μεταξύ όμως οι Ευρωπαίοι ασχολήθηκαν και με τη δημιουργία του κοινωνικού ιστού της Ευρώπης. Ίσα δικαιώματα για άνδρες και γυναίκες, εξασφάλιση των συντάξεων, δυνατότητες εκπαίδευσης, ασφάλεια ασθένειας, δικαιώματα για τους εργαζομένους, ασφάλεια και προστασία της υγείας στον τόπο εργασίας. Σε μια οικονομική κοινότητα όμως θα πρέπει να δημιουργηθούν για όλα τα κράτη μέλη οι ίδιες βασικές οικονομικές και κοινωνικές προϋποθέσεις. Η Ε.Ε. των 25 κρατών μελών σήμερα, επιδιώκει τρεις στόχους: προσέγγιση των κοινωνικών νομοθεσιών των επιμέρους κρατών μελών, μεγαλύτερη προσαρμογή των εθνικών συστημάτων κοινωνικής προστασίας, καθορισμό πολιτικών στόχων στον τομέα της κοινωνικής προστασίας.

Θα προσπαθήσω εν συντομία να παρουσιάσω ιστορικά τα θέματα που αφορούν την κοινωνική πολιτική της κοινότητας και την "κοινωνική διάσταση"¹ της Ενωμένης Ευρώπης.

1.2 Η Συνθήκη της Ρώμης.

Η κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης κάνει την εμφάνιση της στη Συνθήκη της Ρώμης το 1957. Ένδεκα από τα άρθρα της Συνθήκης (τα άρθρα 117-128) εκθέτουν τις βασικές αρχές "κοινωνικής πολιτικής" της Κοινότητας, ενώ και σε αρκετά άλλα άρθρα υπάρχουν διάσπαρτες κοινωνικές διατάξεις.² Οι περισσότερες όμως από τις καθαρώς κοινωνικές διατάξεις της Συνθήκης είναι γενικόλογες και αόριστες και θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν ως απλές προγραμματικές δηλώσεις, εφόσον από αυτές δεν απορρέει νομική δέσμευση των κρατών μελών, αλλά ούτε και αρμοδιότητα των οργάνων της Κοινότητας να ασκήσουν "κοινή" κοινωνική πολιτική. Απεναντίας μάλιστα, το κείμενο της Συνθήκης μαρτυρεί σαφώς ότι στην πρόθεση των ιδρυτών της Κοινότητας ήταν να διατηρήσουν την απόλυτη αυτονομία των κρατών μελών στα θέματα κοινωνικής πολιτικής.

Το άρθρο 2 αναφέρεται και στην κοινωνική διάσταση της αποστολής της Κοινότητας, τονίζοντας την αναγκαιότητα ανύψωσης του βιοτικού επιπέδου των κρατών-μελών. Τα σημαντικότερα άρθρα όμως είναι αυτά του τρίτου μέρους, τίτλος III της Συνθήκης (άρθρα 117-128), όπου προβλέπεται η εναρμόνιση των κρατών στο κοινωνικό πεδίο με σκοπό την προώθηση της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Πολιτικής. Συγκεκριμένα τα άρθρα 117 και 118 αναφέρονται κυρίως στον τομέα της απασχόλησης. Το άρθρο 119 στην ισότητα των αμοιβών για όμοια εργασία μεταξύ ανδρών και γυναικών και τα άρθρα 123-127 οριοθετούν τη δημιουργία, τη διοίκηση και λειτουργία του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Εσωτερική Αγορά, Τόμος 6 – Ιούλιος 1994 – GR. Προώθηση της Κοινωνικής Ευρώπης, σελ.13.

² Πηγή ό.π., σελ. 14-15.

1.3 Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη.

Τον Ιανουάριο του 1985 ο Delors, παρουσιάζοντας το νέο πρόγραμμα δράσης της Επιτροπής, υπογράμμισε τη σημασία της δημιουργίας ενός "ευρωπαϊκού κοινωνικού χώρου" για την υλοποίηση της μεγάλης ενιαίας αγοράς. Ως ένα από τους βασικούς-άξονες του κοινωνικού αυτού χώρου καθόριζε τον κοινωνικό διάλογο μεταξύ των δύο πλευρών της οικονομίας σε κοινοτικό επίπεδο. Αλλά και οι επί μέρους κυβερνήσεις συμφωνούσαν καταρχήν στη θέση ότι, η υλοποίηση της Ενιαίας Εσωτερικής Αγοράς δεν μπορεί να εξαντλείται σε καθαρώς οικονομικές ρυθμίσεις και ότι είναι ανάγκη τα κοινωνικά ζητήματα να αντιμετωπίζονται ως ισότιμα και ίσης σπουδαιότητας με τα οικονομικά. Παρά ταύτα, το αίτημα της ισόρροπης οικοδόμησης του ευρωπαϊκού χώρου μόνον μερικώς "διείσδυσε" στο κείμενο της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης, που υπεγράφη τον Φεβρουάριο του 1986, τέθηκε σε ισχύ τον Ιούλιο του 1987, και αποτελεί την πρώτη ουσιαστική μεταρρύθμιση των Ιδρυτικών Συνθηκών της Ρώμης.

Έτσι Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη³ στο προοίμιο της αναφέρεται στη διασφάλιση των δικαιωμάτων ισότητας, ελευθερίας και κοινωνικής δικαιοσύνης μέσα από έναν "Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη". Στην Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη επίσης συναντάμε το άρθρο 118α όπου τα κράτη μέλη εκφράζουν τη βούληση τους για τη βελτίωση του "περιβάλλοντος εργασίας", ιδίως όσον αφορά στην ασφάλεια, την εργονομία και την υγιεινή του τόπου εργασίας. Προβλέπεται η θέσπιση ειδικής Οδηγίας, που θα καθορίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές, με στόχο τη βαθμιαία "εναρμόνιση" των συνθηκών που υφίστανται σε αυτόν τον τομέα και το άρθρο 118β, όπου τα κράτη μέλη αναθέτουν στην Επιτροπή να προωθήσει σε κοινοτικό επίπεδο την ανάπτυξη του διαλόγου μεταξύ των κοινωνικών εταίρων. Ενός διαλόγου "που θα μπορούσε να καταλήξει και σε συμβατικές σχέσεις, εφόσον το επιθυμούν οι εν λόγω κοινωνικοί εταίροι".

1.4 Ο Κοινοτικός Κοινωνικός Χάρτης.

Το Δεκέμβριο του 1989 ψηφίζεται στο Στρασβούργο ο "Κοινοτικός Χάρτης των Θεμελιωδών Κοινωνικών Δικαιωμάτων των Εργαζομένων". Τα κοινωνικά δικαιώματα που παρουσιάζονται στο Χάρτη αναφέρονται⁴:

1. στην ελεύθερη κυκλοφορία και εγκατάσταση,
2. στην απασχόληση και αμοιβή,
3. στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας,
4. στην κοινωνική προστασία,
5. στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και στη συλλογική διαπραγμάτευση,
6. στην επαγγελματική κατάρτιση,
7. στην ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών,
8. στην προσπέλαση στην πληροφόρηση, τη διαβούλευση και τη συμμετοχή των εργαζομένων

³ ΕΕΤΑΑ-ΚΕΔΚΕ, Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση, παρούσα κατάσταση και προοπτικές, μελέτη, Αθήνα 1995, σελ. 117-118.

⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Εσωτερική Αγορά, Τόμος 6-Ιούλιος 1994 -GR. Προώθηση της Κοινωνικής Ευρώπης, σελ. 14 -15.

9. στην προστασία της υγείας και της ασφάλειας στο χώρο εργασίας,
10. στην προστασία των παιδιών και των εφήβων,
11. στην προστασία των ηλικιωμένων,
12. στην προστασία των μειονεκτούντων ατόμων.

Με βάση τα παραπάνω παρατηρούμε τα ακόλουθα:

Πρώτον, ότι τα περισσότερα δικαιώματα που αναφέρονται στον Χάρτη αποτελούν ήδη από πριν εθνικό δίκαιο των κρατών μελών ή και περιλαμβάνονται στα κείμενα σχετικών Συμβάσεων του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και του "Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη" του Συμβουλίου της Ευρώπης, στα οποία άλλωστε και κατά σημαντικό μέρος βασίζεται. Ο "Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης" του Συμβουλίου της Ευρώπης ψηφίσθηκε το 1961, τέθηκε σε ισχύ από το 1965.

Δεύτερον, ότι ο Χάρτης δεν αποτελεί τίποτα περισσότερο από μια μη δεσμευτική έκφραση αγαθών προθέσεων. Η υλοποίηση των κοινωνικών δικαιωμάτων υπόκειται στην αρχή της επικουρίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι η αρμοδιότητα δράσης της Κοινότητας περιορίζεται στους τομείς, που κρίνονται σημαντικοί για την ανάπτυξη της ενιαίας αγοράς: την ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων, την κοινωνική προστασία των μεταναστών, την επαγγελματική κατάρτιση και την προστασία της υγείας των εργαζομένων στο χώρο εργασίας. Αντίθετα, τα επίμαχα θέματα κοινωνικής πολιτικής, όπως η απασχόληση και η αμοιβή, η γενικότερη κοινωνική προστασία, οι εργασιακές συμβάσεις κ.λπ., παραμένουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών και των κοινωνικών εταίρων.

Τρίτον, ότι πολλές από τις διατάξεις του Χάρτη χαρακτηρίζονται από αοριστία και δεν προσφέρουν συγκεκριμένη προστασία στους εργαζομένους.

Τέταρτον, ότι δεν υπάρχει κάποιο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Η Επιτροπή προσπάθησε να εισαγάγει κάποιο χρονοδιάγραμμα αλλά απέτυχε εξαιτίας των καθυστερήσεων στη λήψη αποφάσεων του Συμβουλίου.

Πέμπτον, ότι το περιεχόμενο του Κοινωνικού Χάρτη περιορίζεται στα θέματα που αφορούν μόνο τους εργαζομένους κ όχι τους λοιπούς πολίτες της Κοινότητας. Έτσι δημιουργείται το ερώτημα ποιος ο λόγος ύπαρξης αυτού του Χάρτη.

1.5 Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση. (Maastricht).

Στις 7 Φεβρουαρίου 1992 υπεγράφη ότι Συνδιάσκεψη του Maastricht η δεύτερη μετά την "Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη" ουσιαστική μεταρρύθμιση και διεύρυνση της Συνθήκης της Ρώμης, η "Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση". Με την Συνθήκη του Maastricht επιδιώκεται, πέραν από την οικονομική, και μια στενότερη πολιτική και πολιτιστική ένωση μεταξύ των κοινωνιών της Κοινότητας, πράγμα που εκφράζεται και με την αντικατάσταση του όρου "Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα" στο κείμενο της ιδρυτικής Συνθήκης με τον όρο "Ευρωπαϊκή Κοινότητα".

Όσον αφορά την κοινωνική πολιτική, η Συνθήκη του Maastricht,⁵ σύμφωνα με την πολιτική θέληση των αρχηγών των κυβερνήσεων "να προωθήσουν την οικονομική και κοινωνική άνοδο των λαών τους στα πλαίσια της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς" και

⁵ ΕΕΤΑΑ-ΚΕΔΚΕ, Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση, παρούσα κατάσταση και προοπτικές, μελέτη, Αθήνα 1995, σελ. 122-123.

"να εφαρμόσουν πολιτικές που θα διασφαλίζουν την πρόοδο στον τομέα της οικονομικής ολοκλήρωσης παράλληλα με την πρόοδο στους άλλους τομείς", προσθέτει ότι θα επιδιώξουν και μια "στενότερη ένωση των λαών της Ευρώπης, όπου οι αποφάσεις θα λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο κοντά στους πολίτες, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας". Η Συνθήκη του Maastricht γενικώς δεν προσφέρει πολλά πράγματα για την κοινωνική πολιτική.

Τα νέα στοιχεία στους στόχους της Κοινότητας που περιλαμβάνονται στο νέο άρθρο 3 είναι: η επιδίωξη μιας "πολιτικής στον τομέα του περιβάλλοντος", η "συμβολή σε μια παιδεία και κατάρτιση υψηλού επιπέδου, καθώς και η ανάπτυξη των πολιτισμών των κρατών μελών" και "η επίτευξη ενός υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών", η οποία για πρώτη φορά ανατίθεται ως αρμοδιότητα στην Κοινότητα. Επίσης η τροπολογία του άρθρου 118α παρ. 2, η οποία εισήχθη έτσι ώστε να διευκολύνει την εφαρμογή του Προγράμματος Δράσης της Επιτροπής προς υλοποίηση των διατάξεων του Κοινωνικού Χάρτη.

Τέλος θα πρέπει να αναφερθεί στα θετικά των αποφάσεων του Maastricht το ενδιαφέρον για την ανάπτυξη κοινοτικών δράσεων σε σημαντικότερους κοινωνικούς τομείς, όπως είναι ο κοινωνικός αποκλεισμός, οι μειονεκτούντες, η φτώχεια και οι μετανάστες από τρίτες χώρες.

1.5.1 Η Αναθεώρηση της Συνθήκης του Maastricht.

Κατά τη διακυβερνητική διάσκεψη του 1996 εξετάστηκε η αποτελεσματικότητα και η καταλληλότητα της Συνθήκης του Μάαστριχτ και αναθεωρήθηκε.⁶ Με την ευκαιρία αυτή μάλιστα δόθηκε νέος προσανατολισμός και στην κοινωνική πολιτική της Ένωσης. Ο Padraig Flynn, αρμόδιο μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κοινωνική πολιτική, διαπίστωσε ότι:

Η κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης βρισκόταν σε οριακό σημείο. Είναι αλήθεια ότι μέχρι τώρα δεν είχαν κάνει τίποτα για να εκπληρώσουν τις προσδοκίες των πολιτών. Είχε προτείνει μάλιστα να συζητηθεί το ενδεχόμενο ενσωμάτωσης των βασικών κοινωνικών δικαιωμάτων στη Συνθήκη. Σε αντίθεση με τον κοινωνικό χάρτη του 1989, ο οποίος όριζε τις κοινωνικές αρχές σε ευρωπαϊκό επίπεδο μόνο για τους εργαζόμενους, αυτά τα βασικά δικαιώματα θα πρέπει να ισχύουν για όλους τους ευρωπαίους πολίτες. Ο Flynn είχε αναφέρει ότι στη Συνθήκη θα έπρεπε να ενσωματωθεί μια ρήτρα εναντίον των διακρίσεων. Δηλαδή θα απαγόρευε οποιαδήποτε διάκριση με βάση τη φυλή, το χρώμα του δέρματος, το φύλο, τη θρησκεία, την ηλικία ή την αναπηρία.

Όλοι οι Ευρωπαίοι θα έπρεπε να έχουν το δικαίωμα να προσφεύγουν στη δικαιοσύνη εναντίον των διακρίσεων. Ο Flynn ήθελε να αποκτήσουν τα όργανα της ΕΕ περισσότερες αρμοδιότητες για να μπορέσουν να καταπολεμήσουν το ρατσισμό έτσι ώστε να μπορούν οι ενδιαφερόμενοι που αντιμετωπίζουν δυσκολίες να προσφεύγουν κατευθείαν στα όργανα της ΕΕ.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε τις κυβερνήσεις να προσθέσουν κατά την αναθεώρηση της Συνθήκης ένα ειδικό κεφάλαιο για το θέμα αυτό.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενδιαφέρθηκε επίσης και για τους ηλικιωμένους, για τους οποίους ζητούσε ένα ξεχωριστό πρόγραμμα δράσης και περισσότερους χρηματικούς πόρους, καθώς και για την ανάπτυξη κοινωνικών ρόλων για την καλύτερη ενσωμάτωση των ηλικιωμένων στην κοινωνία.

⁶ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Εσωτερική Αγορά, Τόμος 6– Ιούλιος 1994 GR. Προώθηση της Κοινωνικής Ευρώπης, σελ. 17-18.

Οι κάτοικοι του Ηνωμένου Βασιλείου δεν επωφελήθηκαν σε ορισμένους τομείς από τις προόδους που είχε κάνει η ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική.

Για το λόγο αυτό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρούσε ως πρωταρχικό στόχο της διακυβερνητικής διάσκεψης του 1996 να ισχύει και πάλι για όλα τα κράτη το θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης.

Αυτοί που διαμορφώνουν την ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική ζητούσαν να τους δοθεί η δυνατότητα να εκδίδουν κανονισμούς που θα είναι άμεσης ισχύος και όχι μόνο όπως προβλεπόταν στην κοινωνική συμφωνία- οδηγίες οι οποίες έπρεπε πρώτα να μετατραπούν σε εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών. Από το 1972 ήδη επισήμαναν οι ευρωπαίοι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων κατά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Παρίσι ότι στη μελλοντική Ευρώπη θα πρέπει να δοθεί η ίδια σημασία τόσο στα οικονομικά όσο και στα κοινωνικά θέματα.

1.6 Κοινωνικές Δράσεις και Προγράμματα.

Στα πλαίσια των περιορισμένων αρμοδιοτήτων της η Κοινότητα επιχειρεί την εφαρμογή μιας σειράς προγραμμάτων και δράσεων. Τα προγράμματα αυτά έχουν υποδειγματικό και αντισταθμιστικό χαρακτήρα.

Τα προγράμματα και οι δράσεις⁷ που αναλαμβάνει η Κοινότητα δεν αποσκοπούν βεβαίως στο να εξαλείψουν τα προβλήματα αυτά. Την αρμοδιότητα για την επίλυση τους έχουν οι εθνικές κυβερνήσεις. Οι κοινοτικές δραστηριότητες έχουν πιλοτικό χαρακτήρα και στοχεύουν στην δραστηριοποίηση των περιφερειακών και τοπικών οργανώσεων και πρωτοβουλιών, στην αναζήτηση νέων εναλλακτικών μεθόδων, στη χάραξη περισσότερο αποτελεσματικών και σφαιρικών στρατηγικών, στην εφαρμογή καινοτόμων δράσεων και στην προώθηση των διεθνικών ανταλλαγών.

Τα προγράμματα και οι δράσεις της Κοινότητας κάποτε δημιουργούν την αίσθηση του "εγκαθέτου", αφού απλώς προστίθενται στις υπάρχουσες εθνικές δραστηριότητες, ή πολύ συχνά έρχονται και σε αντίθεση με τις αρχές και πρακτικές της ακολουθούμενης εθνικής κοινωνικής πολιτικής. Αυτός όμως ο προκλητικός και καινοτόμος χαρακτήρας των κοινοτικών προγραμμάτων αποτελεί καταλυτικό παράγοντα εκσυγχρονισμού και βελτίωσης των όρων και συνθηκών διαβίωσης των κοινωνικά μειονεκτούντων σε όλα τα κράτη μέλη.

Στις παραγράφους που ακολουθούν θα περιγράψω επιλεκτικά και σύντομα τα σημαντικότερα κοινοτικά κοινωνικά προγράμματα, πληροφορίες για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) το οποίο χρηματοδοτεί τα κοινωνικά προγράμματα, και για τον Κοινωνικό Διάλογο.

Επίσης θα αναφερθώ στην ισότητα των γυναικών, στα ΑΜΕΑ, στην καταπολέμηση της φτώχειας και τον κοινωνικό αποκλεισμό, στην ανεργία, την απασχόληση, και την κοινωνική ασφάλιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.7 Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο⁸ ιδρύεται με το άρθρο 123 της Συνθήκης της Ρώμης και

⁷ ΕΕΤΑΑ-ΚΕΔΚΕ, Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση, παρούσα κατάσταση και προοπτικές, μελέτη, Αθήνα 1995, σελ. 126-127.

⁸ ΕΕΤΑΑ-ΚΕΔΚΕ, Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση, παρούσα κατάσταση και προοπτικές, μελέτη, Αθήνα 1995, σελ. 126-127-130

αρχίζει να λειτουργεί τρία χρόνια μετά την υπογραφή της Συνθήκης. Στόχος του Ταμείου είναι η βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης των εργαζομένων και η προώθηση της γεωγραφικής και επαγγελματικής κινητικότητας των ευρωπαϊών πολιτών μέσα στην Ενιαία Αγορά

Τα χρηματικά ποσά που διατέθηκαν στα πλαίσια του πρώτου Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου ήταν αρκετά μικρά. (394,3 εκατ. λογιστικές μονάδες).

Το Ταμείο αναμορφώθηκε για πρώτη φορά το 1972. Μέσα από αυτή την αναμόρφωση το Ταμείο απέκτησε τη δυνατότητα χρηματοδότησης ενεργειών του ιδιωτικού τομέα. Στο δεύτερο αυτό Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο διατέθηκαν περισσότερα κονδύλια για τη δημιουργία προγραμμάτων.

Έμφαση δόθηκε σε μέτρα επαγγελματικής επανεκπαίδευσης και επανενσωμάτωσης κατηγοριών όπως⁹:

- α). προσώπων που εγκαταλείπουν τη γεωργία,
- β). εργαζομένων στον υφαντουργικό τομέα και στον τομέα ένδυσης, που αναγκάζονται να αλλάξουν οικονομική δραστηριότητα,
- γ). των διακινούμενων εργαζομένων,
- δ). των μειονεκτούντων,
- ε). των ανέργων και των νέων κάτω από 25 ετών που αναζητούν εργασία,
- στ). των γυναικών.

Οι δράσεις του Ταμείου δίνουν έμφαση στους παρακάτω τομείς:

- α). σε περιοχές με καθυστερημένη ανάπτυξη ή περιοχές που η οικονομική δραστηριότητα αρχίζει να μειώνεται,
- β). σε επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην προσαρμογή τους με την τεχνολογική πρόοδο,
- γ). στα μειονεκτούντα άτομα.

Το 1977 μετά από πρόταση της επιτροπής αποφασίστηκε να διατεθεί το 50% τουλάχιστον των πιστώσεων του ταμείου σε προγράμματα που αφορούν προβλήματα απασχόλησης σε περιοχές της Κοινότητας με καθυστερημένη ανάπτυξη. Έμφαση δόθηκε επίσης στην επαγγελματική επαναπροσαρμογή γυναικών πάνω από 25 χρονών.

Λόγω της επιδείνωσης του προβλήματος της ανεργίας νέων ηλικίας κάτω των 25 ετών, το Συμβούλιο ενέκρινε το 1978, ένα νέο τύπο ενισχύσεων των νέων από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Η τρίτη αναμόρφωση του Ταμείου έγινε το 1984 και αποφασίστηκε ότι μέχρι και το 75% των πόρων θα πρέπει να διατίθεται για νέους κάτω των 25 ετών. Το 1988 το Ταμείο χρηματοδοτεί τις δραστηριότητες του για την καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας και τη βοήθεια προς τις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω των διαρθρωτικών Ταμείων.

Επίσης το ΕΚΤ, στα πλαίσια των προσπαθειών για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, μπορεί να παρεμβαίνει ενισχύοντας συνοδευτικές δράσεις, όπως π.χ. μελέτες, τεχνική

⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Εσωτερική Αγορά, Τόμος 6 – Ιούλιος 1994 – GR. Προώθηση της Κοινωνικής Ευρώπης, σελ. 3.

βοήθεια, ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των κρατών μελών ή των περιφερειών, κατάρτιση εκπροσώπων του προσωπικού σε κοινοτικό επίπεδο ή καταρτίσεις νεωτεριστικού χαρακτήρα.

Η Επιτροπή δίνει προτεραιότητα σε ενέργειες που δημιουργούν νέες σταθερές θέσεις εργασίας ή ευκαιρίες αυτοαπασχόλησης, προωθούν την κατάρτιση και την επανένταξη στην αγορά εργασίας γυναικών, οι οποίες, μετά από μακροχρόνια διακοπή της επαγγελματικής τους δραστηριότητας, επιθυμούν να ξαναεργασθούν, προσφέρουν δυνατότητες επαγγελματικής ένταξης των νέων, που διέκοψαν πρόωρα τη σχολική εκπαίδευσή τους και δεν μπορούν να ακολουθήσουν μια κανονική επαγγελματική κατάρτιση, και ενέργειες που εκπαιδεύουν σε υψηλές τεχνολογίες. Το μεγαλύτερο ποσοστό των πόρων απορροφούν οι ενέργειες επαγγελματικής κατάρτισης (80%) και απασχόλησης (15%).

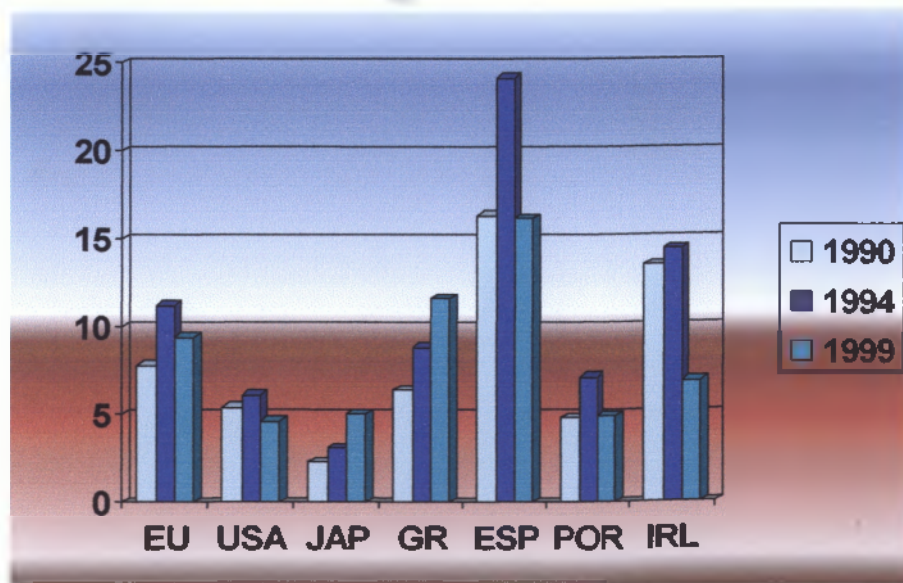
1.8 Η Ανεργία στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η ανεργία και ειδικότερα η ανεργία των νέων είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ανεργία είναι άμεσα συνδεδεμένη με την οικονομική κατάσταση και την αγορά εργασίας κάθε χώρας. Η σύγχρονη οικονομία χαρακτηρίζεται σαν οικονομία της γνώσης και συνεπώς το εκπαιδευτικό σύστημα κάθε χώρας παίζει σπουδαιότατο ρόλο στην οικονομική της ανάπτυξη και όχι μόνο.

Πράγματι, η Ευρωπαϊκή Ένωση σήμερα διαθέτει 20 εκατ. ανέργους και 58 εκατ. Φτωχούς.

α). Η ανεργία στην Ευρώπη, ΗΠΑ, Ιαπωνία: (%)

Η ανεργία μειώθηκε το 1998 στην Ευρώπη και εξακολούθησε να πέφτει το 1999 με αργούς ρυθμούς και έφτασε τον Ιούνιο του 99 στο 9,4% του εργατικού δυναμικού, δηλαδή σε 16 εκατ άτομα. (γράφημα 1).

Γράφημα 1.

Στην Ελλάδα το ποσοστό ανεργίας ξεπέρασε το μέσο όρο της ΕΕ μέσα σε μια δεκαετία (1990- 1999) και σχεδόν διπλασιάστηκε από 6,4% στο 11,6%.

Αντίθετα ο μέσος όρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχεδόν παραμένει σταθερός με στοιχεία αποκλιμάκωσης. Είναι χαρακτηριστικό ότι από τις χώρες της Συνοχής, η Ιρλανδία υποδιπλασίασε το ποσοστό της ανεργίας, ενώ η Ισπανία και η Πορτογαλία την μείωσαν αισθητά.

Οι ίδιες τάσεις συνεχίζονται έως σήμερα.

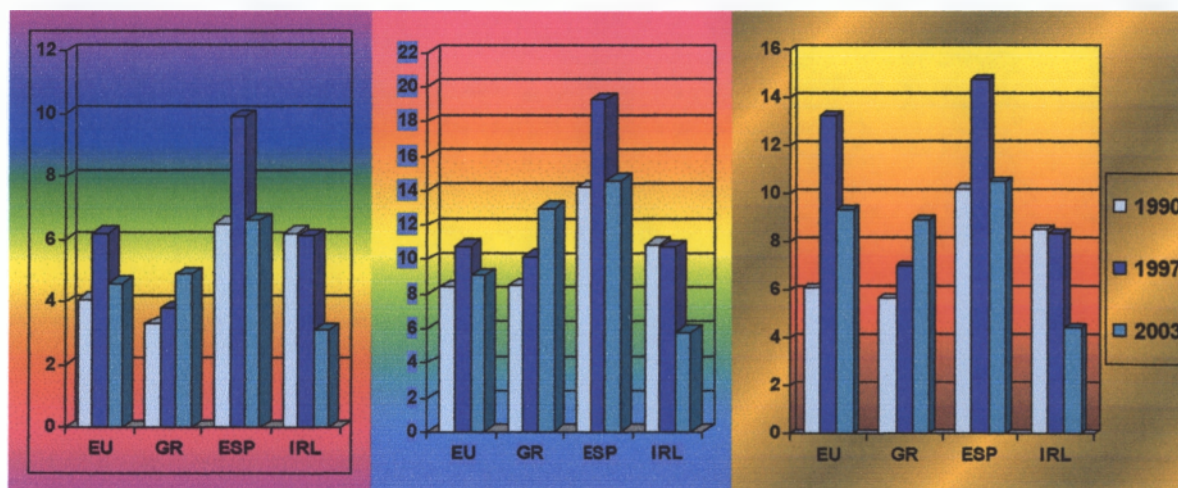
β). Ανεργία Νέων

Η ανεργία των νέων ηλικίας κάτω των 25 ετών στην Ευρωπαϊκή Ένωση συνέχισε να μειώνεται το 1998 παρ' όλο που το σχετικό επίπεδο της ανεργίας των νέων διαφέρει ακόμα σημαντικά από το ένα κράτος στο άλλο. Το χάσμα μεταξύ της ανεργίας των νέων και της ανεργίας των ενηλίκων ωστόσο, παραμένει μεγάλο και με σχετικούς όρους έχει μικρύνει μόνο ελαφρώς κατά την διάρκεια της τρέχουσας ανάκαμψης. Με τους τελευταίους υπολογισμούς το μέσο μερίδιο της ανεργίας των νέων ηλικίας 15-24 ετών στο συνολικό πληθυσμό ήταν 9,3% στην ΕΕ, δηλαδή έπεσε από το 9,9 % που ήταν το 1997.

Πάνω από 4,3 εκατ. νέοι άνθρωποι ήταν άνεργοι το 1997 από τα οποία τα 2,5 εκατ. (σχεδόν το 60%) δεν είχαν δουλειά για τουλάχιστον 6 μήνες. Μειώσεις της τάξης της μιας εκατοστιαίας μονάδας ή και περισσότερο σημειώθηκαν στη Γαλλία, τις Κάτω Χώρες, την Ιρλανδία, την Πορτογαλία, την Ισπανία και τη Σουηδία ενώ στην Αυστρία, η ανεργία των νέων σταθεροποιήθηκε στα επίπεδα του 1997 και η Ελλάδα απετέλεσε και πάλι την εξαίρεση με ισχυρή αύξηση παρόμοια, με εκείνη της συνολικής ανεργίας.¹⁰ (γράφημα 2).

Η ανεργία των νέων στην ΕΕ: (%)

ΑΝΔΡΩΝ 15 – 24) ΕΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ (15 – 24) ΕΤΩΝ ΜΕΣΟ ΜΕΡΙΔΙΟ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΕΤΩΝ

Γράφημα 2.

Ενώ λοιπόν στην Ευρώπη έχουμε μείωση και σταθεροποίηση του ποσοστού των νέων ανέργων, στην Ελλάδα έχουμε ταχύτατη άνοδο και το υψηλότερο δείκτη ανεργίας των νέων με εξαίρεση την Ισπανία που όμως μειώνει αισθητά τον σχετικό δείκτη.

¹⁰ Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Απασχόληση 2003.

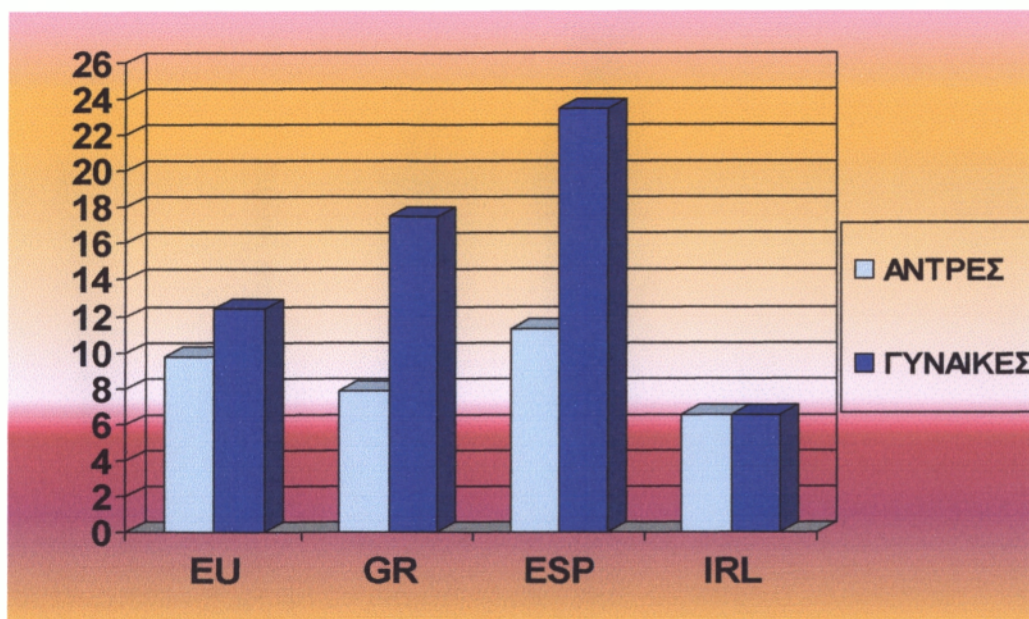
γ). Ανεργία Γυναικών

Η θέση που έχει σήμερα η γυναίκα στην οικονομία στη χώρα μας δεν είναι πολύ μακριά απ' την γενική κατάσταση σ' όλη την Ε.Ε.

Σχεδόν σε όλα τα κράτη της Ευρώπης, το ποσοστό ανεργίας των γυναικών παραμένει συστηματικά υψηλότερο σε σχέση με αυτό των ανδρών, ενώ η μακροχρόνια ανεργία πλήττει περισσότερο τις γυναίκες. Η διαφορά στο ποσοστό απασχόλησης μεταξύ ανδρών και γυναικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση ανέρχεται κατά μέσο όρο σε 18,2%. Τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών παραμένουν χαμηλά σε πολλά κράτη μέλη. Το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών στην Νότιο Ευρώπη παραμένει κάτω από το 40%.

Το ποσοστό ανεργίας των γυναικών είναι κατά μέσο όρο 3% υψηλότερο από τους άνδρες. Οι γυναίκες στην Ευρωπαϊκή Ένωση κινδυνεύουν να καταστούν άνεργες περισσότερο από τους άνδρες κατά ποσοστό 33%. Η ανεργία των γυναικών είναι μεγαλύτερη από αυτή των ανδρών σε ολόκληρη την Ε.Ε. (12,4% έναντι 9,7%), η δε ποιότητα της απασχόλησής τους είναι χαμηλότερη¹¹. (γράφημα 3).

Η ανεργία των γυναικών. (% του εργατικού δυναμικού, 2003).

Γράφημα 3.

δ). Μακροχρόνια Ανεργία

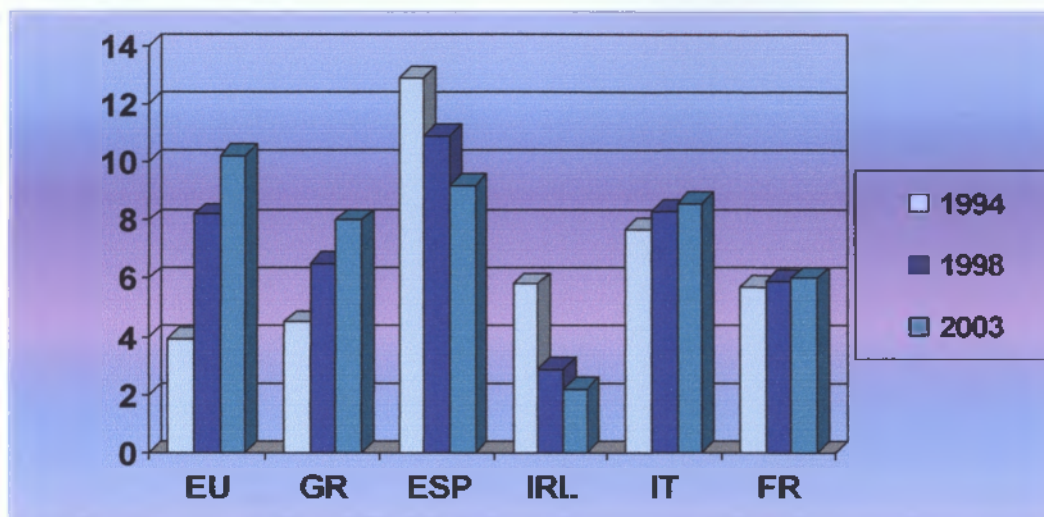
Το μερίδιο των ανέργων στην Ευρωπαϊκή Ένωση που παρέμειναν εκτός εργασίας για ένα χρόνο ή περισσότερο από ένα χρόνο, ήταν 49,5%, υψηλότερο από ότι το 1994 (47%) και

¹¹Πηγή: Απασχόληση στην Ευρώπη το 2003 - Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

λίγο υψηλότερο από το επίπεδο του 1998, δείχνοντας ότι οι μακροχρόνια άνεργοι συναντούν τη μεγαλύτερη δυσκολία, να βρουν δουλειά σε περιβάλλον αυξανόμενης ανεργίας. Ο αριθμός των πολύ μακροχρόνια ανέργων στην ΕΕ, εκείνων δηλαδή που ψάχνουν για δουλειά επί δύο χρόνια ή περισσότερο, ήταν μεγαλύτερος το 1998 από ότι το 1994 (5.2 εκατομμύρια έναντι 4.8 εκατομμυρίων, δηλ. αύξηση πάνω από 4%)¹² (γράφημα 4).

Μακροχρόνια ανεργία στην ΕΕ:

(άνεργοι επί δύο χρόνια ή περισσότερο, % του εργατικού δυναμικού):

Γράφημα 4.

Για την αντιμετώπιση της ανεργίας:

Τα κράτη-μέλη χρησιμοποίησαν διάφορες μεθόδους. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο χρηματοδότησε μεγάλο αριθμό προγραμμάτων των κρατών-μελών, με στόχο την ανάπτυξη σύγχρονων προγραμμάτων κατάρτισης και εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού τους. Η Λευκή Βίβλος (Ιούνιος 1994) ανέπτυξε ένα νέο σύστημα δράσης που περιλαμβάνει:

α). Τη βελτίωση των εκπαιδευτικών συστημάτων και την προσαρμογή τους στις σύγχρονες ανάγκες απασχόλησης με την παράλληλη ανάπτυξη προγραμμάτων συνεχιζόμενης κατάρτισης.

β). Την ανάπτυξη ευέλικτων εκπαιδευτικών προγραμμάτων με τη συνεργασία επιχειρήσεων.

γ). Την εκπαίδευση και κατάρτιση δυναμικού μέσα στο επιχειρησιακό περιβάλλον.

δ). Την αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων που διατίθενται για την καταπολέμηση της ανεργίας.

ε). Την ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων για νέους με ελλιπή κατάρτιση.

στ). Την ανάπτυξη της απασχόλησης σε συνάρτηση με τις νέες απαιτήσεις και τις νέες τεχνολογίες.

ζ). Τον έλεγχο του κόστους του εργατικού δυναμικού.

¹² Έκθεση για την Απασχόληση 2003 Ευρωπαϊκή Επιτροπή

1.9 Ο Κοινοτικός Κοινωνικός Διάλογος.

Η έννοια "κοινωνικός διάλογος"¹³ σημαίνει τα εξής:

Εδώ και πολλά χρόνια οι κοινωνικοί εταίροι, δηλαδή οι ενώσεις εργοδοτών και τα συνδικάτα, έχουν δημιουργήσει ενώσεις σε πανευρωπαϊκό επίπεδο - π.χ. την Ένωση των Συνομοσπονδιών της Βιομηχανίας και των Εργοδοτών της Ευρώπης και την Ομοσπονδία Ευρωπαϊκών Συνδικάτων. Οι ενώσεις αυτές έχουν στενή επαφή μεταξύ τους. Η κοινωνική συμφωνία του Μάαστριχτ θεσμοθέτησε αυτόν τον κοινωνικό διάλογο: το άρθρο 118 Β ορίζει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτού κάνει οποιαδήποτε πρόταση νόμου συμβουλευεται πάντοτε τους κοινωνικούς εταίρους. Οι κοινωνικοί εταίροι εξάλλου μπορούν με δική τους πρωτοβουλία να εξετάσουν ορισμένα προβλήματα: τη δική τους αυτόνομη συμφωνία μπορεί να την υιοθετήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και να την προτείνει ενδεχομένως στο Συμβούλιο Υπουργών για έγκριση.

Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι η οδηγία σχετικά με την άδεια των γονέων και με την άδεια για οικογενειακούς λόγους, για το περιεχόμενο των οποίων επιτεύχθηκε συμφωνία μεταξύ των κοινωνικών εταίρων κατά τα μέσα Δεκεμβρίου 1995. ΕΝΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΘΕΜΑ: "ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ. Το άρθρο 199 της ιδρυτικής Συνθήκης της ΕΚ μιλούσε για ισότητα αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών. Η ισότητα αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών εντούτοις απέχει πολύ από το να είναι πραγματικότητα στην Ένωση. Διάφορες οδηγίες και πολυάριθμες αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου προσπάθησαν να εφαρμόσουν αυτή τη βασική αρχή. Το γεγονός αυτό έχει ως συνέπεια να δοθούν οδηγίες για την επαγγελματική κατάταξη και αξιολόγηση, για τη διαπίστωση άμεσων ή έμμεσων διακρίσεων καθώς και για τον ορισμό της έννοιας της αμοιβής.

Πολλά σχέδια βελτίωσης εντούτοις δεν έχουν ακόμη υλοποιηθεί, όπως π.χ. η πρόταση για την αντιστροφή του βάρους της απόδειξης: όταν οι γυναίκες αδικούνται στην αγορά εργασίας διστάζουν συχνά να κάνουν αγωγή, όταν εναπόκειται σε αυτές να αποδείξουν ότι γίνεται διάκριση εναντίον τους λόγω φύλου. Για το λόγο αυτό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότείνει ότι σε περίπτωση αιτιολογημένης υπόνοιας ο εργοδότης θα πρέπει να αποδείξει ότι δεν γίνεται καμιά διάκριση. Προς το παρόν θα ζητηθεί η γνώμη των κοινωνικών εταίρων ως προς το θέμα αυτό. Η βελτίωση των ευκαιριών στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας για τις γυναίκες είναι ένας από τους κύριους στόχους της σχετικής πολιτικής μαζί με την επαγγελματική επιμόρφωση και την εναρμόνιση της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής.

Ορισμένα σημαντικά θέματα του ευρωπαϊκού κοινοτικού προγράμματος δράσης στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής 1995-1997 είναι τα ακόλουθα:

- αποτελεσματικότερη χρησιμοποίηση του Κοινωνικού Ταμείου για την ενίσχυση της απασχόλησης.
- ενίσχυση της γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης,
- διευκόλυνση της ελεύθερης διακίνησης εντός της Ένωσης (π.χ. αναθεώρηση των οδηγιών σχετικά με την αναγνώριση των διπλωμάτων ή τη μεταβίβαση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων),
- δημιουργία ενός πλαισίου ελάχιστων διατάξεων σε όλους τους τομείς της κοινωνικής πολιτικής,

¹³Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Εσωτερική Αγορά, Τόμος 6-Ιούλιος 1994-GR. Προώθηση της Κοινωνικής Ευρώπης, σελ. 16-17.

- κανονισμοί για την εναρμόνιση επαγγέλματος και οικογένειας και για τη μερική απασχόληση,
- εφαρμογή της αρχής της ισότητας ευκαιριών σε όλους τους τομείς της κοινωνικής πολιτικής,
- βοήθεια για τους φτωχούς, τους ανάπηρους και τους ηλικιωμένους,
- κοινή προσπάθεια για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας στην κοινωνία,
- εμπάθυνση του κοινωνικού διαλόγου,
- εντατικοποίηση της συνεργασίας με μη κυβερνητικές οργανώσεις,
- ανάλυση των κοινωνικών επιπτώσεων της αναπτυσσόμενης κοινωνίας της πληροφόρησης.

1.10 Ισότητα Μεταχείρισης Ανδρών κ Γυναικών.

Το ίδιο το γεγονός ότι γίνεται παγκοσμίως συζήτηση, καταδεικνύει την πρόοδο της κοινωνίας σε ζητήματα ισότητας μεταξύ των δύο φύλων. Κάποια χρόνια προηγουμένως, ένας τέτοιος προβληματισμός σίγουρα δεν θα εστιαζόταν στις ευκαιρίες και προοπτικές της γυναίκας να προχωρήσει σε όλα τα επίπεδα της κοινωνικής και οικονομικής ζωής, αλλά θα αναλίσκόταν περισσότερο στην ανάγκη δημιουργίας θεσμικών πλαισίων που να κατοχυρώνουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες της.¹⁴

Από την άλλη όμως, το γεγονός ότι ακόμη και τον 21ο αιώνα αναγκάζεται η Ευρώπη και η Παγκόσμια Κοινωνία γενικά, να ασχολείται με θέματα δυσμενών διακρίσεων εις βάρος των γυναικών, δεν μπορεί να ευχαριστεί κανένα. Γιατί ακόμη και σήμερα, όπου οι Ευρωπαϊκές γυναίκες διαθέτουν υψηλή μόρφωση εξακολουθούν να μην αξιοποιούνται επαρκώς. Οι γυναίκες που ήδη βρίσκονται στην αγορά εργασίας αντιμετωπίζουν ακόμα ανισότητες λόγω του φύλου τους. Οι γυναίκες στην Ευρώπη αμείβονται κατά 15% λιγότερο από τους άντρες, κατέχουν το 76% των χαμηλά αμειβόμενων θέσεων εργασίας, ενώ 8 στους 10 εργαζομένους με καθεστώς μερικής απασχόλησης είναι γυναίκες.

Δυστυχώς, η κοινωνία της τεχνολογίας, της γνώσης και της πληροφορίας, δεν έχει βοηθήσει στην άρση των ανισοτήτων αυτών. Η αγορά εργασίας παραμένει διαιρεμένη κατά φύλο, με τους άνδρες να κυριαρχούν στις νέες τεχνολογίες και τις γυναίκες στις χαμηλές θέσεις, που απαιτούν λιγότερη εξειδίκευση και συνεπάγονται μικρότερη ασφάλεια.

Επιπλέον, η πίεση της εργασιακής ζωής δείχνει να βαραίνει δυσανάλογα τις γυναίκες, οι οποίες την ίδια στιγμή που επιλέγουν να επενδύσουν στην καριέρα τους, σε καμία περίπτωση δεν αποφορτίζονται από τις πολύ απαιτητικές οικογενειακές τους υποχρεώσεις.

Η εργασιακή κουλτούρα των νέων τεχνολογιών και της κοινωνίας της πληροφορίας, με την εμμονή της για "ταχύτερα, καλύτερα, πιο σύγχρονα" αποτελέσματα, θέτει σε μειονεκτική θέση ιδιαίτερα τις γυναίκες που φέρουν πολλαπλά βάρη της οικογένειας και της εργασίας.

Η συνεχής πίεση που πηγάζει από την ανάγκη για διαρκή ενημέρωση, μετεκπαίδευση και

¹⁴ ΕΕΤΑΑ-ΚΕΔΚΕ, Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση, παρούσα κατάσταση και προοπτικές, μελέτη, Αθήνα 1995, σελ. 135-136.

απόκτηση επιπρόσθετων προσόντων, με δεδομένη την τεράστια ταχύτητα των αλλαγών στο πεδίο αυτό, δημιουργεί ασφυκτικές καταστάσεις εργασιακού άγχους που πιέζουν τις σταδιοδρομίες των γυναικών. Η ψηφιακή οικονομία προσφέρει ευκαιρίες αλλά και προκλήσεις για τις γυναίκες, προκλήσεις που διαφέρουν από τις αντίστοιχες των αντρών και βασίζονται στους διαφορετικούς ρόλους και τη θέση τους στην οικογένεια και την κοινωνία.

Η διάκριση με βάση το φύλο στην πρόσβαση και τη συμμετοχή για την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας είναι μια από τις πιο σημαντικές ασυμμετρίες.

Περισσότερες γυναίκες σημαίνει μεγαλύτερη ποικιλομορφία. Θέματα όπως η προστασία του περιβάλλοντος, η καταπολέμηση των κοινωνικών ανισοτήτων, η αποτροπή της οποιασδήποτε μορφής βίας και άλλα μείζονα ζητήματα όπως η αναζήτηση της παγκόσμιας ειρήνης και η καταπολέμηση του ρατσισμού, έχει αποδειχθεί ότι εξυπηρετούνται πολύ καλύτερα μέσα από την εμπλοκή των γυναικών.

Η Ε.Ε. έχει δεσμευτεί από το 1957 ως Ε.Ο.Κ., στην ανάγκη προώθησης της ισότητας μεταξύ των δύο φύλων. Η συνθήκη της Ρώμης περιλαμβάνει διατάξεις για την ισότητα, όπως για παράδειγμα την ίση αμοιβή.

Το πρόγραμμα Equal¹⁵ για την καταπολέμηση των ανισοτήτων και διακρίσεων στην αγορά εργασίας, η ενσωμάτωση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών στα διαρθρωτικά ταμεία και η προώθηση των οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ισότητας καλύπτουν σε μεγάλο βαθμό την οικονομική πτυχή του προβλήματος.

Στον τομέα της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας έχουν καθιερωθεί πολιτικές για την ισότητα μεταχείρισης όσο αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, την επαγγελματική κατάρτιση και προώθηση, την ισότητα των αμοιβών, την ενσωμάτωση των γυναικών στην έρευνα και της ισόρροπης συμμετοχής ανδρών και γυναικών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Η κοινωνική διάσταση αντιμετωπίζεται με πολιτικές για την ισόρροπη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στην επαγγελματική και οικογενειακή ζωή, για την γονική άδεια και άδεια για οικογενειακούς λόγους, για την προστασία της εγκύου, της λεχώνας και της θηλάζουσας εργαζόμενης, για την φύλαξη των παιδιών και για την κοινωνική ασφάλιση. Πολιτικές υπάρχουν ακόμη για μεγάλα κοινωνικά ζητήματα όπως η σεξουαλική παρενόχληση, η εμπορία και η βία εναντίον γυναικών.

Αυτές οι σημαντικές αλλαγές που πραγματοποιούνται έχουν μία τεράστια θετική δυναμική, στο μεγάλο ζητούμενο της ισότητας μεταξύ των φύλων στην Ευρώπη.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αποδεδειγμένα πάρει το μήνυμα. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχει τα τελευταία χρόνια ξεκινήσει να ασκείται πίεση σε όλα τα μέτωπα για την παροχή ίσων ευκαιριών στις γυναίκες. Με νομοθετικές πρωτοβουλίες, με προγράμματα υποστήριξης, με την ένταξη της διάστασης της ισότητας σε όλες τις πολιτικές, με την στρατηγική της για την απασχόληση, που αποσκοπεί στην πρόσληψη γυναικών σε όλους τους τομείς της αγοράς εργασίας.

Σε αυτή την προσπάθεια όμως πρέπει να συνδράμουν και οι ίδιες οι γυναίκες. Να αναπτύξουν πρωτοβουλίες και να διεκδικήσουν πράγματα με την αξία τους, την γνώση, την εμπειρία και την εργατικότητα τους.

¹⁵ Δικτυακός τόπος Υπουργείου Απασχόλησης www.yrakr.gr

1.11 Άτομα με Ειδικές Ανάγκες.

Τα άτομα με αναπηρίες αποτελούν το 9,3% του συνολικού πληθυσμού της χώρας.

Τα εμπόδια που συναντούν τα άτομα με αναπηρία σχετίζονται άμεσα με το είδος και την έκταση της αναπηρίας. Το είδος της αναπηρίας και τα συνεπακόλουθά της καθιστούν τα άτομα με αναπηρία μια ομάδα δίχως ομοιογένεια.¹⁶

Στην ομάδα αυτήν περιλαμβάνονται άνθρωποι με προσωρινές ή μόνιμες αναπηρίες, παραπληγικοί, τετραπληγικοί, ακρωτηριασμένοι, μυοπαθείς, τυφλοί ολικώς ή μερικώς, κωφοί, νεφροπαθείς, αιμορροφιλικοί, πολυμεταγγιζόμενοι, πάσχοντες από σκλήρυνση κατά πλάκας, άτομα με νοητική υστέρηση κ.ά.

Τα προβλήματά τους αναφέρονται κυρίως στην παροχή ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση και την απασχόληση, στη βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής φροντίδας και στην προσβασιμότητα.

Υπάρχει σαφής συσχέτιση μεταξύ της βαρύτητας της αναπηρίας και του βαθμού φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Η εξασφάλιση των αναγκαίων συνθηκών για την επιτυχή διοργάνωση των Παραολυμπιακών Αγώνων 2004, δημιουργεί μια σημαντική κληρονομιά στη χώρα όσον αφορά τα άτομα με αναπηρίες.

Σύμφωνα με το αρ. 32 του Ν. 1566/85 ως άτομα με ειδικές ανάγκες θεωρούνται όσοι πάσχουν από ειδικές ανεπάρκειες ή δυσλειτουργίες οφειλόμενες σε φυσικούς, διανοητικούς ή κοινωνικούς παράγοντες, σε τέτοιο βαθμό, που είναι πολύ δύσκολο γι' αυτούς να συμμετάσχουν στη γενική και επαγγελματική κατάρτιση, να εξεύρουν εργασία ή να έχουν πλήρη συμμετοχή στην κοινωνία.

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί μία σοβαρή διάκριση, η οποία έχει παρατηρηθεί από το 1980 από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας μεταξύ της «αναπηρίας ή ανικανότητας» (disability), ως ατομικό χαρακτηριστικό σε συνδυασμό με τα λειτουργικά προβλήματα, που απορρέουν από αυτήν και του «μειονεκτήματος» (handicap), που θεωρείται κοινωνική επίπτωση της αναπηρίας και των λειτουργικών προγραμμάτων. Στη διάκριση αυτή βασίζεται και το κείμενο των κανονισμών για την Εξίσωση των ευκαιριών των ανθρώπων με αναπηρίες του ΟΗΕ του 1994, σύμφωνα με το οποίο:

A) Ο όρος ανικανότητα, καλύπτει έναν μεγάλο αριθμό διαφορετικών λειτουργικών περιορισμών, που μπορούν να εμφανιστούν σε οποιονδήποτε κάτοικο της γης. Οι άνθρωποι μπορεί να έχουν αναπηρίες από σωματικό, διανοητικό ή αισθητηριακό περιορισμό, από ιατρικές συνθήκες ή από ψυχική νόσο. Τέτοιες ανεπάρκειες, συνθήκες ή ασθένειες μπορεί να είναι μόνιμες ή προσωρινές.

B) Ο όρος μειονέκτημα, σημαίνει την απώλεια ή τον περιορισμό των ευκαιριών να συμμετέχουν στη ζωή της κοινότητας ισότιμα με τους άλλους ανθρώπους. Περιγράφει τη συνάντηση του ανθρώπου με αναπηρίες και του περιβάλλοντος, μέσα στο οποίο αυτός ζει. Υπογραμμίζει έτσι τις ανεπάρκειες του φυσικού περιβάλλοντος και πολλών οργανωμένων δραστηριοτήτων – όπως είναι οι πληροφορίες, η επικοινωνία, η εκπαίδευση κ.λ.π., που εμποδίζουν τους ανθρώπους με αναπηρίες να συμμετέχουν ισότιμα στη ζωή της κοινωνίας.

¹⁶ . ΕΕΤΑΑ-ΚΕΔΚΕ, Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση, παρούσα κατάσταση και προοπτικές, μελέτη, Αθήνα 1995, σελ. 136-137

Επομένως μία φυσική μειονεξία (όρασης, ακοής, κίνησης, πνευματική) δεν πρέπει απαραίτητα να θεωρείται ότι αποτελεί αναπηρία, εφόσον δεν εμποδίζει το άτομο από την αυτό-ολοκλήρωσή του. Διότι πρωτίστως οι συνθήκες του τεχνητού και κυρίως οικονομικού περιβάλλοντος, είναι αυτές, που επιδεινώνουν ή περιορίζουν την κατάσταση φυσικής εξάρτησης ενός ατόμου, και όχι αυτή καθεαυτή η διαφορετικότητα του¹⁷.

Επιπλέον οι λειτουργικοί περιορισμοί, που εμφανίζονται σε κάποιο άτομο, δεν πρέπει να συνεπάγονται οπωσδήποτε και τον κοινωνικό περιορισμό και την απομόνωσή του, τη «μειονεκτική» δηλαδή αντιμετώπισή του.

Εν προκειμένω, τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν εκδώσει σωρεία Οδηγιών και Ψηφισμάτων¹⁸ με στόχο την υιοθέτηση μέτρων απαραίτητων για τη δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση, την κοινωνική ενσωμάτωση και την επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

1.12 Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός.

Η έννοια του κοινωνικού αποκλεισμού εμπεριέχει στοιχεία από έννοιες όπως η φτώχεια (αποστέρηση λόγω χαμηλού εισοδήματος, το οποίο με τη σειρά του είναι υπεύθυνο για τον αποκλεισμό από πολλά άλλα κοινωνικά και πολιτισμικά αγαθά) και η στέρηση βασικών κοινωνικών δικαιωμάτων που αποκλείουν άτομα και ολόκληρες ομάδες από τους τυπικούς και άτυπους μηχανισμούς παραγωγής, διάθεσης και αναδιανομής των πόρων και αγαθών πάσης φύσεως.

Ο όρος «κοινωνικός αποκλεισμός»¹⁹ άρχισε από το 1989 να υποκαθιστά τον όρο «φτώχεια» τόσο σε επίπεδο θεωρητικών τοποθετήσεων όσο και σε επίπεδο κοινοτικών προγραμμάτων για τις λιγότερο ευνοημένες κοινωνικές ομάδες.

Όπως αναφέρει ο Δ. Τσαούσης, «Η απόφαση του Συμβουλίου των Υπουργών της Ε.Ε. που υιοθετούσε το 1974 το πρώτο κοινοτικό πρόγραμμα καταπολέμησης της φτώχειας, όριζε ως φτωχούς «τα πρόσωπα ή τις οικογένειες των οποίων οι πόροι είναι τόσο περιορισμένοι, ώστε να τους αποκλείουν από τον ελάχιστο παραδεκτό τρόπο ζωής στις χώρες-μέλη όπου ζουν». Το 1984 η αντίστοιχη απόφαση που υιοθετεί το πρόγραμμα Φτώχεια 2,²⁰ διευρύνει αισθητά το περιεχόμενο του όρου. Αυξάνει τον κύκλο των προσώπων προς τα οποία απευθύνεται το πρόγραμμα, κάνοντας λόγω για «πρόσωπα, οικογένειες και σύνολα προσώπων», και καθορίζει πληρέστερα την έννοια των πόρων μιλώντας για «πόρους (υλικούς, πολιτιστικούς και κοινωνικούς)». Οι δύο αυτοί ορισμοί στην ουσία τους προδίδουν ένα συγκεκριμένο δύο διαφορετικών παραδόσεων:

- της αγγλοσαξονικής, που ορίζει τη φτώχεια ως «έλλειψη διαθέσιμων πόρων» και
- της ηπειρωτικής ευρωπαϊκής, όπου η φτώχεια ορίζεται ως «ανεπαρκής κοινωνική συμμετοχή και κοινωνική ένταξη των φτωχών στην κοινωνία».

¹⁷ Πηγή: Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, 1994. Κανονισμοί για την εξίσωση των Ευκαιριών για τους Ανθρώπους με Αναπηρίες. Υιοθετήθηκε από τον ΟΗΕ στην 48η γενική του συνέλευση στις 20 Δεκεμβρίου 1993 (Απόφαση 48/96) και ιδιαίτερα τις παραγράφους 17 και 18 του εισαγωγικού κειμένου

¹⁸ Πηγή: Κων. Κοσμάτου σελ. 11.

¹⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Εσωτερική Αγορά, Τόμος 6 – Ιούλιος 1994 – GR. Προώθηση της Κοινωνικής Ευρώπης, σελ. 4-5.

²⁰ ΕΕΤΑΑ-ΚΕΔΚΕ, Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση, παρούσα κατάσταση και προοπτικές, μελέτη,

Αθήνα 1995, σελ. 137-140

Προς το τέλος του 1988 η Ευρωπαϊκή Ένωση διευρύνει ξανά τον προβληματισμό της δημοσιεύοντας ένα κείμενο που αναφέρεται στην «κοινωνική ένταξη, την περιθωριοποίηση και τις νέες μορφές φτώχειας».

Το 1989 στο πρόγραμμα Φτώχεια 3,²¹ δε γίνεται πια λόγος για «φτώχεια». Στα μέσα της πενταετίας εφαρμογής του τρίτου προγράμματος η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει πια εγκαταλείψει τον όρο φτώχεια και έχει υιοθετήσει τον όρο «κοινωνικός αποκλεισμός».

Οι ορισμοί για τον κοινωνικό αποκλεισμό ποικίλουν κατά τόπο και χρόνο και αυτό είναι λογικό να συμβαίνει, γιατί το φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού αφορά κοινωνικές ομάδες, οι οποίες εξ ορισμού είναι συνεχώς μεταβαλλόμενες. Αλλάζουν αφενός οι ίδιες οι κοινωνικές ομάδες, και αφετέρου ο κοινωνικός τους περίγυρος. Η μεταξύ τους αλληλεπίδραση μεταβάλλεται συνεχώς. Ο κοινωνικός αποκλεισμός εκφράζεται όχι μόνο από την πλευρά του αποκλεισμένου, αλλά και από την πλευρά του αποκλιόντος. Εκφράζεται δηλαδή από τη σχέση που διαμορφώνεται και μετεξελίσσεται μεταξύ αποκλεισμένου και αποκλιόντος.

Η έννοια του κοινωνικού αποκλεισμού υπερβαίνει την έννοια της φτώχειας. Η φτώχεια συνδέεται κυρίως με τη συμμετοχή ατόμων και συνόλων στην εργασιακή ζωή. Η στέρηση στην οποία οδηγεί είναι η στέρηση του τρόπου ζωής του μέσου πολίτη κυρίως λόγω χαμηλού εισοδήματος. Ο κοινωνικός αποκλεισμός θίγει άτομα και σύνολα, τα οποία ως ευδιάκριτα και διαφορετικά γίνονται αντικείμενα στέρησης και περιθωριοποίησης (αποξένωσης και απομόνωσης) τουλάχιστον σε ένα είδος κοινωνικής ολοκλήρωσης: οικονομικής, πολιτικής, πολιτισμικής, και ολοκλήρωσης σε επίπεδο συναναστροφών.

Οι κύριες οικονομικές και κοινωνικές διαδικασίες, που δημιουργούν καινούργιες μορφές ανασφάλειας, αλλοτρίωσης και αποστέρησης και συμβάλλουν στην ανάπτυξη του κοινωνικού αποκλεισμού, εμφανίζοντας αποκλίσεις μεταξύ των διαφόρων χωρών και των περιοχών τους ως προς την μορφή, την ποικιλία και την έκτασή τους, παρατηρήθηκε ότι είναι:

Α). Η οικονομική και κοινωνική αναδιάρθρωση και ανακατανομή των πόρων, η οποία, παρότι σε μεγάλο βαθμό ευνοεί ορισμένους, έχει δυσανάλογα αρνητικές επιπτώσεις και συνέπειες στους περισσότερους, που είναι γενικότερα οι πιο φτωχοί και ευάλωτοι.

Β). Η μετανάστευση προς τις διάφορες χώρες της κοινότητας, η οποία, τα τελευταία χρόνια, αναπτύσσεται με αυξανόμενους ρυθμούς, λόγω των πρόσφατων γεωπολιτικών εξελίξεων στην Ανατολική Ευρώπη.

Γ). Οι μεταβολές στη συνοχή των άτυπων διαπροσωπικών δικτύων (οικογένεια, φίλοι, γείτονες), τα οποία, εξαιτίας της αναδιάρθρωσης των οικογενειακών δομών, αντιλήψεων και αξιών, κατευθύνονται σε φαινόμενα ατομοκεντρισμού, που συνεπάγονται την ολοένα και μικρότερη στήριξη των ατόμων με κάποιου είδους ανάγκη.

Η κοινοτική πρωτοβουλία EQUAL επίσης λειτουργεί συμπληρωματικά ως προς την ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση και τις κοινοτικές πολιτικές καταπολέμησης του αποκλεισμού, εστιάζοντας στην προώθηση νέων μέσων καταπολέμησης όλων των μορφών αποκλεισμού, διακρίσεων και ανισοτήτων στην αγορά εργασίας.

²¹ Ίδια ο.π., σελ. 140-142

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

2.1 Εισαγωγή

Ένας από τους βασικούς σκοπούς της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση, είναι η επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης για όλες τις κοινωνικές ομάδες. Προκειμένου η στρατηγική αυτή να είναι πλήρως αποτελεσματική, θα πρέπει να εξειδικευτεί σε δράσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, σε αστικές και αγροτικές περιοχές, δηλαδή σε επίπεδο περιοχών που είναι σε θέση να δημιουργήσουν τοπική συμφωνία. Αυτό απαιτεί νέες προσεγγίσεις στο σχεδιασμό των δράσεων και στους τρόπους διάδοσης των νέων πρακτικών.

2.2 Χαρακτηριστικά της απασχόλησης.

Τα χαρακτηριστικά της απασχόλησης είναι τα εξής:¹

α). Η κοινότητα χαρακτηρίζεται από στενή αλληλεξάρτηση με την παγκόσμια οικονομία, εφόσον κατέχει σημαντική θέση της παγκόσμιας αγοράς.

Όσον αφορά την ανάπτυξη και την απασχόληση, οι μακροπρόθεσμες προοπτικές δεν εξαρτώνται μόνο από την ανταγωνιστικότητα των παράγωγων της, αλλά και από τη διαρκή ανάπτυξη των περιοχών-κλειδιών στον υπόλοιπο κόσμο. Ο πληθυσμός της Κοινότητας αυξάνεται με ρυθμό πολύ πιο αργό απ' ό,τι στις περισσότερες άλλες περιοχές του κόσμου. Η αύξηση του αριθμού των ατόμων της ηλικιακής κατηγορίας 15 έως 64 ετών στην Κοινότητα ήταν κατώτερη του 1% ετησίως (περίπου 0,7%) τα τελευταία 20 χρόνια.

Περισσότερα από τα 2/3 (67%) των ατόμων ηλικίας 15 έως 64 ετών ανήκουν στον ενεργό πληθυσμό, αν και σήμερα λιγότεροι από το 60% έχουν πραγματική απασχόληση, ενώ οι υπόλοιποι δεν κατορθώνουν να βρουν δουλειά. Η Κοινότητα αντιπροσωπεύει σημαντικό μέρος της παγκόσμιας παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών, παράγει περίπου το 30% του παγκόσμιου ΑΕγχΠ και δημιουργεί περίπου την ίδια αναλογία του παγκόσμιου εισοδήματος, σε δολάρια. Η Κοινότητα κατέχει πρωταρχική θέση στο διεθνές εμπόριο και ειδικότερα στις ανταλλαγές κατεργασμένων προϊόντων και στις ανταλλαγές υπηρεσιών.

β). Εξέλιξη της απασχόλησης στην Κεντρική και στην Ανατολική Ευρώπη.

Από τη στιγμή που άρχισε η διαδικασία πολιτικών και οικονομικών μεταρρυθμίσεων, όλα τα κράτη της Κεντρικής και της Ανατολικής Ευρώπης διέρχονται περίοδο μεγάλης ύφεσης. Η παραγωγή μειώθηκε σε ολόκληρη την κεντρική και την ανατολική Ευρώπη, εκτός από την Πολωνία, όπου αυξήθηκε κατά 0,5%. Στην Ουγγαρία, το ΑΕγχΠ μειώθηκε κατά 5%, ενώ στην Τσεχοσλοβακία εκτιμάται ότι η πτώση είναι ελαφρώς μεγαλύτερη του 7%. Η παραγωγή μειώθηκε ακόμα στη Βουλγαρία και στη Ρουμανία, κατά 21% και κατά 15% αντίστοιχα. Όσον αφορά την εξέλιξη των συναλλαγών, τα κράτη αυτά στρέφονται προς την Κοινότητα εξαιτίας της κατάρρευσης της οικονομίας της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Το 75% των ουγγρικών εξαγωγών και το 63% των τσεχοσλοβακικών εξαγωγών στράφηκαν προς τις οικονομίες αγοράς. Η απασχόληση σημείωσε επίσης πτώση, με μείωση της τάξεως του 5% στην Τσεχοσλοβακία και στη Ρουμανία, 4% στην Ουγγαρία και λίγο περισσότερο από 1% στην Πολωνία, 13% στη Βουλγαρία (δημόσιος τομέας).

¹ Πηγή: Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Φροντίδας www.vrako.gr

γ).Προς μια ενιαία ευρωπαϊκή αγορά εργασίας.

Υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις όσον αφορά τους μισθούς και το κόστος εργατικού δυναμικού μέσα στην Κοινότητα, που αντικατοπτρίζουν σημαντικές διαφορές παραγωγικότητας. Οι αποκλίσεις στο επίπεδο εκπαίδευσης των εργαζομένων δεν είναι αμελητέες και η κινητικότητα εργατικού δυναμικού μεταξύ κρατών μελών είναι πολύ ισχνή.

δ).Εξέλιξη της αγοράς εργασίας στις ενισχυμένες περιοχές.

Υπάρχουν ενδείξεις για μια κάποια σύγκλιση των επιπέδων εισοδήματος μεταξύ των λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών της Κοινότητας και των υπολοίπων περιοχών της, μετά το 1986. Ωστόσο, διαπιστώνονται μεγάλες αποκλίσεις όσον αφορά την απασχόληση και την ανεργία, οι οποίες όμως δεν εμφάνισαν ιδιαίτερα σημάδια άμβλυνσης.

ε).Η γυναικεία απασχόληση.

Το βάρος των γυναικών αυξάνει στον ενεργό πληθυσμό της Κοινότητας, αλλά το ποσοστό απασχόλησης τους παραμένει χαμηλό σε ορισμένα κράτη μέλη. Οι γυναίκες αντιπροσώπευαν κατά μέσον όρο το 40% του συνολικού ενεργού πληθυσμού της Κοινότητας. Πολύ συχνά, οι γυναίκες περιορίζονται σε ένα μικρό φάσμα εργασιών στον κλάδο των υπηρεσιών. Οι γυναίκες έχουν συχνά μερική απασχόληση και στα πλαίσια σύμβασης ορισμένου χρόνου (10% των γυναικών έναντι του 7% των ανδρών).

2.3 Πολιτικές για την απασχόληση.**α). Προστασία και προσαρμογή της απασχόλησης στα κράτη μέλη.**

Οι περιορισμοί στους οποίους υποβάλλονται οι επιχειρήσεις για να προσλάβουν και να απολύσουν υπαλλήλους διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών. Μολονότι οι ρυθμίσεις διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών ως προς τις λεπτομέρειες, υπάρχει μεγάλη ομοιότητα μεταξύ των συστημάτων προστασίας της απασχόλησης μέσα στην Ένωση. Όλα τα κράτη μέλη χορηγούν νομική προστασία κατά των καταχρηστικών απολύσεων και οι διαδικασίες που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις είναι σχετικά παρόμοιες, χάρη στις οδηγίες της Επιτροπής. Διαπιστώνεται ότι οι θέσεις εργασίας ορισμένης διάρκειας σε πολλά κράτη μέλη έχουν μετατραπεί σε σημαντική μορφή πρόσβασης στην απασχόληση, ιδίως στη Γαλλία.

β). Το κοινοτικό πλαίσιο για την απασχόληση.

Στόχος είναι η δημιουργία θέσεων εργασίας. Προτείνεται τα κοινοτικά όργανα και τα κράτη μέλη να συμμετάσχουν σε μια συγκροτημένη διαδικασία συνεργασίας για την ανάλυση και τον πολιτικό προβληματισμό σχετικά με τις δυνατές λύσεις του προβλήματος της απασχόλησης. Πρέπει να βρεθούν τα κατάλληλα μέσα ώστε να συμμετάσχουν τα υπόλοιπα κοινοτικά όργανα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Αφετηρία-κλειδί είναι η κατάρτιση προγράμματος και χρονοδιαγράμματος, ώστε να προκύψουν λειτουργικά συμπεράσματα. Κάθε κοινό διάβημα πρέπει να συνεκτιμά τις διαφορές της κοινωνικής οργάνωσης, των δημόσιων οικονομικών και της αγοράς εργασίας στα διάφορα κράτη.

2.4 Απασχόληση και αμοιβή.

Κάθε άτομο έχει δικαίωμα ελεύθερης επιλογής και άσκησης επαγγέλματος, σύμφωνα με τις οικείες επαγγελματικές διατάξεις. Κάθε απασχόληση πρέπει να αμείβεται δίκαια.

Για το σκοπό αυτό, και σύμφωνα με τα ισχύοντα σε κάθε χώρα, πρέπει:

- είτε να καθιερωθεί μια δίκαιη αμοιβή, δηλαδή μια αμοιβή που να εξασφαλίζει στους εργαζομένους ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο,

- είτε να εξασφαλίζεται, για τους εργαζομένους που υπόκεινται σε καθεστώς εργασίας διαφορετικό από τη σύμβαση πλήρους απασχόλησης και αορίστου χρόνου, δίκαιος μισθός αναφοράς να μη δύνανται οι μισθοί να αποτελέσουν αντικείμενο παρακράτησης, κατάσχεσης ή εκχώρησης παρά μόνο στο μέτρο που προβλέπεται από τις εθνικές διατάξεις. Οι εν λόγω διατάξεις πρέπει να προβλέπουν μέτρα που να εξασφαλίζουν στον εργαζόμενο τη διατήρηση των αναγκαίων βιοτικών πόρων για τη συντήρηση αυτού και της οικογένειάς του. Κάθε άτομο πρέπει να έχει δωρεάν πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες ευρέσεως εργασίας

Οι γυναίκες κερδίζουν λιγότερα από την εργασία. Αντιπροσωπεύουν το 77% των χαμηλόμισθων εργαζομένων. Η αμοιβή των γυναικών είναι μικρότερη από αυτήν των ανδρών, για ίδια και ίσης αξίας εργασία. Υπάρχει μια διαφορά της τάξης του 15% στις μέσες αμοιβές. Η διαφορά στις αμοιβές είναι μεγαλύτερη στον ιδιωτικό (25%) απ' ό,τι στο δημόσιο τομέα (9%).

2.5 Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας.

Η δημιουργία της εσωτερικής αγοράς πρέπει να οδηγήσει σε βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό θα επιτευχθεί με την προοδευτική προσέγγιση των εν λόγω συνθηκών, ιδίως όσον αφορά τη διάρκεια και τη διευθέτηση του χρόνου εργασίας και τις μορφές εργασίας, εκτός της εργασίας αορίστου χρόνου, όπως η εργασία ορισμένου χρόνου, η εργασία με μερική απασχόληση, η προσωρινή εργασία και η εποχιακή εργασία.

Η βελτίωση αυτή πρέπει επίσης να επιφέρει, όπου είναι αναγκαίο, την ανάπτυξη ορισμένων πλευρών της εργατικής νομοθεσίας, όπως οι διαδικασίες ομαδικής απόλυσης ή οι διαδικασίες πτώχευσης. Κάθε εργαζόμενος της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει δικαίωμα εβδομαδιαίας ανάπαυσης και ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, ως προς τη διάρκεια των οποίων θα πρέπει να επιτευχθεί προοδευτική προσέγγιση σύμφωνα με τα ισχύοντα σε κάθε κράτος. Οι όροι εργασίας κάθε μισθωτού της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να καθορίζονται είτε με το νόμο είτε με συλλογική σύμβαση, είτε με σύμβαση εργασίας, σύμφωνα με τα ισχύοντα σε κάθε κράτος μέλος.

2.6 Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων.

Κάθε εργαζόμενος της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας σε όλη την επικράτεια της Ένωσης, με την επιφύλαξη των περιορισμών για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας και δημόσιας υγείας. Το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας επιτρέπει σε κάθε εργαζόμενο να ασκήσει οποιοδήποτε επάγγελμα ή επιτήδευμα στην Ένωση σύμφωνα με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης όσον αφορά την πρόσβαση στην εργασία, τους όρους εργασίας καθώς και την κοινωνική προστασία της χώρας υποδοχής. Το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας συνεπάγεται επίσης:

- την εναρμόνιση των όρων διαμονής σε όλα τα κράτη μέλη, κυρίως, όσον αφορά τη συγκέντρωση της οικογένειας

- την εξάλειψη των εμποδίων που προκύπτουν από τη μη αναγνώριση διπλωμάτων ή αντίστοιχων επαγγελματικών προσόντων

- τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας των μεθοριακών εργαζομένων.

2.7 Κοινωνική προστασία.

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα σε κάθε χώρα:

Κάθε εργαζόμενος της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει δικαίωμα επαρκούς κοινωνικής προστασίας και πρέπει να έχει, ανεξάρτητα από το καθεστώς εργασίας του ή το μέγεθος της επιχείρησης στην οποία απασχολείται, επαρκή κοινωνική ασφάλιση. Τα πρόσωπα τα οποία αποκλείονται από την αγορά εργασίας, διότι δεν μπόρεσαν είτε να εισέλθουν είτε να επανενταχθούν σε αυτή και τα οποία δεν διαθέτουν επαρκή μέσα διαβίωσης, πρέπει να δικαιούνται παροχών και επαρκών βιοτικών πόρων, ανάλογα με την προσωπική τους κατάσταση.

2.8 Ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και συλλογικές διαπραγματεύσεις.

Οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν ελεύθερα στη σύσταση επαγγελματικών ή συνδικαλιστικών οργανώσεων της επιλογής τους για την προστασία των οικονομικών και κοινωνικών συμφερόντων τους.

Κάθε εργοδότης και εργαζόμενος είναι ελεύθερος να μετέχει ή όχι στις οργανώσεις αυτές, χωρίς αυτό να αποβαίνει σε προσωπική ή επαγγελματική ζημία του.

Οι εργοδότες ή οι οργανώσεις εργοδοτών, αφενός, και οι οργανώσεις εργαζομένων, αφετέρου, έχουν το δικαίωμα, υπό τους όρους που προβλέπουν οι εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές, να διαπραγματεύονται και να συνάπτουν συλλογικές συμβάσεις.

Ο διάλογος μεταξύ των κοινωνικών εταίρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, πρέπει να αναπτυχθεί για να καταλήξει, εάν οι ανωτέρω το επιθυμούν, σε συμβατικές σχέσεις, ιδίως σε διεπαγγελματικό και τομεακό επίπεδο.

Σε περίπτωση αντικρουόμενων συμφερόντων, το δικαίωμα προσφυγής σε συλλογικές δράσεις περιλαμβάνει και το δικαίωμα απεργίας, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που προκύπτουν από τις εθνικές ρυθμίσεις και τις συλλογικές συμβάσεις.

Για να διευκολυνθεί η διευθέτηση των εργατικών διαφορών, πρέπει να ευνοηθεί, σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές, η καθιέρωση και χρησιμοποίηση, στα κατάλληλα επίπεδα, διαδικασιών συνδιαλλαγής, μεσολάβησης και διαιτησίας.

Η εσωτερική έννομη τάξη των κρατών μελών καθορίζει με ποιους όρους και σε ποιά βαθμό εφαρμόζονται στις ένοπλες δυνάμεις, την αστυνομία και τη δημόσια διοίκηση τα δικαιώματα που προβλέπουν τα άρθρα 11 έως 13.

2.9 Πληροφόρηση, διαβούλευση και συμμετοχή των εργαζομένων.

Η πληροφόρηση, διαβούλευση και συμμετοχή των εργαζομένων πρέπει να αναπτυχθούν καταλλήλως, σύμφωνα με τα ισχύοντα στα διάφορα κράτη μέλη.

Αυτό ισχύει ιδίως για επιχειρήσεις ή ομίλους που έχουν εγκαταστάσεις ή επιχειρήσεις σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η εν λόγω πληροφόρηση, διαβούλευση και συμμετοχή πρέπει να διεξάγονται εγκαίρως, ιδίως στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- κατά την εισαγωγή στις επιχειρήσεις τεχνολογικών αλλαγών που έχουν σημαντικές επιπτώσεις για τους εργαζομένους όσον αφορά τις συνθήκες και την οργάνωση της εργασίας
- όταν πραγματοποιούνται αναδιαρθρώσεις ή συγχωνεύσεις επιχειρήσεων που έχουν αντίκτυπο στην απασχόληση
- κατά τις διαδικασίες ομαδικών απολύσεων
- όταν οι εργαζόμενοι, ιδίως δε οι μεθοριακοί, θίγονται από την πολιτική απασχόλησης

που ακολουθεί ο εργοδότης τους.

2.10 Επαγγελματική κατάρτιση.

Κάθε εργαζόμενος της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να μπορεί να έχει πρόσβαση σε επαγγελματική εκπαίδευση καθ' όλη τη διάρκεια του ενεργού του βίου. Διακρίσεις βάσει της ιθαγένειας όσον αφορά τους όρους πρόσβασης στην επαγγελματική εκπαίδευση απαγορεύονται.

Οι αρμόδιες δημόσιες αρχές, οι επιχειρήσεις ή οι κοινωνικοί εταίροι, καθένας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, θέτουν σε λειτουργία μηχανισμούς μόνιμης και συνεχούς εκπαίδευσης, επιτρέποντας έτσι σε κάθε άτομο να επανεκπαιδευτεί, λαμβάνοντας μεταξύ άλλων εκπαιδευτική άδεια, να επιμορφώνεται και να εμπλουτίζει τις γνώσεις του, ιδίως ενόψει της τεχνολογικής εξέλιξης.

2.11 Προστασία υγείας και ασφαλείας στο χώρο εργασίας.

Κάθε εργαζόμενος πρέπει να απολαύει ικανοποιητικών συνθηκών προστασίας της υγείας και της ασφάλειάς του στο χώρο εργασίας. Πρέπει να λαμβάνονται τα απαιτούμενα μέτρα με σκοπό να συνεχιστεί η προοδευτική εναρμόνιση των συνθηκών που επικρατούν στον τομέα αυτόν. Κατά τη λήψη των εν λόγω μέτρων πρέπει να ληφθεί κυρίως υπόψη η ανάγκη εκπαίδευσης, πληροφόρησης, διαβούλευσης και ισόρροπης συμμετοχής των εργαζομένων όσον αφορά θέματα σχετικά με τους κινδύνους στους οποίους είναι εκτεθειμένοι, καθώς και τα μέτρα που λαμβάνονται για την εξάλειψη ή μείωσή τους.

Οι διατάξεις σχετικά με την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς θα πρέπει να συμβάλλουν στην προστασία αυτή.

2.12 Δικαιώματα και προστασία των παιδιών και των εφήβων.

Με την επιφύλαξη ευνοϊκότερων κανόνων για τους νέους, και συγκεκριμένα κανόνων που τους εξασφαλίζουν επαγγελματική ένταξη χάρη στην κατάλληλη κατάρτιση και με παρεκκλίσεις για ορισμένες μόνον ελαφρές εργασίες, η ελάχιστη ηλικία για την ανάληψη εργασίας δεν πρέπει να είναι μικρότερη από την ηλικία κατά την οποία λήγει η υποχρεωτική σχολική φοίτηση, οπωσδήποτε δε να μην είναι μικρότερη από την ηλικία των 15 χρόνων.

Κάθε εργαζόμενος νέος πρέπει να αμείβεται δίκαια σύμφωνα με τις ισχύουσες εθνικές πρακτικές. Πρέπει να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για την αναπροσαρμογή των κανόνων του εργατικού δικαίου που ισχύουν για τους εργαζόμενους νέους, έτσι ώστε οι κανόνες αυτοί να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της ανάπτυξης των νέων και στις ανάγκες της επαγγελματικής τους εκπαίδευσης και πρόσβασης στην εργασία.

Πρέπει, ιδίως, να περιοριστεί η διάρκεια εργασίας των κάτω των 18 ετών εργαζομένων:

- χωρίς να μπορεί να παρακαμφτεί ο εν λόγω περιορισμός με προσφυγή σε υπερωρίες
- και να απαγορευθεί η νυκτερινή εργασία, εκτός από ορισμένες θέσεις απασχόλησης,

σαφώς καθορισμένες από τις εθνικές, νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις.

Οι νέοι πρέπει επίσης να δύνανται να λάβουν, στο τέλος της υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης, αρχική επαγγελματική εκπαίδευση κατάλληλης διάρκειας προκειμένου να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις της μελλοντικής επαγγελματικής τους ζωής. Για τους νέους εργαζόμενους, η εκπαίδευση αυτή πρέπει να παρέχεται κατά την ώρα εργασίας.

2.13 Ηλικιωμένα άτομα.

Ανάλογα με την επικρατούσα σε κάθε χώρα πρακτική:

Κάθε εργαζόμενος της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να μπορεί να διαθέτει, τη στιγμή της συνταξιοδότησής του, πόρους που να του εξασφαλίζουν ένα αξιοπρεπές επίπεδο ζωής.

Στα άτομα που έχουν φθάσει μεν σε ηλικία συνταξιοδότησης χωρίς όμως να τους αναγνωρίζεται συνταξιοδοτικό δικαίωμα, και που δεν έχουν άλλους πόρους διαβίωσης, πρέπει να εξασφαλίζονται επαρκείς πόροι καθώς και κοινωνική και ιατρική αρωγή, που θα είναι ανάλογες προς τις προσωπικές τους ανάγκες.

2.14 Δημόσια Υγεία.

Η ανάγκη για την εξασφάλιση της προστασίας της ανθρώπινης υγείας είναι μία από τις μέριμνες των συνθηκών περί ίδρυσης των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Έτσι, το κεφάλαιο 3 της Συνθήκης περί ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας αφιερώνεται στην υγεία και την ασφάλεια. Αυτό το κεφάλαιο ορίζει συγκεκριμένα ότι, πρέπει να θεσπιστούν στην Κοινότητα βασικά πρότυπα για την υγειονομική προστασία του πληθυσμού και των εργαζομένων έναντι κινδύνων που προκύπτουν από τις ιονίζουσες ακτινοβολίες. Τα πρώτα πρότυπα καθορίστηκαν το 1959 και, έκτοτε, έχουν αναθεωρηθεί πολλές φορές.

Η υγειονομική προστασία έχει ληφθεί επίσης υπόψη σε μια μεγάλη σειρά ενεργειών που απευθύνεται σε τομείς όπως η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία, η προστασία των καταναλωτών και το περιβάλλον. Εξάλλου, πρέπει επίσης να αναφερθούν άλλες ενέργειες που έχουν ήδη αναληφθεί και οι οποίες έχουν μια συνιστώσα υγείας όπως, π. χ., τα σχετικά με τα φαρμακευτικά προϊόντα μέτρα ή την ελεύθερη κυκλοφορία ατόμων που ασκούν υγειονομικά επαγγέλματα. Μπορεί λοιπόν να ειπωθεί ότι προς το παρόν οι ενέργειες που προσανατολίζονται προς την υγεία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος ενός μεγάλου αριθμού πολιτικών και προγραμμάτων που εφαρμόζουν οι υπηρεσίες της Επιτροπής.

Πριν από το μέσο της δεκαετίας του 1980, δεν υπήρχαν κοινοτικά προγράμματα που αφορούσαν συγκεκριμένα ασθένειες δεδομένου ότι η ευθύνη γι' αυτές ανήκε στα κράτη μέλη. Παρ' όλα αυτά το 1986, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε τη θέσπιση προγράμματος με τίτλο "Η Ευρώπη κατά του καρκίνου", ενώ η Κοινότητα δεν διέθετε ακόμη καμία αρμοδιότητα στον τομέα της δημόσιας υγείας. Αυτό το πρόγραμμα απέδειξε το ενδιαφέρον που υπάρχει για την αναγνώριση των κοινών στόχων. Δημιούργησε ένα θετικό κλίμα για την έγκριση άλλων προγραμμάτων και πρωτοβουλιών από το Συμβούλιο, που αφορούσαν κυρίως την τοξικολογία στα πλαίσια της προστασίας της υγιεινής, του AIDS, της τοξικομανίας και του αλκοολισμού.

Το Συμβούλιο αναγνωρίζει ότι πρέπει να δοθεί σήμερα προτεραιότητα στον καρκίνο, την τοξικομανία, το AIDS και άλλες μεταδοτικές ασθένειες, στην προώθηση της υγείας, στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, καθώς και στην παρακολούθηση των ασθενειών και τη συλλογή αξιόπιστων και συγκρίσιμων υγειονομικών στοιχείων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ Ε.Ε.

3.1 Γενικές αρχές των κανονισμών της ευρωπαϊκής ένωσης για την κοινωνική ασφάλιση.

Προκειμένου να παρέχεται αποτελεσματική και πλήρης κοινωνικοασφαλιστική προστασία στα μετακινούμενα εντός της Ε.Ε πρόσωπα, χρειάστηκε να θεσπιστούν τα ευρωπαϊκά αυτά νομοθετήματα τα οποία ισχύουν σε όλα τα κράτη μέλη (25) και παρέχουν πρακτικές και ικανοποιητικές λύσεις στα προβλήματα που προκύπτουν στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης.

Ο συντονισμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης ρυθμίζεται κατά κύριο λόγο από τους Κοινοτικούς Κανονισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης 1408/71 και 574/72 (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L28/30-1-1997). Οι Κανονισμοί αυτοί εξασφαλίζουν στους εργαζόμενους υπηκόους των κρατών-μελών που μετακινούνται από το ένα κράτος στο άλλο ενιαία ασφαλιστική μεταχείριση και σημαντικά πλεονεκτήματα, από τα οποία τα σπουδαιότερα είναι:

α). Ισότητα ασφαλιστικής μεταχείρισης.

Οι υπήκοοι μιας χώρας της Ε.Ε. (π.χ. οι Έλληνες) που κατοικούν ή διαμένουν σε μια άλλη κοινοτική χώρα, έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις με τους υπηκόους της εν λόγω χώρας, όσον αφορά τη νομοθεσία περί κοινωνικής ασφάλισης.

Παράδειγμα: Ο Έλληνας μετανάστης που εργάζεται στη Γερμανία έχει, σχετικά με τις κοινωνικές ασφαλίσεις, τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις που έχει και ο Γερμανός εργαζόμενος στη χώρα αυτή.

β). Δικαίωμα εισπραξης χρηματικών παροχών σε άλλο κράτος-μέλος.

Οι συντάξεις και σε ορισμένες περιπτώσεις και άλλες παροχές σε χρήμα (επιδόματα), που οφείλονται από ένα ασφαλιστικό ίδρυμα ενός κράτους-μέλους της Ε.Ε. μπορούν να πληρωθούν στον δικαιούχο, όταν διαμένει σε οποιοδήποτε άλλο κράτος-μέλος.

Παράδειγμα: Η γερμανική σύνταξη που εισπράττει ένας Έλληνας στη Γερμανία μπορεί να πληρωθεί και στην Ελλάδα αν ο δικαιούχος μεταφέρει τη διαμονή του μόνιμα στη χώρα μας. Και αντίστροφα, η ελληνική σύνταξη μπορεί να πληρωθεί στη Γερμανία ή στη Γαλλία αν ο Έλληνας δικαιούχος εγκατασταθεί εκεί. Πάντως σε κάθε περίπτωση, πριν από την αναχώρηση του ο ενδιαφερόμενος πρέπει να ενημερώνει το φορέα που του καταβάλλει την παροχή.

γ). Δικαίωμα απολαβής ασφαλιστικών παροχών σε είδος (μη χρηματικών) σε άλλο κράτος-μέλος.

Σε περίπτωση μεταφοράς της διαμονής προσωρινά ή μόνιμα ενός ασφαλισμένου ή συνταξιούχου ή των μελών της οικογένειάς τους από ένα κράτος μέλος της Ε.Ε. σε ένα άλλο, τα πρόσωπα αυτά έχουν δικαίωμα για παροχές ασθένειας σε είδος, (ιατροφαρμακευτική, νοσοκομειακή περίθαλψη κ.λ.π.,) για όλη τη διάρκεια της παραμονής τους στο άλλο αυτό κράτος. Οι παροχές αυτές αποδίδονται από το Ίδρυμα διαμονής σε βάρος του αρμόδιου

Ιδρύματος δηλαδή του Ιδρύματος, στο οποίο είναι ασφαλισμένα τα πρόσωπα αυτά. Ίδρυμα διαμονής στην Ελλάδα είναι το ΙΚΑ.

Παράδειγμα 1: Έλληνας εργαζόμενος στο Βέλγιο και η οικογένειά του έρχονται στην Ελλάδα για επίσκεψη. Κατά τη διάρκεια της παραμονής τους έχουν περίθαλψη στο ΙΚΑ.

Παράδειγμα 2: Έλληνας εργαζόμενος στη Γερμανία έχει εξαρτώμενα μέλη οικογένειας που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα. Αυτά εφόσον εφοδιαστούν με το κατάλληλο έντυπο δικαιώματος, έχουν περίθαλψη ασθένειας από το ΙΚΑ.

Σε κάθε περίπτωση πριν από την αναχώρηση τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα πρέπει να επικοινωνούν με το Ταμείο Ασφάλισης Ασθενείας στο οποίο υπάγονται για την έκδοση ευρωπαϊκής κάρτας υγείας ή άλλης βεβαίωσης του δικαιώματός τους (ειδικό έντυπο) όπου προβλέπεται.

δ). Συνυπολογισμός ασφαλιστικού χρόνου.

Ο χρόνος ασφάλισης που πραγματοποιείται σε ένα κράτος μέλος της Ε.Ε. συνυπολογίζεται για την απόκτηση δικαιώματος για παροχές ασθένειας και μητρότητας σε χρήμα και σε είδος, ανεργίας και οικογενειακών επιδομάτων, κατά τη νομοθεσία κάθε άλλου κράτους μέλους.

Παράδειγμα: Η ασφάλιση που έχει πραγματοποιήσει Έλληνας στην Ολλανδία, αν έρθει στην Ελλάδα, λαμβάνεται υπόψη για να αποκτήσει, σύμφωνα με τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας, δικαίωμα για ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, σύνταξη και επιδόματα, σαν ο χρόνος ασφάλισής του στην Ολλανδία να είχε πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα. Θα πρέπει όμως ο επαναπατριζόμενος φεύγοντας από το άλλο κράτος μέλος να εφοδιάζεται με το κατάλληλο κοινοτικό έντυπο, από το ταμείο που ασφαλιζόταν, το οποίο να αποδεικνύει το χρόνο ασφάλισής του σε αυτό.

ε). Ο σεβασμός από όλων των επίσημων γλωσσών της Ε.Ε.

Οι αιτήσεις και τα έγγραφα που υποβάλλονται στους ασφαλιστικούς φορείς όλων των κρατών μελών δεν είναι δυνατόν να απορριφθούν αν δεν έχουν συνταχθεί στην επίσημη γλώσσα του κράτους που υποβάλλονται. Αυτό σημαίνει ότι οι αιτήσεις, οι επιστολές, και τα πιστοποιητικά μπορούν να υποβληθούν στη μητρική γλώσσα του καθενός, εφόσον αυτή συμπεριλαμβάνεται μέσα στις επίσημες γλώσσες της Ε.Ε.

3.2 Οι Επιπτώσεις της κοινωνικής ασφάλισης.

Στην σημερινή περίοδο τρία χαρακτηριστικά δεδομένα διακρίνουν την κοινωνική ασφάλιση στις χώρες της Ε.Ε. Αυτά είναι τα εξής :

1. αυξάνει η ζήτηση κοινωνικών υπηρεσιών από τους χρήστες και την κοινωνία γενικότερα,
2. αυξάνει η οικονομική ανισορροπία των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης,
3. απαιτούνται περισσότερες κοινωνικές δαπάνες για την ικανοποίηση των αναγκών.

Τα χαρακτηριστικά αυτά συνοδεύονται και από τις παρακάτω σύγχρονες εξελίξεις:

1. Πριν από το 1973 η ανεργία ήταν σε πολύ χαμηλό επίπεδο, γεγονός που δεν συνέβαλε αρνητικά στην χρηματοοικονομική κατάσταση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης.
2. Πριν από την δεκαετία του 1970 η συνταξιοδοτική περίοδος ήταν μικρότερη απ' ό,τι σήμερα με την αύξηση του προσδόκιμου ορίου ζωής.

3. Η επαγγελματική ζωή του εργαζόμενου σήμερα παρουσιάζει διαφοροποιητικά στοιχεία .

4. Νέες μορφές απασχόλησης εμφανίζονται στην αγορά εργασίας.

5. Παρατηρείται μία προοδευτική απώλεια θέσεων εργασίας από τα νέα τεχνολογικά μέσα παραγωγής.

6. Παρατηρείται μία σταδιακή γήρανση του πληθυσμού και αύξηση του αριθμού των συνταξιούχων.

Παράλληλα έχουν εμφανιστεί νέες ανάγκες που πρέπει να καλύψει το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, όπως: **α). την φτώχεια, β). τον κοινωνικό αποκλεισμό**, ολόκληρων πλέον περιοχών και όχι μόνο ατόμων ή οικογενειών **γ). την μαζική ανεργία** και τις διαστάσεις που αυτή έχει αποκτήσει, ιδιαίτερα σε ορισμένες χώρες όπως Γερμανία και Ισπανία. Είναι φανερό λοιπόν ότι οι εξελίξεις συνθέτουν το οικονομικό και κοινωνικό έλλειμμα της κοινωνικής ασφάλισης σε όλες τις χώρες της Ε.Ε. Η εξειδίκευση του οικονομικού και κοινωνικού ελλείμματος αναδεικνύει τις διάφορες πτυχές της κρίσης του συστήματος ασφάλισης.

3.3 Επίλογος.

Το κεντρικό συμπέρασμα που προκύπτει από την διερεύνηση των επιπτώσεων της Ε.Ε. και ειδικότερα την ανεργία και την κοινωνική ασφάλιση είναι ότι, το ενιαίο νόμισμα πρέπει να είναι παραγωγικά, τεχνολογικά και εργασιακά ισχυρό. Όμως μία τέτοια πορεία οικονομικής και κοινωνικής ολοκλήρωσης της Ευρώπης, απαιτεί μία διαφορετική σύλληψη της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με κυρίαρχα στοιχεία την ανάπτυξη, την απασχόληση, την αναδιανομή του εισοδήματος και την κοινωνική προστασία. Παράλληλα απαιτείται να επικεντρωθεί στην αύξηση της παραγωγής και της παραγωγικότητας, με την μείωση των επιτοκίων και την αύξηση των επενδύσεων καθώς και στην επίτευξη της ισορροπίας ανάμεσα στην προστασία του εισοδήματος και την αύξηση της απασχόλησης από την μείωση του χρόνου εργασίας. Με αυτούς τους προβληματισμούς αλλά και τις εναλλακτικές στρατηγικές και πολιτικές για το μέλλον του εισοδήματος των εργαζομένων, την αντιμετώπιση της ανεργίας και την υποστήριξη της κοινωνικής ασφάλισης, η Ευρώπη μπορεί και πρέπει να πορευθεί προς τον 21^ο αιώνα προκειμένου, να θέσει σε εγρήγορση τις παραγωγικές και δημιουργικές δυνάμεις των λαών της και ταυτόχρονα να αποτελέσει φωτεινό παράδειγμα για τους λαούς των άλλων ηπείρων.

ΜΕΡΟΣ Β!

ΑΡΧΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1 Εισαγωγή

Το Ελληνικό σύστημα κοινωνικής πρόνοιας¹ λειτουργεί ως ένα κεντρικά κατευθυνόμενο μοντέλο παροχής χρηματικών επιδομάτων, παροχών σε είδος και προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών που στηρίζεται στην παρέμβαση των φορέων του δημόσιου τομέα. Οι ιδιωτικές επιχειρήσεις εξειδικεύονται στην παροχή υπηρεσιών προς άτομα που δεν επιθυμούν να ενταχθούν στο δημόσιο σύστημα, ενώ οι εθελοντικοί φορείς² δραστηριοποιούνται για την προώθηση συλλογικών αιτημάτων των μελών τους ή για την κάλυψη των κενών προστασίας που απορρέουν από την περιοριστική λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών.

Η ανάλυση των αρχών οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος επικεντρώνεται με βάση το τυπικό κριτήριο στους φορείς παροχής υπηρεσιών. Αποκλείεται έτσι η διερεύνηση της παρέμβασης των άτυπων δικτύων φροντίδας³ που αντιστοιχεί στις υπηρεσίες βοήθειας και φροντίδας που παρέχονται από τα μέλη της οικογένειας, τους φίλους και τη γειτονιά. Και αυτό διότι παρά την αυξημένη παρέμβαση των δικτύων αυτών, στην περίπτωση του Ελληνικού μοντέλου κοινωνικών υπηρεσιών, η λειτουργία τους δεν χαρακτηρίζεται από την υιοθέτηση ενιαίων αρχών ή τεχνικών οργάνωσης.

1.2 Οι Τεχνικές Οργάνωσης και Διοίκησης του Δημόσιου Συστήματος Πρόνοιας.

Το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας αποτελεί από ουσιαστική άποψη τον τρίτο πυλώνα του εθνικού συστήματος κοινωνικής ασφάλειας, όπως αυτό διακρίνεται στα εσωτερικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, πρόνοιας και προστασίας της υγείας. Οι στόχοι του προνοιακού συστήματος κατευθύνονται στην κάλυψη των αναγκών των ατόμων ή ομάδων εκείνων που κατά κανόνα αδυνατούν να ενταχθούν στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και αντιμετωπίζουν προβλήματα υπαγωγής στον οικονομικό και κοινωνικό ιστό της χώρας.

¹ Για την ιστορική εξέλιξη του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, βλ. Ι. Μαστρογιάννης, Η κοινωνική πρόνοια διαμέσου των αιώνων, 1960, Α. Καναράς, Ιστορία και διοίκησης κοινωνικής πρόνοιας, 1977, Ε. Θωμόπουλος, Η ιστορία της κοινωνικής προστασίας από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερα, 1977, Κ. Πανουτσοπούλου, Κοινωνική Πρόνοια - Ιστορική εξέλιξη και σύγχρονες τάσεις, 1984, Κ. Κρεμαλής, Το δικαίωμα του ατόμου για κοινωνική πρόνοια, 1991 και Π. Σταθόπουλος, Κοινωνική Πρόνοια - Μία γενική θεώρηση, 1996.

² Για τη συγκρότηση του εθελοντικού τομέα βλ. J. Smith / C. Rochester / R. Hedley (eds.), An introduction to the voluntary sector, 1995.

³ Ο.Στασινοπούλου, Εισαγωγή στην κοινωνική πολιτική, φάκελος σημειώσεων, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα 1999, σελ. 3. Οι υπηρεσίες που παρέχονται από τα άτυπα δίκτυα φροντίδας διακρίνονται συνήθως σε τρεις κατηγορίες:

- παροχή φροντίδας για την κάλυψη καθημερινών αναγκών
- παροχή σωματικής βοήθειας
- παροχή ψυχολογικής βοήθειας και συμβουλευτικής

Η διοικητική διάρθρωση του Ελληνικού συστήματος κοινωνικής πολιτικής έχει αποτελέσει αντικείμενο εκτεταμένων παρεμβάσεων τα τελευταία χρόνια. Οι προσανατολισμοί των παρεμβάσεων φαίνεται ότι κατευθύνονται πλέον στην υιοθέτηση ενός αποκεντρωμένου μοντέλου, που σχηματοποιείται - τουλάχιστον σε επίπεδο γενικών αρχών - σε έξι επίπεδα:

- α).σε κεντρικό επίπεδο,
- β).σε περιφεριακό - τοπικό επίπεδο,
- δ).σε ιδιωτική πρωτοβουλία,
- ε).σε εθελοντική πρωτοβουλία.
- στ).σε μη κυβερνητικές οργανώσεις.

1.3 Σε Κεντρικό Επίπεδο.

Ο κύριος φορέας για την οργάνωση και λειτουργία του συστήματος σε επίπεδο κεντρικής διοίκησης είναι το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Παράλληλα όμως εντοπίζονται και σημαντικές παρεμβάσεις άλλων Υπουργείων στο πεδίο της κοινωνικής πρόνοιας: πρόκειται για το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και το Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντωσης.

1.3.1 Οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Από τον Μάρτιο του 2004 το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας μετονομάστηκε σε Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης⁴. Η αλλαγή αυτή δεν ήταν τυπικού χαρακτήρα αλλά συμβόλιζε τη νέα αντίληψη για τις παρεχόμενες υπηρεσίες στο χώρο της κοινωνικής φροντίδας.

Η έννοια της κοινωνικής αλληλεγγύης αναδεικνύει το σεβασμό και τον τρόπο αντιμετώπισης των αποδεκτών της κοινωνικής φροντίδας, ενώ η κοινωνική πρόνοια είναι σε μεγάλο βαθμό συνυφασμένη με την εξάρτηση των «αδύνατων» συνανθρώπων μας από τις κρατικές υπηρεσίες. Οι σύγχρονες όμως αντιλήψεις για την παροχή κοινωνικής φροντίδας και ο σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας έρχεται σε αντίθεση με την έννοια της εξάρτησης.

Το κράτος είναι υποχρεωμένο να μεριμνά όχι μόνο για τη φροντίδα των ανθρώπων που βρίσκονται σε ανάγκη, αλλά να τους στηρίζει ουσιαστικά να σταθούν στα πόδια τους.

Αυτό που πρέπει να γίνει σαφές, είναι ότι η υγεία και η κοινωνική αλληλεγγύη απαιτούν διαφορετική προσέγγιση. Η ισότητα στην πρόσβαση και η ίση μεταχείριση όλων, είναι οι βασικές αξίες στον τομέα της υγείας. Στην υγεία πρέπει να αντιμετωπίζουμε το ίδιο έναν έλληνα με έναν μετανάστη, έναν φτωχό με έναν εύπορο πολίτη.

Στην κοινωνική αλληλεγγύη όμως η ισότητα αντιμετώπισης όλων των ανθρώπων απλά αναπαράγει την ανισότητα. Με διαφορετικό τρόπο οφείλει να σταθεί η πολιτεία δίπλα στον πρόσφυγα ή δίπλα σε μία γυναίκα- θύμα παράνομης εμπορίας, διαφορετικά σε «ένα παιδί των φαναριών», διαφορετικά σε έναν άνθρωπο με κινητικά προβλήματα.

Αυτή η μεταβολή στον τρόπο που θεωρούμε την κοινωνική αλληλεγγύη μεταφράζεται σε συγκεκριμένο στρατηγικό σχεδιασμό.

⁴ Πηγή Internet, Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, www.yppp.gr

Το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχεδιάζει την υλοποίηση του «Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης» το οποίο βασίζεται στους εξής πυλώνες:

1). Στον σχεδιασμό προγραμμάτων κοινωνικής παρέμβασης βασισμένα στις αρχές της Λευκής Βίβλου για τη Διακυβέρνηση με ουσιαστική εφαρμογή των γενικών της αρχών: Ανοικτότητα (openness), συμμετοχή, καταλογισμός ευθυνών, αποτελεσματικότητα και συνοχή.

2). Στον εκσυγχρονισμό των δομών των δημοσίων και ιδιωτικών φορέων της Πρόνοιας στη βάση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της πολυδιάστατης αξιολόγησης.

3). Στον σχεδιασμό και εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικής παρέμβασης σε πλουραλιστική βάση (συμμετοχή κρατικών φορέων, μη κυβερνητικών οργανώσεων, τοπικής αυτοδιοίκησης και εκπροσώπων ομάδων-στόχου) με ιδιαίτερη έμφαση στην αρχή της Ουσιαστικής Καταλληλότητας των φορέων που παρέχουν κοινωνική φροντίδα.

4). Στη δημιουργία ευέλικτων δικτύων κοινωνικής φροντίδας και διάχυση της τεχνογνωσίας και των καλών πρακτικών στα υποκείμενα του δικτύου.

5). Στην αξιοποίηση ανθρωπινων και υλικών πόρων του ιδιωτικού τομέα.

6). Στην επικέντρωση και προσαρμοστικότητα στις ιδιαίτερες ανάγκες των κοινωνικών ομάδων που βιώνουν ή απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό.

Επίσης:

α). Δραστηριοποιούνται στην κοινωνική φροντίδα, όχι μόνο για να ελέγχει τους κρατικούς πόρους που στηρίζουν μία σειρά από μη κερδοσκοπικές κοινωνικές παρεμβάσεις, αλλά και να αποτελέσει μία πλατφόρμα ανάπτυξης του τρίτου τομέα κατά τα επιτυχή πρότυπα χωρών του δυτικού κόσμου. Η διαδικασία της Α' φάσης της πιστοποίησης έχει ήδη ολοκληρωθεί.

β). Εξετάζει αναδιαρθρώσεις των κρατικών φορέων κοινωνικής φροντίδας, ώστε να είναι περισσότερο αποτελεσματικοί και να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της ελληνικής κοινωνίας.

γ). Επεξεργάζεται το θεσμικό πλαίσιο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στο χώρο της Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Σκοπός του είναι να υποστηρίξει και να διευκολύνει τις επιχειρήσεις της αγοράς που θέλουν να «επιστρέψουν» ένα μέρος των κερδών τους στην κοινωνία, να το πράξουν με τον πλέον επωφελή τρόπο για τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη.

Παράλληλα με αυτή τη δημιουργία υποδομών για την οικοδόμηση της νέας αντίληψης για την Κοινωνική Φροντίδα, παρεμβαίνει άμεσα στην αντιμετώπιση της ανάγκης.

Οι φορείς που συμμετέχουν στην επιστημονική τεκμηρίωση και υλοποίηση των προγραμμάτων του Υπουργείου, είναι το Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης και το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας, ΝΠΔΔ που υπάγονται στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Οι δομές και οι δράσεις της Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αφορούν τις εξής κατηγορίες:

- Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας-Ν.Π.Δ.Δ.
- Άτομα με Αναπηρίες (ΑΜΕΑ)
- Οικογένεια - Παιδί
- Παιδοπόλεις
- Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες
- Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας & Αλληλεγγύης
- Εθελοντισμός

- Κάρτα Λειτουργικότητας - Το Νέο Σύστημα Ταξινόμησης και Αξιολόγησης των Ατόμων με Αναπηρία.
- Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης .
- Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας ανά ΔΥΠΕ.
- Ν.Π.Ι.Δ. και Ν.Π.Δ.Δ. που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας ανά νομό.
- Εθνικό και Νομαρχιακό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας .

1.3.2 Οι ειδικές αρμοδιότητες του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ασκεί συγκεκριμένες αρμοδιότητες στο πεδίο των κοινωνικών υπηρεσιών που επικεντρώνονται στην υλοποίηση του θεσμού της Ειδικής Αγωγής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες⁵.

Πρόκειται για ένα σύνθετο θεσμό κοινωνικής ένταξης που εγκαινιάστηκε κανονιστικά τη δεκαετία του 1970 τυποποιήθηκε το 1985 με την υιοθέτηση του Ν. 1566/85 και εκσυγχρονίστηκε το 2000 με την υιοθέτηση του Ν. 2817/2000. Από θεωρητική άποψη, οι σχετικές υπηρεσίες εντάσσονται στο πλαίσιο των δευτερογενών προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών.

Η ειδική αγωγή παρέχεται σε άτομα, τα οποία εξαιτίας οργανικών, ψυχικών ή κοινωνικών αιτιών, παρουσιάζουν καθυστερήσεις, αναπηρίες ή διαταραχές στη γενικότερη ψυχοσωματική κατάσταση ή στις επιμέρους λειτουργίες τους με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ή παρεμποδίζεται σοβαρά η παρακολούθηση της γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, η δυνατότητα ένταξής τους στην παραγωγική διαδικασία και η αλληλοαποδοχή τους με το κοινωνικό σύνολο. Στα άτομα αυτά περιλαμβάνονται ιδίως:

- οι τυφλοί και όσοι έχουν σοβαρές διαταραχές στην όραση,
- οι κωφοί και βαρήκοοι,
- όσοι έχουν κινητικές διαταραχές,
- όσοι έχουν νοητική καθυστέρηση,
- όσοι εμφανίζουν επιμέρους δυσκολίες στη μάθηση (δυσλεξία, διαταραχή λόγου και άλλα) ή είναι γενικότερα δυσπροσάρμοστοι,
- όσοι πάσχουν από ψυχικές νόσους και συναισθηματικές αναστολές,
- οι επιληπτικοί,
- οι χανσενικοί,
- όσοι πάσχουν από ασθένειες που απαιτούν μακρόχρονη θεραπεία και παραμονή σε νοσηλευτικά ιδρύματα, κλινικές ή πρεβεντόρια κάθε άτομο νηπιακής, παιδικής ή εφηβικής ηλικίας που δεν ανήκει σε μία από τις προηγούμενες περιπτώσεις και που παρουσιάζει διαταραχή της προσωπικότητας από οποιαδήποτε αιτία.

⁵ Πηγή Internet Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. www.yperph.gr

1.3.3 Οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Οι παρεμβάσεις του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας στο πεδίο των προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών εντοπίζονται ουσιαστικά σε δύο επίπεδα: παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών κοινωνικής ένταξης σε συγκεκριμένες ομάδες – στόχους, ανεξάρτητα από το εργασιακό τους καθεστώς και παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας σε άμεσα ή έμμεσα ασφαλισμένους⁶.

1). Η παροχή υπηρεσιών κοινωνικής ένταξης σχεδιάζεται από τη Διεύθυνση Απασχόλησης και προωθείται από τον Οργανισμό Απασχόλησης, Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ). Το θεματικό πεδίο των σχετικών υπηρεσιών περιλαμβάνει δράσεις κατάρτισης και προώθησης στην απασχόληση ατόμων με ειδικές ανάγκες, παλιννοστούντων, αποφυλακισμένων, μακροχρόνια ανέργων, απεξαρτημένων και νεαρών παραβατικών ατόμων.

Οι υπηρεσίες αυτές σχεδιάζονται από τη Διεύθυνση Απασχόλησης και συγκεκριμένα από το Τμήμα για την Αποκατάσταση Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες και Λοιπών Ειδικών Κατηγοριών, στο οποίο εντάσσονται οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

- η μέριμνα για τη διευκόλυνση της εισόδου στην απασχόληση ατόμων που χρήζουν ειδικής προστασίας από το κράτος,
- η μέριμνα για τη ρύθμιση των θεμάτων που αφορούν την απασχόληση των παραπάνω ειδικών κατηγοριών εργαζομένων,
- ο συντονισμός των ενεργειών που αποσκοπούν στην αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

2). Το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας δεν διαθέτει αυτόνομες δομές για την άμεση παροχή κοινωνικών υπηρεσιών προς εργαζόμενους ή ασφαλισμένους. Προβλέπεται όμως η συνεργασία εποπτευομένων φορέων του με φορείς κοινωνικής πρόνοιας που αποτελούν οργανισμούς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών. Έτσι, οι ασφαλιστικοί φορείς συμβάλλονται με προνοιακούς φορείς του δημόσιου, ιδιωτικού και εθελοντικού φορέα για την εξασφάλιση υπηρεσιών κλειστής και ανοικτής περίθαλψης σε παιδιά ασφαλισμένων που αντιμετωπίζουν σωματικά ή νοητικά προβλήματα.

1.4 Σε Περιφερειακό - Τοπικό Επίπεδο

Σε περιφερειακό επίπεδο, αρμοδιότητες στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας ασκούνται τόσο από τις Περιφέρειες όσο και από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις. Οι Περιφέρειες αποτελούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες της κεντρικής διοίκησης, ενώ οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις όργανα διοίκησης με αυτοτελή νομική προσωπικότητα. Αντίθετα, δεν προβλέπονται πλέον αρμοδιότητες από τις επαρχίες, καθώς οι επαρχίες ως μονάδες της διοικητικής διαίρεσης της χώρας καταργήθηκαν από την 1η Ιανουαρίου του 1999.

⁶ Πηγή Internet Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. www.vpakt.gr

1.4.1 Οι παρεμβάσεις των Περιφερειών

Οι Περιφέρειες αποτελούν ενιαίες αποκεντρωμένες μονάδες διοίκησης του Κράτους που συμβάλλουν στον εθνικό σχεδιασμό μέσω του προγραμματισμού και της εφαρμογής πολιτικών οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης. Η κάθε Περιφέρεια έχει τις αρμοδιότητες που ασκούν οι υπηρεσίες της στη συνολική χωρική της έκταση καθώς και τις αρμοδιότητες που ανήκουν στο Γενικό της Γραμματέα. Τα όργανά της είναι ο Γενικός Γραμματέας και το Περιφερειακό Συμβούλιο.

Οι αρμοδιότητες των Περιφερειών στο πεδίο της πρόνοιας ασκούνται από τη Διεύθυνση Υγείας και Πρόνοιας και συγκεκριμένα από το Τμήμα Πρόνοιας. Οι σχετικές αρμοδιότητες προβλέπονται στο άρθρο 6§3 του Ν, 2503/97, που ορίζει ότι η Διεύθυνση Υγείας και Πρόνοιας:

α). Είναι υπεύθυνη για την προστασία της δημόσιας υγείας και την οργάνωση της πρόληψης, της αγωγής και προαγωγής της υγείας στην Περιφέρεια.

β). Συντονίζει το έργο των υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας της Περιφέρειας.

γ). Εισηγείται μέτρα για την πληρέστερη και αποδοτικότερη παροχή υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας στους κατοίκους της Περιφέρειας.

Από οργανωτική άποψη, η Διεύθυνση διαρθρώνεται σε τρία Τμήματα:

- Τμήμα Δημόσιας Υγείας
- Τμήμα Υπηρεσιών Υγείας
- Τμήμα Πρόνοιας.

Το Τμήμα Πρόνοιας ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- συντονίζει και αξιολογεί τη λειτουργία των φορέων πρόνοιας (οποιασδήποτε μορφής) της Περιφέρειας.

- μελετά και εισηγείται μέτρα για την αποδοτικότερη παροχή υπηρεσιών πρόνοιας στους κατοίκους της Περιφέρειας.

1.4.2 Οι παρεμβάσεις των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (Ο.Τ.Α. β/ βαθμού)

Σε επίπεδο Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, αρμοδιότητες στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας ασκούνται κυρίως από τις Διευθύνσεις Πρόνοιας που λειτουργούν σύμφωνα με τους Οργανισμούς κάθε Ν.Α. Οι Διευθύνσεις αυτές υποκαθιστούν ουσιαστικά τις Διευθύνσεις Πρόνοιας των Νομαρχιών, οι οποίες αποτελούσαν μέχρι την εισαγωγή του θεσμού του Δεύτερου Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη χώρα μας⁷, τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, στο πεδίο της πρόνοιας..

Οι Διευθύνσεις Κοινωνικής Πρόνοιας αποτελούν τους φορείς άσκησης προνοιακής πολιτικής σε επίπεδο Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Με βάση το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο οι αρμοδιότητές τους διακρίνονται ως εξής:

⁷ Βλ. σχετικά Ν. 2218/94 «Ίδρυση νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και την περιφέρεια και άλλες διατάξεις.

- προστασία και αγωγή της οικογένειας και του παιδιού
- προστασία των ηλικιωμένων
- προστασία των ατόμων με ειδικές ανάγκες
- προστασία των οικονομικά αδυνάτων
- προώθηση προγραμμάτων κοινωνικής κατοικίας
- χορήγηση άδειας λειτουργίας και εποπτεία ιδρυμάτων, επιχειρήσεων και σωματείων κοινωφελούς χαρακτήρα
- χορήγηση αδειών άσκησης επαγγελμάτων του προνοιακού τομέα.

Όσον αφορά την εσωτερική διάρθρωση των Διευθύνσεων, η ανάπτυξή της προβλέπεται στον Οργανισμό Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας των Κεντρικών Υπηρεσιών κάθε Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης που συντάσσεται από το Νομαρχιακό Συμβούλιο. Από την ανάλυση των Οργανισμών συγκεκριμένων Ν.Α φαίνεται ότι μπορεί να γίνει λόγος για ένα αναπτυγμένο μοντέλο Διεύθυνσης, το οποίο έχει υιοθετηθεί, εκτός των άλλων, στον Οργανισμό της Ενιαίας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αθηνών - Πειραιώς.

Σύμφωνα με το μοντέλο αυτό, η Διεύθυνση Πρόνοιας διακρίνεται στα ακόλουθα Τμήματα και Γραφεία:

- Τμήμα Κοινωνικής Αρωγής
- Τμήμα Παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών
- Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας
- Τμήμα Εποπτείας και Ελέγχου
- Γραφείο Κοινωνικών Ερευνών
- Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Εκτός από τις Διευθύνσεις Πρόνοιας, κοινωνικές υπηρεσίες σε επίπεδο Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης παρέχονται και από τα Ιδρύματα και τα ΝΠΔΔ που ιδρύονται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και τα Νομαρχιακά Διαμερίσματα.

1.4.3 Σε Τοπικό Επίπεδο (Ο.Τ.Α. α/ βαθμού)

Σε τοπικό επίπεδο, αρμοδιότητες στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας ασκούνται από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ)⁸. Οι σχετικές αρμοδιότητες εντοπίζονται πλέον σε δύο επίπεδα, με βάση τις διατάξεις του Π.Δ. 410/951. Η ανάλυση του σχετικού Π.Δ. επιβεβαιώνει ότι οι παρεμβάσεις των ΟΤΑ στο πεδίο της κοινωνικής πρόνοιας καθορίζονται από δύο πλαίσια:

α) Στο πρώτο πλαίσιο εντάσσονται οι αρμοδιότητες που προβλέπονται στον ίδιο τον Δημοτικό Κώδικα. Εδώ υπάγεται η αρμοδιότητα ίδρυσης και λειτουργίας παιδικών, βρεφικών, βρεφονηπιακών σταθμών και νηπιαγωγείων, κέντρων ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων, Κ.Α.Π.Η. και κέντρων υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με ειδικές ανάγκες καθώς και μελέτης και εφαρμογής κοινωνικών προγραμμάτων, που ρυθμίζεται στο άρθρο 24§1δ' του Π.Δ. 410/95.

⁸ Για τις δράσεις των ΟΤΑ στο πεδίο των κοινωνικών υπηρεσιών, βλ. σ. Στασινοπούλου, "Η τοπική κοινότητα στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής", Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993, σ. 49.

β) Στο δεύτερο πλαίσιο εντάσσονται οι προνοιακές αρμοδιότητες στους ΟΤΑ. Εδώ υπάγεται για παράδειγμα η μεταβίβαση στους δήμους των κρατικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών ύστερα από απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 42 Ν. 2218/94, όπως κωδικοποιήθηκαν με το άρθρο 26 Π.Δ. 410/95 και τροποποιήθηκαν με το άρθρο 9§6 Ν. 2503/97.

Το μοντέλο παρέμβασης των Ο.Τ.Α. στο πεδίο της κοινωνικής πρόνοιας στηρίζεται στη διάκριση μεταξύ των οργάνων που σχεδιάζουν και των οργάνων που υλοποιούν, παρέχοντας έτσι τις αντίστοιχες κοινωνικές υπηρεσίες. Όσον αφορά τα όργανα που προωθούν την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, προβλέπονται τρεις σχετικά αυτόνομες οργανωτικές μορφές:

α). Η πρώτη μορφή αντιστοιχεί στην ίδρυση ΝΠΔΔ που παρέχουν υπηρεσίες ανοικτής ή κλειστής περίθαλψης σε διάφορες ομάδες του πληθυσμού

β). Η δεύτερη μορφή αντιστοιχεί στην ίδρυση ΝΠΔ με τη μορφή Δημοτικής επιχείρησης ή αστικής εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που συνήθως παρέχουν ευρύτερες υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας.

γ). Η τρίτη μορφή αντιστοιχεί στην ίδρυση Διευθύνσεων ή Τμημάτων Κοινωνικών Υπηρεσιών χωρίς αυτοτελή νομική υπόσταση. Εδώ εντάσσεται για παράδειγμα η Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας και Υγείας του Δήμου Αθηναίων που περιλαμβάνει τα ακόλουθα Τμήματα:

- Τμήμα Προληπτικής Ιατρικής, που συντονίζει επτά δημοτικά ιατρεία με έδρα τα διαμερίσματα του Δήμου.
- Τμήμα οργάνωσης και λειτουργίας Λεσχών Φιλίας και κατασκηνώσεων για ηλικιωμένους.
- Τμήμα Κοινωνικής Μέριμνας.

1.5 Η Λειτουργία του Ιδιωτικού Τομέα Πρόνοιας.

Η ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα πρόνοιας στην Ελλάδα⁹ τοποθετείται από θεσμική άποψη στις αρχές της δεκαετίας του 1970, οπότε και εισάγεται ειδικό νομοθετικό πλαίσιο για τη ρύθμιση των σχέσεων των ιδιωτικών φορέων με την κεντρική διοίκηση. Από τότε, οι παρεμβάσεις των ιδιωτικών κερδοσκοπικών επιχειρήσεων επικεντρώθηκαν στην κάλυψη συγκεκριμένων ομάδων του πληθυσμού (παιδιά, ηλικιωμένοι) μέσω παροχής παραδοσιακών υπηρεσιών κλειστής περίθαλψης.

Η ρύθμιση του ιδιωτικού τομέα χαρακτηρίζεται από την υιοθέτηση ενός σύνθετου μοντέλου προληπτικού και κατασταλτικού ελέγχου, το οποίο επικεντρώνεται στην υποχρέωση λήψης άδειας σύστασης και λειτουργίας. Αντίθετα, δεν προβλέπονται ειδικές διαδικασίες αξιολόγησης της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών (με εξαίρεση το θεσμό των Κοινωνικών Συμβούλων που εισήχθη μόλις το 1995) ή της αποτελεσματικότητας των δράσεων σε σχέση με ευρύτερους κοινωνικούς στόχους.

⁹ Βλ. σχετικά ΚΕΠΕ, Κοινωνική Πρόνοια, 1987, σ. 106, Γ. Αμίτσης, "Έννοια και περιεχόμενο της κοινωνικής πρόνοιας", σ. 39, σε Κ. Κρεμιλής (επ.), Κοινωνική Πρόνοια, 1990 και Π. Σταθόπουλος, Κοινωνική Πρόνοια, 1996, σ. 205.

Οι ιδιωτικοί φορείς που ενεργοποιούνται στην Ελλάδα αποτελούν κυρίως παραδοσιακές επιχειρήσεις κοινωνικής φροντίδας με συμμετοχή επαγγελματιών υγείας και πρόνοιας και νοσηλευτικές επιχειρήσεις που συνήθως συνεργάζονται ή υπάγονται στο οργανωτικό σχήμα εταιρειών ιδιωτικής ασφάλισης. Αντίθετα, δεν εντοπίζονται περιπτώσεις δραστηριοποίησης φορέων που κατά κανόνα εμφανίζονται σε άλλα κράτη όπως ξενοδοχειακές μονάδες, κατασκευαστικές εταιρείες και ιδιωτικές εταιρείες παροχής κατ' οίκον υπηρεσιών.

1.6 Εθελοντικός Τομέας.

Εθελοντισμός, είναι η μη αμειβόμενη και δίχως επαγγελματική εξέλιξη δραστηριοποίηση των πολιτών που αποβλέπει στην ευημερία του συνανθρώπου, της κοινότητας και της κοινωνίας γενικότερα. Δεν περιορίζεται μόνο στην παροχή ανιδιοτελούς κοινωνικού έργου, αλλά περισσότερο αφορά μια στάση ζωής με ιδιαίτερες αξίες, όπως η φιλανθρωπία, η αλληλεγγύη, η κοινωνική δικαιοσύνη και η κοινωνική συμμετοχή.

Διακρίνουμε τέσσερα τουλάχιστον «ρεύματα», που εκφράζουν διαφορετικές στάσεις, ιδεολογικές - θρησκευτικές - αλλά και πολιτικές, μέσα στον εθελοντικό χώρο στην Ελλάδα:

1). Ο «Θρησκευτικός εθελοντικός χώρος»...

Είναι ο παραδοσιακός χώρος του εθελοντισμού στην Ελλάδα. Εδώ ανήκουν οργανώσεις, που έχουν ιδρυθεί από την εκκλησία, ή έχουν άμεση εξάρτηση από την εκκλησία, ή τα κίνητρα των μελών της είναι κατά βάση θρησκευτικά. Οι ομάδες-στόχος που απευθύνονται, είναι συνήθως ηλικιωμένοι, άτομα με ειδικές ανάγκες, ορφανά και άλλες ανάλογες ομάδες πληθυσμού. Αυτός ο χώρος, είναι ο πλέον συμπαγής και ταυτόχρονα ο μεγαλύτερος εθελοντικός χώρος στην Ελλάδα.

2). Ο «φιλανθρωπικός εθελοντικός χώρος»...

Είναι ένας εξίσου παραδοσιακός χώρος του εθελοντισμού στην Ελλάδα, που πολλές φορές συνυπάρχει με τον προηγούμενο. Πρόκειται για οργανώσεις «κυριών» και «κυρίων» με μεσαία και υψηλά εισοδήματα, που αισθάνονται την ανάγκη, για διάφορους λόγους, φιλανθρωπικής προσφοράς.

3). Ο «σύγχρονος εθελοντικός χώρος»

Είναι ένας χώρος που αναπτύσσεται τα τελευταία χρόνια, και που οι οργανώσεις οι οποίες εντάσσονται σε αυτόν έχουν τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

Ιδρύονται από ομάδες ή άτομα που συνήθως έχουν επιρροές και εμπειρίες από και σε εθελοντική εργασία σε εθελοντικές οργανώσεις στο εξωτερικό. Δραστηριοποιούνται και απευθύνονται σε ομάδες στόχους που τουλάχιστον στην Ελλάδα θα μπορούσαμε να το θεωρήσουμε «σύγχρονα» κοινωνικά προβλήματα - ομάδες κοινωνικού αποκλεισμού, AIDS, περιβάλλον, αναδόχων οικογενειών κλπ. Έχουν (ή προσπαθούν να έχουν) κάποιες πιο σύγχρονες μορφές επικοινωνίας και οργάνωσης σε σχέση με τις προηγούμενες.

Ο εθελοντικός τομέας στην Ελλάδα δεν φαίνεται να είναι αναπτυγμένος σε βαθμό τουλάχιστον ανάλογο με άλλες χώρες της Δυτικής Ευρώπης.

Υπάρχουν περίπου 1200 οργανώσεις που εντάσσουν τους εαυτούς τους στον «μη κυβερνητικό - εθελοντικό χώρο»¹⁰.

Αν πάρουμε υπόψη μας ότι για την νομιμοποίηση της κάθε οργάνωσης υποχρεωτικά αυτή θα πρέπει να έχει τουλάχιστον 21 εγγεγραμμένα μέλη, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι σε αυτές τις οργανώσεις δραστηριοποιούνται τουλάχιστον 25.200 άτομα.

Κάνοντας την υπόθεση ότι κατά μέσο όρο σε κάθε οργάνωση, είναι εγγεγραμμένα περίπου 100 άτομα τότε μπορούμε να συμπεράνουμε ότι τα εγγεγραμμένα μέλη στις διάφορες εθελοντικές οργανώσεις, στο σύνολο της χώρας, ίσως φθάνουν τις 120.000.

Ένα βασικό χαρακτηριστικό του εθελοντικού χώρου στην Ελλάδα, είναι (σε αντίθεση με ότι πιθανών συμβαίνει σε άλλες χώρες) ότι αυτός, δεν έχει κάποια δευτεροβάθμια όργανα και δεν είναι συγκροτημένος οργανωτικά σε επίπεδα ενώσεων.

Η συνηθισμένη εθελοντική οργάνωση, είναι μια οργάνωση που λειτουργεί τοπικά, με ίσως κάποιες συνδέσεις σε περιφερειακό ή και εθνικό επίπεδο.

Τα όποια στοιχεία συγκεντρώθηκαν προέρχονται κυρίως από προσωπικές συζητήσεις με άτομα πληροφοριοδότες - κλειδιά, που δραστηριοποιούνται στο εθελοντικό κίνημα, καθώς επίσης και κάποια σχετικά έντυπα του χώρου.

1.7 Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις

Η νομική ρύθμιση των μη κυβερνητικών οργάνσεων εγκαινιάστηκε ουσιαστικά μόλις το 1999 μέσω της υιοθέτησης του Ν. 2731/99 «Ρύθμιση θεμάτων Διμερούς Κρατικής Αναπτυξιακής Συνεργασίας και Βοήθειας, ρύθμιση θεμάτων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 135). Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) είναι μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που έχουν ως αντικείμενο κυρίως την παροχή επείγουσας ανθρωπιστικής επισιτιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας προς τους πληθυσμούς αναπτυσσόμενων χωρών, προκειμένου να συντελέσουν στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη αυτών των χωρών.

Η συγκεκριμένη παρέμβαση καλύπτει τόσο ΜΚΟ που ιδρύονται και λειτουργούν στην Ελλάδα όσο και παραρτήματα Διεθνών ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας. Από οργανωτική άποψη, το Υπουργείο Εξωτερικών είναι ο αρμόδιος φορέας σε επίπεδο κεντρικής διοίκησης για το συντονισμό των δράσεων που εκτελούνται από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) και που αποβλέπουν σε αναπτυξιακούς σκοπούς ή στην παροχή επείγουσας ανθρωπιστικής ή επισιτιστικής βοήθειας σε περίπτωση φυσικών καταστροφών ή άλλων έκτακτων καταστάσεων. Το Υπουργείο Εξωτερικών προωθεί τις σχετικές δράσεις μέσω μιας ανεξάρτητης υπηρεσίας που υπάγεται απευθείας στον Υπουργό και φέρει τον τίτλο Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ). Γενική αρμοδιότητα της ΥΔΑΣ είναι η εποπτεία, ο συντονισμός και η προώθηση των δράσεων και προγραμμάτων επείγουσας ανθρωπιστικής, επισιτιστικής ή άλλης μορφής βοήθειας, καθώς και βοήθειας αναδιάρθρωσης και αποκατάστασης των αναπτυσσόμενων χωρών, που προωθούνται μέσω ΜΚΟ.

¹⁰ Δεν παίρνουμε υπόψη τις οργανώσεις που δραστηριοποιούνται σε παγκόσμιο επίπεδο και έχουν και έκφραση στην Ελλάδα (Ερυθρό Σταυρό, ΧΕΝ, Προσκόπους κλπ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.1 Η Έννοια της Κοινωνικής Ασφάλειας στην Ελλάδα

Η έννοια της κοινωνικής ασφάλειας στην Ελλάδα,¹ αντιστοιχεί στον κύριο στόχο του εθνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας, ο οποίος εξυπηρετείται μέσω τριών συστημάτων ή πυλώνων :

- του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης για την προστασία των εργαζομένων
- του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας για την φροντίδα των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση ανάγκης
- και του εθνικού συστήματος υγείας για την κάλυψη όλων των ατόμων που διαμένουν στην Ελληνική επικράτεια.

Από διοικητική άποψη, το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης συντονίζεται και εποπτεύεται κατά κύριο λόγο από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Φροντίδας, ενώ τα συστήματα υγείας και πρόνοιας συντονίζονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Το **Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης** αποτελεί τον κύριο πυλώνα του Ελληνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας. Η λειτουργία του, όπως έχει διαμορφωθεί ιστορικά από τη δεκαετία του 1950 μέχρι σήμερα, επιδιώκει την κάλυψη των κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι, χορηγώντας παροχές και υπηρεσίες που αναπληρώνουν τη μείωση ή την απώλεια εισοδήματος από απασχόληση. Πρόκειται για ένα σύστημα κύριας και επικουρικής δημόσιας ασφάλισης, το οποίο λειτουργεί με βάση αυτόνομους ασφαλιστικούς φορείς. Οι φορείς αυτοί συγκροτούν τον πρώτο πυλώνα ασφάλισης στην Ελλάδα.

Ο **δεύτερος και ο τρίτος πυλώνας ασφάλισης** δεν είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένοι σε σχέση με την εφαρμογή τους σε άλλα Κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόσφατα όμως η Ελληνική Κυβέρνηση προχώρησε στη θεσμική κατοχύρωση των επαγγελματικών ταμείων, τα οποία αναμένεται να συμβάλουν στη διεύρυνση του επιπέδου προστασίας του ασφαλιστικού συστήματος και στη βελτίωση των ασφαλιστικών παροχών, αποτελώντας ουσιαστικά το δεύτερο πυλώνα ασφάλισης.

Το **Εθνικό Σύστημα Υγείας** θεσμοθετήθηκε μόλις στις αρχές της δεκαετίας του 1980, αποβλέποντας στην ιατροφαρμακευτική και νοσηλευτική κάλυψη των αναγκών του ελληνικού πληθυσμού μέσω της παροχής δωρεάν υπηρεσιών. Η λειτουργία του εξυπηρετεί όλα τα άτομα που διαμένουν στην Ελληνική επικράτεια. Ειδικά όμως για τους ασφαλισμένους σε φορείς δημόσιας ασφάλισης προβλέπεται η παροχή υπηρεσιών υγείας και από τους κλάδους υγείας των ταμείων τους. Η Κυβέρνηση προωθεί την περίοδο αυτή συγκεκριμένα μέτρα εκσυγχρονισμού των δημόσιων πολιτικών υγείας.

¹ Πηγή: Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Φροντίδας, www.yrakr.gr Κεντρική Σελίδα.

Οι εκσυγχρονιστικές παρεμβάσεις στον τομέα της υγείας εγκαινιάστηκαν ουσιαστικά με την υιοθέτηση του Ν. 2519/1997 για την «Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό του Εθνικού Συστήματος Υγείας, οργάνωση των υγειονομικών υπηρεσιών, ρυθμίσεις για το φάρμακο και άλλες διατάξεις» και συνεχίζονται κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 2000 με την υιοθέτηση του Ν. 2889/2001 «Βελτίωση και εκσυγχρονισμός του Εθνικού Συστήματος Υγείας και άλλες διατάξεις» και του Ν. 2955/2001 «Προμήθειες Νοσοκομείων και λοιπών μονάδων υγείας των ΠεΣΥ και άλλες διατάξεις». Ο Ν.2889/01 εισήγαγε σημαντικές τροποποιήσεις στην οργανωτική διάρθρωση του συστήματος υγείας, καθώς προχώρησε στην ίδρυση των Περιφερειακών Συστημάτων Υγείας (ΠεΣΥ), τα οποία αποτελούν αποκεντρωμένα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που εποπτεύουν όλα τα νοσηλευτικά ιδρύματα του ΕΣΥ. Τα ΠεΣΥ διέπονται από ένα ιδιαίτερο θεσμικό πλαίσιο το οποίο αποτυπώνεται στις ρυθμίσεις του Π.Δ. 357/2001 «Οργανισμός Κεντρικής Υπηρεσίας των Περιφερειακών Συστημάτων Υγείας (ΠεΣΥ)».

Το Σύστημα Κοινωνικής Πρόνοιας συνθέτει το τελικό δίκτυο ασφάλειας για τα άτομα εκτός αγοράς εργασίας που βρίσκονται σε κατάσταση ανάγκης. Λειτουργεί με βάση κατηγοριακά προγράμματα προστασίας για συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού, τα οποία εγκαινιάστηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1960 και επεκτάθηκαν ουσιαστικά καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980. Το σύστημα χορηγεί χρηματικά επιδόματα, παροχές σε είδος και κοινωνικές υπηρεσίες φροντίδας μέσω αποκεντρωμένων νομικών προσώπων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Κοινωνικές υπηρεσίες σε μικρότερη έκταση παρέχονται επίσης από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και από ένα πλέγμα εθελοντικών οργανισμών και μη κυβερνητικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται έντονα ιδίως στο πεδίο προστασίας των παιδιών, των προσφύγων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

2.2 Οι γενικές αρχές κοινωνικής ασφάλισης

Οι γενικές αρχές του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης² αποτελούν άγραφους θεμελιώδεις κανόνες που συνάγονται από τη διατύπωση ή τους σκοπούς υφιστάμενων ρυθμίσεων. Συνήθως προκύπτουν από την ερμηνεία του ισχύοντος δικαίου (όπως αυτή αναπτύσσεται μέσω της νομολογίας των Ανωτάτων Δικαστηρίων) και η παραβίασή τους αποτελεί λόγο ακύρωσης των πράξεων των ασφαλιστικών φορέων.

Οι εφαρμοστές του δικαίου της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα προσφεύγουν στις ακόλουθες αρχές για να εξασφαλίσουν την προσαρμογή των νομικών κανόνων σε νέες συνθήκες και αντιλήψεις: αρχή της κοινωνικής αλληλεγγύης (επιβάλλει τη διασταλτική ερμηνεία των τεχνικών υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών με στόχο την ενίσχυση των χρηματοδοτικών πόρων των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης), αρχή της εύνοιας των ασφαλισμένων (επιβάλλει την επίλυση διαφορών για ασφαλιστικές παροχές με πνεύμα προστασίας του αδύνατου μέρους), αρχή της καλής πίστης, αρχή της χρηστής διοίκησης.

2.3 Το Θεσμικό Πλαίσιο

Η θεσμοθέτηση ενός σύγχρονου Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας εξασφαλίστηκε το 1998 με την ψήφιση του Ν.2646/98³ και προωθήθηκε το 2001 με την επεξεργασία του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση 2001-2003.

² Πηγή: Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Φροντίδας, www.yrakr.gr, Κεντρική Σελίδα

³ Ίδια με την παραπάνω

Ο Ν. 2646/98 θέτει τις βάσεις για τη δημιουργία ενός σύγχρονου μοντέλου προνοιακής παρέμβασης που αποβλέπει τόσο στην εξυπηρέτηση νέων αναγκών όσο και στον εξορθολογισμό της διοικητικής και οργανωτικής λειτουργίας των παραδοσιακών προνοιακών φορέων. Το μοντέλο αυτό στηρίζεται σε ένα ενιαίο και αποκεντρωμένο πλαίσιο που ενεργοποιείται μέσω της δράσης των φορέων του δημόσιου τομέα που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, των ιδιωτικών φορέων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που αναγνωρίζονται ως ειδικώς πιστοποιημένοι φορείς του Συστήματος και εγγράφονται στο αντίστοιχο Μητρώο της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και των οργανώσεων εθελοντικού χαρακτήρα (πρωτοβάθμιες, δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που αποτελούν είτε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα είτε σωματεία ή συλλόγους που δραστηριοποιούνται στην εθελοντική παροχή υπηρεσιών προς άτομα ή ομάδες πληθυσμού).

2.4 Οι συνταγματικοί κανόνες

Το ισχύον Σύνταγμα του 1975, όπως αναθεωρήθηκε το 1986 και το 2001, περιέχει τους ιεραρχικά ανώτερους κανόνες στο πλαίσιο της εθνικής έννομης τάξης. Το Σύνταγμα προβλέπει συγκεκριμένες διατάξεις για την προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων, ανάμεσα στα οποία περιλαμβάνεται και το δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση. Επίσης, περιέχει διατάξεις για τη λειτουργία του κοινωνικού κράτους δικαίου, οι οποίες και σηματοδοτούν τον κοινωνικά προσανατολισμένο χαρακτήρα του.

Η συνταγματική θεμελίωση του δικαιώματος στην κοινωνική ασφάλιση προβλέπεται στο άρθρο 22 § 5 Σ., που ορίζει ότι⁴:

«Το κράτος μεριμνά για την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων, όπως ο νόμος ορίζει».

Η διάταξη αυτή, όπως έχει ερμηνευθεί από τη νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων, συνθέτει τη βάση για την ασφαλιστική κάλυψη όλων των εργαζομένων, ανεξάρτητα από το είδος απασχόλησής τους.

Η συνταγματική κατοχύρωση της αρχής του κοινωνικού κράτους δικαίου εντοπίζεται στο άρθρο 25 παρ. 1 Σ. που προβλέπει ότι:

«Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιση και αποτελεσματική άσκησή τους. Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών στις οποίες προσιδιάζουν. Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας».

Εκτός από το δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση, το Ελληνικό Σύνταγμα κατοχυρώνει και όλα τα άλλα θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα: εκπαίδευση, απασχόληση, υγεία και πρόνοια. Έτσι, συνθέτει ένα σύγχρονο θεσμικό υπόβαθρο για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής με κύριο άξονα την προστασία δικαιωμάτων μέσω των μηχανισμών του κοινωνικού κράτους.

Οι ρυθμίσεις περί κοινωνικών δικαιωμάτων στο ισχύον Σύνταγμα αποτελούν κανόνες δικαίου που εξειδικεύονται από τη Βουλή και τη διοίκηση μέσω νομοθεσίας και διοικητικών πράξεων.

⁴ Πηγή: Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Φροντίδας, www.yrakp.gr Κεντρική Σελίδα, και πατάμε στην κοινωνική ασφάλιση.

Το Ελληνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, όπως έχει διαμορφωθεί ιστορικά μέχρι σήμερα, ρυθμίζεται από εκτεταμένη νομοθεσία που αποτελεί τη βασική πηγή του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης.

2.5 Οι νομοθετικές ρυθμίσεις και η διοικητική τους εξειδίκευση

Οι κύριοι νομοθετικοί κανόνες που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία του ελληνικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης περιέχονται στη νομοθεσία των φορέων κύριας, επικουρικής και συμπληρωματικής ασφάλισης καθώς και στις νομοθετικές παρεμβάσεις για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος, οι οποίες εγκαινιάστηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1990 και ολοκληρώθηκαν σε σημαντικό βαθμό το 2002 με την ψήφιση του Ν. 3029/2002. Παρά την πληθώρα διατάξεων, το ελληνικό δίκαιο κοινωνικών ασφαλίσεων δεν έχει ακόμα κωδικοποιηθεί. Την περίοδο αυτή, το αρμόδιο Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Φροντίδας επεξεργάζεται ένα σύνθετο σχέδιο κωδικοποίησης, η προώθηση του οποίου αναμένεται να συμβάλει στην εξυπηρέτηση τόσο των στελεχών όσο και των πολιτών για θέματα κοινωνικής ασφάλισης.

Οι νομοθετικοί κανόνες εξειδικεύονται από τα όργανα της διοίκησης μέσω της έκδοσης Προεδρικών Διαταγμάτων (πρόκειται για πράξεις της διοίκησης που επεξεργάζονται τα αρμόδια υπουργεία και υπογράφονται από τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας) και κανονιστικών διοικητικών πράξεων. Συνήθως ο νομοθέτης εξουσιοδοτεί τα όργανα της διοίκησης να εξειδικεύουν με τις πράξεις τους νομοθετικές ρυθμίσεις γενικού ή αόριστου χαρακτήρα.

2.6 Η Χρηματοδότηση του Ελληνικού Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης

Η χρηματοδότηση του ελληνικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης,⁵ περιλαμβάνει διαφορετικούς μηχανισμούς για τους δύο πυλώνες. Έτσι ο πρώτος πυλώνας του δημόσιου συστήματος ασφάλισης στηρίζεται κατά βάση σε ένα τριμερές μοντέλο χρηματοδότησης (κράτος - εργοδότες - εργαζόμενοι), ενώ ο δεύτερος πυλώνας των επαγγελματικών ταμείων χρηματοδοτείται από τις εισφορές των εργοδοτών και των εργαζομένων.⁶

2.6.1 Η χρηματοδότηση του πρώτου πυλώνα

Οι φορείς και οι παροχές του πρώτου πυλώνα χρηματοδοτούνται από σύνθετους μηχανισμούς που περιλαμβάνουν:

- εισφορές εργαζομένων
- εισφορές εργοδοτών
- τακτική συμμετοχή του κρατικού προϋπολογισμού

⁵ Το Κράτος αναλαμβάνει μέρος πρωτοβουλιών για την κοινωνική ασφάλιση. Μέσω της φορολογίας των πολιτών καλύπτει τις δαπάνες της κοινωνικής ασφάλισης των πολιτών. Μεγάλη συμμετοχή και παρέμβαση του κράτους.

⁶ Επιτόπια έρευνα στο υπουργείο Απασχόλησης και συνομιλία με τον κ. Παπαθεοδώρου, υπεύθυνος στη Γ.Γ.Κ.Α.(Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Ασφάλισης).

- κοινωνικούς πόρους (έμμεσοι φόροι)
- έκτακτη κρατική επιχορήγηση
- πόρους από την αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης.

Οι δαπάνες για την ανάπτυξη του πρώτου πυλώνα ασφάλισης αντιστοιχούν στη βασική κοινωνική δαπάνη του ελληνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας. Η εξέλιξή τους χαρακτηρίζεται από ραγδαία αύξηση κατά τη διάρκεια της περιόδου 1970-2000.

2.6.2 Οι εισφορές εργαζομένων και εργοδοτών

Υπάρχουν διαφορετικά συστήματα χρηματοδότησης ανάλογα με τις επαγγελματικές κατηγορίες των ασφαλισμένων. Οι μισθωτοί του ιδιωτικού τομέα καλύπτονται από ένα τριμερές σύστημα χρηματοδότησης που στηρίζεται στο αναδιανεμητικό μοντέλο και θεσμοθετήθηκε το 1992. Σύμφωνα με το σύστημα αυτό, οι βασικές παροχές καλύπτονται από εισφορές επί των μισθών των εργαζομένων.

Ευνοϊκό καθεστώς απαλλαγής από τις εργοδοτικές εισφορές του κλάδου της κύριας σύνταξης του ΙΚΑ υιοθετήθηκε το 2000 για τους απασχολούμενους μισθωτούς, με καθεστώς πλήρους απασχόλησης, σε οποιονδήποτε εργοδότη με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, που ασφαλίζονται στο ΙΚΑ για τον κλάδο σύνταξης από παροχή εξαρτημένης εργασίας και αμείβονται με τον εκάστοτε προβλεπόμενο κατώτατο μισθό ή ημερομίσθιο της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας. Οι εργοδότες κατά την καταβολή των αποδοχών στους εργαζομένους αυτούς δεν παρακρατούν υπέρ του ΙΚΑ την εισφορά κλάδου κύριας σύνταξης. Η εργοδοτική εισφορά καλύπτεται πλήρως από τον κρατικό προϋπολογισμό μέσω του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Οι ελεύθεροι και ανεξάρτητοι επαγγελματίες καλύπτονται από ένα διμερές σύστημα χρηματοδότησης, σύμφωνα με το οποίο οι ασφαλισμένοι καταβάλλουν εισφορές σε ποσοστό 20% και το κράτος σε ποσοστό 10%. Η κρατική συμμετοχή υπολογίζεται σύμφωνα με έναν ειδικό τύπο και αναπροσαρμόζεται ανάλογα με την αύξηση του ύψους των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων.

Οι αγρότες καλύπτονται επίσης από ένα διμερές σύστημα χρηματοδότησης που στηρίζεται στις ατομικές εισφορές των εργαζομένων και την κρατική εισφορά:

- οι συντάξεις χρηματοδοτούνται από τις μηνιαίες εισφορές των ασφαλισμένων που ορίζονται σε ποσοστό 7% επί των ποσών των επτά διαφορετικών ασφαλιστικών κατηγοριών και από την κρατική εισφορά που ορίζεται σε ποσοστό 14% αντίστοιχα
- οι παροχές ασθένειας χρηματοδοτούνται από τις μηνιαίες εισφορές των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων (που ορίζονται σε ποσοστό 1,5% επί των ποσών των επτά διαφορετικών ασφαλιστικών κατηγοριών), καθώς και από την κρατική επιχορήγηση.

Οι δημόσιοι υπάλληλοι που διορίστηκαν μετά το 1992 καταβάλλουν επίσης εισφορές για την κάλυψη των βασικών κινδύνων:

- ποσοστό 2,55% για την κάλυψη της μητρότητας και της ασθένειας
- ποσοστό 6,67% για την κύρια σύνταξη
- ποσοστό 5% για την επικουρική σύνταξη.

Οι συνταξιούχοι όλων των φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης, εκτός από τον ΟΓΑ και το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο, υπόκεινται επίσης σε ειδική εισφορά, που παρακρατείται από τις καταβαλλόμενες συντάξεις.

2.6.3 Οι κοινωνικοί πόροι

Οι κοινωνικοί πόροι⁷ είναι ειδικοί έμμεσοι φόροι που επιβάλλονται σε συγκεκριμένες συναλλαγές. Η αξιοποίησή τους για τη χρηματοδότηση των ασφαλιστικών οργανισμών δικαιολογείται από την αδυναμία ορισμένων κοινωνικών ομάδων να εξασφαλίσουν με τις εισφορές τους ένα αξιοπρεπές επίπεδο ασφαλιστικής προστασίας.

Η επιβολή και κατανομή των κοινωνικών πόρων αποτελεί την περίοδο αυτή αντικείμενο ιδιαίτερης επεξεργασίας στο πλαίσιο της συνολικής μεταρρύθμισης του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Και τούτο διότι η προσφυγή στη χρήση κοινωνικών πόρων (που επιβάλλονται με νομοθετικές ρυθμίσεις) αξιολογείται πλέον όχι μόνο με κριτήρια κοινωνικής αποτελεσματικότητας αλλά και υπό το πρίσμα των διατάξεων του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου περί έμμεσων φόρων. Ήδη, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έκρινε ότι η επιβάρυνση των συναλλαγών με έμμεσους φόρους υπέρ της κοινωνικής ασφάλισης στο πλαίσιο του ελληνικού συστήματος αντίκειται στην Κοινοτική Οδηγία περί έμμεσων φόρων επί των συγκεντρώσεων κεφαλαίων, εάν η επιβάρυνση αυτή είναι υπερβολική και εμποδίζει την ίδρυση ή συνένωση επιχειρήσεων. Η Ελληνική Κυβέρνηση επεξεργάζεται πλέον ένα νέο πλαίσιο επιβολής των κοινωνικών πόρων που θα προσαρμόζεται τόσο στις δεσμεύσεις του κοινοτικού δικαίου όσο και στην αναγκαιότητα χρηματοδοτικής στήριξης του ασφαλιστικού συστήματος.

2.6.4 Η αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των ασφαλιστικών οργανισμών

Η αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των ασφαλιστικών οργανισμών αποτέλεσε βασικό αντικείμενο ρυθμίσεων στα τέλη της δεκαετίας του 1990, οι οποίες οδήγησαν τελικά στην υιοθέτηση ενός σύγχρονου θεσμικού πλαισίου που κατοχυρώνει την εξασφάλιση των πόρων των ταμείων και βελτιώνει τις δυνατότητες επωφελούς τους αξιοποίησης.

Το πλαίσιο που διέπει την αξιοποίηση της περιουσίας των ασφαλιστικών οργανισμών επιτρέπει επενδύσεις που διαφοροποιούνται ανάλογα με τις επιπτώσεις τους και το μέγεθός τους:

1). Επενδύσεις ασφαλιστικών φορέων που διενεργούνται ελεύθερα

Οι ασφαλιστικοί φορείς αρμοδιότητας Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Φροντίδας επιτρέπεται με αποφάσεις των Δ.Σ. τους να επενδύουν τα διαθέσιμά τους ελεύθερα σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου, τόσο στην πρωτογενή όσο και στη δευτερογενή αγορά, καθώς και σε ομόλογα Τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα. Επίσης, οι ασφαλιστικοί φορείς μπορούν να διενεργούν με τους ίδιους όρους είτε επενδύσεις σε τίτλους του ελληνικού Δημοσίου με τη μορφή της αγοράς με σύμφωνο επαναπώλησης, με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση των διαθεσίμων τους βραχυχρονίως, είτε αγορές μετοχοποιήσιμων τίτλων (προμέτοχα) του Ελληνικού Δημοσίου.

⁷ Συνέντευξη ίδια , με τον κ.Παπαθεοδώρου, υπεύθυνος για την κοινωνική ασφάλιση.

2). Επενδύσεις που διενεργούνται με προϋποθέσεις και όρια

Οι ασφαλιστικοί φορείς επιτρέπεται με αποφάσεις των Δ..Σ. τους να επενδύουν και στις παρακάτω κινητές αξίες:

- μετοχές και άλλα χρεόγραφα εταιρειών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (ΧΑΑ)
- μετοχές εταιρειών που διατίθενται σε δημόσια εγγραφή για να εισαχθούν στο ΧΑΑ
- μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων τα οποία επενδύουν το ενεργητικό τους σε τίτλους σταθερού εισοδήματος και μετοχές εισηγμένες στο ΧΑΑ
- μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων ακίνητης περιουσίας
- συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης του Χρηματιστηρίου Παραγώγων Αξιών.
- σε άλλες κινητές αξίες, εφόσον αυτό προβλέπεται από σχετική διάταξη νόμου ή Κανονιστική Πράξη (μετοχές εταιρειών που ιδιωτικοποιούνται κ.λ.π.)
- σε ακίνητα, μέχρι ποσοστού 23% των ποσών που προκύπτουν από το συνυπολογισμό των ακόλουθων στοιχείων του Ενεργητικού τους: των κατατεθειμένων στην τράπεζα της Ελλάδας διαθεσίμων κεφαλαίων καθώς και των κεφαλαίων της ταμειακής διαχείρισης,, των επενδύσεων σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου με βάση τις τρέχουσες τιμές αυτών, των επενδύσεων σε ακίνητα, με βάση την αντικειμενική τους αξία, των επενδύσεων σε κινητές αξίες, με βάση τις τρέχουσες τιμές, των προϋπολογισθέντων ετήσιων τακτικών εσόδων.

2.6.5 Η χρηματοδότηση του δεύτερου πυλώνα

Η χρηματοδότηση του δεύτερου πυλώνα που εισάγεται θεσμικά το 2002 μέσω των ρυθμίσεων για τα ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης καλύπτεται αποκλειστικά από εισφορές των εργοδοτών και των εργαζομένων. Τα ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης που χορηγούν συνταξιοδοτικές παροχές λειτουργούν μάλιστα με βάση το κεφαλαιοποιητικό σύστημα⁸

Πόροι των ταμείων επαγγελματικής ασφάλισης αποτελούν οι τακτικές και έκτακτες εισφορές των ασφαλισμένων, οι τακτικές και έκτακτες εισφορές των εργοδοτών, οι πρόσοδοι περιουσίας και η απόδοση των κεφαλαίων και αποθεματικών τους. Τα ταμεία υποχρεούνται στη δημιουργία αποθεματικών που καλύπτουν τις υποχρεώσεις οι οποίες αναλαμβάνονται έναντι των ασφαλισμένων και των δικαιούχων παροχών. Επιτρέπεται η αξιοποίηση των αποθεματικών υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- ποσοστό μέχρι 10% των τεχνικών αποθεματικών επενδύεται σε ακίνητα
- ποσοστό μέχρι 70% των τεχνικών αποθεματικών επενδύεται σε μετοχές και ομολογίες εταιρειών
- ποσοστό μέχρι 20% των τεχνικών αποθεματικών τους επενδύεται σε έντοκα γραμμάτια και τραπεζικές καταθέσεις.

Επίσης, επιτρέπεται μέχρι ποσοστού 5% των τεχνικών αποθεματικών του ταμείου η επένδυση σε χρηματοοικονομικά μέσα που εκδίδει η ίδια η επιχείρηση που έχει συστήσει το ταμείο.

⁸ Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Φροντίδας, κρατικός προϋπολογισμός, 2003,σελ.24.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ (Β΄ ΚΑΙ Γ΄ Κ.Π.Σ.)

3.1 Β΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1994-1999), οι Ενέργειες για τους Ανθρώπινους Πόρους και τον Κοινωνικό Αποκλεισμό

Το Β΄ ΚΠΣ ήρθε να συμπληρώσει τα επιχειρησιακά προγράμματα του Α΄ ΚΠΣ. Στο Β΄ ΚΠΣ είχαμε 13 Κοινοτικές Πρωτοβουλίες. Κυρίως όμως ασχολήθηκε με το περιβάλλον.

Η εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή του πρώτου ΚΠΣ και οδηγεί στο συμπέρασμα ότι για τη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των ενεργειών υπέρ του ανθρώπινου δυναμικού απαιτείται:

- η συγκέντρωση και εξειδίκευση των περιφερειακών δράσεων σε ενέργειες που συνδέονται άμεσα με τις ανάγκες των τοπικών αγορών εργασίας,
- η διασφάλιση της συσσώρευσης και διατήρησης της εμπειρίας και του δυναμικού που αναπτύσσεται διαχρονικά από την εφαρμογή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- η ανάπτυξη των δομών και αρμοδιοτήτων σχεδιασμού, προγραμματισμού και διαχείρισης σε επίπεδο περιφέρειας.

Πάνω σ' αυτούς τους τρεις βασικούς άξονες ,στηρίχθηκαν οι δράσεις σε περιφερειακό επίπεδο για το ΚΠΣ 1994-99¹.

3.1.1 Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού

1). Ανάπτυξη και προσαρμογή των επαγγελματικών προσόντων των νέων. (Εκπαιδευτικό σύστημα, Μαθητεία, Τεχνική - Επαγγελματική Εκπαίδευση, Τριτοβάθμια εκπαίδευση)

ΕΚΤ

(Στόχοι Νο 3 και Στόχοι Νο1).

- Ενίσχυση της οργανωτικής και διοικητικής δομής/ Πιστοποίηση τίτλων επαγγελματικής κατάρτισης.
 - Ανάπτυξη των διδακτικών μέσων.
 - Εκπαίδευση των εκπαιδευτικών και του διοικητικού προσωπικού.
 - Προώθηση των εκπαιδευτικών δικτύων.
- Συνδρομή στις λειτουργικές δαπάνες:
- Εκπαίδευση - Κατάρτιση (συμπεριλαμβανομένων των υποτροφιών).
 - Επαγγελματικός προσανατολισμός.

¹ Ε.Ε.Τ.Α.Α. - Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. Κοινωνική Πολιτική και Τ.Α., παρούσα κατάσταση και προοπτικές, Αθήνα 1995,σελ. 270-273

ΕΤΠΑ

- Εκπαιδευτικές υποδομές/ εξοπλισμός, Βιβλιοθήκες κ.λπ.

2). Στήριξη και προσαρμογή της απασχόλησης, προώθηση της ανταγωνιστικότητας και καταπολέμηση της ανεργίας. (Συστήματα για την προώθηση της απασχόλησης και της διαρκούς κατάρτισης.)

ΕΚΤ

(Στόχοι Νο 3, 4 και 1).

- Υποστήριξη στην οργάνωση και τη διοίκηση των υπηρεσιών Εκπαίδευσης/ Προσανατολισμού/ Απασχόλησης.
- Ανάπτυξη των διδακτικών μέσων.
- Εκπαίδευση εκπαιδευτών.
- Προώθηση δικτύων με σκοπό την ανάπτυξη Κέντρων κατάρτισης και απασχόλησης.

ΕΤΠΑ

Εξοπλισμός εκπαιδευτικών Κέντρων και λοιπές επενδύσεις υλικοτεχνικής υποστήριξης.

Συνδρομή στις λειτουργικές δαπάνες:

α). Κατάρτιση των ανέργων και ειδικότερα των μακροχρονίως ανέργων. Ενισχύσεις για την προώθηση της απασχόλησης (συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης) και ειδικότερα προώθηση της απασχόλησης των μακροχρονίως ανέργων.

β). Προώθηση της ισότητας των ευκαιριών στην αγορά εργασίας.

3). Καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. (Μειονεκτούντα άτομα, μετανάστες - παλινοστούντες, λοιπές ομάδες εκτεθειμένες στον κοινωνικό αποκλεισμό).

ΕΚΤ

(Στόχος 3).

- Στήριξη της οργανωτικής δομής και του σχεδιασμού.
 - Υπηρεσίες υποδοχής, προσανατολισμού και απασχόλησης.
 - Εκπαίδευση, εκπαιδευτών/διοικητικών στελεχών/κοινωνικών λειτουργών.
- Συνδρομή στις λειτουργικές δαπάνες:
- Εκπαίδευση/Κατάρτιση των ατόμων που είναι εκτεθειμένα στον κοινωνικό αποκλεισμό.
 - Επαγγελματικός προσανατολισμός.
 - Ενίσχυση με σκοπό την προώθηση της απασχόλησης.

ΕΤΠΑ

Υποδομές και εξοπλισμοί (λοιπές δράσεις συνοδευτικού χαρακτήρα).

3.1.2 Πόροι

Στα πλαίσια του ΚΠΣ 1994 - 1999, οι παρεμβάσεις για την ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού αναφέρονται σε δύο βασικά επίπεδα. Το πρώτο αφορά στον Άξονα 4 του ΚΠΣ με τίτλο «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ»²,

² Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Φροντίδας, Μάρτιος 2001, Σχέδιο Επιχειρησιακού Προγράμματος <<Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση>>, σελ.18-19.

το δεύτερο επίπεδο αφορά στις παρεμβάσεις υπέρ του ανθρώπινου δυναμικού, οι οποίες περιλαμβάνονται τόσο σε ορισμένα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Εθνικό Σκέλος) και σε όλα τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ).

Επίσης, εκτός 2ου ΚΠΣ, αλλά εντός της προγραμματικής περιόδου 1994 - 1999, υλοποιούνται οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες «ADAPT» και «ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ», οι οποίες αναφέρονται άμεσα στην ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού και στην Προώθηση της Απασχόλησης, ενώ στην τελευταία ανήκουν και οι κλάδοι NOW και HORIZON στους οποίους θα αναφερθώ παρακάτω.

Τέλος, σε όλα τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (13 τον αριθμό) περιλαμβάνονται δράσεις συνεχιζόμενης κατάρτισης και δράσεις κατά του κοινωνικού αποκλεισμού, εάν ληφθούν υπόψη και οι δράσεις που συγχρηματοδοτεί το ΕΚΤ στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης»³, το σύνολο των διατιθέμενων πόρων Δημόσιας Δαπάνης στα πλαίσια του 2ου ΚΠΣ για δράσεις προώθησης της Απασχόλησης και Συνεχιζόμενης Κατάρτισης ανέρχεται σε 2.060 εκατ. EURO, εκ των οποίων 2.010 εκατ. EURO αναφέρονται σε ενέργειες/δαπάνες που συγχρηματοδοτεί το ΕΚΤ και τα 50 εκατ. EURO περίπου, αφορούν δαπάνες/έργα που συγχρηματοδοτεί το ΕΤΠΑ.

3.1.3 Αποτελέσματα Β' ΚΠΣ

Το σημαντικότερο όμως στοιχείο από την εφαρμογή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Β' ΚΠΣ που περιλαμβάνουν ενέργειες ανάπτυξης και υποστήριξης του ανθρώπινου δυναμικού, είναι τα ορατά αποτελέσματα με μεσομακροπρόθεσμη προοπτική και διάρκεια που εμπερικλείουν κυρίως ποιοτικά στοιχεία αναβάθμισης των παρεμβάσεων.

Τα αποτελέσματα αυτά εστιάζονται στα εξής:⁴

Δημιουργήθηκαν τα πρώτα Κέντρα Προώθησης της Απασχόλησης του ΟΑΕΔ (49 σε όλη τη Χώρα) που προσφέρουν πληροφόρηση, υποστήριξη και ευκαιρίες για απασχόληση και κατάρτιση στους ανέργους και στις επιχειρήσεις της κάθε περιοχής.

Ιδρύθηκε και λειτούργησε το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης (ΕΚΕΠΙΣ). Τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) και οι επιχειρήσεις ελέγχθηκαν και αξιολογήθηκαν με αξιόπιστο και διαφανή τρόπο για να πιστοποιηθούν αποσπώντας εγκωμιαστικά σχόλια από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Τα προγράμματα κατάρτισης ανέργων βελτιώθηκαν. Επιδιώχθηκε η αναβάθμιση των προσόντων και των ικανοτήτων των ανέργων και η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης τους στην αναζήτηση εργασίας.

³ Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Φροντίδας, Μάρτιος 2001, Σχέδιο Επιχειρησιακού Προγράμματος <<Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση>>, σελ.19-21.

⁴ Πηγή:Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Φροντίδας, Μάρτιος 2001, Σχέδιο Επιχειρησιακού Προγράμματος<<Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση>>, σελ.23-26.

Η κατάρτιση των εργαζόμενων στις επιχειρήσεις, πρόσφερε στους περισσότερους εργαζόμενους γνώσεις και ικανότητες χρήσιμες για την επιχείρηση, αλλά και για την εργασιακή τους ζωή ευρύτερα.

Εφαρμόστηκαν καινοτόμες δράσεις με στόχο την καλύτερη σύνδεση της κατάρτισης με την απασχόληση. Η κατάρτιση των ανέργων μέσα σε επιχειρήσεις οι οποίες δεσμεύονται να απασχολήσουν το 1/3 των καταρτισθέντων με δική τους επιβάρυνση για 4 μήνες και η κατάρτιση ανέργων στα μεγάλα τεχνικά έργα, έδωσε την δυνατότητα στους ανέργους να αποκτήσουν χρήσιμες γνώσεις, τεχνικές και προσόντα αυξάνοντας σημαντικά την πιθανότητα απασχόλησης τους από τις επιχειρήσεις.

Το πρόγραμμα εργασιακής εμπειρίας (STAGE), κρίθηκε ιδιαίτερα επιτυχημένο διότι δόθηκε η ευκαιρία σε 4.420 ανέργους πτυχιούχους (ΑΕΙ - ΤΕΙ), να αποκτήσουν επαγγελματική εμπειρία μέσα στις επιχειρήσεις για διάστημα 11 μηνών διευκολύνοντας τη μετάβαση από την εκπαίδευση στην εργασία.

Τα προγράμματα προώθησης στην απασχόληση του ΟΑΕΔ (Νέες Θέσεις Εργασίας, Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες), έδρασαν συμπληρωματικά στα προγράμματα κατάρτισης ανέργων.

Υλοποιήθηκαν προγράμματα ειδικά για περιπτώσεις μαζικής ανεργίας, οι ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις του ΟΑΕΔ, που εξασφάλισαν εργασία, κατάρτιση ή αυτοαπασχόληση των ανέργων που προέρχονται από επιχειρήσεις που είχαν κλείσει ή αναστείλει τη δραστηριότητα τους.

Μετά το σεισμό της 7/9/99 υλοποιήθηκαν ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για τους σεισμόπληκτους ανέργους του λεκανοπεδίου Αττικής.

Δημιουργήθηκαν ευνοϊκότερες προϋποθέσεις για την ισότητα ευκαιριών των φύλων στην απασχόληση, με ειδικά κίνητρα και προγράμματα για την υποστήριξη της γυναικείας απασχόλησης και επιχειρηματικότητας.

Εφαρμόστηκαν ειδικά προγράμματα για τις ευαίσθητες ομάδες του πληθυσμού που απειλούνται περισσότερο από την ανεργία και τον κοινωνικό αποκλεισμό⁵.

Περιελάμβαναν δράσεις συμβουλευτικής υποστήριξης, ενδυνάμωσης και προετοιμασίας (προκατάρτιση), κατάρτιση και προώθηση στην απασχόληση και οδήγησαν στην ανάπτυξη προσόντων για την κοινωνική και εργασιακή ένταξη των συμμετεχόντων. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε σε προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας για τους μετανάστες - παλιννοστούντες - πρόσφυγες.

⁵ Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, Παλιννοστούντες - Μετανάστες, Πρόσφυγες, Φυλακισμένοι -αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες, πρώην χρήστες ναρκωτικών ουσιών, άτομα απομακρυσμένων περιοχών, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, τσιγγάνοι, άνεργοι ηλικίας 45 - 64 ετών και ψυχικά ασθενείς.

Δημιουργήθηκαν 190 περίπου Βρεφονηπιακοί ή παιδικοί Σταθμοί και Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης για τα παιδιά σχολικής ηλικίας, καθώς 191 Κέντρα Κοινωνικής Μέριμνας για την εξυπηρέτηση των ηλικιωμένων σε συνεργασία με τις Δημοτικές Επιχειρήσεις σε όλη τη Χώρα. Οι μονάδες αυτές εξυπηρετούν σήμερα περίπου 7.000 παιδιά και 8.000 ηλικιωμένους αντίστοιχα, ενώ απασχολούνται σ' αυτές 1.500 άτομα. Επιπλέον, οι γυναίκες των οικογενειών που εξυπηρετούνται μπορούν πιο εύκολα να αναζητήσουν δουλειά ή να συνεχίσουν να εργάζονται, ενώ πολλοί νέοι βρήκαν δουλειά στον τόπο τους.

3.1.4 Κοινοτικές πρωτοβουλίες NOW, HORIZON

Στα πλαίσια του δεύτερου ΚΠΣ, όπως προανέφερα, ανήκουν και οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες NOW και HORIZON που στο σύνολο τους, αφορούσαν την καταπολέμηση της ανεργίας και προώθησης της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής του Ευρωπαϊκού χώρου, λειτουργούσαν δηλαδή συμπληρωματικά προς το "Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης" και χρηματοδοτούνταν από τα αναδιανεμητά ποσά των διαρθρωτικών Ταμείων. Η σημασία τους ήταν περισσότερο ποιοτική παρά ποσοτική ως προς τα διατιθέμενα κονδύλια. Ως προς τις παρεμβάσεις οι οποίες χρηματοδοτούνταν από το ΚΠΣ, οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες διαφοροποιούνταν στα εξής σημεία:

- εξασφάλιζαν παράλληλα με την υλοποίηση εθνικών δράσεων την Κοινοτική διάσταση
- ενίσχυαν παρεμβάσεις διερευνητικά ή πιλοτικά σε τομείς που δεν αποτελούσαν προτεραιότητα για το ΚΠΣ, αλλά ήταν σημαντικοί, προοπτικά, για τις πολιτικές της Κοινότητας (περιβάλλον, κοινωνική πολιτική κλπ.)
- στηρίζονταν χρηματοδοτικά στο συνδυασμό περισσότερων ταμείων (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ).

Οι Κοινοτικές πρωτοβουλίες του Κοινωνικού τομέα NOW, HORIZON, εντάσσονταν σε ένα ευρύτερο πλαίσιο προσπαθειών ενίσχυσης του κοινωνικού ιστού της Κοινότητας και προβολής της κοινωνικής διάστασης της Εσωτερικής Αγοράς μέσα από την επίτευξη ενός υψηλού επιπέδου εξειδίκευσης του ανθρώπινου δυναμικού της Κοινότητας.

α). Η Κοινοτική Πρωτοβουλία NOW

Η Κοινοτική Πρωτοβουλία NOW⁶ εξειδικεύτηκε ως προς τους ειδικούς της στόχους στην προώθηση της ισότητας ευκαιριών στον τομέα της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης. Η διάρκεια εφαρμογής της επεκτάθηκε από το 1990 μέχρι το 1993.

Στόχος της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας NOW, αποτελούσε η προώθηση της ισότητας ευκαιριών στον τομέα της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης, ώστε οι γυναίκες να επωφεληθούν σε ισότιμη βάση με τους άνδρες από τα θετικά αποτελέσματα της οικονομικής ανάπτυξης και τεχνολογικής εξέλιξης. Αυτό σημαίνει επαναξιοποίηση και προώθηση των επαγγελματικών προσόντων καθώς και επανένταξη στην αγορά εργασίας και περιορισμό της προσωρινής απασχόλησης των γυναικών.

⁶ Ε.Ε.Τ.Α.Α. - Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. Κοινωνική Πολιτική και Τ.Α., παρούσα κατάσταση και προοπτικές, Αθήνα 1995, σελ. 164-165.

β). Η Κοινοτική πρωτοβουλία HORIZON

Η Κοινοτική πρωτοβουλία HORIZON⁷ εξειδικεύτηκε ως προς τους ειδικούς της στόχους στα άτομα με ειδικές ανάγκες και σε ορισμένες μειονεκτούσες ομάδες. Η διάρκεια εφαρμογής της επεκτάθηκε από το 1990 μέχρι το 1994.

Στόχος της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας HORIZON αποτελούσε η προώθηση της οικονομικής, επαγγελματικής και κοινωνικής ένταξης των ατόμων με ειδικές ανάγκες και ορισμένων μειονεκτουσών ομάδων μέσω διεθνικών δράσεων που κάλυπταν μεν όλους τους σχετικούς τομείς αλλά με ιδιαίτερη έμφαση στη βελτίωση της επαγγελματικής τους κατάρτισης.

Στα πλαίσια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας HORIZON, ως άτομα με ειδικές ανάγκες, νοούνται τα άτομα που εμφανίζουν σοβαρά μειονεκτήματα, τα οποία οφείλονται σε φυσικές ή νοητικές αναπηρίες, ως μειονεκτούσες ομάδες, νοούνται οι ομάδες ατόμων που υποφέρουν από ειδικές δυσκολίες, οι οποίες δυσχεραίνουν την οικονομική, επαγγελματική και κοινωνική τους ένταξη.

3.2 Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (2000-2006)

Την περίοδο 2000-2006, στην οποία βρισκόμαστε τώρα, η Ελλάδα ενισχύεται με σημαντικούς πόρους από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Πολιτικής.⁸ Οι πόροι αυτοί αναμένεται να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για υψηλότερη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη, να οδηγήσουν σε πραγματική σύγκλιση με τις υπόλοιπες οικονομίες των κρατών μελών και να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των βασικών ελλείψεων της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, κυρίως στους τομείς των υποδομών, της ανάπτυξης των ανθρώπινων πόρων και της παραγωγικότητας. Η στήριξη που παρέχει στην Ελλάδα η Ευρωπαϊκή Ένωση πραγματοποιείται μέσω α). του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης β). των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και γ). του Ταμείου Συνοχής.

Οι συνολικοί χρηματοδοτικοί πόροι του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και του Ταμείου Συνοχής ανέρχονται σε 51,14 δις ευρώ. Η συνολική δημόσια δαπάνη ανέρχεται σε 39,56 δις ευρώ και η εκτιμώμενη ιδιωτική συμμετοχή ανέρχεται σε 11,58 δις ευρώ.

Παράλληλα σημαντικοί πόροι αντλούνται μέσω των 4 Κοινοτικών Πρωτοβουλιών, η συνολική δημόσια δαπάνη των οποίων ανέρχεται σε 1,28 δις ευρώ (εκ των οποίων η κοινοτική συμμετοχή είναι 918 εκατ. ευρώ) για την περίοδο 2000-2006.

Για την επίτευξη των στόχων του, το Γ' ΚΠΣ υλοποιεί 25 Επιχειρησιακά Προγράμματα εκ των οποίων:

α). τα 11 είναι Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και αφορούν εθνικές τομεακές πολιτικές,

⁷ Ε.Ε.Τ.Α.Α. - Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. Κοινωνική Πολιτική και Γ.Α., παρούσα κατάσταση και προοπτικές, Αθήνα 1995, σελ. 165-166.

⁸ Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών.

β). τα 13 είναι Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μία από τις 13 περιφέρειες της χώρας και στα οποία έχει κατανεμηθεί το 1/3 περίπου των διαθέσιμων πιστώσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2000-2006,

γ). και 1 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Τεχνική βοήθεια που στόχο έχει να ενδυναμώσει, να στηρίξει και να βελτιώσει το σύστημα διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης συγχρηματοδοτούν, εκτός από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, και τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες.

Οι τέσσερις κοινοτικές πρωτοβουλίες των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων για το χρονικό διάστημα 2000 - 2006 είναι : EQUAL (ισότητα στην αγορά εργασίας), LEADER+ (αγροτική ανάπτυξη), URBAN II (αστική ανάπτυξη) και INTERREG III (διασυνοριακή, διακρατική, διαπεριφερειακή συνεργασία). Εμείς θα ασχοληθούμε παρακάτω με την κοινοτική πρωτοβουλία EQUAL.

Η επιτυχία των προγραμμάτων της περιόδου 2000-2006 είναι ουσιαστική, προκειμένου να παγιωθούν στην Ελλάδα τα μέσα μιας αειφόρου ανάπτυξης για όλους.

Τα Προγράμματα του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης αφορούν όλο τον Ελληνικό πληθυσμό. Οι δικαιούχοι και οι ωφελούμενοι είναι οι άνεργοι, οι νέοι, οι γυναίκες, οι ιδιωτικές επιχειρήσεις, τα άτομα κοινωνικά ευπαθών ομάδων, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι επιχειρήσεις τους, οι δημόσιες υπηρεσίες και οι οργανισμοί, οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις κ.λ.π.

3.3 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

Τα τομεακά προγράμματα⁹, εκτός από τους τομείς που αφορούν την οικονομική ζωή, ασχολούνται και με τον τομέα της Κοινωνικής ζωής τα οποία είναι:

- Εκπαίδευση - Εκσυγχρονισμός του εκπαιδευτικού συστήματος και βελτίωση των υποδομών.
- Απασχόληση και επαγγελματική κατάρτιση - Επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο με στόχο την πρόληψη της ανεργίας και τη διευκόλυνση της επαγγελματικής επανένταξης μέσα από εξατομικευμένη προσέγγιση. Ποιοτική κατάρτιση, προσαρμοσμένη στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Προώθηση των ίσων ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και ένταξη των μειονεκτούντων ομάδων.
- Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια - Αναδιάρθρωση των υπηρεσιών υγείας, κατάρτιση του προσωπικού, μεταρρύθμιση του τομέα της πνευματικής υγείας.

3.3.1 Ε.Π. 'Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση'

Στρατηγικοί Στόχοι

Το ΕΠΕΑΕΚ περιλαμβάνει μια ολοκληρωμένη δέσμη συνεκτικών μέτρων και ενεργειών με απώτερο στόχο τη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος και των υπηρεσιών που αυτό

⁹Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Φροντίδας, Μάρτιος 2001, Σχέδιο Επιχειρησιακού Προγράμματος <<Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση.>>, σελ.30-31.

προσφέρει, ώστε να ανταποκριθεί στις νέες ανάγκες ανοίγοντας διαύλους επικοινωνίας και σύνδεσης με την αγορά εργασίας.

Οι στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος εκφράζονται με τους τέσσερις βασικούς άξονες που συνδέονται με τα πεδία πολιτικής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και προωθούν παρεμβάσεις σχετικές με :

- Την προώθηση της ισότητας ευκαιριών στην αγορά εργασίας (Άξονας 1: απευθύνεται σε άτομα που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό).
- Την προώθηση και βελτίωση της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης στα πλαίσια της δια βίου εκπαίδευσης (Άξονας 2).
- Την ανάπτυξη και προώθηση της επιχειρηματικότητας και προσαρμοστικότητας των νέων (Άξονας 3).
- Την βελτίωση της πρόσβασης των γυναικών στην αγορά εργασίας (Άξονας 4).

3.3.2 Ε.Π. 'Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση'

Στρατηγικοί Στόχοι

Κυρίαρχος στόχος του Ε.Π. "Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση" 2000-2006 είναι, η προώθηση της απασχόλησης και η άμβλυνση των προβλημάτων της αγοράς εργασίας, προς την κατεύθυνση της πρόληψης της ανεργίας, της αύξησης της συμμετοχής των γυναικών και των μειονεκτουσών ομάδων στην αγορά εργασίας με παράλληλη μείωση της ανεργίας ορισμένων ομάδων του εργατικού δυναμικού, οι οποίες συντελούν κατά μεγάλο βαθμό στη διαμόρφωση της συνολικής ανεργίας της Χώρας. Τον παραπάνω στόχο εξυπηρετούν οι γενικοί (στρατηγικοί) στόχοι, οι οποίοι αναφέρονται στα εξής:

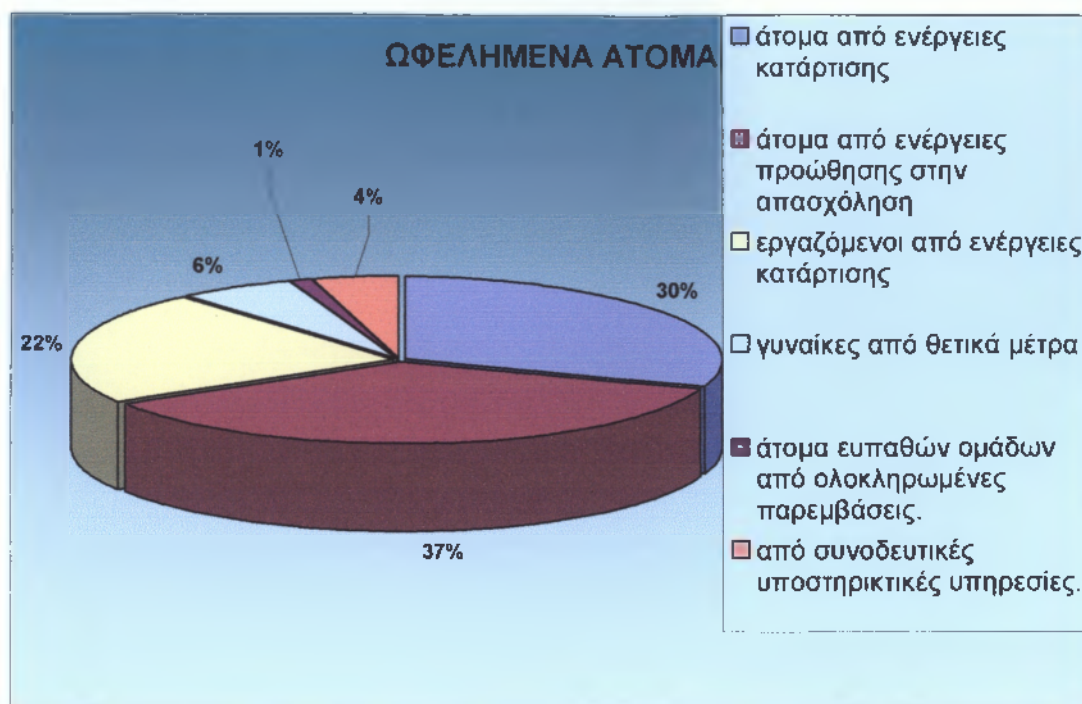
- 1). Πρόληψη της ανεργίας μέσω της εξατομικευμένης προσέγγισης και βελτίωση της ικανότητας ένταξης στην αγορά εργασίας.
- 2). Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας
- 3). Ενθάρρυνση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων.
- 4). Προώθηση της ισότητας ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας.
- 5). Ενίσχυση και αναβάθμιση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας των πολιτικών και των παρεμβάσεων στην αγορά εργασίας.
- 6). Βελτίωση της πρόσβασης και συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας.

Οι παραπάνω στόχοι εξειδικεύονται στους 6 Άξονες Προτεραιότητας και στα 18 Μέτρα του Προγράμματος.

Πρόοδος Υλοποίησης του Προγράμματος

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 653 έργα ο συνολικός προϋπολογισμός των οποίων αντιστοιχεί στο 83,9% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 61,7% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 36,8% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Ε.Π. "Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση".

Από τα μέχρι σήμερα υλοποιηθέντα έργα έχουν ωφεληθεί **246.352** άνεργοι. Πιο συγκεκριμένα: (πίνακας 1).

Πίνακας 1.

Πηγή: έρευνα ίδιας.

3.3.2.1 Παροχή συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών

Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση ενισχύει τις πολιτικές που προωθούν τη βελτίωση της ικανότητας της επαγγελματικής ένταξης, με ιδιαίτερη έμφαση την προώθηση των ίσων ευκαιριών για όλους και ιδιαίτερα για εκείνους που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό. Στη Σύνοδο Κορυφής της Λισσαβόνας το 2000 τέθηκε ο νέος στρατηγικός στόχος έτσι ώστε «να καταστεί η Ευρώπη η πλέον ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία που θα βασίζεται στη γνώση, ικανή να προσφέρει βιώσιμη ανάπτυξη, με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή». Για την επίτευξη του στόχου αυτού απαιτείται μια στρατηγική που αποβλέπει στον εκσυγχρονισμό του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου, με επένδυση στον άνθρωπο και με την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

Για την προώθηση των πολιτικών που αφορούν την αντιμετώπιση των ανισοτήτων και των διακρίσεων και την πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού, η χώρα μας έχει καθιερώσει σειρά μέτρων και ενεργειών.

Το παρόν σύστημα Παροχής Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών,¹⁰ αφορά τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που έχουν δράσεις που απευθύνονται στις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες του πληθυσμού και συγκεκριμένα:

¹⁰ Υπουργείο Απασχόλησης, Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και άλλων πόρων, Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, Αθήνα, 8/10/2001

Στο παραπάνω Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση 2000-2006»:

α).στον άξονα προτεραιότητας 2, όπου παρέχονται δυνατότητες για την ανάπτυξη κοινωνικών και επαγγελματικών δεξιοτήτων των ευπαθών κοινωνικά ομάδων του πληθυσμού με στόχο την ένταξη τους στην αγορά εργασίας.

Στο μέτρο 2.1. του Επιχειρησιακού Προγράμματος, όπου παρέχονται οι δυνατότητες για την προετοιμασία του ανέργου, ώστε να συμπληρώσει τυχόν κενά αρχικής εκπαίδευσης που υπάρχουν, καθώς επίσης προβλέπεται η ανάπτυξη Σχεδίων Δράσης που στοχεύουν στην κοινωνική ενσωμάτωση.

Για την προκατάρτιση - προετοιμασία αναπτύσσονται προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, επαγγελματικής ορολογίας καθώς και προγράμματα αλφαριθμητισμού (γραφή, ανάγνωση, αριθμητική).

Για τις Συνοδευτικές, Υποστηρικτικές Υπηρεσίες προβλέπεται δέσμη ενεργειών που συμβάλλουν στην ενδυνάμωση και εμπύχωση του ατόμου, στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και στην πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού. Οι Συνοδευτικές Υποστηρικτικές Υπηρεσίες, θα παρέχονται σε συνεχή βάση και θα συνδέονται με τα προγράμματα προετοιμασίας καθώς και με προγράμματα κατάρτισης εάν αυτό κρίνεται αναγκαίο αλλά θα μπορούν να λειτουργούν και σαν ολοκληρωμένα Σχέδια Δράσης ανεξάρτητα από την κατάρτιση. Οι ενέργειες αυτές στοχεύουν στην προετοιμασία του ατόμου για την ένταξη του σε προγράμματα κατάρτισης του «γενικού πληθυσμού», εφαρμόζοντας την αρχή του mainstreaming. Η εφαρμογή της πολιτικής για την απασχόληση στηρίζεται στην εξατομικευμένη προσέγγιση των ανέργων ώστε να επιλέγονται τα πλέον κατάλληλα μέτρα για τις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε ατόμου και ιδιαίτερα για τα άτομα που απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό.

β).Στο Μέτρο 2.3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ολοκληρωμένες παρεμβάσεις υπέρ ειδικών μειονεκτουσών ομάδων και υπέρ των ανέργων σε περιοχές ή τομείς υψηλής ανεργίας», όπου θα αναπτυχθούν υποχρεωτικά δράσεις Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών, στα πλαίσια εταιρικής σχέσης, και συμπληρωματικά με τις ενέργειες προετοιμασίας (προκατάρτισης) ή κατάρτισης.

γ).στον άξονα προτεραιότητας 5. (Μέτρο 5.3) όπου παρέχονται εξειδικευμένες ενέργειες Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών για γυναίκες που απειλούνται ή αντιμετωπίζουν κοινωνικό αποκλεισμό από την αγορά εργασίας. Οι «θετικές» αυτές δράσεις υπέρ των γυναικών στηρίζονται στην εξατομικευμένη προσέγγιση και αποσκοπούν στην προώθηση των ίσων ευκαιριών μεταξύ των δύο φύλων.

Επίσης στα «Επιχειρησιακά Προγράμματα των Περιφερειών», όπου παρέχονται Συνοδευτικές Υποστηρικτικές Υπηρεσίες συμπληρωματικά στις τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης και περιλαμβάνουν δράσεις που απευθύνονται σε συγκεκριμένες ομάδες όπως οι γυναίκες τοιγγάνοι, μετανάστες κ.α.

3.3.2.2 Συνεργεία με άλλα μέτρα

Πέραν των αναφερομένων εφαρμογών οι Συνοδευτικές Υποστηρικτικές Υπηρεσίες παρουσιάζουν συνεργεία και με άλλα μέτρα του Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση», όπως:

Με το Μέτρο 3 του άξονα προτεραιότητας 1, όπου παρέχεται η δυνατότητα σε άτομα των κοινωνικά ευπαθών ομάδων, εφαρμόζοντας την αρχή του mainstreaming, να βελτιώσουν και να προσαρμόσουν τις δεξιότητες τους στις νέες συνθήκες και ανάγκες της αγοράς εργασίας συμμετέχοντας σε προγράμματα κατάρτισης ανέργων.

Με το Μέτρο 2.2, όπου αναπτύσσονται δράσεις Προώθησης της Απασχόλησης στην Αγορά Εργασίας μέσω των προγραμμάτων επιχορήγησης Νέων Θέσεων Εργασίας και Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών.

Με το Μέτρο 2 του άξονα προτεραιότητας 1 όπου θα αναπτυχθούν οι μηχανισμοί για την εξατομικευμένη προσέγγιση των ευπαθών κοινωνικά ομάδων του πληθυσμού από τις Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης (Κέντρα Προώθησης της Απασχόλησης, Γραφεία Εργασίας κλπ.).

3.3.2.3 Ειδικοί στόχοι

Ως ειδικοί στόχοι του συστήματος τίθενται:¹¹

- Η αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες.
- Η θέσπιση ποιοτικών κριτηρίων αξιολόγησης
- Η προσαρμογή της διαχείρισης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των παρεχόμενων υπηρεσιών στις απαιτήσεις του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (Ο.Π.Σ.-ΥΠΕΘΟ)
- Η ανάπτυξη και ενεργοποίηση των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων καθώς και άλλων φορέων που δραστηριοποιούνται στην παροχή Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών
- Η ανάπτυξη δικτύων που ενισχύουν την κοινωνική συνοχή
- Η ανάπτυξη καινοτόμων μεθόδων προσέγγισης
- Η ομογενοποίηση της εφαρμογής ενεργειών υποστήριξης, ευαισθητοποίησης στο πλαίσιο όλων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Γ' ΚΠΣ.

3.3.2.4 Ωφελούμενοι ενεργειών παροχής συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών

Ωφελούμενοι των ενεργειών Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών, είναι άνεργοι, που ανήκουν στις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες του πληθυσμού. Ειδικότερα :

- άτομα με αναπηρίες,
- άτομα με ψυχικές ασθένειες που διαβιούν εκτός ιδρυμάτων,
- παλιννοστούντες,
- πρόσφυγες,
- μετανάστες,
- φυλακισμένοι,
- αποφυλακισμένοι,,
- ανήλικοι παραβάτες,
- ειδικές πολιτισμικές ομάδες (π.χ. Τσιγγάνοι-Πομάκοι),
- ειδικές κατηγορίες γυναικών που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό,
- μακροχρόνια άνεργοι άνω των 45 ετών,

¹¹ Πηγή: Ίδια με την παραπάνω

- λοιπές κατηγορίες ανέργων σε περιοχές ή κλάδους υψηλής ανεργίας,
- πρώην χρήστες ουσιών ή άτομα που βρίσκονται σε διαδικασία απεξάρτησης,
- οροθετικοί
- λοιπές κατηγορίες ατόμων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας.

3.3.2.5 Στόχοι ενεργειών παροχής συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών

Βασικός στόχος της παροχής Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών, είναι η κοινωνική και εργασιακή προετοιμασία, η άρση των διακρίσεων, με ενδυνάμωση των ατόμων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας, προκειμένου μετά την ολοκλήρωση της παροχής Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών να ενταχθούν σε μία ή περισσότερες παρεμβάσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (π.χ. προκατάρτιση, κατάρτιση, απόκτηση εργασιακής εμπειρίας, Νέες Θέσεις Εργασίας, Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες).

Με τις προβλεπόμενες δράσεις επιδιώκεται η ενεργοποίηση του ίδιου του ατόμου, ώστε να αναπτύξει δεξιότητες κοινωνικές και επαγγελματικές που είναι απαραίτητες για να ενσωματωθεί κοινωνικά και επαγγελματικά με τον υπόλοιπο πληθυσμό εφαρμόζοντας την πολιτική του mainstreaming. Με αυτό τον τρόπο προωθούνται μέτρα υπέρ της πρόληψης του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας και κατ' ακολουθία, του κοινωνικού αποκλεισμού.

3.3.2.6 Ανάδοχοι Φορείς

Οι Ανάδοχοι των συγχρηματοδοτούμενων από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο ενεργειών παροχής Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών, προσδιορίζονται από τους Τελικούς Δικαιούχους κάθε πράξης ακολουθώντας τις οδηγίες που δίνονται από την αντίστοιχη Διαχειριστική Αρχή και το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού.

Οι Ανάδοχοι φορείς ενεργειών παροχής Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών, του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση» είναι οι εξής:

1). Τα Κέντρα Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (ΚΕΣΥΥ) που πιστοποιήθηκαν από το ΕΚΕΠΙΣ και υλοποίησαν ενέργειες παροχής συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών στο Β' Κ.Π.Σ.

2). Τα Εξειδικευμένα Κέντρα που πιστοποιήθηκαν από το ΕΚΕΠΙΣ και υλοποίησαν ολοκληρωμένα προγράμματα στο πλαίσιο του Ε.Π. «Καταπολέμηση του Αποκλεισμού από την Αγορά Εργασίας» στο Β' ΚΠΣ, για τις ομάδες που δραστηριοποιούνται και για το μεταβατικό διάστημα μέχρι το 2003.

3). Οργανισμοί της Τοπικής και Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και Επιχειρήσεις των ΟΤΑ του άρθρου 277 επόμενα του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα Δ.Κ.Κ. Επίσης, Διαδημοτικές Επιχειρήσεις και Αστικές Εταιρείες που έχουν συσταθεί από τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και διαθέτουν οργανωμένη υπηρεσία στην παροχή σχετικών ενεργειών,

4). Φορείς του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. που τελούν υπό την εποπτεία του Δημοσίου, μη πιστοποιημένοι στο Β' ΚΠΣ, που έχουν δραστηριοποιηθεί στο παρελθόν έχοντας εφαρμόσει αποδεδειγμένα σχετικές δράσεις.

5). Τα Κέντρα Παροχής Υποστηρικτικών Υπηρεσιών που συγχρηματοδοτήθηκαν για τη σύσταση και λειτουργία τους από την Κοινοτική Πρωτοβουλία «Απασχόληση» ή από το Υποπρόγραμμα 5 του Ε.Π. «Καταπολέμηση του Αποκλεισμού από την Αγορά Εργασίας» ή άλλα Ευρωπαϊκά Προγράμματα.

6). Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κοινωνικού τομέα με εμπειρία στην παροχή συναφών υπηρεσιών που αποδεικνύεται από τη συμμετοχή τους στην υλοποίηση Εθνικών ή Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και γενικότερα τη δραστηριοποίησή τους, εντός της χώρας, σε ανάλογο τομέα.

7). Κέντρα του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, εφόσον έχουν συσταθεί

και είναι σε λειτουργία, μόνο για τα Άτομα με Αναπηρίες.

8). Οργανώσεις - Σύλλογοι των ωφελουμένων που προβλέπονται στο άρθρο 3.

9). Τα επαγγελματικά σωματεία των οποίων το καταστατικό προβλέπει την παροχή Υπηρεσιών.

10). Οι σύλλογοι γονέων ατόμων με νοητική υστέρηση καθώς και των ατόμων με ψυχικές ασθένειες που διαβιούν εκτός ιδρυμάτων. Στις περιπτώσεις αυτές, στο Καταστατικό των εν λόγω φορέων, απαιτείται διάταξη που να προβλέπει τη λειτουργία επιστημονικού συμβουλίου.

3.3.3 Ε.Π. 'Υγεία - Πρόνοια'

Στρατηγικοί Στόχοι

Οι βασικοί στόχοι του Προγράμματος αφορούν:

- Στον **Τομέα της Υγείας** την αναβάθμιση της Δημόσιας Υγείας και βελτίωση της Υγείας και της Κοινωνικής Προστασίας μέσω : Ανάπτυξης Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, εκσυγχρονισμού των νοσοκομείων, σχεδιασμού και ανάπτυξης νέων υπηρεσιών, δημιουργίας ολοκληρωμένων συστημάτων κατά Περιφέρεια, εισαγωγής σύγχρονων μορφών διοίκησης και οικονομικής διαχείρισης, άσκησης αποτελεσματικού ελέγχου στην παροχή υπηρεσιών υγείας.

- Στον **Τομέα της Ψυχικής Υγείας** την ολοκλήρωση της Ψυχιατρικής Μεταρρύθμισης, δηλαδή την αποασυλοποίηση του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού χρόνιων ψυχικά ασθενών που σήμερα διαβιούν σε κλειστές δομές, την ανάπτυξη ανοιχτών δομών πρόληψης και θεραπείας και την υλοποίηση ενεργειών κοινωνικής και οικονομικής επανένταξης των ψυχικά ασθενών.

- Στον **Τομέα της Πρόνοιας** τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας των φορέων που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και την πρόληψη της περιθωριοποίησης και του κοινωνικού αποκλεισμού ατόμων και ομάδων του πληθυσμού, μέσω: της υιοθέτησης υπηρεσιών ανοιχτής φροντίδας αφενός με την ενίσχυση μορφών αυτόνομης ή ημιαυτόνομης διαβίωσης για άτομα με ειδικές ανάγκες και αφετέρου με τη δημιουργία διαβίωσης ενός ανοιχτού κοινοτικού δικτύου πρόληψης, συμβουλευτικής και παραπομπών.

- Στον **Τομέα του Ανθρώπινου Δυναμικού** την ανάπτυξη δράσεων δια βίου κατάρτισης με στόχο τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών σε όλους τους τομείς υγείας και πρόνοιας και για όλες τις ειδικότητες εργαζομένων ή νεοπροσλαμβανομένων.

Το Ε.Π. διαρθρώνεται από 4 Άξονες Προτεραιότητας: 3 για κάθε Τομέα Παρέμβασης και έναν οριζόντιο για το ανθρώπινο δυναμικό των παραπάνω τομέων. Εξειδικεύεται δε μέσω 11 Μέτρων και ενός Μέτρου της Τεχνικής Βοήθειας.

3.4 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Π.Ε.Π.)

Γενικά.

Εκτός από την εφαρμογή τομεακών προγραμμάτων, κάθε ελληνική περιφέρεια αποτελεί αντικείμενο ενός περιφερειακού αναπτυξιακού προγράμματος το οποίο αξιοποιεί όλα τα τοπικά πλεονεκτήματα.

Τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα(ΠΕΠ) είναι¹²:

ΠΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας

ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας

ΠΕΠ Ηπείρου

ΠΕΠ Θεσσαλίας

ΠΕΠ Ιονίων Νήσων

ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας

ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας

ΠΕΠ Αττικής

ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου

ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου

ΠΕΠ Κρήτης

Το κοινό τους σημείο είναι η ενίσχυση της δυνατότητας των περιφερειακών και τοπικών αρχών να εφαρμόσουν ένα πλήρες φάσμα δράσεων οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, που περιλαμβάνουν όχι μόνο έργα υποδομής αλλά και την στήριξη της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, της έρευνας και ανάπτυξης και της καινοτομίας, των ανθρώπινων πόρων και της δημιουργίας τοπικών θέσεων εργασίας ή και ακόμα της διαχείρισης του περιβάλλοντος.

Οι δράσεις προς όφελος των απομονωμένων, νησιωτικών ή ορεινών περιοχών θα συμβάλουν στη μείωση των εσωτερικών ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών. Εμείς θα επικεντρώσουμε το ενδιαφέρον μας στο ΠΕΠ της Αττικής, όπου ανήκουν οι Δήμοι Αγ. Βαρβάρας και Περιστερίου και θα αναλύσουμε παρακάτω, ότι αφορά την Κοινωνική Πολιτική.

3.4.1 Π.Ε.Π. Αττικής. 3^{ος} Άξονας Προτεραιότητας: Μείωση της ανεργίας και αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού

Σημαντικό πρόβλημα για την Περιφέρεια Αττικής αποτελεί το υψηλό ποσοστό ανεργίας, παρά τη φθίνουσα πορεία που παρουσιάζει τα τελευταία δύο χρόνια. Το ποσοστό ανεργίας στην Περιφέρεια Αττικής φθάνει το 9,1 και είναι μικρότερο από το αντίστοιχο εθνικό, που ανέρχεται στο 9,6%. Επίσης, η Περιφέρεια Αττικής καταλαμβάνει το 37,49% (2002) της συνολικής ανεργίας της χώρας, ποσοστό ιδιαίτερα σημαντικό, για την αναπτυξιακή της πορεία..

¹² Δικτυακός τόπος www.pep.attikis.gr

Η κατάσταση αυτή δημιουργεί έντονα φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού από την αγορά εργασίας για ορισμένες ευαίσθητες ομάδες του πληθυσμού (νέοι, γυναίκες, μετανάστες και παλιννοστούντες). Ειδικότερα, το ποσοστό ανεργίας για την Περιφέρεια Αττικής σε συγκεκριμένες κατηγορίες ανέργων το έτος 2002 διαμορφώνεται σε χαμηλότερα επίπεδα από το μέσο όρο της χώρας και συγκεκριμένα στις κατηγορίες των νέων ανέργων (22,5% έναντι 26,5%, όπως επίσης των ανέργων γυναικών (13,3 έναντι 15%).

Ήδη, αναπτύσσεται με ταχείς ρυθμούς το νέο για τη χώρα, με ιδιαίτερη έμφαση στα μεγάλα αστικά κέντρα και κυρίως στην Αθήνα, φαινόμενο των νεόπτωχων και των αστέγων. Το φαινόμενο αυτό δεν συνδέεται μόνο με την εισροή οικονομικών προσφύγων, αλλά και με τις πρόσφατες οικονομικές και κοινωνικές μεταβολές. Παράλληλα η γήρανση του πληθυσμού εντείνεται με άμεση συνέπεια την ανάγκη υλοποίησης δράσεων για τη Τρίτη ηλικία.

Η Ανάλυση του Άξονα 3

Στην κατεύθυνση της επίλυσης των προβλημάτων αυτών τίθενται ως βασικοί στόχοι στον 3^ο Άξονα Προτεραιότητας:

- Η ταχύτερη αύξηση των θέσεων εργασίας.
- Η απασχολησιμότητα του εργατικού δυναμικού.
- Η εμπύχωση και ο προσανατολισμός των ανέργων για την επιτυχή ένταξή τους στην αγορά εργασίας.
- Η προσαρμογή των δεξιοτήτων στον επιδιωκόμενο νέο διεθνή ρόλο της Περιφέρειας Αττικής.
- Μέτρα ενσωμάτωσης και βελτίωσης της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και βελτίωσης του επιχειρείν για τις νέες γυναίκες.
- Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης για την αντιμετώπιση της ανεργίας των ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων, ή παρεμβάσεις σε περιοχές με ειδικά προβλήματα.

Η επίτευξη των ανωτέρω στόχων επιδιώκεται στο παρόν πρόγραμμα με τα ακόλουθα μέτρα:

Μέτρο 3.1: Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας

ΕΚΤ

Μέτρο 3.2: Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού

Μέτρο 3.3: Προώθηση της Ισότητας των δύο φύλων: Ανάπτυξη των δομών κοινωνικής φροντίδας, Προώθηση της γυναικείας επιχειρηματικότητας.

Μέτρο 3.4: Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης

Ο 3^{ος} Άξονας Προτεραιότητας χρηματοδοτείται με 89.280.410 ΕΥΡΩ και καλύπτει ποσοστό 5,73% της δημόσιας δαπάνης του ΠΕΠ Αττικής.

Πρέπει να τονισθεί ότι οι σχετικές δράσεις εφαρμόζονται σε συνεργασία με το Ε.Π. του Υπουργείου Απασχόλησης για να μην υπάρχει επικάλυψη μεταξύ τους, για τον καλύτερο συντονισμό και την μεγιστοποίηση των σχετικών αποτελεσμάτων.

Ειδικοί στόχοι – Δείκτες φυσικών αποτελεσμάτων

- Αριθμός καταρτιζομένων (εργαζόμενοι, άνεργοι, αυτοαπασχολούμενοι) 7.652 άτομα.
- Ωφελούμενες γυναίκες από τη δημιουργία δομών κοινωνικής φροντίδας: 2.000 γυναίκες.
- Ενίσχυση 7 Τοπικών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης.

Δείκτες Αποτελεσμάτων- Επιπτώσεων

- Απασχόληση κατά την υλοποίηση των έργων: 909 θέσεις (ισοδύναμα ανθρωποέτη).
- Απασχόληση κατά την λειτουργία των έργων: 348 θέσεις (ισοδύναμα ανθρωποέτη)
- Επωφελούμενος πληθυσμός από Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης: 1.420 άτομα.

3.5 Η ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ “ EQUAL”

Η **equal**¹³ αποτελεί εργαλείο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση, χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και στοχεύει στην πειραματική εφαρμογή και διάδοση νέων τρόπων καταπολέμησης των διακρίσεων και της ανισότητας στον τομέα της απασχόλησης. Η equal ολοκληρώνει τις εμπειρίες που αποκτήθηκαν στα πλαίσια των προηγούμενων Πρωτοβουλιών EMPLOYMENT & ADAPT και συμπληρώνει τις υπάρχουσες πολιτικές για την ισότητα ευκαιριών στην αγορά εργασίας.

Το **Πρόγραμμα** έχει σχεδιαστεί για να στηρίξει μια οριζόντια προσέγγιση στις πολιτικές και τις υπηρεσίες προς τις οποίες θα έχουν πρόσβαση πολλαπλές κατηγορίες αποκλεισμένων ή απειλούμενων από αποκλεισμό από την αγορά εργασίας ομάδων και να αντιμετωπίσει την αποσπασματικότητα και την έλλειψη συντονισμού των εφαρμοζόμενων πολιτικών. Έχει δομηθεί πάνω σε εννέα θεματικά πεδία – μέτρα. Οκτώ από αυτά βασίζονται στους τέσσερις πυλώνες της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση, ενώ το ένατο καλύπτει τις ανάγκες των αιτούντων άσυλο.

Οι γενικοί στόχοι του Προγράμματος είναι :

1. Η βελτίωση της απασχολησιμότητας μέσα από:
 - τη διευκόλυνση της πρόσβασης και επιστροφής στην αγορά εργασίας των ομάδων που υφίστανται διακρίσεις (*Μέτρο 1.1*)
 - την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά της εργασίας (*Μέτρο 1.2*)
2. Η ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος μέσα από:
 - τη βελτίωση της πρόσβασης στη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης (*Μέτρο 2.1*)
 - την ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας (*Μέτρο 2.2*)

¹³ Πηγή: Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Φροντίδας.

3. Η ενθάρρυνση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και των απασχολουμένων μέσα από:

- την προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης (Μέτρο 3.1)
- την υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων (Μέτρο 3.2)

4. Η ενίσχυση των πολιτικών ίσων ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες μέσα από:

- τον συνδυασμό οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής (Μέτρο 4.1)
- την ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού (Μέτρο 4.2)

5. Η υποστήριξη της κοινωνικής & επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο (Μέτρο 5.1)

Οι άμεσα επωφελούμενοι από το πρόγραμμα είναι οι ομάδες που βιώνουν τη διάκριση, την ανισότητα ή και τον αποκλεισμό από την αγορά εργασίας.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι άμεσα επωφελούμενες ομάδες μπορούν να αποτελούν οι νέοι, οι γυναίκες, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι απασχολούμενοι με ελλιπή εκπαίδευση, οι παλιννοστούντες, οι μετανάστες, οι πρόσφυγες, οι φυλακισμένοι, οι αποφυλακισμένοι, οι ανήλικοι παραβάτες, οι τσιγγάνοι, οι Πομάκοι, τα απεξαρτημένα άτομα.

Μια νέα ομάδα - στόχος είναι οι υπήκοοι τρίτης χώρας ή απάτριδες που έχουν υποβάλει αίτηση χορήγησης άσυλου και οι οποίοι θα επωφεληθούν της Πρωτοβουλίας για όσο διάστημα εκκρεμεί η εξέταση των αιτήσεων τους και έως την ολοκλήρωση του προγράμματος κατάρτισης στο οποίο έχουν ενταχθεί.

Βασικές αρχές υλοποίησης του Προγράμματος αποτελούν:

- Οι **Αναπτυξιακές Συμπράξεις**, ως ισχυρές και δεσμευτικές συμφωνίες φορέων.
- Η **διακρατικότητα** μέσω της ανταλλαγής εμπειριών & τεχνογνωσίας και της ανάπτυξης κοινών δράσεων στα θεματικά αντικείμενα της EQUAL.
- Η **καινοτομία** ως προς τις διαδικασίες και τις μεθόδους, τους στόχους & το περιεχόμενο των ενεργειών.
- Η **ενδυνάμωση** ως ενεργός συμμετοχή των ομάδων στόχου στην επιλογή και υλοποίηση των προτεινόμενων παρεμβάσεων.
- Η **οριζόντια προσέγγιση** στην προώθηση της ισότητας ανδρών και γυναικών.
- Η **ενσωμάτωση (mainstreaming) των καινοτόμων προσεγγίσεων** στον κεντρικό κορμό των εθνικών πολιτικών για την απασχόληση.

Η EQUAL χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο με 2.847 εκ. ΕΥΡΩ για την περίοδο 2000 - 2006. Το ποσό που αντιστοιχεί στην Ελλάδα είναι 104,1 εκ. ΕΥΡΩ.

ΜΕΡΟΣ Γ!

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αδιαμφισβήτητα χρήσιμος και αναγκαίος κρίνεται ο ρόλος της Τ.Α. στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής. Η ανάγκη αυτή είναι σήμερα πιο επιτακτική από ποτέ και αυτό γιατί τα προβλήματα που έρχεται να αντιμετωπίσει ο σημερινός άνθρωπος, είναι πιο πολλά, μακροχρόνια και πολυδιάστατα. Τα προβλήματα αυτά δεν απασχολούν μόνον τους γηγενείς κατοίκους των τοπικών κοινωνιών της Ελλάδας αλλά και τον μεγάλο αριθμό των προσφύγων που καθημερινά έρχονται στην χώρα μας και εγκαθίστανται ή διέρχονται από τις πόλεις και τα χωριά, δημιουργώντας παράλληλα και αυτοί με τη σειρά τους μεγάλο πρόβλημα στους οικείους κατοίκους των κοινωνιών.

Οι τεράστιες και ταχύτερες αλλαγές που συντελούνται σήμερα σε όλους τους τομείς – εργασιακές σχέσεις, κοινωνική ασφάλιση, παιδεία, κ.τ.λ. εν ονόματι της παγκοσμιοποίησης της ανάπτυξης της πλασματικής ευημερίας, με την ταυτόχρονη συνεχιζόμενη οικονομική κρίση και την είσοδο του ιδιωτικού τομέα και των κανόνων της αγοράς όχι μόνο στην κοινωνική ασφάλιση και την υγεία αλλά και σε όλους τους τομείς της ζωής, έχουν ως αποτέλεσμα να εμφανίζονται νέα φαινόμενα όπως, η ανεργία, ο κοινωνικός αποκλεισμός κ.τ.λ.

Για την εξάλειψη στο μέτρο του δυνατού και την ελαχιστοποίηση των φαινομένων αυτών το κράτος θεσμοθετεί μέτρα και πολιτικές προστασίας των ατόμων αυτών δημιουργεί φορείς και υπηρεσίες, νομοθετεί, ενώ παράλληλα παραχωρεί αρμοδιότητες που αφορούν τομείς της κοινωνικής πολιτικής σε Ν.Π.Ι.Δ., εθελοντικές οργανώσεις και Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, πρώτου και δευτέρου βαθμού¹.

Η εκχώρηση αυτή των αρμοδιοτήτων δεν είναι τυχαία. Έκτός των συμφερόντων οικονομικού περιεχομένου που έχει το κράτος από την εκχώρηση αυτή, γνωρίζει καλά ότι κανένας δεν είναι τόσο τέλειος γνώστης των τοπικών προβλημάτων όσο οι φορείς της Τ.Α.. Βρίσκονται καθημερινά κοντά στον πολίτη και η προσπελασιμότητα σε αυτούς είναι εύκολη και άμεση. Η καταγραφή, η κατανόηση και η επίλυση των τοπικών προβλημάτων είναι άμεση και λιγότερο χρονοβόρα. Η χρηματοδότηση των οικείων ιδρυμάτων είναι πιο αποδοτική και η λειτουργία τους πιο αποτελεσματική ως προς τις υπηρεσίες που προσφέρει, αφού η μελέτη αναγκαιότητας και βιωσιμότητας καθώς και η καταγραφή των αναγκών γίνεται από τον οικείο αρμόδιο φορέα. Εξάλλου, και ο πολίτης συμμετέχει πιο ενεργά, τόσο σε θέματα οργάνωσης, όσο και σε θέματα χρηματοδότησης, όταν ο φορέας διαχείρισης και κατανομής των χρημάτων, αλλά και ο φορέας προορισμού αυτών βρίσκεται κοντά του.

¹ Σύνταγμα του 1927: Θεσμοθετήθηκαν στην Ελλάδα οι δύο βαθμοί Αυτοδιοίκησης : Α' βαθμός : Δήμοι, Κοινότητες, Β' βαθμός : Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Με αυτή τη λογική, πρώτα τα Κ.Α.Π.Η. το 1983 περιήλθαν στην δικαιοδοσία των Δήμων της χώρας. Έτσι, οι Δήμοι² μπορούν να αναλάβουν την ίδρυση και λειτουργία κοινωφελών ιδρυμάτων και ιδρυμάτων κοινωνικού χαρακτήρα, ενώ οι Νομαρχίες συμμετάσχουν στον σχεδιασμό και τον έλεγχο και συνεπικουρούν με κάθε τρόπο (χρήματα, προσωπικό κ.τ.λ.) στον σκοπό αυτό.

Σήμερα, σε επίπεδο Νομού, υπάρχει συνήθως η Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας με τα αρμόδια γραφεία³ που εφαρμόζει προγράμματα του Υ.Υ.Κ.Α. αλλά και εποπτεύει και συνδράμει στην ανάληψη και οργάνωση πρωτοβουλιών κοινωνικού χαρακτήρα από τους Δήμους.

Οι δήμοι έχουν την αποκλειστική αρμοδιότητα⁴ για την κατασκευή και συντήρηση δημοτικών ή κοινοτικών κέντρων νεότητας και παιδικών χαρών και για την κατασκευή κάθε δημοτικού κτιριακού έργου που προορίζεται για οποιονδήποτε κοινωφελή σκοπό.

Επίσης, έχουν την δυνατότητα να ιδρύουν και να λειτουργούν παιδικούς, βρεφικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς, καθώς και άλλα νομικά πρόσωπα για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, όπως κέντρα ψυχαγωγίας και αναψυχής για τους ηλικιωμένους, βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία, ιατρεία, γηροκομεία και Κ.Α.Π.Η.

Μετά από απόφαση των οικείων δημοτικών συμβουλίων, μπορούν να παρέχουν, σε ειδικές περιπτώσεις για την αντιμετώπιση εκτάκτων και σοβαρών αναγκών, είδη διαβίωσης ή περίθαλψης, στέγη, τροφή καθώς και χρηματικά βοηθήματα σε οικονομικά αδυνάτους. Οι δήμοι αναλαμβάνουν την διοργάνωση ημερίδων και εκδηλώσεων για ενημέρωση και πρόληψη και την συγκέντρωση χρημάτων και υλικών αγαθών για κοινωνικούς σκοπούς. Τέλος, αναλαμβάνουν πολιτιστικά προγράμματα και προγράμματα άθλησης καθώς και προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, επαγγελματικού προσανατολισμού και προγράμματα κατά του κοινωνικού αποκλεισμού.

Στη συνέχεια θα αναλύσουμε τις δομές Κοινωνικής Πολιτικής των Δήμων Αγ.Βαρβάρας και Περιστερίου για να διαπιστώσουμε πόσο ικανοποιητικά μπορεί να ανταποκριθεί σήμερα η Τ.Α. στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής στη χώρα μας. Να διαπιστωθούν τα υπάρχοντα προβλήματα, αλλά και για να κατανοήσουμε την αναγκαιότητα της.

² Σύνταγμα 1975 : Το άρθρο 101 παρ.1, ορίζει ότι η διοίκηση του κράτους οργανώνεται κατά το αποκεντρωτικό σύστημα, ενώ το άρθρο 102 παρ.1, ορίζει ότι η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

³ Τα τμήματα που συνήθως υπάρχουν και μπορεί να διαφοροποιούνται σε κάθε νομό είναι :

Τμήμα Δημόσιας Αντίληψης. Καλύπτει ανάγκες ατόμων με γενικές αναπηρίες, τυφλών, κωφών, χρονίως πασχόντων, νοητικά καθυστερημένων ατόμων, μεταναστών και προσφύγων,

Τμήμα Προστασίας Οικογένειας και Παιδιού. Ασχολείται με προβλήματα πολύτεκνων και μονογονεϊκών οικογενειών και με την εφαρμογή προγραμμάτων οικονομικής ενίσχυσης απροστάτετων παιδιών,

Τμήμα Στέγασης. Δανειοδοτεί πρόσφυγες της Μικρασιατικής καταστροφής ή κληρονόμους τους. Επίσης χορηγεί στεγαστικό επίδομα κάθε μήνα σε άτομα ή ζεύγη τα οποία αποδεδειγμένα στερούνται στέγης.

Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας. Οι κοινωνικοί λειτουργοί του τμήματος επισκέπτονται οικογένειες στο σπίτι για την διαπίστωση της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης, προκειμένου να εισηγηθούν την αρωγή τους από την υπηρεσία. Τμήμα Γραμματείας και διοικητικής υποστήριξης. Φροντίζει για την διοικητική υποστήριξη των προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας.

⁴ Νόμος 2539/97 : Αναμορφώθηκε ο πρώτος βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την κατάργηση των υφισταμένων μέχρι τότε Δήμων και Κοινοτήτων και τη σύσταση των νέων Δήμων.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΗΜΟΥ ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ

1.1 Γενικά στοιχεία της πόλης

Μικρός και κλεισμένος από μεγάλους και "ισχυρούς" Δήμους, έγινε Κοινότητα το 1948 και Δήμος το 1963. Ο Δήμος της Αγίας Βαρβάρας, καρφωμένος στην καρδιά του Δυτικού Λεκανοπεδίου, επιδεικνύει μια ταυτότητα με έντονο το κοινωνικό στοιχείο. Τόπος συγκέντρωσης της κοινωνικής ομάδας των Τσιγγάνων σε σημαντικό βαθμό κινούν τα γρανάζια της πόλης με την έντονη συμμετοχή τους στην οικονομική ζωή της.

Σαν επίσημη οικιστική ενότητα εμφανίζεται το 1951. Ο Δήμος της Αγίας Βαρβάρας διαθέτει συνολική έκταση 205 Ha.¹ Η μικρή έκταση αποτελεί το σημείο εκτόνωσης της πόλης προς τις προβούνε περιοχές του όρους Αιγάλεω. Η υπόλοιπη έκταση συνεχής και αδιάκοπα δομημένη εγκλωβίζεται από τις γύρω κτισμένες περιοχές των γειτονικών Δήμων.

Σήμερα η επίσημη απογραφή της Στατιστικής Επετηρίδας για το 2001 εκτιμά πληθυσμό 31.354 κατοίκων. Στη διάρθρωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού επίσης αριθμητικά κυρίαρχος εμφανίζεται ο δευτερογενής με ελάχιστη διαφορά όμως από τον τριτογενή ο οποίος εμφανίζεται αναπτυσσόμενος κυρίως στο χώρο του εμπορίου.

Η πόλη της Αγίας Βαρβάρας οικιστικά διαχωρίζεται σε 2 συνοικίες και 7 γειτονίες. Η ποιοτική κατάσταση των κτιρίων (κτίρια κατοικιών) κρίνεται από μέτρια έως κακή και σε μεγάλο ποσοστό δεν έχουν ζωή μεγαλύτερη των 25 χρόνων.

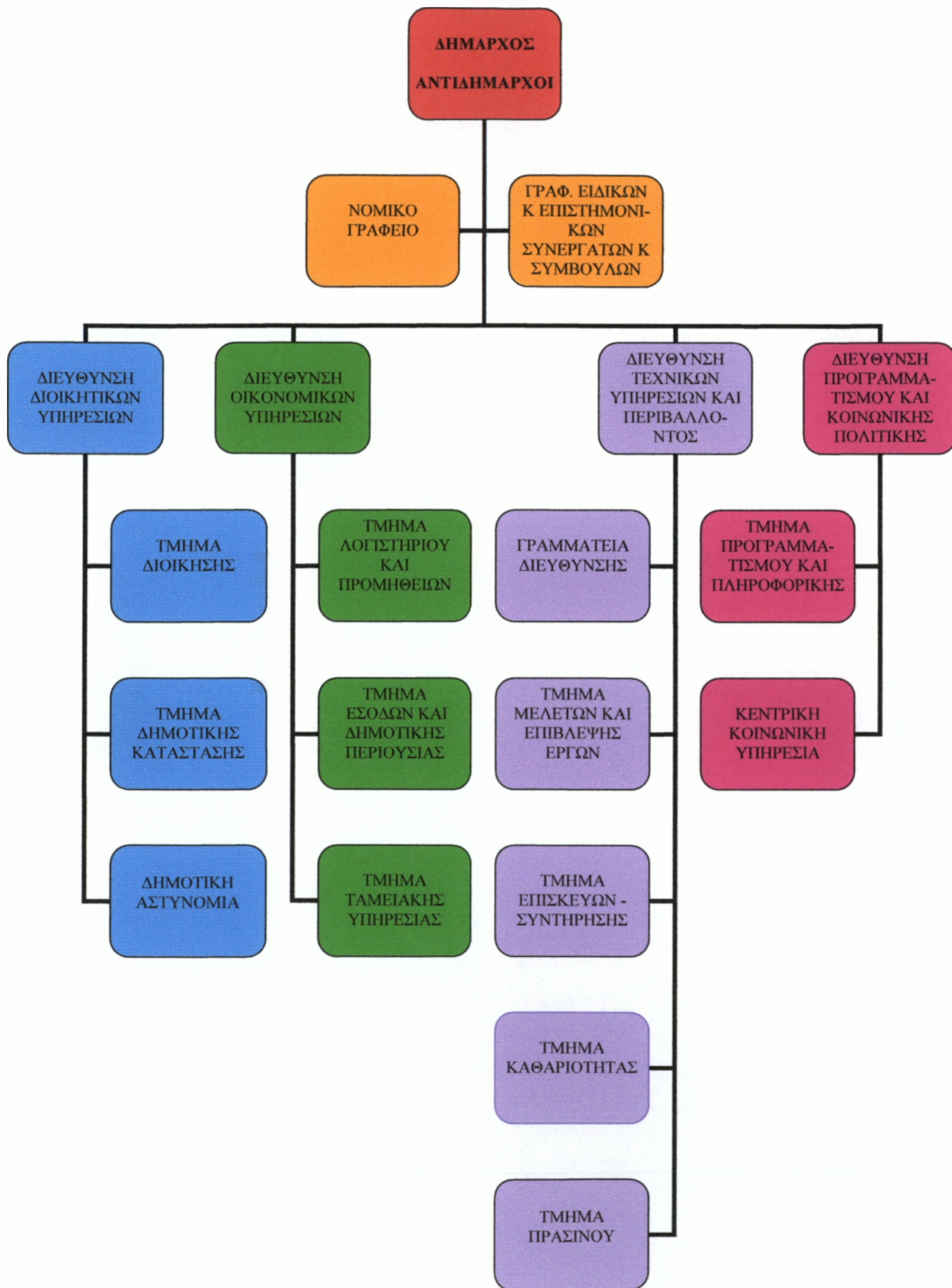
¹ Σημείωση: όπου Ha = εκτάρια [μονάδα επιφανείας ίση με 10 στρέμματα (10.000 τετρ. μέτρα)]

1.2 Ταυτότητα Δήμου Αγίας Βαρβάρας²

Συνολική έκταση	205 Ηα
Πληθυσμός 1971 (ΕΣΥΕ)	26.409
Πληθυσμός 1981 (ΕΣΥΕ)	29.259
Πληθυσμός 1991 (ΕΣΥΕ)	28.447
Πληθυσμός 2001	31.354
Χιλιομετρική απόσταση από το Κέντρο	7 χλμ.
Πρωτογενής Τομέας	57 [0,6%]
Δευτερογενής Τομέας	4.623 [49,5%]
Τριτογενής Τομέας	4.240 [45,4%]
Κεντρικές Λειτουργίες	Τοπικού επιπέδου, εκπαίδευση Μητροπολιτικού επιπέδου
Πόλοι έλξης - Κέντρα επιρροής	Λ. Ι.Οδός, Λ.Θηβών, Αιγάλεω, Περιστερί, Χαϊδάρι, Κέντρο Αθήνας, Κέντρο Πειραιά, Κορυδαλλός
Κυκλοφοριακή κάλυψη	(Β-Ν) Λ.Θηβών, (Κ-Δ) Ιερά Οδός
Συγκοινωνιακή εξάρτηση	Αστικές συγκοινωνίες Κέντρο Αθήνας, Κέντρο Πειραιά

² Δικτυακός τόπος Αγ.Βαρβάρας. www.agvarvara.gr

1.3 Οργανόγραμμα Δήμου Αγ. Βαρβάρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ

2.1 Γενικά

Αν μελετήσει κάποιος την διάρθρωση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου θα δει στο νούμερο 7 την Διεύθυνση Προγραμματισμού και Κοινωνικής Πολιτικής. Η Διεύθυνση αποτελείται από τα τμήματα 1). Προγραμματισμού και Πληροφορικής και 2). Κοινωνικών και Πολιτιστικών Υπηρεσιών. Το τμήμα Κοινωνικών και Πολιτιστικών Υπηρεσιών είναι η κεντρική Κοινωνική Υπηρεσία. Η Κοινωνική Υπηρεσία απασχολεί 2 κοινωνικούς λειτουργούς και 1 κοινωνιολόγο. Προϊσταμένη είναι η Διευθύντρια προγραμματισμού και Κοινωνικής Πολιτικής και προϊστάμενος αυτής ο ίδιος ο Δήμαρχος, κος Μίχος.

2.2 Ιστορικό Δημιουργίας της Κοινωνικής Υπηρεσίας και Σκοπός Λειτουργίας της

Ο Δήμος Αγ. Βαρβάρας έχει περίπου 31.354 κατοίκους. Ένα σημαντικό μέρος αυτών είναι Τσιγγάνοι και παλιννοστούντες Πόντιοι, ομάδες που αποτελούν η καθεμία περίπου 10-15% του συνολικού πληθυσμού. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία για την απασχόληση, τις τελευταίες δεκαετίες, η αναλογία ενεργού και μη ενεργού πληθυσμού αλλάζει συνεχώς σε βάρος του πρώτου. Η απογραφή του 1991 κατέγραψε στην Αγία Βαρβάρα το χαμηλότερο ποσοστό απασχολουμένων (8,5%) και το υψηλότερο ποσοστό ανέργων (11,5%) συγκριτικά με τους άλλους δήμους της Δυτικής Αθήνας. Η ανεργία πλήττει ιδιαίτερα τις γυναίκες στις οποίες το ποσοστό ανέργων φτάνει το 18,3%. Αναφορικά με το επίπεδο εκπαίδευσης, αυτό είναι ιδιαίτερα χαμηλό. Ένα μεγάλο μέρος του εργατικού δυναμικού δεν διαθέτει καν τυπικά προσόντα. Το 8,4% του συνολικού πληθυσμού είναι αναλφάβητοι ενώ το 38% είναι απόφοιτοι Δημοτικού. Υψηλότεατο είναι το ποσοστό όσων δεν ολοκλήρωσαν τη βασική εκπαίδευση (56%) ενώ το ποσοστό πτυχιούχων ΑΕΙ-ΤΕΙ είναι μικρό (4,34%). Οι εκπαιδευτικές ανισότητες ανάμεσα στα δύο φύλα είναι αισθητές. Το 11,4 % των αναλφάβητων είναι γυναίκες ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στους άνδρες είναι 5,14%. Είναι γνωστό πως η οικονομική κρίση, η ανεργία και η φτώχεια το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και οι ραγδαίες βαθιές κοινωνικές αλλαγές, είναι παράγοντες που οδηγούν ορισμένες πληθυσμιακές ομάδες στον αποκλεισμό από το κοινωνικό γίγνεσθαι. Ιδιαίτερα ευαίσθητες πληθυσμιακές ομάδες στο Δήμο Αγίας Βαρβάρας είναι οι Τσιγγάνοι, οι Έλληνες από τον Πόντο, οι γυναίκες και ειδικά οι γυναίκες-αρχηγοί μονογονικών οικογενειών που λόγω των ιδιαίτερων κοινωνικών/οικονομικών χαρακτηριστικών της πόλης είναι πολλές και οι εξαρτημένοι και ανεξαρτημένοι από τοξικές ουσίες που επίσης για τον ίδιο λόγο είναι πολλοί. Έτσι ο μεγάλος αριθμός των ατόμων που ανήκουν στις ευαίσθητες πληθυσμιακές ομάδες και η οξύτητα των προβλημάτων τους, οδήγησαν το Δήμο στην οργάνωση υπηρεσιών και στην ανάπτυξη δράσεων με σκοπό την πλήρη υποστήριξη τους.

Σκοπός της κοινωνικής υπηρεσίας, είναι η υποστήριξη όλων των πολιτών ώστε να έχουν πρόσβαση και να απολαμβάνουν ισότιμα τα κοινωνικά αγαθά, η κατανόηση των προβλημάτων κάθε κοινωνικής ομάδας και η προώθηση της κοινωνικής αλληλεγγύης, ώστε να συμβάλλουν στην πρόοδο και στην κοινωνική ευημερία. Ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας ανέπτυξε ένα δίκτυο κοινωνικών υπηρεσιών με δράσεις ανάλογες με τις ανάγκες όλων των πολιτών και την προοπτική ενός υψηλότερου επιπέδου ζωής.

2.3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ

Μέσα από την Κοινωνική Υπηρεσία προωθούνται:

2.3.1 Ενημέρωση και Ψυχοκοινωνική Ενημέρωση

Ειδικότερα παρέχεται:

- α). Ψυχοκοινωνική υποστήριξη ατόμων και οικογενειών για την αντιμετώπιση διαφόρων προβλημάτων,
- β). Ενημέρωση για δικαιώματα και διαδικασίες διαφόρων φορέων και διευκόλυνση τους,
- γ). Ενημέρωση και πολύπλευρη στήριξη παλιννοστούντων ομογενών για την ένταξη τους στην Ελληνική κοινωνία,
- δ). Εφαρμογή σε συνεργασία με το Υπουργείο Δικαιοσύνης του θεσμού της παροχής κοινωφελούς εργασίας από ενήλικους και ανήλικους παραβάτες αντί έκτισης ποινής. Στα άτομα που προσφέρουν κοινωφελή εργασία στο Δήμο παρέχεται ατομική και οικογενειακή συμβουλευτική υποστήριξη.
- ε). Ενημέρωση σε θέματα εξάρτησης από τοξικές ουσίες μέσω του ειδικού γραφείου που λειτούργησε πιλοτικά με τη συνεργασία του θεραπευτικού προγράμματος «18 ΑΝΩ» και αποθεραπευμένων χρηστών (βλέπε και Κέντρο Πρόληψης).
- ζ). Οργάνωση επιμορφωτικών ημερίδων για εκπαιδευτικούς και
- η). Παροχή υποστήριξης σε σχολεία που υλοποιούν Ευρωπαϊκά Προγράμματα, Προγράμματα Προαγωγής Υγείας και Προστασίας του Περιβάλλοντος κ.α.

2.3.2 Προαγωγή της Υγείας

Συγκεκριμένα πραγματοποιούνται:

- α) προληπτικές εξετάσεις στα σχολεία - έλεγχος ακουστικής οξύτητας - έλεγχος ορθοπεδικών παθήσεων - παιδοχειρουργική εξέταση σώματος και στοματικός έλεγχος
- β) προληπτικές εξετάσεις για -Ηπατίτιδα & AIDS-ΤΕΣΤ PAP - ψηλάφηση μαστού-γυναικολογική εξέταση
- γ) ενημέρωση - ευαισθητοποίηση πολιτών σε θέματα οικογενειακού προγραμματισμού και λοιμωδών νοσημάτων.
- δ) εκπαίδευση γονέων και εκπαιδευτικών στις Πρώτες Βοήθειες και
- ε) δημιουργία Κέντρου Πρόληψης Τοξικών Ουσιών (το οποίο θα δούμε παρακάτω).

2.3.3 Κοινωνική Αλληλεγγύη

α). Με απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου συστάθηκε η **Δημοτική Τράπεζα Αίματος «Χρήστος Παπαδόπουλος»** και αποφασίστηκε η οργάνωση εθελοντικών αιμοδοσιών με την συνεργασία του Κέντρου Αιμοδοσίας του Γενικού Κρατικού Νοσοκομείου Νίκαιας, δύο φορές το χρόνο. Η αιμοδοσία πραγματοποιείται στο Κ.Ε.Φ.Α., για το οποίο υπάρχει λεπτομερέστερη αναφορά παρακάτω, και τηρείται αρχείο αιμοδοτών και αιμοληπτών. Όταν παρουσιάζεται ανάγκη και τα αποθέματα έχουν εξαντληθεί οργανώνονται έκτακτες αιμοδοσίες. Πριν την αιμοδοσία, εκτός της διανομής των ενημερωτικών φυλλαδίων, γίνεται και τηλεφωνική επικοινωνία με τους εγγεγραμμένους αιμοδότες. Στην διοργάνωση γίνεται προσπάθεια κάθε φορά να εμπλέκονται και τοπικοί φορείς όπως σύλλογοι εργαζομένων για

να επιτυγχάνεται τόσο η μεγαλύτερη συμμετοχή όσο και για να εμπλέκεται περισσότερο η κοινότητα. Μετά τις αιμοληψίες αποστέλλεται ευχαριστήρια επιστολή στους αιμοδότες.

β). Παροχή πολύπλευρης κοινωνικής βοήθειας για την αντιμετώπιση προβλημάτων ιδιαίτερης οξύτητας (πλημμύρες, σεισμός, κ.α.).

γ). Ενίσχυση ανθρωπιστικών οργανώσεων και δραστηριοτήτων (ενίσχυση της UNICEF, της ανθρωπιστικής βοήθειας στο Σοχούμι, την Αλβανία, τη Βουλγαρία).

δ). Δημιουργική απασχόληση παιδιών προσχολικής ηλικίας και ενισχυτική διδασκαλία παιδιών με αδυναμίες στην Ελληνική γλώσσα και ελλείψεις στην προσχολική εκπαίδευση(τσιγγάνοι, παλιννοστούντες, μετανάστες) σε συνεργασία με τη Ν.Ε.Λ.Ε. Ο Δήμος παραχωρεί τον χώρο και η Ν.Ε.Λ.Ε. τους εκπαιδευτές για την υλοποίηση του προγράμματος.

ε). **Συμμετοχή στο Πανελλαδικό Δίκτυο για την Υποστήριξη των Ελλήνων Τσιγγάνων- Δίκτυο ROM.** Το Δίκτυο ROM αποτελεί σχήμα διαδημοτικής συνεργασίας σε πανελλαδική κλίμακα με σκοπό την ανάληψη πρωτοβουλιών για την υποστήριξη και κοινωνική ένταξη των Ελλήνων Τσιγγάνων. Πρόεδρος του Δικτύου εκλέχθηκε ο κος Μίχος και έδρα του Δικτύου είναι η Αγ. Βαρβάρα για όλη τη διάρκεια της θητείας του.

Ιδρύθηκε το 1995 και σήμερα αποτελείται από 64 μέλη, Δήμους στα όρια των οποίων διαβιούν τσιγγάνοι.

Το Δίκτυο το στηρίζουν, Το Γραφείο του Πρωθυπουργού, τα Υπουργεία Εσωτερικών Δημ. Διοίκησης & Αποκέντρωσης, ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ., Εργασίας & Κοινωνικής Φροντίδας, Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, και άλλοι φορείς του Δημοσίου και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως η Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης (Γ.Γ.Λ.Ε.), η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς (Γ.Γ.Ν.Γ.) και η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.).

Οι στόχοι του είναι:

1). Η συστράτευση και σύναψη «κοινωνικής συμμαχίας» μεταξύ όλων των θεσμών, φορέων και προσώπων που με οποιονδήποτε τρόπο εμπλέκονται στην αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού των Ελλήνων Τσιγγάνων.

2). Η καθιέρωση ενός πεδίου διαρκούς διαλόγου ανάμεσα στην Πολιτεία, την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους Τσιγγάνους πολίτες της χώρας.

3). Η ανάπτυξη ενός μηχανισμού πληροφόρησης, ανταλλαγής εμπειριών και μεταφοράς τεχνογνωσίας ανάμεσα στους εμπλεκόμενους φορείς.

4). Η ανάδειξη των κρίσιμων στοιχείων που συνθέτουν το "παζλ" του κοινωνικού αποκλεισμού και της περιθωριοποίησης των τσιγγάνων πολιτών, δηλαδή τα προβλήματα διαμονής και εγκατάστασης, υγείας, εκπαίδευσης, απασχόλησης κ.α.

5). Η λειτουργία του Δικτύου ROM ως φερέγγυου αυτοδιοικητικού φορέα που συμβάλλει στην παραγωγικότερη αξιοποίηση των χρηματοδοτικών εργαλείων και στην ορθολογικότερη κατανομή των ευρωπαϊκών, εθνικών και περιφερειακών πόρων.

6). Η αναγνώριση, συνειδητοποίηση και ανάδειξη του κυρίαρχου ρόλου που μπορεί και οφείλει να διαδραματίζει η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην αντιμετώπιση μεγάλων και οξυμένων κοινωνικών προβλημάτων.

7). Η διατύπωση και εφαρμογή επεξεργασμένης, τεκμηριωμένης και ολοκληρωμένης εθνικής πολιτικής για την ήπια κοινωνικοοικονομική ένταξη των τσιγγάνικων πληθυσμών τις τοπικές κοινωνίες.

8). Η συμμετοχική ανάμειξη των Ελλήνων Τσιγγάνων στις κοινωνικές διεργασίες και η αναγνώριση τους ως ισότιμου και απαραίτητου μοχλού ανάπτυξης ολόκληρης της ελληνικής κοινωνίας στην πορεία προς τον 21 ο αιώνα.

Σημαντικές κατακτήσεις του Δικτύου ROM

1). Η ίδια η δημιουργία του αποτελεί σημαντική κατάκτηση. Είναι η πρώτη οργανωμένη προσπάθεια στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να αντιμετωπιστεί με δυναμικό τρόπο το ζήτημα της κοινωνικής ένταξης των Τσιγγάνων συμπολιτών μας.

2). Καθιερώθηκε ως βασικός συνομιλητής και συνεργάτης της Πολιτείας διατηρώντας μαζί της σε σταθερή βάση εποικοδομητικό διάλογο για τη χάραξη και υλοποίηση πολιτικών βελτίωσης των συνθηκών ζωής των Ελλήνων Τσιγγάνων.

3). Συνέβαλε στη σύσταση της Διυπουργικής Συντονιστικής Επιτροπής, ενός οργάνου που ανέλαβε τη συνολική ευθύνη της εθνικής πολιτικής για την κοινωνική ένταξη των Ελλήνων Τσιγγάνων, έχοντας διατυπώσει από την ίδρυση του την ανάγκη ύπαρξης ενός κεντρικού επιτελικού οργάνου που θα αναλάβει το συντονισμό όλων των δράσεων.

4). Συνέβαλε στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης των Τσιγγάνων αναδεικνύοντας το πολυσύνθετο, πολυδιάστατο, πολυεπίπεδο και αλληλένδετο του κοινωνικού αποκλεισμού, διεκδικώντας παράλληλα τη λήψη μέτρων για συμμετοχή στα κοινωνικά αγαθά (στέγαση, εκπαίδευση, απασχόληση, υγεία κ.λπ.).

5). Αξιοποίησε και προώθησε την ιδέα δημιουργίας Κέντρων Πληροφόρησης και Υποστήριξης πολιτών, όπου παρέχεται οργανωμένα υποστήριξη και συμβουλευτική για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Σήμερα λειτουργούν σε πολλές πόλεις της Ελλάδας.

6). Αξιοποίησε ευρωπαϊκούς, εθνικούς και περιφερειακούς όρους για την επίτευξη των στόχων του. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το πρόγραμμα Multi-Roma-Action Hellas (κοινοτική πρωτοβουλία Απασχόληση – άξονας Integra) με συνολικό προϋπολογισμό 700 εκατ. δραχμές.

7). Συνέβαλε ουσιαστικά στη δημιουργία της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Σωματείων Ελλήνων Τσιγγάνων. Έτσι ολοκληρώθηκε το τρίπτυχο Πολιτεία Τοπική Αυτοδιοίκηση - Εκπρόσωποι των Ελλήνων Τσιγγάνων, σύμπραξη απαραίτητη για τον ολοκληρωμένο σχεδιασμό αντιμετώπισης του κοινωνικού αποκλεισμού.

8). Κατέκτησε τη συμμετοχή του στα ανώτατα όργανα λήψης πολιτικών αποφάσεων για τους Έλληνες Τσιγγάνους με τελευταίο παράδειγμα τη συμμετοχή του στις συνεδριάσεις της Διυπουργικής Επιτροπής όπου η συμμετοχή του έχει συμβουλευτικό και εισηγητικό χαρακτήρα.

9). Ανέπτυξε αξιόλογες συνεργασίες με φορείς, ερευνητικούς οργανισμούς και ιδρύματα, με την πανεπιστημιακή κοινότητα που του έδωσαν τη δυνατότητα να διαμορφώσει ολοκληρωμένες προτάσεις πολιτικής για την κοινωνική ένταξη των Ελλήνων Τσιγγάνων.

10). Μέσα από τη λειτουργία και τις δράσεις του συνέβαλε στην ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση όχι μόνο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά γενικότερα φορέων και τμημάτων της ελληνικής κοινωνίας που μέχρι τότε δεν γνώριζαν όλες τις πτυχές του προβλήματος.

2.3.4 Κοινωνικός Τουρισμός

Συγκεκριμένα πραγματοποιούνται:

1). Παιδικές κατασκηνώσεις

Συνήθως γίνονται σε δύο κατασκηνωτικές περιόδους, σε ιδιωτικές κατασκηνώσεις με την πλήρη οικονομική κάλυψη του Δήμου για παιδιά 6-15 ετών. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν όλοι όσοι είναι δημότες και κάτοικοι Αγ. Βαρβάρας και δεν έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε άλλο κατασκηνωτικό πρόγραμμα..

2). Θαλάσσια μπάνια

Δικαίωμα συμμετοχής έχουν όλοι οι δημότες και κάτοικοι του Δήμου ανεξάρτητα από ηλικία και φύλο. Ο Δήμος αναλαμβάνει την μεταφορά των πολιτών, συνήθως στην παραλία των Αγ. Θεοδώρων όπου γίνονται τα μπάνια.

3). Εκδρομές και παρακολούθηση παραστάσεων στην Επίδαυρο για όλους τους δημότες ή κατοίκους με σειρά προτεραιότητας.

4). Πολιτιστικοί περίπατοι σε αρχαιολογικούς και ιστορικούς Χώρους της Αττικής σε συνεργασία με την Εργατική Εστία για όλους τους δημότες ή κατοίκους του Δήμου με σειρά προτεραιότητας.

5). Σχεδιασμός προγραμμάτων συνεργασίας των νέων της πόλης με νέους της Ευρώπης για την ανάπτυξη κοινών εκπαιδευτικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων, με τη συνεργασία της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς.

2.3.5 Υποστήριξη της Απασχόλησης

Με τη συνεργασία διαφόρων φορέων της Ελλάδας και του Εξωτερικού πραγματοποιήθηκαν επιδοτούμενα προγράμματα κατάρτισης και επαγγελματικής ένταξης για άτομα που υφίστανται αποκλεισμό από την αγορά εργασίας:

1). για Τσιγγάνους:

- επαγγελματική κατάρτιση στη λειτουργία κέντρων πληροφόρησης και υποστήριξης Τσιγγάνων,

- επαγγελματική κατάρτιση στην κοπή και ραφή ετοιμών ενδυμάτων,
- επαγγελματική κατάρτιση στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

2). για παλιννοστούντες Πόντιους:

- επαγγελματική κατάρτιση σε θέματα λιανεμπορίου και ανάλογων επιχειρήσεων,

- επαγγελματική κατάρτιση στη λειτουργία κέντρων πληροφόρησης και υποστήριξης παλιννοστούντων.

3). για πρώην χρήστες ναρκωτικών ουσιών:

- επαγγελματική κατάρτιση στη στελέχωση κέντρων πληροφόρησης του πολίτη με τη χρήση Η/Υ.

4). για γυναίκες:

- επαγγελματική κατάρτιση στην οργάνωση και λειτουργία πχειρήσεων ειδών διατροφής (catering).

- επαγγελματική κατάρτιση για στελέχωση γραφείων πληροφόρησης και υποστήριξης της γυναικείας απασχόλησης.

Στην ερώτηση μας σχετικά με την παροχή οικονομικού βοηθήματος στους οικονομικά αδύνατους δημότες μας πληροφόρησαν ότι δεν παρέχεται τέτοιου είδους βοήθεια. Αρχικά υπήρχε η σκέψη για κάτι τέτοιο αλλά αναλογιζόμενοι τους κινδύνους που εγκυμονεί η καθιέρωση τέτοιου βοηθήματος εγκαταλείφθηκε η ιδέα. Άλλωστε είναι εντελώς

αντίθετη με την όλη φιλοσοφία της κοινωνικής πολιτικής που είναι η ουσιαστική βελτίωση της ζωής των δημοτών και όχι οι παροχές που θα συμβάλλουν στην συντήρηση της υπάρχουσας κατάστασης. Σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις δίνεται χρηματική βοήθεια για την αντιμετώπιση έκτακτου οικονομικού προβλήματος από το ταμείο του Δήμου μετά από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Αξίζει να σημειωθεί ότι αυτό έχει συμβεί πολύ λίγες φορές.

Στα πλαίσια της Κ.Υ., λειτουργούν επίσης:

2.3.6 Κέντρο Πληροφόρησης & Υποστήριξης Τσιγγάνων

Το Κ.Ε.Π.Υ.Τ. δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Άξονας HORIZON/ Απασχόληση και λειτούργησε για πρώτη φορά το 1996, στα όρια του Δήμου της Αγ. Βαρβάρας. Σήμερα ανήκει στην Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία «Ευξείνη Πόλη» από όπου αντλεί και τους πόρους του. Σκοπός του είναι η λειτουργική και ομαλή ένταξη των Τσιγγάνων στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο και η ανταπόκριση τους στις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας. Μέσω του Κ.Ε.Π.Υ.Τ. παρέχεται: α) ενημέρωση των πολιτών για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους καθώς και για ζητήματα που αφορούν άτομα ειδικών κοινωνικών ομάδων. β) Παρέμβαση-Διαμεσολάβηση μεταξύ υπηρεσιών και Τσιγγάνων για την αποτελεσματική πρόσβαση τους στις παροχές της πολιτείας, γ) Συμβουλευτική. Παρέχεται ψυχοκοινωνική στήριξη σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο.

Εκτός από τους Τσιγγάνους το Κέντρο εξυπηρετεί και παλιννοστούντες και αποφυλακισμένες γυναίκες. Στο προσωπικό του, εκτός από τους δύο διοικητικούς, σημαντικό ρόλο κατέχει ο Mediator, άτομο τσιγγάνικης καταγωγής που έχει εκπαιδευτεί μέσω προγραμμάτων Εκπαίδευσης για την Καταπολέμηση του Αποκλεισμού από την αγορά εργασίας.

2.3.7 Κέντρο Φιλίας & Αλληλεγγύης (ΚΕ.Φ.Α.) του Δημάρχου «Νίκου Νικολόπουλου»

Ένα πρότυπο κέντρο κοινωνικών παροχών που στεγάζεται στον ιδιόκτητο χώρο της Πλατείας Μακρυγιάννη. Απευθύνεται σε ένα ευρύ σύνολο πληθυσμού και κυρίως σε ανασφάλιστους με προβλήματα υγείας, ηλικιωμένους, άτομα με ειδικές ανάγκες και άτομα που βρίσκονται κάτω από το όριο φτώχειας. Αυτήν την περίοδο εργάζονται στο Κέντρο μία κοινωνική λειτουργός, δύο νοσηλεύτριες και ένας διοικητικός. Πολύ σημαντική είναι η συνεισφορά των εθελοντριών που στηρίζουν το Κέντρο από την πρώτη ημέρα της λειτουργίας του.

Το ΚΕΦΑ παρέχει:

α). ιατρική φροντίδα

- καθημερινή λειτουργία ιατρείου με διάφορες ειδικότητες. Μέχρι τώρα τα ιατρεία λειτουργούσαν με εθελοντές ιατρούς αλλά τώρα προσλήφθηκε γιατρός από το Δήμο ο οποίος θα εξυπηρετεί καθημερινά τους πολίτες (κυρίως ανασφάλιστους),
- καθημερινή λειτουργία φυσιοθεραπευτηρίου,
- εργοθεραπεία,
- μονάδα άμεσης βοήθειας-Κινητή καρδιολογική μονάδα (πρόκειται να λειτουργήσουν με τη συνεργασία του ΕΚΑΒ),

- οργάνωση προληπτικών εξετάσεων και ενημερωτικών συναντήσεων για ιατρικά θέματα,

β). προώθηση της αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών

- οργάνωση ομάδων εθελοντών και αυτοβοήθειας,
- δημιουργία λέσχης συγγενών και φίλων ηλικιωμένων και μοναχικών ατόμων,

γ). στήριξη ατόμων με ειδικές ανάγκες

- ιατρικές υπηρεσίες-φυσιοθεραπεία,
- ψυχοκοινωνική υποστήριξη- συμβουλευτική,
- πληροφόρηση για τα δικαιώματα και της υποχρεώσεις τους,
- ενημέρωση για προγράμματα κατάρτισης και απασχόλησης,
- αξιοποίηση εθνικών και κοινοτικών προγραμμάτων,
- δημιουργία κινητής βιβλιοθήκης,
- δημιουργία προγράμματος μεταφοράς για την διεκπεραίωση των υποθέσεων τους,

δ). κοινωνική φροντίδα

- ψυχοκοινωνική υποστήριξη- συμβουλευτική,
- πρόγραμμα βοήθειας στο σπίτι ατόμων με δυσκολίες αυτοεξυπηρέτησης. Στο πρόγραμμα αυτό που ονομάζεται «Μέριμνα» εντάσσονται όλες οι περιπτώσεις που λόγω ηλικίας δεν μπορούν να ενταχθούν στο «Βοήθεια στο Σπίτι» που λειτουργεί στο ΚΑΠΗ,
- δημοτική Τράπεζα Αίματος (αναφερθήκαμε αναλυτικότερα παραπάνω),
- δημιουργία μιατιοθήκης αφού διαμορφωθεί πρώτα κατάλληλα ένας από τους χώρους του ΚΕΦΑ,
- πρόγραμμα σίτισης απόρων. Μέχρι σήμερα ο Δήμος είχε έλθει σε συμφωνία με εμπόρους των δύο λαϊκών αγορών που γίνονται στην περιοχή και αυτοί προσέφεραν ένα μέρος από τα προϊόντα τους(κυρίως νωπά) τα οποία διατίθονταν μέσω των προγραμμάτων «Μέριμνα» και «Βοήθεια στο Σπίτι». Τώρα ξεκινά ένα άλλο πρόγραμμα σίτισης με φαγητό που θα παρασκευάζεται στο χώρο του ΚΕΦΑ (υπάρχει πλήρως εξοπλισμένη κουζίνα) και το πιθανότερο θα διανέμεται στα σπίτια των δικαιούχων. Τα κριτήρια για την ένταξη δεν έχουν αποφασιστεί οριστικά αλλά πρέπει να είναι κυρίως οικονομικά και κοινωνικά αίτια. (φορολογική δήλωση, μόνιμη κατοικία, κατάσταση υγείας),
- υπάρχει η σκέψη να λειτουργήσει στο ΚΕΦΑ προσωρινός ξενώνας για την άμεση επίλυση του στεγαστικού προβλήματος , όμως προσωρινά δεν μπορεί να προχωρήσει το πρόγραμμα λόγω έλλειψης προσωπικού και απαραίτητου σχεδιασμού,

ε). ψυχαγωγία και δημιουργική απασχόληση

- προγράμματα άσκησης
- οργανωμένες διακοπές και ημερήσιες εξορμήσεις
- οργάνωση εκδηλώσεων- εκθέσεων
- λειτουργία ομάδων ενδιαφερόντων

Όσον αφορά το νομικό πλαίσιο το ΚΕΦΑ είναι νομικό πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με Διοικητικό Συμβούλιο του οποίου ο Πρόεδρος ορίζεται από το Δήμαρχο και μέλη του είναι Δημοτικοί Σύμβουλοι και εκπρόσωποι τοπικών φορέων. Οι πόροι του αντλούνται από τον προϋπολογισμό του Δήμου και από προσφορές ιδιωτών.

2.3.8 Δημοτικός Βρεφονηπιακός Σταθμός « Δημήτρης Παντελιάδης »

Έχει κατασκευαστεί και διαμορφωθεί με άριστες προδιαγραφές το κτίριο που στεγάσει, στην οδό Σιπόλου 18, βρέφη και νήπια εργαζόμενων γονέων ηλικίας 6 μηνών έως την ηλικία εγγραφής στο Δημοτικό Σχολείο.

Τους παρέχει:

- 1). Καθημερινή φύλαξη, φροντίδα και ημερήσια διατροφή.
- 2). Διαπαιδαγώγηση-ψυχαγωγία βρεφών και νηπίων.
- 3). Προπαρασκευή για την φυσική μετάβαση τους από την οικογενειακή ζωή στο σχολικό περιβάλλον.
- 4). ατρική παρακολούθηση ανά δεκαπενθήμερο ή συχνότερα αν κριθεί αναγκαίο.
- 5). Εφαρμογή πρότυπων παιδαγωγικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων.

Επίσης τα τελευταία 3 χρόνια, δημιουργήθηκε ένας ακόμη βρεφονηπιακός σταθμός και τρεις παιδικοί σταθμοί.

2.3.9 Γραφείο Ενημέρωσης Ανέργων και Επιχειρήσεων

Με τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Ταμείου έχει δημιουργηθεί και λειτουργεί γραφείο πληροφόρησης και στήριξης της απασχόλησης. Απευθύνεται σε ανέργους, άτομα που απειλούνται από ανεργία και επιχειρηματίες.

Τους παρέχει:

- 1). Ενημέρωση και συμβουλευτική ανέργων, για διαθέσιμες θέσεις εργασίας, προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, τεχνικές εξεύρεσης εργασίας και γενικότερα θέματα απασχόλησης.
- 2). Επαγγελματικό Προσανατολισμό, σε νέους ανέργους και επαναπροσανατολισμό σε μακροχρόνια ανέργους και απειλούμενους από ανεργία.
- 3). Δυνατότητες Επικοινωνίας, μεταξύ ατόμων με κοινά επαγγελματικά ενδιαφέροντα και ομαδική στήριξη.
- 4). Ενημέρωση και Συμβουλευτική Επιχειρηματιών, για τεχνοοικονομικά θέματα, ευκαιρίες ανάπτυξης, επιδοτήσεις και άλλα θέματα επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- 5). Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, προβολή των επιχειρήσεων του δήμου στο διαδίκτυο.
- 6). Κέντρο Πρόληψης Εξάρτησης-Αγωγής Υγείας Δυτικής Αθήνας «ΑΡΞΙΣ».

Το Κέντρο Πρόληψης Εξάρτησης-Αγωγής Υγείας Δυτικής Αθήνας "Αρξίς" δημιουργήθηκε από τους δήμους: Αγίας Βαρβάρας, Αιγάλεω, Χαϊδαρίου, σε συνεργασία με τη Νομαρχία Αθηνών και τον Οργανισμό Κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ). Πρόκειται για έναν διαδημοτικό φορέα που έρχεται να απαντήσει στην ανάγκη για συστηματική οργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης στα πλαίσια της τοπικής κοινότητας. Στελεχώνεται από ειδικευμένο, σε θέματα εξάρτησης και αγωγής υγείας, επιστημονικό προσωπικό.

Η Φιλοσοφία του είναι ότι στη σύγχρονη εποχή, το άτομο ζει μέσα σε ένα δύσκολο και πιεστικό περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από έντονες κοινωνικές και οικονομικές αλλαγές, Βιώνει άγχος και ανασφάλεια και_ωθείται πολλές φορές σε επιλογές που δεν προάγουν τη σωματική και ψυχική του υγεία. Στα πλαίσια αντιμετώπισης αυτού του φαινομένου, οι δράσεις πρόληψης επικεντρώνονται στην κινητοποίηση κάθε μέλους της "κοινότητας" ώστε να λάβει ενεργό ρόλο στην προάσπιση της υγείας της δικής του και των άλλων.

Ως φορέας πρόληψης, σκοπεύει στην εφαρμογή προγραμμάτων που αναφέρονται στην πρόληψη της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, δίνοντας έμφαση στην ενδυνάμωση της προσωπικότητας του ατόμου, αλλά και στη δημιουργία ενός ασφαλούς και συγκροτημένου πλαισίου γύρω από αυτό. Γιατί προλαμβάνω σημαίνει παρεμβαίνω πριν την εκδήλωση ενός προβλήματος υγείας, άρα προσπαθώ να επιδράσω στα αίτια που το προκαλούν

Οι Στόχοι του είναι οι εξής:

- 1). Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση της κοινότητας σε θέματα εξαρτήσεων και αγωγής της υγείας.
- 2). Παρουσίαση και υποστήριξη ενός ενεργητικού προτύπου μάθησης.
- 3). Ενίσχυση της αυτοεκτίμησης, των κοινωνικών δεξιοτήτων και των διαπροσωπικών σχέσεων του ατόμου.
- 4). Κινητοποίηση της ευρύτερης κοινότητας προς την κατεύθυνση της πρόληψης και την ανάπτυξη ενός δικτύου συνεργασίας.

Οι Δράσεις του είναι οι ακόλουθες:

- 1). Εκπαιδευτικά προγράμματα σε γονείς, εκπαιδευτικούς, μαθητές.
- 2). Συνεργασία με σχολεία και φορείς της τοπικής κοινωνίας για διοργάνωση δραστηριοτήτων πρόληψης και αγωγής υγείας.
- 3). Σεμινάρια ευαισθητοποίησης σε θέματα πρόληψης.
- 4). Αντιμετώπιση αιτημάτων Βοήθειας σε θέματα εξάρτησης και χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών με τη δυνατότητα ατομικών συναντήσεων με κάθε ενδιαφερόμενο.

2.3.10 Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Φροντίδας Παιδιού και Σχολείου

Απευθύνεται, σε μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς. Έμφαση δίνεται στην εφηβική ηλικία.

Παρέχει:

- 1). ΦΥΛΑΞΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ.
- 2). ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ: μεταφορά των μαθητών από και προς το σχολείο.
- 3). ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ: προγράμματα αγωγής υγείας, πρόληψης νοσημάτων και παιδικού ατυχήματος. Λειτουργία οργανωμένου Ιατρείου Πρώτων Βοηθειών στο σχολικό συγκρότημα.
- 4). ΤΟ "ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ": μια υπηρεσία πλάι στην σχολική κοινότητα που ασχολείται με προβλήματα συμπεριφοράς, μαθησιακές δυσκολίες, εκτίμηση δυσκολιών και ανάπτυξη δεξιοτήτων, ανάπτυξη προγραμμάτων επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών πολιτισμικά ομάδων, βελτίωση σχέσεων γενικότερα, πρόληψη της διακοπής της εκπαίδευσης, εκπαίδευση - αγωγή οικογένειας.
- 5). ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ: ως εναλλακτική πρόταση για τη δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου των νέων και την πρόληψη αρνητικών κοινωνικών φαινομένων με προγράμματα:
Θεατρικής έκφρασης, Εικαστικής δημιουργίας, Κίνησης & χορού, Μουσικής.

2.3.11 Κέντρο Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών

Το Κέντρο Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών, αξιοποιεί εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους για την υποστήριξη ευαίσθητων, πληθυσμιακών ομάδων (Τσιγγάνοι, Παλιννοστούντες -Πόντιοι, μονογονεϊκές οικογένειες, πρώην χρήστες τοξικών ουσιών). Σχεδιάζει και υλοποιεί επιδοτούμενα προγράμματα καταπολέμησης του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας σε συνεργασία με άλλους φορείς. Παρέχει Συνοδευτικές Υποστηρικτικές Υπηρεσίες σε καταρτιζόμενους προγραμμάτων όπως πληροφόρηση για υποχρεώσεις και δικαιώματα των πολιτών, ενημέρωση για υπηρεσίες και προγράμματα που τους αφορούν, ανάπτυξη προσωπικών δεξιοτήτων, εμπύχωση για προσωπική και κοινωνική δράση κ.α

2.3.12 Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.)

Το Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.), παρέχει:

- 1). ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ: συμβουλευτική για την αντιμετώπιση των ατομικών και οικογενειακών προβλημάτων.
- 2). ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: καθημερινή λειτουργία ιατρείου, νοσηλευτικές υπηρεσίες, με έμφαση στην πρόληψη νοσημάτων της Γ' ηλικίας.
- 3). ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑ.
- 4). ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ: γυμναστική, παραδοσιακοί χοροί, κηπουρική, ανθοκομική, ζωγραφική, χειροτεχνία, οργάνωση εκδρομών, κατασκηνώσεων και ψυχαγωγικών εκδηλώσεων.
- 5). ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ: εξειδικευμένο προσωπικό εργάζεται στην κάλυψη βασικών αναγκών κοινωνικής φροντίδας (νοσηλεία, καθαριότητα χώρου, σίτιση κ.α.) ηλικιωμένων που διαβιούν μοναχικά, δεν αυτοεξυπηρετούνται πλήρως ή δεν έχουν επαρκείς πόρους.

ΛΟΙΠΕΣ ΔΟΜΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ

2.4 Σύλλογος Στήριξης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες Δήμου Αγ. Βαρβάρας

Οι φίλοι ατόμων με ειδικές ανάγκες, ευαισθητοποιημένοι για τα προβλήματα αυτών και με αφετηρία την διακήρυξη για τα δικαιώματα του ανθρώπου, τα δικαιώματα του παιδιού και των ατόμων με ειδικές ανάγκες ίδρυσαν το σωματείο με την επωνυμία: ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ, με έδρα την Αγία Βαρβάρα Αττικής.

2.4.1 Σκοποί του Σωματείου είναι οι εξής:

1). Η παροχή κάθε δυνατής ηθικής, κοινωνικής και οικονομικής αρωγής για την θεραπεία, την αγωγή, εκπαίδευση, την κοινωνική και επαγγελματική απασχόληση και κατάρτιση των ατόμων με ψυχοκινητικές, σωματικές και κάθε άλλης μορφής αναπηρίες, που θεωρούνται ως ΑΜΕΑ από τις ισχύουσες διατάξεις.

2). Η ενδυνάμωση, υποστήριξη, συνεργασία και επιμόρφωση των οικογενειών με παιδιά ή μέλη με ειδικές ανάγκες.

3). Η ευαισθητοποίηση της κοινωνίας γενικότερα για την κατανόηση και αντιμετώπιση του προβλήματος της αναπηρίας, για την προώθηση και την ανάπτυξη συνθηκών ικανών για την κάλυψη των αναγκών των ατόμων με ειδικές ανάγκες και η κοινωνική τους ένταξη.

4). Η οργάνωση και ανάπτυξη πρωτοβουλιών καθώς και η συνεργασία με κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς, την τοπική Αυτοδιοίκηση και τους πολίτες γενικότερα για την πρόληψη, διάγνωση, θεραπεία, ειδική αγωγή, εκπαίδευση και μελλοντική φροντίδα και αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες και η αξιοποίηση τους.

5). Η ενεργός συμμετοχή των μελών στη διοίκηση, η οργάνωση τους και η συνεργασία με διάφορους φορείς, συμβούλια, επιτροπές, δευτεροβάθμιες οργανώσεις κ.λ.π., με τους ίδιους ή παρεμφερείς σκοπούς, σε σχέση με τον ευρύτερο σχεδιασμό και εφαρμογή προγραμμάτων που σχεδιάζονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, της Επιτροπής Υγείας της Ε.Ε. κ.λ.π., σε αναφορά με την αντιμετώπιση των προβλημάτων των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

6). Η δημιουργία Φορέα σε συνεργασία με τον Δήμο Αγίας Βαρβάρας που έχουν αναλάβει την ίδρυση Κέντρου, με σκοπό την Κοινωνική Απασχόληση-Επαγγελματική κατάρτιση -των ατόμων με ειδικές ανάγκες σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας Νομοθεσίας και την διακήρυξη των δικαιωμάτων των αναπήρων από τον ΟΗΕ.

2.4.2 Τα Μέσα που Χρησιμοποιούνται

Οι δραστηριότητες του σωματείου καλύπτουν όλο το φάσμα της πρόληψης, ατομικής και κοινωνικής αποκατάστασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Ενδεικτικά μέσα για την πραγματοποίηση των σκοπών του σωματείου είναι:

1). Η ίδρυση, συντήρηση και λειτουργία σύγχρονου κέντρου για την θεραπεία, εκπαίδευση, επιμόρφωση, επαγγελματική κατάρτιση και κοινωνική προσαρμογή των ατόμων με ψυχοκινητικές, σωματικές, καθώς και κάθε άλλης μορφής αναπηρίες.

2). Η ανάπτυξη και εφαρμογή προγραμμάτων:

α). για την ενημέρωση, πληροφόρηση και συμβουλευτική των γονέων, των ατόμων με ειδικές ανάγκες, των πολιτών και της κοινωνίας γενικότερα.

β). Την εκπαίδευση και επιμόρφωση των γονέων, μελών και εθελοντών εκπαιδευτών.

γ). Την λειτουργία ομάδων απασχόλησης των παιδιών και εφήβων.

3). Η οργάνωση διαλέξεων συζητήσεων σεμιναρίων:

α). βιβλιοθήκης, λέσχης, παιχνιοθήκης.

β). Ψυχαγωγικών, πολιτιστικών, αθλητικών εκδηλώσεων.

γ). Εκδόσεις.

4). Η σύσταση επιτροπών έρευνας και μελέτης, επεξεργασίας και προώθηση διαφόρων θεμάτων που αφορούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες καθώς και η καταγραφή και απογραφή των ατόμων με ειδικές ανάγκες που κατοικούν στην περιφέρεια του Δήμου Αγίας Βαρβάρας Αττικής.

5). Η συλλογή χρημάτων από συνδρομές, εισφορές, επιχορηγήσεις και από εκδηλώσεις του σωματείου.

6). Οτιδήποτε άλλο συναφές με την εκπλήρωση των σκοπών του Συλλόγου.

2.4.3 Μέλη του Σωματείου

Μέλος του σωματείου μπορεί να εγγραφεί οποιοσδήποτε γονέας, κηδεμόνας ή φίλος των ατόμων με ειδικές ανάγκες, εφόσον πληρεί τις προϋποθέσεις του Νόμου. Τα μέλη του σωματείου διακρίνονται σε τακτικά και επίτιμα.

Τακτικά μέλη μπορούν να γίνουν οι γονείς, οι κηδεμόνες, οι φίλοι καθώς και τα ίδια τα άτομα με ειδικές ανάγκες, εφόσον έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους και πληρούν τις προϋποθέσεις του Νόμου.

Επίτιμα μέλη ανακηρύσσονται με πρόταση του Δ.Σ. από τη Γ.Σ. τα πρόσωπα εκείνα που πρόσφεραν υπηρεσίες και βοήθησαν ουσιαστικά στην πραγματοποίηση των σκοπών και την ευόδωση της παραπέρα πορείας του Σωματείου.

2.4.4 Εγγραφή Μελών

Για να εγγραφεί κάποιο τακτικό μέλος του Σωματείου πρέπει να υποβάλλει:

- 1). γραπτή αίτηση προς το ΔΣ που να ζητάει την εγγραφή του και να δηλώνει ότι αποδέχεται ανεπιφύλακτα τις διατάξεις του καταστατικού και
- 2). να καταβάλλει το δικαίωμα εγγραφής και την ετήσια συνδρομή του.

2.4.5 Δικαιώματα και Υποχρεώσεις των Μελών

Κάθε τακτικό μέλος του σωματείου έχει το δικαίωμα να εκλέγει και να εκλέγεται στη Διοίκηση του Σωματείου και την εκλεγτική επιτροπή, με τις διακρίσεις που γίνονται πιο κάτω. Όλα τα τακτικά μέλη έχουν ίσα δικαιώματα, αναλαμβάνουν δε την υποχρέωση να βοηθήσουν με όλες τους τις δυνάμεις για την πραγματοποίηση των σκοπών του σωματείου. Παρέχουν την προσωπική τους εργασία εθελοντικά, ανάλογα με τις ανάγκες του σωματείου. Η ειδικότερη εργασία κάθε μέλους (τακτικού) καθορίζεται σε συνεργασία με το ΔΣ, και από τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του σωματείου, που ορίζει ειδικότερα.

Τα επίτιμα μέλη έχουν δικαίωμα να παρίστανται κατά τις Γ.Σ, να εκφράζουν τις σκέψεις, απόψεις και γνώμες τους, χωρίς να έχουν δικαίωμα ψήφου. Επίσης, δεν έχουν δικαίωμα να είναι παρόντα κατά τις ψηφοφορίες και αρχαιρεσίες, ούτε να εκλέγονται μέλη της διοίκησης του σωματείου.

Κάθε τακτικό μέλος καταβάλλει μαζί με την αίτηση του για την εγγραφή και 2 Ευρώ υπέρ του σωματείου. Η μηνιαία συνδρομή των μελών καθορίζεται κάθε φορά με απόφαση της ΓΣ μετά από πρόταση του ΔΣ. Μέλος που δεν κατέβαλε τη συνδρομή του για περισσότερο από 12 μήνες μπορεί να διαγραφεί από το σωματείο, έχει όμως δικαίωμα να εγγραφεί και πάλι με απόφαση του ΔΣ και εφόσον πληρώσει τις καθυστερημένες συνδρομές του.

2.4.6 Πόροι του Σωματείου

Πόροι του σωματείου είναι:

- α). Το δικαίωμα εγγραφής που καταβάλλουν τα μέλη του.
- β). Οι συνδρομές και οι έκτακτες εισφορές των μελών του.
- γ). Οι δωρεές και τα κληροδοτήματα προς το Σωματείο.
- δ). Οι κάθε είδους εισπράξεις από εκδηλώσεις του Σωματείου.
- ε). Οι κρατικές και άλλες επιχορηγήσεις.

2.5 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ (ΑΣΔΑ)

Ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δυτικής Αθήνας (ΑΣΔΑ) συστάθηκε το 1989 από τους Δήμους Αγίας Βαρβάρας, Αιγάλεω, Αγίων Αναργύρων, Ζεφυρίου, Ιλίου, Καματερού,

Περιστερίου, Πετρουπόλεως και Χαϊδαρίου με στόχο την αντιμετώπιση υπερτοπικών και διαδημοτικών προβλημάτων της περιοχής. Οι Δήμοι της Δυτικής Αθήνας και ο ΑΣΔΑ έχουν συνειδητοποιήσει ότι ζούμε σε εποχή κοσμογονικών αλλαγών. Ο νέος ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης, απαιτεί νέες αρμοδιότητες και σύγχρονες αναπτυξιακές στρατηγικές.

2.5.1 Στόχοι του ΑΣΔΑ

Ο κύριος στόχος του ΑΣΔΑ είναι η κινητοποίηση και εκμετάλλευση του δυναμικού της περιοχής με στόχο την ενδογενή ανάπτυξη της.

Οι επιμέρους στόχοι του ΑΣΔΑ είναι:

- Η προώθηση και η συνεχής διεύρυνση της συνεργασίας μεταξύ των δήμων της Δ. Αθήνας.
- Ο συντονισμός και η υποστήριξη της συνεργασίας επαγγελματιών, εκπαιδευτικών, κοινωνικών, και πολιτικών φορέων της περιοχής.
- Η χωροταξική, πολεοδομική και περιβαλλοντική ανάπτυξη της Δ. Αθήνας.
- Η στήριξη και η ανάπτυξη της παραγωγικής Βάσης της περιοχής.
- Η αύξηση της παραγωγικότητας και η καταπολέμηση της ανεργίας.
- Η ένταξη των επιχειρήσεων στη νέα οικονομία της πληροφορικής και του Διαδικτύου.
- Η συμμετοχή σε διευρωπαϊκά δίκτυα πόλεων.

2.5.2 Δραστηριότητες – Προγράμματα του ΑΣΔΑ

Οι πόλεις μας δεν αρκεί να είναι όμορφες και λειτουργικές. Πρέπει την ίδια ώρα να φροντίζουν, να προστατεύουν και να βοηθούν τους πολίτες τους και κυρίως όσους απ' αυτούς έχουν ιδιαίτερη ανάγκη. Το πρόβλημα γίνεται μεγαλύτερο σε περιοχές όπως η Δυτική Αθήνα με τους υψηλούς δείκτες ανεργίας, φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού για σημαντικές ομάδες του πληθυσμού. Γι' αυτό λοιπόν ο ΑΣΔΑ αφιερώνει σημαντικό μέρος του έργου του σε δραστηριότητες όπως:

1. Τα Προγράμματα κατά του Κοινωνικού Αποκλεισμού.
2. Τα Προγράμματα Κατάρτισης για ανέργους.
3. Η αξιοποίηση του Προγράμματος NOW και η δημιουργία μόνιμης δομής για την αντιμετώπιση της ανεργίας των γυναικών.
4. Τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης και η καταπολέμηση της ανεργίας.
5. Η πολιτιστική δράση και η πολυπολιτισμική ολοκλήρωση.

2.5.2.1 Τα Προγράμματα κατά του Κοινωνικού Αποκλεισμού

Ο ΑΣΔΑ μέσω του Γραφείου Ευρωπαϊκής Ένωσης, αξιοποιεί κάθε προσφερόμενη δυνατότητα για την καταπολέμηση του Κοινωνικού Αποκλεισμού και της περιθωριοποίησης σημαντικών τμημάτων του πληθυσμού της περιοχής που η καταγωγή, το φύλο, οι κοινωνικές συνθήκες, οι ειδικές ανάγκες και άλλοι παράγοντες δυσκολεύουν την ομαλή κοινωνική τους ένταξη. Τέτοιες δυνατότητες προσφέρουν:

- τα λειτουργικά προγράμματα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου,
- το πρόγραμμα ΕΣΤΙΑ,
- το πρόγραμμα HORIZON/IRIDE,
- τα επιχειρησιακά προγράμματα Κοινωνικού Αποκλεισμού
- και το πρόγραμμα INTEGRA/PREPATRE.

Με βάση αυτά τα προγράμματα καταρτίστηκαν ή απέκτησαν επαγγελματική ειδίκευση ή εντάχθηκαν απευθείας στην αγορά εργασίας εκατοντάδες κάτοικοι της περιοχής απειλούμενοι από κοινωνικό αποκλεισμό (παλιννοστούντες, άνεργες γυναίκες, τσιγγάνοι, ανήλικοι παραβάτες, αποφυλακισμένοι, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών κλπ).

Παράλληλα δημιουργήθηκαν ολοκληρωμένες διαρκείς δομές στήριξης που μετά το τέλος των συγκεκριμένων προγραμμάτων συνεχίζουν να προσφέρουν υπηρεσίες κοινωνικής υποστήριξης ή επαγγελματικής ένταξης ή ενίσχυσης της αυτοαπασχόλησης στις κατηγορίες αυτές των πολιτών, όπως π.χ. η λειτουργία Κέντρου υποστήριξης κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης ποντίων παλιννοστούντων στο Δήμο Αιγάλεω, η δημιουργία Εμπορικού Κέντρου στο Ιλιον για πόντιους μικροπωλητές και εμπόρους καθώς και γραφεία υποστήριξης παλιννοστούντων στους Δήμους Αγ. Βαρβάρας, Αιγάλεω, Ζεφυρίου και Ιλίου.

2.5.2.2 Τα Προγράμματα Κατάρτισης για ανέργους

Υλοποιήθηκαν από τον ΑΣΔΑ 22 επιδοτούμενα εκπαιδευτικά προγράμματα για ανέργους (κυρίως) ή απειλούμενους από την ανεργία νέους, με συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Το βάρος δόθηκε κυρίως στην εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες και εκπαιδεύτηκαν συνολικά 834 άνεργοι νέοι και νέες της Δυτ. Αθήνας.

2.5.2.3 Η αξιοποίηση του Προγράμματος NOW και η δημιουργία μόνιμης δομής για την αντιμετώπιση της ανεργίας των γυναικών

Αξιοποιώντας το πρόγραμμα «NOW» της Ε.Ε., ο ΑΣΔΑ σε συνεργασία με τους Δήμους της περιοχής ίδρυσε το «Κέντρο Νέων Ευκαιριών Υποστήριξης Γυναικών Δυτικής Αθήνας» με στόχο να δημιουργήσει μια μόνιμη υποδομή σε τοπικό επίπεδο για την προώθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης των γυναικών της περιοχής.

Το Κέντρο από το 1993 που λειτουργεί έχει προσφέρει σημαντική βοήθεια στην υπόθεση της γυναικείας απασχόλησης παρέχοντας συμβουλευτικές υπηρεσίες, υλοποιώντας προγράμματα κατάρτισης, στηρίζοντας πρωτοβουλίες απασχόλησης κλπ.

Από το 1996 προωθήθηκε η αποκεντρωτική λειτουργία του με «Παρατηρητήρια απασχόλησης» σχεδόν σ' όλους τους Δήμους.

Είναι χαρακτηριστικό ότι μόνο το διάστημα 1998 - '99 επισκέφθηκαν το τμήμα επαγγελματικού προσανατολισμού του Κέντρου 737 γυναίκες από τις οποίες 262 βρήκαν εργασία, 491 παραπέμφθηκαν σε επιχειρήσεις ενώ άλλες παρακολούθησαν προγράμματα κατάρτισης.

Συνέχεια του NOW είναι η πρωτοβουλία AVANZA 1998 - 2000, μια ολοκληρωμένη παρέμβαση στο χώρο της υποστήριξης της γυναικείας απασχόλησης στη Δυτική Αθήνα ενισχύοντας την επιχειρηματικότητα των γυναικών με την αξιοποίηση του νομικού, κοινωνικού και οικονομικού περιβάλλοντος στο σχεδιασμό - προγραμματισμό για τη δημιουργία γυναικείων επιχειρήσεων.

2.5.2.4 Τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης και η καταπολέμηση της ανεργίας

Πρόκειται για ένα ολοκληρωμένο σύνολο δράσεων κοινωνικών και παραγωγικών φορέων της περιοχής (ΑΣΔΑ, Δήμοι, Εργατικό Κέντρο, Επιμελητήρια) για την προώθηση της απασχόλησης που μεταξύ άλλων περιλαμβάνει:

- Χρηματοδότηση νέων ελεύθερων επαγγελματιών για τη δημιουργία επιχείρησης.
- Χρηματοδότηση επιχειρήσεων για την πρόσληψη ανέργων και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στον «κοινωνικό τομέα» σε δραστηριότητες όπως ολοκληρωμένη φροντίδα παιδιού και σχολείου, φύλαξη ηλικιωμένων και ατόμων με ειδικές ανάγκες κλπ. Καταρτιζόμενοι 374. Απασχολούμενοι 151.

2.5.2.5 Η πολιτιστική δράση και η πολυπολιτισμική ολοκλήρωση

Πρόσφατα ο ΑΣΔΑ δημιούργησε το Γραφείο Πολιτισμού με στόχους την προβολή του έργου των Δήμων στον τομέα αυτόν, την προώθηση της διαδημοτικής πολιτιστικής συνεργασίας και την ανάδειξη του τοπικού καλλιτεχνικού δυναμικού.

Στη μέχρι σήμερα δραστηριότητα του Γραφείου περιλαμβάνονται:

- Η έκδοση της ΕΝΝΕΑΔΑΣ, του διαδημοτικού περιοδικού για τη Τέχνη και τον Πολιτισμό στη Δυτική Αθήνα.
- Η ολοκληρωμένη πολιτιστική καταγραφή της πολιτιστικής υποδομής και της δραστηριότητας των Δήμων στον τομέα του πολιτισμού.
- Η σύνταξη ολοκληρωμένου σχεδίου προτάσεων για τις Διαδημοτικές Πολιτιστικές Συνεργασίες 2000 - 2006.

Η 1η Διαδημοτική Έκθεση Εικαστικών Τεχνών Δυτικής Αθήνας που διοργανώθηκε πρόσφατα

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΗΜΟΥ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΗΜΟΥ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ

1.1 Γενικά στοιχεία της πόλης

Στις 18.1.1934 το Περιστέρι αποσπάσθηκε από το Δήμο Αθηναίων, στον οποίο ανήκε και αναγνωρίσθηκε ως Δήμος λόγω του μεγάλου πληθυσμού του, ενώ στις 11.2.1934 διεξάγονται οι πρώτες δημοτικές εκλογές. Στο Δήμο εκείνης της εποχής προσαρτήθηκαν οι οικισμοί Περιστέρι, Χρυσαλλίδα, Άνω και Κάτω Γερμανικά, Κτιστά και ο συνοικισμός Ποντίων, Αρμενίων.

Το πρώτο στοιχείο της Ταυτότητας του Δήμου Περιστερίου είναι ότι έχουν εξαντληθεί τα όρια έκτασής του με αποτέλεσμα να παρουσιάζει εγκλωβισμένη πόλη από τις γύρω επίσης κτισμένες περιοχές, ενώ δυτικά εκτονώνεται το κτιστό περιβάλλον από την ύπαρξη του Ποικίλου Όρους. Διαθέτει συνολική έκταση 1.100 Ηα¹. Η έκταση αυτή παρουσιάζει εικόνα αδιάκοπης πυκνοδόμησης με μόνη εξαίρεση το σημερινό άλσος του Αγίου Ιερόθεου (Παλιά λιγνιτωρυχεία) έκτασης 8,5 Ηα που ιδιοκτησιακά ανήκουν στην Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου.

Το Περιστέρι συγκαταλέγεται στους μεγαλύτερους πληθυσμιακά Δήμους της Χώρας. Η επίσημη απογραφή της Στατιστικής Επετηρίδας για το 2001 εκτιμά πληθυσμό 146.743 κατοίκους.

Στη διάρθρωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού αριθμητικά κυρίαρχος εμφανίζεται ο δευτερογενής τομέας που ωστόσο δεν διαθέτει σήμερα την ίδια δυναμική με τον τριτογενή.

Οικιστικά διαχωρίζεται σε 8 συνοικίες και 34 γειτονιές με θεσμοθετημένη χρήση τη γενική κατοικία που σημαίνει μεγάλη όσο και η πόλη διασπορά και μίξη χρήσεων που τις περισσότερες φορές αλληλοσυγκρούονται μεταξύ τους. Συνολικά καταμαρτυρείται σημαντικού μεγέθους ανεπάρκεια αν όχι ανυπαρξία κοινωνικού εξοπλισμού με εξαίρεση τον εξοπλισμό εκπαίδευσης (πρωτοβάθμιας-δευτεροβάθμιας).

Σε αντίθεση με τον Κοινωνικό εξοπλισμό το Περιστέρι διαθέτει στις κεντρικές περιοχές του (οδικού άξονες), Κεντρικές λειτουργίες υπερτοπικού επιπέδου με κυριότερο χαρακτηριστικό το συσσωρευμένο εξειδικευμένο και μη εμπόριο.

Διοικητικά εξαρτάται κυρίως από το Αιγάλεω και την Αθήνα που αποτελούν και τους σοβαρότερους πόλους έλξης εξυπηρετήσεων γενικά για τους κατοίκους.

Το Περιστέρι αποτελεί γεωγραφικά κεντροβαρική περιοχή μέσα στο εσωτερικό της Δυτικής Αθήνας. Από την άποψη αυτή και σε σχέση με τις άλλες περιοχές της ενότητας διαθέτει την σοβαρότερη κυκλοφοριακή και συγκοινωνιακή κάλυψη.

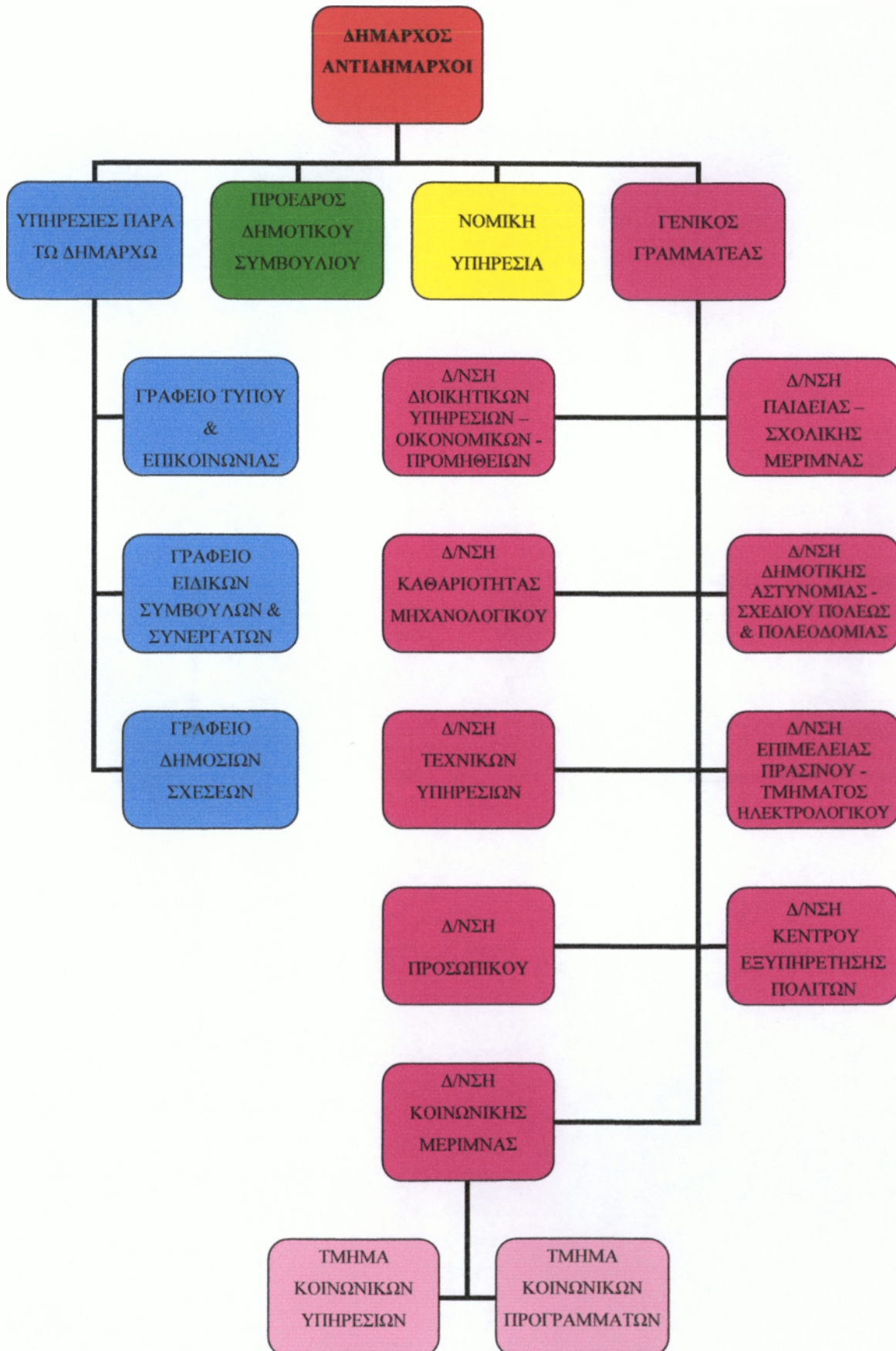
¹ Σημείωση: όπου Ηα = εκτάρια [μονάδα επιφανείας ίση με 10 στρέμματα (10.000 τετρ. μέτρα)]

1.2 Ταυτότητα Δήμου Περιστερίου²

Συνολική έκταση	1.100 Ha
Πληθυσμός 1971 (ΕΣΥΕ)	118.413
Πληθυσμός 1981 (ΕΣΥΕ)	140.858
Πληθυσμός 1991 (ΕΣΥΕ)	145.854
Πληθυσμός 2001 (ΕΣΥΕ)	146.743
Χιλιομετρική απόσταση από το Κέντρο	6 χλμ.
Πρωτογενής Τομέας	146 [0,3%]
Δευτερογενής Τομέας	27.493 [54,7%]
Τριτογενής Τομέας	20.146 [41,6%]
Κεντρικές Λειτουργίες	Υπερτοπικού επιπέδου
Πόλοι έλξης - Κέντρα επιρροής	Αιγάλεω - Κέντρο Αθήνας, Χαϊδάρι, Πειραιάς
Κυκλοφοριακή κάλυψη	Κέντρο Δήμου Λ. Θηβών και Εθνική Οδός Αθηνών - Λαμίας, (Κ-Δ) Λ. Λένορμαν, Λ. Αθηνών, Λ. Ι.Οδός
Συγκοινωνιακή εξάρτηση	Αστικές συγκοινωνίες-Κέντρο Αθήνας, Κέντρο Πειραιά

² Δικτυακός τόπος Περιστερίου. www.peristeri.gr

1.3 Οργανόγραμμα Δήμου Περιστερίου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ

2.1 Γενικά

Σε μια εποχή όπως η σημερινή, όπου οι επικρατούσες συνθήκες θέτουν σε αμφισβήτηση το «κράτος πρόνοιας» (π.χ. ενίσχυση του ρόλου του ιδιωτικού έναντι του δημοσίου) και με δεδομένο ότι στην Ελλάδα αφενός υπήρχε καθυστέρηση στην εμφάνιση του «κράτους – πρόνοιας» και αφετέρου υπήρξαν παράγοντες (π.χ. το κόστος συντήρησης του) που εμπόδισαν την ανάπτυξη του αλλά και εξαιτίας των επιρροών από την Ε.Ε. είναι πλέον αναγκαίο κάθε φορέας που ασκεί κοινωνική πολιτική να προσδιορίζει με σαφήνεια τη φιλοσοφία στην οποία εντάσσεται το περιεχόμενό της.

Η κοινωνική υπηρεσία ενός Δήμου ως παράμετρος του κράτους στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής δεν μπορεί παρά να έχει ως στόχο την ευημερία των ατόμων αλλά και του συνόλου της τοπικής κοινωνίας. Ο Δήμος Περιστερίου έχει δεσμευτεί απέναντι στους πολίτες για την δημιουργία ενός περιβάλλοντος που θα δίνει περισσότερες δυνατότητες σε όλους τους πολίτες να εκφράσουν δημιουργικά τις ικανότητες τους και να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής τους. Με την ενεργοποίηση, την συμπαράσταση και την συμμετοχή των πολιτών και των κοινωνικών φορέων της πόλης, οι υπάρχουσες αλλά και προγραμματιζόμενες νέες υπηρεσίες

θα καθιερωθούν στην συνείδηση όλων των Δημοτών. Επίσης οι κοινωνικές παρεμβάσεις πολλαπλασιάζονται χρόνο με το χρόνο προσφέροντας υπηρεσίες σε όλο και περισσότερους συμπολίτες που χρειάζονται την συμπαράσταση.

2.2 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ (Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π.)

2.2.1 Ιστορικό δημιουργίας του Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π. και σκοπός λειτουργίας του

Ο Οργανισμός Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Δήμου Περιστερίου, Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π., ιδρύθηκε στα τέλη του 1997, μετά από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, στα πλαίσια της προσπάθειας του Δήμου να ανταποκριθεί στην αναγκαιότητα ύπαρξης ενός εξειδικευμένου φορέα που θα κάλυπτε το υπάρχον κενό στον τομέα άσκησης κοινωνικής πολιτικής στην τοπική κοινωνία.

Σκοπός του Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π. είναι:

- η αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων (ναρκωτικά, aids, αλκοολισμός κ.τ.λ.),
- η εισαγωγή και προαγωγή της υγείας,
- η ενημέρωση, πρόληψη,
- η κοινωνική πολιτική σε θέματα εργασίας,
- η πολιτική κατοικίας,
- η προστασίας των απόρων, αστέγων και ενδεών της πόλης,
- η κοινωνική πολιτική εκτάκτων περιστάσεων.

2.2.2 Προσωπικό του Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π.

Στον Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π. εργάζονται συνολικά 9 άτομα, εκ των οποίων το ένα άτομο είναι μόνιμο και τα άλλα 8 μη μόνιμα. Όλα τα άτομα είναι γυναίκες. Έχουμε δυο (2) κοινωνιολόγους με πτυχία πανεπιστήμιου, τέσσερις (4) κοινωνικούς λειτουργούς με πτυχία Τ.Ε.Ι, ένα (1) διοικητικό υπάλληλο απόφοιτο λυκείου, ένα (1) διοικητικού λογιστικού με πτυχίο Τ.Ε.Ι και μια (1) χειρίστρια Η/Υ απόφοιτη λυκείου.

2.2.3 Οικονομική διαχείριση και πόροι

Την οικονομική διαχείριση του Δημοτικού Κοινωνικού Τομέα διεκπεραιώνει το Ταμείο του Δήμου Περιστερίου και εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις περί οικονομικής διοίκησης και λογιστικού των δήμων και κοινοτήτων.

Τα ποσά που είναι στη διάθεση του Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π. κατατίθενται στο Ταμείο του Δήμου κατά τα νομικά πρόσωπα και παραλαμβάνονται με εντάλματα που εκδίδονται από τον Πρόεδρο του Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π. μέσα στα πλαίσια των αποφάσεων του Δ.Σ.

Οι πόροι και η περιουσία του Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π. είναι:

Η ετησία τακτική και έκτακτη επιχορήγηση από τον Δήμο.

Κάθε έκτακτη επιχορήγηση και κάθε άλλη παροχή του κράτους είτε απευθείας προς τον κοινωνικό τομέα είτε προς το Δήμο Περιστερίου για τον σκοπό αυτό.

Κάθε είδους εισφορές, δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες, συνδρομές πολιτών, οργανισμών, σωματείων κ.λ.π.

Πρόσοδοι από την εκμετάλλευση κινητής και ακίνητης περιουσίας του.

Έκτακτες επιχορηγήσεις από πακέτα της Ε.Ε. για εκτέλεση διαφόρων προγραμμάτων.

Δεν δοθήκανε αναλυτικά ποσοτικά ή αριθμητικά οικονομικά στοιχεία από την Διοίκηση του Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π

2.2.4 ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π.

2.2.4.1 Ενημερωτικές Εκδηλώσεις – Διαλέξεις

Πραγματοποίηση ενημερωτικών εκδηλώσεων και ομιλιών σε θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος, όπως:

- Εκδήλωση με θέμα: "Η Ψυχική Υγεία Σήμερα", με αφορμή την ημέρα της Υγείας που το έτος 2001, ήταν αφιερωμένη στην Ψυχική Υγεία. Εισηγητές ήταν εκπρόσωποι τοπικών φορέων που δραστηριοποιούνται στον χώρο της Ψυχικής Υγείας, οι οποίοι παρουσίασαν εκτός από το έργο τους, το περιεχόμενο της έννοιας της Ψυχικής Υγείας σήμερα, τους παράγοντες που την επηρεάζουν, αλλά και τις σύγχρονες αντιλήψεις και μεθόδους που επικρατούν και εφαρμόζονται στην αντιμετώπιση παθογενών καταστάσεων μέσα στα πλαίσια της κοινότητας.

- Εκδήλωση / ομιλία με θέμα: «Παιδί - Γονιός - Έφηβος», με ομιλητή τον Δρ Ψυχίατρο-Νευρολόγο Θάνο Ασκητή, όπου παρουσιάστηκαν με εξαιρετικό τρόπο η γονεϊκή σχέση και αναλύθηκαν οι παράγοντες που την επηρεάζουν στην εποχή μας και στην συγκεκριμένη κοινωνικό-οικονομική πραγματικότητα που βιώνουμε.

- Συνδιοργάνωση με το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής (Ξενώνες "Μετάβαση" - "Αμάθεια") στην ημερίδα με θέμα: «Ψυχική Υγεία και Κοινωνικός Αποκλεισμός».

- Διάλεξη με θέμα: "ΑΝΑΣΦΑΛΕΙΑ - ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ - ΞΕΝΟΦΟΒΙΑ" με ομιλητή τον καθηγητή εγκληματολογίας Γιάννη Πανούση, ο οποίος ανέλυσε με μοναδικό τρόπο το φαινόμενο, θέτοντας το μάλιστα στις πραγματικές του διαστάσεις.

2.2.4.2 Εθελοντική Αιμοδοσία

Στα 10 χρόνια λειτουργίας του Προγράμματος Εθελοντικής Αιμοδοσίας από τον Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π. προσφέρθηκαν 450 μονάδες αίματος περίπου, σε συμπολίτες που αντιμετώπισαν κάποιο έκτακτο ή σοβαρό περιστατικό, βοηθώντας τους αποφασιστικά και σε πολλές περιπτώσεις σώζοντας την ίδια τους τη ζωή.

Σε αυτό το χρονικό διάστημα, διαπιστώθηκε ότι οι αιμοδοτικές ανάγκες της πόλης σε αίμα είναι μεγαλύτερες από αυτές που μπορούν να αντιμετωπισθούν, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει πάντα η δυνατότητα κάλυψης όλων των αιτημάτων.

Το αίμα είναι κοινωνικό αγαθό και κανένα φάρμακο δεν μπορεί να το αντικαταστήσει.

Η Διεξαγωγή της Αιμοδοσίας γίνεται δύο ή τρεις φορές το χρόνο στο πλαίσιο του Προγράμματος Εθελοντικής Αιμοδοσίας, σε συνεργασία με την κινητή μονάδα αιμοληψίας του Θριάσιου Νοσοκομείου. Με την τεχνογνωσία και την υποστήριξη του Θριάσιου Νοσοκομείου επιδιώκουμε την ευαισθητοποίηση των κατοίκων (κυρίως μέσα από τη συνεργασία με σχολεία του Δήμου, τη διοργάνωση ομιλιών, την έκδοση ενημερωτικού φυλλαδίου κ.λ.π.).

2.2.4.3 Μετακίνηση των ΑΜΕΑ

Μετακίνηση ατόμων με ειδικές ανάγκες σε νοσοκομεία, σχολεία ή σχολές, με ειδικά διαμορφωμένο μικρό λεωφορείο (mini-bus). Ήδη μετακινούνται σε καθημερινή βάση 11 παιδιά, δύο από τα οποία χρησιμοποιούν αναπηρικό αμαξίδιο, με προορισμό τις σχολές του ΟΑΕΔ στο Γαλάτσι και το Τ.Ε.Ε. Ιλίου. Εξαιτίας της ιδιαίτερης αποδοχής που έτυχε το πρόγραμμα, το Δ.Σ. του Οργανισμού έχει προχωρήσει στην αγορά και δεύτερου ίδιου μικρού λεωφορείου το οποίο σε σύντομο χρονικό διάστημα θα τεθεί σε κυκλοφορία.

2.2.4.4 Πρόγραμμα Κοινωνικού Τουρισμού

Πρόγραμμα κοινωνικού τουρισμού για οικονομικά αδύνατες οικογένειες και μοναχικά άτομα που κατοικούν στην πόλη μας. Πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά, το πρώτο δεκαπενθήμερο του μήνα Σεπτέμβρη (2001) και συμμετείχαν συνολικά 380 άτομα. Η παραθαλάσσια ξενοδοχειακή μονάδα που επιλέχθηκε βρισκόταν στο Γαλατά Τροιζηνίας. Το πρόγραμμα περιελάμβανε δωρεάν διαμονή για έξι μέρες (5 διανυκτερεύσεις) και ολοκληρώθηκε σε δύο φάσεις, δηλαδή σε δύο αποστολές των 190 ατόμων η καθεμία (την πρώτη και δεύτερη εβδομάδα του Σεπτέμβρη αντίστοιχα).

Η δημοπρασία πραγματοποιήθηκε με ιδιαίτερα αυστηρούς όρους για τον προμηθευτή σε ό,τι αφορούσε την ποιότητα του προγράμματος ενώ η ικανοποίηση όσων έλαβαν μέρος επιβεβαίωσε την προσπάθεια μας. Οι αιτήσεις για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα ξεκινούν από τον μήνα Ιούλιο.

2.2.4.5 Κατασκηνωτικά Προγράμματα

Κατασκηνωτικά προγράμματα σε δυο περιόδους τον μήνα Ιούλιο, σε ιδιωτική κατασκήνωση με κάλυψη της δαπάνης του συνολικού κόστους από τον Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π. και τον

μήνα Αύγουστο στην κατασκήνωση του Δήμου Αθηναίων στον Άγιο Ανδρέα. Πρέπει να τονισθεί εδώ, ότι η επιλογή της ιδιωτικής κατασκήνωσης διεξάγεται με δημοπρασία, στην διακήρυξη της οποίας περιλαμβάνονται ιδιαίτερα αυστηροί όροι και με την προϋπόθεση αυτή να βρίσκεται μέσα στα όρια του Νομού Αττικής. Το καλοκαίρι του 2003 μάλιστα διπλασιάστηκε και ο αριθμός των παιδιών που συμμετείχαν, καθώς το ενδιαφέρον που εκδηλώθηκε ήταν ιδιαίτερα αυξημένο, αφενός επειδή πιστεύουμε ότι το πρόγραμμα έγινε περισσότερο γνωστό αλλά και γιατί μας «διαφήμισαν» αρκετά οι γονείς και τα παιδιά που έλαβαν μέρος στο περσινό πρόγραμμα. Οι ενδιαφερόμενοι έχουν τη δυνατότητα να καταθέσουν τα δικαιολογητικά τους για συμμετοχή στο πρόγραμμα κατά το μήνα Μάιο.

2.2.4.6 Πρόγραμμα “Θαλάσσια Μπάνια”

Θαλάσσια μπάνια που πραγματοποιούνται σε δύο δεκαπενθήμερα κατά τον μήνα Ιούλιο, στην περιοχή του Σχοινιά με πούλμαν που μισθώνει ο Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π. Τα πούλμαν ξεκινούν από το Κεντρικό Δημαρχείο το πρωί και επιστρέφουν το μεσημέρι, από Δευτέρα έως Παρασκευή. Στο πρόγραμμα αυτό παίρνουν μέρος συνολικά κάθε χρόνο 170 άτομα-δημότες. Αιτήσεις για συμμετοχή στο πρόγραμμα γίνονται κάθε χρόνο κατά τον μήνα Ιούνιο.

2.2.4.7 Χριστουγεννιάτικη Γιορτή

Ο Οργανισμός διοργανώνει κάθε χρόνο τα Χριστούγεννα, γιορτή για τα παιδιά οικονομικά αδυνατών οικογενειών του Δήμου. Η γιορτή περιλαμβάνει ψυχαγωγικό πρόγραμμα (χορωδία, κλόουν), μπουφέ και μοιράζονται δώρα στα παιδιά.

2.2.4.8 Παροχή Τροφίμων – Χορήγηση Οικονομικού Βοηθήματος

Περιοδική παροχή τροφίμων σε κατοίκους/δημότες που βιώνουν μία μη αναστρέψιμη κατάσταση κάτω από το όριο της φτώχειας. Επίσης χορηγείται χρηματικό βοήθημα σε ειδικές χρονικές περιόδους (εορτές Χριστουγέννων) σε οικονομικά αδυνάτους κατοίκους, με την προϋπόθεση όμως, έκδοσης «Βεβαίωσης Απορίας» από τη Διεύθυνση Πρόνοιας.

2.2.4.9 Φιλοξενία Παιδιών από πρώην Γιουγκοσλαβία

Σε συνεργασία με τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό πραγματοποιείται φιλοξενία παιδιών από την πρώην Γιουγκοσλαβία σε οικογένειες του Δήμου Περιστερίου, δυο φορές το χρόνο, Χριστούγεννα και Πάσχα.

2.2.4.10 Επιτροπές Εράνων

Στα πλαίσια του τομέα υγείας και πρόνοιας ο Δήμος Περιστερίου έχει συστήσει δύο Επιτροπές οι οποίες είναι υπεύθυνες για την διενέργεια εράνων. Η πρώτη Επιτροπή συστήνεται για την διενέργεια εράνου για τον αντικαρκινικό αγώνα, ο οποίος διεξάγεται κάθε χρόνο και έχει σκοπό την ενίσχυση της Ελληνικής Αντικαρκινικής εταιρείας στον αγώνα κατά της επάρατης ασθένειας. Η δεύτερη επιτροπή συστήνεται στο Δήμο Περιστερίου και αφορά την διενέργεια εράνου για τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό. Ο έρανος αυτός διεξάγεται κάθε χρόνο και σκοπό έχει την ενίσχυση του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού.

2.2.4.11 Περιστασιακά Γεγονότα

Ο Δήμος Περιστερίου περιστασιακά ασχολείται με την κακοποιημένη γυναίκα, το παιδί και τη μονογονεϊκή μητέρα. Τους παρέχει ιατρική, νομική, οικονομική και ηθική στήριξη τόσο στη γυναίκα όσο και στο παιδί που υφίσταται κακοποίηση ή παραμέληση.

Επίσης ο Δήμος Περιστερίου μέσω του Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π. δέχεται από τους κάτοικους του δήμου ρούχα, τρόφιμα ή βιβλία τα οποία παρέχονται σε οικονομικά αδύνατους συμπολίτες του.

Επιπλέον, ο Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π. δυο φορές το χρόνο ενημερώνει τους κάτοικους του δήμου Περιστερίου για θέματα που αφορούν την υγεία. Συμμετέχει στο Διαδημοτικό πρόγραμμα Πρόληψη-Αγωγή Υγείας σε συνεργασία με τους Δήμους της Αττικής και με πρωτοβουλία του βουλευτή Θάνου Ασκητή.

2.2.5 ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Α.Π.Η.)

Το Κ.Α.Π.Η. σαν κοινωνικός φορέας, ήρθε σε συνεργασία και με άλλες ηλικίες, για την επίτευξη των στόχων τον και για την αντιμετώπιση διαφόρων προβλημάτων των δημοτών του Περιστερίου. Το Κ.Α.Π.Η. είναι ένας επιτυχημένος θεσμός. Τα προγράμματα τον έχουν αγκαλιαστεί από την γ' ηλικία με ιδιαίτερο ενθουσιασμό. Είναι ένας ζωντανός θεσμός που με τα επιστημονικά στελέχη που διαθέτει, παρεμβαίνει τόσο στην οικογένεια όσο και στην ευρύτερη κοινότητα. Το 1981 λειτούργησε στο Δήμο Περιστερίου το Κ.Α.Π.Η. Ανθούπολης από τον Εθνικό Οργανισμό Πρόνοιας και το 1982 το Κ.Α.Π.Η. της Νέας Ζωής, από τον Εξωραϊστικό Πολιτιστικό Σύλλογο " Η ΕΝΩΣΗ".

Ήταν ένας από τους 7 δήμους σε όλη την Ελλάδα, στον οποίο λειτούργησαν τα πρώτα ΚΑΠΗ. Μέχρι το 1983 τα Κ.Α.Π.Η. λειτουργούσαν από ιδιωτικές οργανώσεις, με την εποπτεία και την επιχορήγηση του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας. Το 1983 τα Κ.Α.Π.Η. περνούν στην τοπική αυτοδιοίκηση. Το 1986 ιδρύεται το 3ο Κ.Α.Π.Η., στο κέντρο του Περιστερίου και το 1994 το 4ο Κ.Α.Π.Η. στην περιοχή της Χρυσούπολης. Και τα τέσσερα Κ.Α.Π.Η. λειτουργούσαν με ξεχωριστό διοικητικά συμβούλια, σαν ξεχωριστά νομικά πρόσωπα. Το 1993 έγινε η ενοποίηση των νομικών προσώπων σε ένα. Τα Κ.Α.Π.Η. που λειτουργούν στο Περιστερί εξυπηρετούν ήδη 3500 μέλη και λειτουργούν άλλα 2 τμήματα, στην Αγία Τριάδα και στο Μπουρνάζι. Άρα τα Κ.Α.Π.Η. του Δήμου Περιστερίου είναι 6 στο σύνολο τους.

Το Κ.Α.Π.Η. αποτελεί προσφορά υπηρεσιών για τους ηλικιωμένους υπό την μορφή οργανωμένων προγραμμάτων, που πετυχαίνει να τους κρατήσει στο περιβάλλον τους ενεργά μέλη. Τα προγράμματα αυτά υλοποιούνται από εξειδικευμένο προσωπικό, όπως κοινωνικοί λειτουργοί, επισκέπτες υγείας, φυσιοθεραπευτές, ιατροί, κ.λ.π.

2.2.5.1 Σκοπός του Κ.Α.Π.Η. και μέλη του

Σκοπός του Κ.Α.Π.Η. είναι:

Η παροχή υπηρεσιών για την πρόληψη βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων ατόμων, ώστε να παραμείνουν ισότιμα και ενεργά μέλη του κοινωνικού συνόλου.

Μέλη του Κ.Α.Π.Η.:

Γράφονται άτομα από 60 ετών και πάνω, άνδρες και γυναίκες που κατοικούν στην περιοχή του Δήμου Περιστερίου χωρίς διάκριση οικονομικών δυνατοτήτων. Τα μέλη του Κ.Α.Π.Η. για την εγγραφή τους πληρώνουν συνδρομή που είναι συμβολική και ανάλογη με τις οικονομικές τους δυνατότητες. (1,5 ευρώ). Μπορούν να γραφτούν και νεότερα άτομα, όταν κρίνεται σκόπιμο από την κοινωνική υπηρεσία.

2.2.5.2 Προσφερόμενες Υπηρεσίες του Κ.Α.Π.Η.

Οι υπηρεσίες που προσφέρει το Κ.Α.Π.Η. του δήμου Περιστερίου είναι:

Κοινωνική υπηρεσία

Ο κοινωνικός λειτουργός συνεργάζεται με τα μέλη και το οικογενειακό τους περιβάλλον, για επίλυση προβλημάτων προσωπικών, οικογενειακών, οικονομικών κ.λ.π. Δημιουργεί ομάδες με σκοπό την ψυχαγωγία, την επιμόρφωση, την δημιουργική απασχόληση και την καλλιέργεια διαφόρων δεξιοτήτων των μελών. Συνεργάζεται με διάφορους φορείς της κοινότητας και άλλες υπηρεσίες. Είναι υπεύθυνος για την εύρυθμη λειτουργία του κέντρου.

Ιατρική

Λειτουργεί ιατρείο μία φορά την εβδομάδα με γιατρό του Κ.Α.Π.Η., που εξυπηρετεί τα μέλη. Γίνεται εξέταση σακχάρου, καρδιογράφημα και ιατρική εξέταση. Μία φορά την εβδομάδα γιατρός του Ι.Κ.Α. συνταγογραφεί για τους ασφαλισμένους του Ι.Κ.Α.. Ο επισκέπτης υγείας εφαρμόζει προγράμματα προληπτικής ιατρικής, ομιλίες, πληροφορίες για σωστή διατροφή, εμβολιασμούς, κλπ.

Τμήμα φυσικοθεραπείας

Λειτουργεί καθημερινά, προσφέρει θεραπεία σε νευρολογικά και ορθοπεδικά περιστατικά. Στο Κ.Α.Π.Η. λειτουργούν ομάδες δραστηριοτήτων των μελών. Θεατρική ομάδα, ομάδα παραδοσιακού χορού, ομάδα χορωδίας και ομάδα χειροτεχνίας. Εκτός από τα ψυχαγωγικά προγράμματα (εκδρομές, επισκέψεις, θέατρο), το καλοκαίρι πραγματοποιούνται θαλάσσια μπάνια και 10ήμερες κατασκηνώσεις του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας. Στα τόσα χρόνια λειτουργίας του Κ.Α.Π.Η. στο δήμο Περιστερίου, διοργανώθηκαν από το Κ.Α.Π.Η. Πανελλήνιοι ποιητικοί διαγωνισμοί, λειτούργησαν προγράμματα επιμορφωτικά για μέλη με σειρά ομιλιών γενικού και επιστημονικού ενδιαφέροντος, προβολές βίντεο και σλάιτς, μαθήματα πρώτων βοηθειών για μέλη, προγράμματα γυμναστικής, έκδοση εφημερίδας από τα μέλη.

2.2.5.3 Προσωπικό του Κ.Α.Π.Η.

Το προσωπικό αυτό είναι:

- Κοινωνικός Λειτουργός.
- Φυσιοθεραπευτής.
- Εργοθεραπευτής.
- Γιατρός Φυσικής Ιατρικής και Αποκατάστασης ή Γηρύατρος κατά προτίμηση και σε έλλειψη αυτών Παθολόγος ή άλλη ειδικότητα.

- Αδελφή Επισκέπτρια κατά προτίμηση και σε έλλειψη αυτής Αδελφή Νοσοκόμα ανωτέρων σχολών.
- Οικογενειακή Βοηθός.

2.2.5.4 Καθήκοντα προσωπικού

Της Κοινωνικής υπηρεσίας προΐσταται ο αρχαιότερος Κοινωνικός Λειτουργός ο οποίος είναι και συντονιστής της καλής λειτουργίας όλων των υπηρεσιών του Κ.Α.Π.Η.. Αναλυτικότερα έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες:

α). Συνεργάζεται με τα μέλη με σκοπό να συμβάλει στην αντιμετώπιση τυχόν ψυχολογικών, ατομικών ή οικογενειακών προβλημάτων σεβόμενος την προσωπικότητα, την αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα του μέλους.

β). Συνεργάζεται με το υπόλοιπο προσωπικό του Κ.Α.Π.Η. και έχει τη διοικητική ευθύνη της εύρυθμης λειτουργίας των υπηρεσιών του Κ.Α.Π.Η., δηλαδή του Ιατρείου, Φυσικοθεραπευτηρίου και των άλλων ειδικοτήτων που αποσκοπούν στην καλύτερη εξυπηρέτηση των προστατευόμενων μελών.

γ). Συνεργάζεται με τη Διοίκηση του Κ.Α.Π.Η. και έχει την ευθύνη για την οργάνωση, εκπαίδευση και αξιοποίηση όσων προσφέρονται να εργασθούν εθελοντικά.

δ). Έχει την ευθύνη της επικοινωνίας με τους δημότες με σκοπό τη διαφώτιση και τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα.

ε). Οργανώνει σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα τις διάφορες εκδηλώσεις, ψυχαγωγικές, μορφωτικές κ.λ.π. του Κ.Α.Π.Η. στα πλαίσια καλής συνεργασίας με τους δημότες ή ιδιώτες εθελοντές εφόσον υπάρχουν και γενικά αντιμετωπίζει κάθε έκτακτο θέμα που αφορά τη λειτουργία του Κ.Α.Π.Η..

Του Ιατρείου προΐσταται ο γιατρός ο οποίος παρέχει τις ιατρικές του υπηρεσίες, φροντίζει για την ύστερα από εξέτασή του παραπομπή των μελών σε άλλες ειδικότητες, συνιστά διενέργεια παρακλινικών εξετάσεων και παρέχει οδηγίες για φαρμακευτική αγωγή, επισκεπτόμενος σ' έκτακτες περιπτώσεις και στο σπίτι το μέλος που έχει την ανάγκη του.

Στο Ιατρείο του Κέντρου υπηρετεί Επισκέπτρια Αδελφή κατά προτίμηση ή Νοσηλεύτρια της οποίας το έργο είναι το εξής:

α). Να βοηθά τον γιατρό τις ημέρες και τις ώρες που λειτουργεί το Ιατρείο.

β). Μαζί με τον γιατρό έχει την ευθύνη για την φύλαξη και διαχείριση του φαρμακευτικού και υγειονομικού υλικού του Κέντρου.

γ). Επισκέπτεται με εντολή του γιατρού τα μέλη στο σπίτι τους και παρέχει νοσηλευτικές φροντίδες και οδηγίες.

δ). Επισημαίνει τις περιπτώσεις των μελών που χρειάζονται οδηγίες και παρέχει πληροφορίες σχετικά με θέματα ατομικής και δημόσιας υγείας. Γενικά επιλαμβάνεται με κάθε θέμα υγείας που αφορά τα μέλη και τις οικογένειές τους.

ε). Στο Φυσικοθεραπευτήριο του Κ.Α.Π.Η. προΐσταται ο Φυσιοθεραπευτής ο οποίος ύστερα από γραπτή εντολή του γιατρού εφαρμόζει φυσιοθεραπευτική αγωγή στα μέλη του Κ.Α.Π.Η. που έχουν ανάγκη από αυτήν. Φυσιοθεραπευτική αγωγή μπορεί, να εκτελεστεί στο σπίτι των μελών σε έκτακτες και ειδικές ανάγκες τους που κρίνει ο γιατρός.

στ). Στο Εργοθεραπευτήριο προΐσταται ο Εργοθεραπευτής ο οποίος έχει σαν έργο του την αξιοποίηση και τη δραστηριοποίηση του μέλους για δημιουργική απασχόληση και παραγωγικό έργο με σκοπό και την οικονομική του ενίσχυση. Επίσης βοηθά το μέλος του Κ.Α.Π.Η. στην άσκηση για αυτοεξυπηρέτηση και στην ανάπτυξη ειδικών ενδιαφερόντων.

Ο Εργοθεραπευτής μπορεί να παρέχει τις υπηρεσίες του και στο σπίτι του μέλους όταν υπάρχει ειδική ανάγκη για τούτο.

Η Οικογενειακή Βοηθός προσφέρει τις υπηρεσίες της κύρια στο σπίτι των μελών για τις περιπτώσεις που ζουν μόνοι τους και έχουν ιδιαίτερες ανάγκες βοήθειας. Η βοήθεια συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών μέσα στο σπίτι όπως είναι π.χ. ελαφρό μαγείρεμα, καθαριότητα, προμήθεια τροφίμων και διάφορες άλλες μικροεξυπηρετήσεις έξω από το σπίτι. Επίσης μεριμνά για την καθαριότητα και τον ευπρεπισμό όλων των χώρων του Κ.Α.Π.Η..

2.2.6 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ “ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ” ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗ ΗΛΙΚΙΑ

Από το 1996 υλοποιείται στο Δήμο Περιστερίου στα πλαίσια δράσης του Κ.Α.Π.Η., το πρόγραμμα "βοήθεια στο σπίτι", αποτελώντας μέρος του ολοκληρωμένου προγράμματος παροχής υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας.

Σκοπός του προγράμματος είναι: η παραμονή των ηλικιωμένων στο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον, η διατήρηση της συνοχής της οικογένειας του ηλικιωμένου, η αποφυγή της χρήσης ιδρυματικής φροντίδας, η βελτίωση και η εξασφάλιση της ποιότητας ζωής του.

2.2.6.1 Στόχος του προγράμματος “Βοήθεια στο σπίτι”

Στόχος λοιπόν είναι:

Η παροχή οργανωμένης και συστηματικής κοινωνικής φροντίδας από ειδικούς επιστήμονες, στελέχη, εθελοντές και φορείς κοινωνικής αλληλεγγύης της κοινότητας σε μη αυτοεξυπηρετούμενους ηλικιωμένους, με προτεραιότητα σε αυτούς που διαβιώνουν μόνοι ή που το εισόδημα τους δεν τους επιτρέπει να εξασφαλίζουν τις απαιτούμενες υπηρεσίες εξυπηρέτησης.

Απευθύνεται:

- Σε μοναχικά ηλικιωμένα άτομα
- Σε ηλικιωμένους με αδυναμία αυτοεξυπηρέτησης
- Σε ηλικιωμένους με κινητικές δυσκολίες.
- Σε οικογένειες που χρειάζονται στήριξη για τη φροντίδα των ηλικιωμένων στο σπίτι.

2.2.6.2 Παρεχόμενες Υπηρεσίες

Το πρόγραμμα ‘Βοήθεια στο σπίτι’ παρέχει οργανωμένη και σταθερή φροντίδα στους ηλικιωμένους με:

Κοινωνικούς Λειτουργούς

Ο Κοινωνικός Λειτουργός φροντίζει για την εύρυθμη λειτουργία του προγράμματος, συντονίζει τις ενέργειες της ομάδας, καταγράφει τις ανάγκες του ηλικιωμένου και συνεργάζεται μαζί του για την επίλυση τυχόν προβλημάτων. Επίσης φροντίζει για την ψυχοσυναισθηματική στήριξη του ηλικιωμένου, την συμβουλευτική της οικογένειας, τη συνεργασία με φορείς της κοινότητας, τις παραπομπές, την οργάνωση του εθελοντισμού.

Νοσηλεύτες

Οι νοσηλευτικές πράξεις έχουν σαν σκοπό στην κάλυψη των αναγκών του ηλικιωμένου σαν βιοψυχοκοινωνική οντότητα στον τομέα της υγιεινής, ασφάλειας, υποβοήθησης οργανικών λειτουργιών, διατήρησης ισοζυγίου του.

Οικογενειακούς βοηθούς

Υποβοήθηση στη λειτουργία του σπιτιού, αγορά τροφίμων και πληρωμή λογαριασμών, παράθεση γεύματος, συντροφιά, βοήθεια στην ατομική υγιεινή.

Ως τώρα εξυπηρετήθηκαν από το τακτικό πρόγραμμα πάνω από 650 ηλικιωμένοι του Δήμου, φροντίζοντας παράλληλα:

- Για την καταγραφή των κοινωνικών αναγκών των ηλικιωμένων
- Την αξιοποίηση των κοινωνικών δομών της κοινότητας
- Την ανάπτυξη του εθελοντισμού
- Την προβολή του προγράμματος
- Την συνεργασία με άλλα "βοήθεια στο σπίτι" και Κ.Α.Π.Η.
- Την εκπαίδευση νέων επαγγελματιών.
- Το "βοήθεια στο σπίτι" είναι ένα πρόγραμμα που αγκάλιασε η τοπική κοινωνία και οι ηλικιωμένοι του Δήμου Περιστερίου.

2.2.7 ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ

Ο Δήμος Περιστερίου έχει αναλάβει τη λειτουργία των 13^{ων} δημοτικών παιδικών σταθμών ως έργο ουσίας και προσφοράς προς τους δημότες και τα παιδιά τους.

Οι δημοτικοί σταθμοί εξυπηρετούν πρωτίστως εργαζόμενους γονείς κάτοικους του δήμου ή οικογένειες με κοινωνικά προβλήματα.

Οι Δημοτικοί Σταθμοί προσφέρουν:

- Φροντίδα στα βρέφη και νήπια που οι γονείς τους εργάζονται.
- Προσχολική αγωγή και εκπαίδευση που ακολουθούν τις σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους και ανταποκρίνονται στις ανάγκες κάθε ηλικίας για μια σφαιρική ανάπτυξη των παιδιών: νοητική, συναισθηματική, αισθητική, σωματική και κοινωνική.
- Ψυχαγωγία στα νήπια και βρέφη και ποικίλες δραστηριότητες .
- Προετοιμασία των νηπίων για την είσοδο τους στο Δημοτικό Σχολείο.

Έχει δοθεί μεγάλη βαρύτητα στην συνεργασία μεταξύ παιδαγωγών - γονιών - παιδιών για την επιτυχία των στόχων του δήμου και την αναβάθμιση του ρόλου των Παιδικών Σταθμών, ώστε να προσφέρεται ενιαία προσχολική αγωγή βασισμένη στα δικαιώματα των παιδιών και τις σύγχρονες παιδαγωγικές απόψεις. Η συνεργασία αυτή συνεχίζεται μέσα και από άλλους φορείς (ενημέρωση από ειδικούς επιστήμονες - ειδικά προγράμματα κ.λ.π.).

Παράλληλα ο Δήμος φροντίζει και συνεχίζει την προσπάθεια του για την πρόσληψη ειδικευμένου προσωπικού των απαιτούμενων ειδικοτήτων με την χρηματοδότηση του Δήμου Περιστερίου, ώστε να εξυπηρετούνται πολλαπλάσιες ανάγκες των δημοτών του αλλά και να εξασφαλίζεται η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Μετά από επίμονη προσπάθεια ο Δήμος Περιστερίου σύνταξε τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Ν. Π. που θεωρείται πρότυπος Ο.Ε.Υ. και προχώρησε στην ψήφιση του.

Με τον Ο.Ε.Υ. αυτόν προβλέφθηκαν θέσεις προσωπικού, που θα είναι ό,τι πιο σύγχρονο από παιδαγωγικής πλευράς και θα καλύπτουν απόλυτα όλες τις ανάγκες των φιλοξενούμενων νηπίων και βρεφών.

Επίσης ο Δήμος Περιστερίου διοργανώνει με μεγάλη επιτυχία διάφορες εκδηλώσεις με την συμμετοχή παιδιών και γονέων όχι μόνον στα πλαίσια του παιδαγωγικού προγράμματος μέσα στους Σταθμούς αλλά και σε δημοτικούς χώρους με σκοπό την ψυχαγωγία των νηπίων και βρεφών και την καλύτερη κοινωνικοποίηση τους.

Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για την σωστή και πλήρη διατροφή των παιδιών, για την παρακολούθηση της υγείας τους και την υγιεινή και ασφάλεια των χώρων των Παιδικών Σταθμών με τον απαραίτητο έλεγχο από τις αντίστοιχες υπηρεσίες και από τον παιδίατρο.

Επίσης οι Σταθμοί για την απασχόληση και ψυχαγωγία των νηπίων και βρεφών φροντίζουν να εφοδιάζουν με παιδαγωγικό υλικό και είδη ψυχαγωγίας που πληρούν τις απαραίτητες προδιαγραφές και βοηθούν τα παιδιά να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους. για παράδειγμα μαθήματα για το περιβάλλον ενθαρρύνουν τα παιδιά να αναπτύσσουν ενδιαφέροντα, να πειραματίζονται και να μαθαίνουν. Οι χειροτεχνικές δραστηριότητες που γίνονται καθημερινά καλλιεργούν τις αισθήσεις και την φαντασία των παιδιών που μαθαίνουν να παρατηρούν και να συνεργάζονται.

Η κοινωνικοποίηση αναπτύσσεται μέσα από την συμμετοχή σε ομαδικά προγράμματα με ρόλους που προετοιμάζουν τα παιδιά για την μετέπειτα εξέλιξη τους με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού προσωπικού των Σταθμών, αβίαστα με σεβασμό στους ατομικούς ρυθμούς κάθε παιδιού.

Τέλος, η επιδίωξη και η επιθυμία του δήμου Περιστερίου είναι η συνεργασία του με όλους τους συναρμόδιους φορείς, ώστε οι Παιδικοί Σταθμοί του δήμου να λειτουργούν πάντα με τις καλύτερες προδιαγραφές με σεβασμό προς το παιδί και τον αυριανό πολίτη.

ΛΟΙΠΕΣ ΔΟΜΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ

2.3 ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΠΑΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ “ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ”

Ο σύγχρονος τρόπος ζωής επικεντρώνεται στην απόκτηση και τη χρήση πραγμάτων, ενώ η καλλιέργεια καλών ανθρώπινων σχέσεων γίνεται όλο και πιο δύσκολη. Μέσα σε αυτό το μοντέλο ζωής, είναι πιο εύκολο πλέον καθένας να τείνει να αντιμετωπίζει τις δυσκολίες της με τη χρήση κάποιας ουσίας, να ναρκώνει δηλαδή το κομμάτι του εαυτού του που πονάει. Η πορεία όμως προς τη χρήση και την εξάρτηση δεν είναι μονόδρομος. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, "Υγεία είναι, η σωματική, ψυχική και κοινωνική ευεξία". Αν κάποιος διαθέτει την κατάλληλη παιδεία, αν έχει καλή σχέση με τον εαυτό του και τους άλλους, μπορεί να αντιμετωπίζει κάθε δυσκολία, σωματική, ψυχική, κοινωνική, χωρίς αυτή να είναι ένας παράγοντας που θα τον στρέψει προς τη χρήση ουσιών και ίσως στην εξάρτηση απ' αυτές. Πρόληψη είναι το σύνολο των ενεργειών στις οποίες προβαίνουμε, για να προλάβουμε δυσάρεστες καταστάσεις. Είναι μια διαδικασία συνεχούς προσωπικής εξέλιξης και αλλαγής. Η πρόληψη αφορά όλα τα μέλη της κοινότητας και σημαίνει την ενίσχυση της ικανότητας του κάθε μέλους αλλά και της κοινότητας ως όλου να αντιμετωπίζει τις δύσκολες καταστάσεις της ζωής, πριν αυτές να έχουν δυσάρεστα αποτελέσματα. Πρόληψη δεν είναι μόνο να ενημερωνόμαστε για το πρόβλημα και τους κινδύνους που μας απειλούν. Είναι πάνω απ' όλα να συνεργαζόμαστε για τη λύση του πριν να επιφέρει οδυνηρές συνέπειες. Τα

σύγχρονα προγράμματα πρόληψης στοχεύουν στην δημιουργία ουσιαστικών σχέσεων, ώστε να μην χρειάζεται να καταφύγουμε στην χρήση ουσιών.

2.3.1 Σκοπός του κέντρου πρόληψης “Οδοιπορικό”

Ο Σκοπός του Κέντρου πρόληψης "Οδοιπορικό" είναι η λειτουργία ενός δικτύου υγιών σχέσεων που θα συμβάλει στην βελτίωση της επικοινωνίας, την καλλιέργεια και κατάκτηση της εμπιστοσύνης, την ανάπτυξη της συντροφικότητας και της δημιουργικότητας στο χώρο του Δήμου Περιστερίου. Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων οργανώνουν θεωρητικές και βιωματικές ημερίδες, σεμινάρια, ανοιχτές εκδηλώσεις, ομάδες ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και δημιουργικής ενασχόλησης. Τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων του Κέντρου έχει αναλάβει η επιστημονική του ομάδα, η οποία αποτελείται από ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς και κοινωνιολόγους. Οι δραστηριότητες του Κέντρου απευθύνονται στο σύνολο της κοινότητας: στην οικογένεια, το σχολείο, τους χώρους εργασίας και δραστηριοποίησης, στους αθλητικούς και πολιτιστικούς φορείς, σε κάθε πρόσωπο ή συλλογικό φορέα. Δίνουν έμφαση στον ιδιαίτερο, προσωπικό τρόπο συμμετοχής του κάθε μέλους της κοινότητας σε όλες τις δραστηριότητες τους, ανεξάρτητα από την ηλικία, το εκπαιδευτικό επίπεδο και το επάγγελμα του.

2.3.2 Φορείς του “Οδοιπορικού”

Στο Κέντρο Πρόληψης - Πληροφόρησης του Δήμου Περιστερίου συμμετέχουν ως εταίροι οι εξής φορείς:

- Δήμος Περιστερίου,
- Νομαρχία Αθηνών,
- Δημοτική Αναπτυξιακή Τεχνική Επιχείρηση Περιστερίου (Δ.Α.Τ.Ε.Π.),
- Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρία Περιστερίου (ΑΝ.ΑΝ.Ε.ΠΕΡ),
- Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Δήμου Περιστερίου (Δ.Ε.Π.Α.Δ.Π.),
- Συνεταιρισμός "Κλίμαξ",
- Κέντρο Ερευνών και Μελετών Κοινωνικής Ανάπτυξης (ΚΕ.ΜΕ.Κ.Α.),
- Σύλλογος Προστασίας Περιβάλλοντος "Η Προστασία".

2.3.3 Το “Οδοιπορικό” για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Η αρχή της σχολικής ζωής είναι, για τα περισσότερα παιδιά, η πρώτη φορά που αυτά αποχωρίζονται απατό οικογενειακό περιβάλλον, για τόσο μεγάλο διάστημα κάθε μέρα.

Οι δάσκαλοι έχουν ιδιαίτερη σχέση με τα παιδιά και διαθέτουν γνώσεις και πείρα για την κατανόηση των αναγκών τους. Μπορούν να συμβάλλουν στην δημιουργία υγιών βάσεων για τη μετέπειτα ζωή των νέων. Η επιρροή τους στις ηλικίες αυτές που διαμορφώνονται οι αξίες και οι συμπεριφορές είναι ιδιαίτερα σημαντική. Το σχολείο μπορεί να αποτελέσει έναν από τους σημαντικούς χώρους εφαρμογής προγραμμάτων πρόληψης και προαγωγής της υγείας.

Το Οδοιπορικό, μέσω των προγραμμάτων του, τα οποία μπορούν να εφαρμοστούν και στα πλαίσια της ευέλικτης ζώνης, στοχεύει τόσο στην υποστήριξη των εκπαιδευτικών στο παιδαγωγικό τους έργο, όσο και στην ενδυνάμωση των παιδιών με την καλλιέργεια προσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων.

Σεμινάρια Ευαισθητοποίησης

Τα σεμινάρια απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς της Α'θμιας εκπαίδευσης με την μορφή ημερίδων και ομάδων με στόχο την ενίσχυση και στήριξη του παιδαγωγικού τους έργου.

Εκπαίδευση στο πρόγραμμα Παιχνίδια Παιδιών

Σχεδιάστηκε για παιδιά από 7-9 ετών, διαπραγματεύεται τις έννοιες της σύγκρουσης και της επιλογής. Περιλαμβάνει βιωματικές ασκήσεις και παιχνίδια όπου τα παιδιά μπορούν να αναγνωρίζουν την σύγκρουση και να βρίσκουν κατάλληλους τρόπους επίλυσης της.

Εκπαίδευση στο πρόγραμμα Δεξιότητες για παιδιά του Δημοτικού

Σχεδιάστηκε για παιδιά 9-12 ετών με σκοπό να τα εφοδιάσει με γνώσεις και προσωπικές δεξιότητες που είναι απαραίτητες για την προστασία τους και την προετοιμασία τους για την εφηβεία. Περιλαμβάνει 33 κάρτες με δραστηριότητες που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι δάσκαλοι με τα παιδιά. Οι δραστηριότητες αυτές βασίζονται στην ομαδική δουλειά και στην συνεργατική μάθηση.

Παροχή συμβουλευτικής και υποστήριξης

Σε ζητήματα σχέσεων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας (Εκπαιδευτικοί, Γονείς, Μαθητές).

2.3.4 Το “Οδοιπορικό” για την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Το έργο του εκπαιδευτικού δεν περιορίζεται πια στην μετάδοση γνώσεων. Βασίζεται στην ανάπτυξη σχέσης με τους μαθητές. Ο εκπαιδευτικός, στην προσπάθεια του να κατανοήσει τις ανάγκες της εφηβείας, συχνά έρχεται αντιμέτωπος με διάφορες δυσκολίες. Από τη μια η πίεση του αναλυτικού προγράμματος και από την άλλη η ανάγκη για ουσιαστική επικοινωνία με τους εφήβους τον κάνουν συχνά να επαναπροσδιορίζει το έργο του μέσα στο σχολείο.

Πώς μπορεί τελικά ο εκπαιδευτικός να συμμετέχει στη διαμόρφωση ενός σχολείου όπου ο έφηβος θα βρει χώρο για να εκφραστεί και να λειτουργήσει δημιουργικά;

Στο Οδοιπορικό μπορεί ο κάθε εκπαιδευτικός να μοιραστεί τους προβληματισμούς του:

1). Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση σε ζητήματα πρόληψης και προαγωγής της υγείας με τη μορφή ατομικών ή και ομαδικών συναντήσεων, θεωρητικών ημερίδων και σεμιναρίων.

2). Βιωματικά εργαστήρια. Οι καθηγητές συμμετέχουν σε ομάδες, ανταλλάσσουν εμπειρίες και επεξεργάζονται θέματα που τους απασχολούν.

3). Εκπαίδευση στο πρόγραμμα "Στηρίζομαι στα πόδια μου", το οποίο απευθύνεται σε καθηγητές Γυμνασίου, και επεξεργάζεται θέματα που σχετίζονται με την ενδυνάμωση της αυτοεκτίμησης και της αποφασιστικότητας των εφήβων, καθώς και την βελτίωση των διαπροσωπικών τους σχέσεων εντός και εκτός του σχολείου.

4). Παροχή συμβουλευτικής και υποστήριξης σε ζητήματα σχέσεων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας (Εκπαιδευτικοί, Γονείς, Μαθητές).

2.4 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ

Η Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Περιστερίου, ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 1995, με τη συστατική σύμβαση 4217, μεταξύ του Δήμου Περιστερίου και της Δημοτικής Επιχείρησης Τεχνικών έργων Περιστερίου Αττικής.

2.4.1 Σκοπός της ΑΝ.ΑΝ.Ε.ΠΕΡ.

Σύμφωνα με το καταστατικό, σκοποί της εταιρείας ορίστηκαν οι παρακάτω:

- Η συμβολή στην αξιοποίηση, ανάπτυξη, διαχείριση και κατασκευή των έργων της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας URBAN, για το Δήμο Περιστερίου.
- Η δημιουργία του Κέντρου Υποστήριξης Βιοτεχνικών Επιχειρήσεων (Κ.Υ.Β.Ε.).
- Η δημιουργία Κέντρου Προώθησης της Απασχόλησης (ΚΕ.Π.Α.)
- Η δημιουργία Συμβουλευτικού Κέντρου Εργαζόμενης Γυναίκας
- Η δημιουργία Κέντρου Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών.
- Η δημιουργία Κέντρου Νέων, Πρόληψης Ιατροκοινωνικών Προβλημάτων Νεολαίας.
- Η ένταξη σε Κοινοτικά προγράμματα και πρωτοβουλίες, η εκτέλεση επιμορφωτικών και άλλων συναφών προγραμμάτων με κοινοτική ή άλλη συγχρηματοδότηση και με αντικείμενα που σχετίζονται με τις δραστηριότητές της.
- Η δημιουργία ή η εκμετάλλευση δημοτικών αναψυκτηρίων, επιμορφωτικών, συνεδριακών, εκθεσιακών και αθλητικών κέντρων, συγκρότηση και λειτουργία Γραφείου Πληροφόρησης επιχειρηματιών, βιοτεχνών κ.λ.π.
- Η εκπόνηση μελετών και η ανάληψη πρωτοβουλιών για την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος.
- Η παροχή υπηρεσιών και ανταλλαγή τεχνογνωσίας σε συνεργασία με άλλους φορείς ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ και ιδιώτες για θέματα σχετικά με τους στόχους της εταιρείας. Η συμμετοχή της εταιρείας σε άλλες επιχειρήσεις των ΟΤΑ ή άλλων φορέων και οργανισμών, με στόχο την ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής και την επίλυση προβλημάτων ΟΤΑ.
- Η άσκηση των δραστηριοτήτων που μπορεί να ανατεθούν στην εταιρεία από τους ΟΤΑ βάσει του Π.Δ. 323/89 του Ν. 2218/94 και όποιους άλλους νόμους συνάγουν προς τους σκοπούς της.

2.5 ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΚΕ.Π.Α.)

Το Κέντρο Προώθησης της Απασχόλησης (ΚΕ.Π.Α.) της Αναπτυξιακής Ανώνυμης Εταιρείας Περιστερίου, είναι ένα Κέντρο Υπηρεσιών που ως ενδιάμεσο όργανο πρόκειται να διευκολύνει τη σύνδεση προσφοράς και ζήτησης εργασίας βοηθώντας στη δημιουργία νέων ευκαιριών για την απασχόληση και παρέχοντας υπηρεσίες πληροφόρησης, κινητοποίησης, ενεργοποίησης, τεχνικής βοήθειας, συμβουλευτικής και κατάρτισης. Σκοπός δηλαδή του Κέντρου Προώθησης της Απασχόλησης είναι η παροχή πληροφοριών και η πολύπλευρη στήριξη για την ένταξη ανέργων στην αγορά εργασίας, καθώς και η στήριξη κάθε ενδιαφερόμενου, ώστε να παραμείνει απασχολήσιμος.

2.5.1 Επιμέρους Στόχοι του ΚΕ.Π.Α.

Οι επιμέρους στόχοι του Κέντρου Προώθησης της Απασχόλησης καθορίζονται από τα διάφορα προβλήματα και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι άνεργοι, ειδικά αυτοί που ανήκουν σε κοινωνικά μειονεκτούσες ομάδες, στην προσπάθειά τους να καταλάβουν μια θέση απασχόλησης. Η ανάγκη συνεχούς παρακολούθησης των τάσεων που επικρατούν στην αγορά εργασίας, οι αλλαγές που αφορούν στα επαγγέλματα και τις θέσεις εργασίας, η πληθώρα ευκαιριών εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς επίσης και οι υπηρεσίες υποστήριξης των ανέργων και των λιγότερο ευνοημένων κοινωνικών ομάδων, δημιουργούν προβλήματα στην πρόσβαση και τη διαχείριση της πληροφόρησης. Κατά συνέπεια, ένας από τους στόχους του Κέντρου Προώθησης της Απασχόλησης είναι η συλλογή και η διάχυση πληροφοριών σε θέματα που αφορούν άμεσα και έμμεσα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι άνεργοι στην προσπάθειά τους για επαγγελματική ένταξη. Η συμβουλευτική σε ότι αφορά στην καταγραφή και την αξιολόγηση του ατομικού και επαγγελματικού προφίλ του ανέργου με στόχο τον προσανατολισμό της επαγγελματικής του σταδιοδρομίας όπως επίσης και η προετοιμασία του, μέσα από τεχνικές εξεύρεσης εργασίας, για την διεκδίκηση μιας θέσης εργασίας είναι ένας άλλος σημαντικός ρόλος του Κέντρου. Η έλλειψη ή το χαμηλό επίπεδο επαγγελματικών προσόντων και δεξιοτήτων, που συχνά χαρακτηρίζουν τους πληθυσμούς της περιοχής παρέμβασης καθιστά αναγκαία την υλοποίηση μικρών και ευέλικτων σεμιναρίων, που να ανταποκρίνονται στις βασικές ανάγκες των χρηστών του Κέντρου.

2.5.2 Περιγραφή του ΚΕ.ΠΑ.

Οι υπηρεσίες του Κέντρου Προώθησης της Απασχόλησης είναι:

1). Συλλογή, επεξεργασία, επικαιροποίηση και διοχέτευση της Πληροφόρησης για:

- ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης,
- επαγγέλματα και θέσεις εργασίας,
- αγορά εργασίας (επίπεδο προσφοράς-ζήτησης),
- υπηρεσίες υποστήριξης ανέργων και ειδικών ομάδων,
- υπηρεσίες και φορείς που ασχολούνται με θέματα που έχουν να κάνουν με μη εργασιακά προβλήματα των ανέργων αλλά που συνδέονται με αυτά: φύλαξη παιδιών, φροντίδα ηλικιωμένων, ψυχική υγεία κ.ά.,
- εργατικό και Οικογενειακό Δίκαιο.

2). Ατομική και ομαδική συμβουλευτική, αναφορικά με τον προσανατολισμό και επαναπροσανατολισμό σταδιοδρομίας και τις τεχνικές αναζήτησης εργασίας.

3). Συμβουλευτική για την αυτοαπασχόληση.

4). Νομική συμβουλευτική υποστήριξη.

5). α). Οργάνωση και υλοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων για την άμεση απόκτηση και βελτίωση ειδικών επαγγελματικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων.

β). Εκπαίδευση στελεχών.

6). Δικτύωση με επιχειρήσεις που έχουν στόχο:

α). Τη συνεργασία στους τομείς της τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας, την κατάρτιση «on the job» και της πρακτικής άσκησης.

β). Τη διαμόρφωση μονογραφιών επαγγελμαμάτων και θέσεων εργασίας.

7). Δικτύωση με φορείς και οργανώσεις για την οικοδόμηση σχέσεων συνεργασίας και συμπληρωματικότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών με σκοπό τη δημιουργία δικτύου δομών κοινωνικής πολιτικής και τη δημοσιοποίηση των παρεχομένων υπηρεσιών.

2.5.3 Ωφελούμενα Άτομα απ' το ΚΕ.Π.Α.

Με την υλοποίηση της συγκεκριμένης ενέργειας προβλέπεται να ωφεληθούν οι «κρίσιμες» ομάδες του πληθυσμού της περιοχής:

- Άνεργοι νέοι.
- Παλινοστούντες-Μετανάστες-Πρόσφυγες.
- Άτομα με γλωσσικές, πολιτισμικές και θρησκευτικές ιδιαιτερότητες.
- Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών.
- Ανήλικοι παραβάτες και ανήλικοι απειλούμενοι από παρεκκλίνουσα συμπεριφορά.
- Άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Άτομα εξαρτημένα/απεξαρτημένα από ναρκωτικές ουσίες.
- Άτομα με χαμηλά προσόντα.

Μέχρι σήμερα το ΚΕΠΑ πραγματοποίησε με μεγάλη επιτυχία 37 επιδοτούμενα σεμινάρια τα οποία παρακολούθησαν συνολικά 630 άτομα.

Τα σεμινάρια απευθύνθηκαν σε:

- Στελέχη Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της περιοχής του Περιστερίου με ενδεικτικά θέματα: Οργάνωση και Διοίκηση Παραγωγής, Logistics, Κοστολόγηση, Αρχές Μάρκετινγκ, Επιχειρησιακές Εφαρμογές του INTERNET, Μηχανογραφημένη Επιχείρηση κ.ά.
- Άνεργους κοινωνικούς επιστήμονες, του Δήμου Περιστερίου με Κατάρτιση σε θέματα πρόληψης τοξικών ουσιών, Κατάρτιση επαγγελματικών στελεχών κ.ά.
- Στελέχη ΟΤΑ των Δήμων Περιστερίου και Δυτικής Αθήνας με θεματολογία Διαχείριση Περιβάλλοντος, Αστική Ανάπτυξη – Χωροταξική Δόμηση, Ήπιες Μορφές Ενέργειας, Έκτακτες Ανάγκες- Καταστροφές, Πληροφορική-Μηχανογράφηση ΟΤΑ, Υγιεινή και Ασφάλεια.

2.6 ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ

Το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιού, έργο το οποίο χρηματοδοτήθηκε από την Κοινοτική Πρωτοβουλία URBAN ενταγμένο στο Υποπρόγραμμα «ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ ΑΤΤΙΚΗΣ » αποβλέπει στη δημιουργική απασχόληση παιδιών ηλικίας 6-12 ετών. Το Κέντρο στεγάζεται σε χώρο συνολικής επιφάνειας 616 μ².

2.6.1 Στόχοι του κέντρου

Οι Στόχοι του κέντρου είναι:

- Ενεργοποίηση της δημιουργικότητας του παιδιού που δεν αναφέρεται σε ένα ειδικό καλλιτεχνικό ταλέντο, αλλά στη δυνατότητα του να αντιλαμβάνεται τον κόσμο και να επιδρά σε αυτόν σύμφωνα με τη μοναδικότητά του. Η δημιουργικότητα δεν είναι κάτι που

διδάσκεται αλλά κάτι που υπάρχει εν δυνάμει στο άτομο και αναπτύσσεται σε συνθήκες συναισθηματικής ασφάλειας και ελευθερίας. Αυτές ακριβώς οι συνθήκες θα διασφαλιστούν σε ένα κέντρο εξωσχολικής απασχόλησης ώστε να βρει διέξοδο η δημιουργική διάθεση κάθε παιδιού. Κι αυτό σημαίνει ότι στο Κέντρο θα επικρατεί ένα κλίμα ελευθερίας, αποδοχής του κάθε παιδιού και απουσία εξωτερικής κριτικής που θα επιτρέπει την έκφραση βαθύτερων συναισθημάτων.

- Ανάπτυξη της κοινωνικότητας του παιδιού με την βαθύτερη γνωριμία και ενίσχυση των φιλικών σχέσεων μεταξύ τους και τη δημιουργία ειλικρινών σχέσεων μεταξύ ενηλίκων και παιδιών.

- Καλλιέργεια της αισθητικής του παιδιού με την προσφορά ερεθισμάτων που θα του δώσουν την ευκαιρία να εξασκήσει τα εκφραστικά του μέσα και συγχρόνως να διατηρήσει την αυθεντικότητά του.

2.6.2 Άξονες Ανάπτυξης του κέντρου Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών

Με βάση την κοινωνικο-οικονομική και πολιτιστική δομή του Δήμου Περιστερίου καθορίστηκαν οι βασικοί άξονες ανάπτυξης του Κέντρου Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών, οι οποίοι συνίστανται στα εξής :

α).Εργαστήρι Εικαστικών

Στόχος του Εργαστηρίου είναι η γνωριμία με υλικά και τεχνικές ζωγραφικής.

Τα παιδιά που συμμετέχουν έχουν την ευκαιρία:

- να εργαστούν με ποικίλα υλικά ζωγραφικής,
- να γνωρίσουν διαφορετικές τεχνικές ζωγραφικής,
- να χρησιμοποιήσουν τη φαντασία τους αναπτύσσοντας συγκεκριμένα θέματα.

Το πρόγραμμα συνοδεύεται από πλούσια προβολή διαφανειών με έργα ζωγράφων από τις συλλογές του Σταθμού. Διδάσκονται τα υλικά: μολύβια, παστέλ, ακουαρέλα, τέμπερα, πλαστικά χρώματα, τύπωμα, collage, μικτές τεχνικές.

β). Εργαστήρι Θεατρικού Παιχνιδιού

Στόχος του Εργαστηρίου είναι μέσα από διάφορες τεχνικές και υλικά τα παιδιά παίζοντας ελεύθερα, να αναπτύξουν τη δημιουργική τους ικανότητα και τον κριτικό τους στοχασμό, να καλλιεργούνται αισθητικά και δια μέσου του θεατρικού παιχνιδιού να αντιλαμβάνονται τη διαπλοκή των τεχνών.

Τα παιδιά που συμμετέχουν έχουν την ευκαιρία:

- να ανακαλύψουν και να εκφράζουν τις δημιουργικές τους ικανότητες
- να καλλιεργήσουν και να βελτιώσουν τις σχέσεις τους με τους συνομηλίκους τους και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον
- να βελτιώσουν το λεξιλόγιό τους
- να εκτονωθούν με την κίνηση και το λόγο

Ο εμπυχωτής και τα παιδιά δημιουργούν τις απαραίτητες συνθήκες, ώστε η ομάδα να οδηγηθεί στη διαδικασία του παιχνιδιού και της θεατρικής σύμβασης.

γ). Εργαστήριο Μουσικοκινητικής Αγωγής

Στόχος του Εργαστηρίου είναι να βοηθήσει η μουσική τα παιδιά να αποκτήσουν μουσικό προσανατολισμό και να επιδράσει ευεργετικά στην ψυχή τους και να δώσει το σωστό προσανατολισμό στο μουσικό του αίσθημα. Η Μουσικοκινητική αγωγή αναφέρεται στο συνδυασμό της Μουσικής με την Κίνηση. Στόχος του μουσικοκινητικού συστήματος είναι η αρμονική ανάπτυξη των παιδιών σε σωματικό, ψυχικό και πνευματικό επίπεδο.

Τα μαθήματα της μουσικοκινητικής αγωγής στοχεύουν στην:

- αίσθηση του χώρου και του χρόνου,
- γνώση σώματος,
- δημιουργικότητα και φαντασία,
- ρυθμική αντίληψη,
- μουσική μνήμη,

δ). Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Στόχος του Εργαστηρίου είναι η περιβαλλοντική εκπαίδευση που στοχεύει στη διαμόρφωση αξιών που θα συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Με το οικολογικό εργαστήριο επιδιώκεται:

- η ευαισθητοποίηση των παιδιών στα πιο επείγοντα περιβαλλοντικά προβλήματα,
- η μετάδοση των γνώσεων, των τρόπων και της διάθεσης για δράση που είναι απαραίτητη για να επιλυθούν δεδομένα περιβαλλοντικά προβλήματα,
- ενθάρρυνση της υιοθεσίας τρόπων ζωής που θα προωθούν την αρμονική σχέση με το περιβάλλον,
- η επαφή με συλλόγους, ανθρωπιστικά σωματεία, ομάδες προστασίας περιβάλλοντος, ενώσεις παραγωγών και καταναλωτών.

ε). Σχολική Μελέτη

Το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών κατανοώντας το δύσκολο έργο των γονέων για την κάλυψη της εκπαιδευτικής ανάγκης των παιδιών δημιούργησε τμήματα για τη σχολική μελέτη των παιδιών. Προβλέπεται η δημιουργία Βιβλιοθήκης-Αναγνωστήριου με μεγάλη ποικιλία βιβλίων που θα ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντα του σύγχρονου παιδιού, ενδιαφέροντα που εξαρτώνται από την ιδιαίτερη προσωπικότητα, την ηλικία, τις αντιληπτικές ικανότητες, το κοινωνικό και σχολικό περιβάλλον του. Θα χρησιμοποιηθεί επίσης και ως εργαστήριο συγγραφής, εικονογράφησης και ενδεχομένως έκδοσης βιβλίων από τα παιδιά.

στ). Συμβουλευτική Γονέων

Το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών κατανοώντας την ανάγκη για την ισορροπημένη λειτουργία της οικογένειας για την ομαλή ανάπτυξη του παιδιού δημιούργησε τμήμα ενημέρωσης και συμβουλευτικής γονέων. Στόχος του κέντρου:

- Ενημέρωση γονέων μέσα από εβδομαδιαία σεμινάρια για την ανάπτυξη του παιδιού
- Ομάδες στήριξης γονέων με κοινά προβλήματα πχ παιδιά με δυσλεξία, προβλήματα μάθησης
- Ατομική συμβουλευτική γονέων για την επίλυση προβλημάτων στις σχέσεις της οικογένειας με το παιδί, στην κατανόηση του προβλήματος του παιδιού και στην σταθερή ανάπτυξη του παιδιού με την υπέρβαση του προβλήματος.
- Οι ομάδες γονέων που θα αναπτυχθούν θα έχουν ένα διπλό χαρακτήρα, για γονείς που ενδιαφέρονται να ενημερωθούν και να αναπτύξουν έναν ενεργό ρόλο σε οικογενειακό και

κοινωνικό επίπεδο και για γονείς που χρειάζονται στήριξη και καθοδήγηση προκειμένου να αντεπεξέλθουν στο πρόβλημα του παιδιού τους.

ζ). Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής

Το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών στα πλαίσια της κοινωνικής του προσφοράς δημιούργησε και πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής για να καλύψει την ανάγκη των παιδιών για ασφαλή μετακίνηση στους δρόμους της πόλης.

Μέσα από ένα οργανωμένο πρόγραμμα κυκλοφοριακής αγωγής τα παιδιά μαθαίνουν :

- Για την κυκλοφορία και τα ατυχήματα
- Πως να περπατούν σωστά στο πεζοδρόμιο
- Πως να σταματούν με ασφάλεια στην άκρη του πεζοδρομίου
- Πως να περνούν απέναντι στο δρόμο
- Πως να περνούν το δρόμο ανάμεσα σε παρκαρισμένα οχήματα
- Πως να περνούν χρησιμοποιώντας φανάρια
- Πως να περνούν χρησιμοποιώντας διαβάσεις
- Κανόνες συμπεριφοράς των πεζών
- Κανόνες συμπεριφοράς των επιβατών
- Για την ταχύτητα, την απόσταση και τον ήχο των αυτοκινήτων
- Τα σημαντικότερα σήματα οδικής κυκλοφορίας
- Τι κάνουν οι τροχονόμοι και γιατί πρέπει να υπακούν στις εντολές τους οδηγοί και πεζοί.

2.7 ΣΤΑΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Ο Σταθμός Εργαζόμενης Γυναίκας , έργο το οποίο χρηματοδοτείται από την Κοινωνική Πρωτοβουλία URBAN ενταγμένο στο Υποπρόγραμμα «ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ ΑΤΤΙΚΗΣ» αποβλέπει στην ομαλότερη ένταξη στην αγορά εργασίας καθώς και στην ενίσχυση και υποστήριξη των εργαζομένων γυναικών του Δήμου Περιστερίου. Ο Σταθμός θα στεγαστεί σε χώρο συνολικής επιφάνειας 300τ.μ. Ο Σταθμός στοχεύει στην ενδυνάμωση του ρόλου των γυναικών του Δήμου Περιστερίου η ανάπτυξη της δυνατότητας δημιουργικής τους απασχόλησης , η ενδυνάμωση της αντενέργειάς τους και η προσπάθεια ανάπτυξης και διαμόρφωσης μιας νοοτροπίας , αντιλαμβανομένου ότι θα στοχεύει στην αυτοδιαχείριση των δραστηριοτήτων και των προβλημάτων της .

Με βάση την κοινωνικο-οικονομική και πολιτιστική δομή του Δήμου καθορίστηκαν οι βασικοί άξονες ανάπτυξης του Σταθμού.

2.7.1 Άξονες Ανάπτυξης του Σταθμού Εργαζόμενης Γυναίκας

α). Δημιουργία Τράπεζας Πληροφοριών

Η Τράπεζα Πληροφοριών προσφέρει χρήσιμες πληροφορίες γύρω από τις επιχειρήσεις του Δήμου Περιστερίου , όπως επίσης και γύρω από τις γυναίκες που εργάζονται ή αναζητούν εργασία σε αυτές , αλλά και σε σχετικούς με το αντικείμενο του έργου φορείς. Όλες οι παραπάνω πληροφορίες αποθηκεύονται σε μια οργανωμένη βάση δεδομένων έτσι ώστε να διευκολύνονται η ανάλυσή τους και η διεξαγωγή ερευνών αγοράς.

Στοιχεία που θα αποθηκεύονται :

- Καταγραφή γυναικείου πληθυσμού.
- Καταγραφή των φορέων απασχόλησης.
- Καταγραφή προγραμμάτων κατάρτισης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Με τη διαχείριση μιας τέτοιας βάσης δεδομένων θα είναι δυνατή η πληροφόρηση των γυναικών για τις υπάρχουσες θέσεις εργασίας σε τοπικό επίπεδο ανά πάσα στιγμή και η ενημέρωση της τοπικής αγοράς εργασίας για το διαθέσιμο εργατικό δυναμικό.

β). Συμβουλευτική Υποστήριξη

Το προσωπικό του Σταθμού Εργαζόμενης Γυναίκας θα παρέχει μια βήμα προς βήμα συμβουλευτική και υποστηρικτική προσέγγιση και σε ότι αφορά σε επαγγελματικό (προσωπικός και επαγγελματικός απολογισμός), ψυχολογική υποστήριξη και παροχή νομικών συμβουλών.

Ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός είναι αναγκαίος για τη διευκόλυνση της σχέσης μεταξύ των γυναικών και της αγοράς εργασίας. Με τη βοήθεια του προσωπικού του Σταθμού οι γυναίκες θα μπαίνουν σε μια διαδικασία προσωπικού απολογισμού που θα αποτελεί μια σύνθεση των ενδιαφερόντων, των ικανοτήτων, των κινήτρων και των προσωπικών χαρακτηριστικών τους. Αφού οι γυναίκες αποκτήσουν την ικανότητα να αξιολογούν τον εαυτό τους και να εντοπίζουν τις προσωπικές τους ανάγκες είναι απαραίτητη η αποσαφήνιση του επαγγελματικού τους προφίλ και ο προσδιορισμός των επαγγελματικών τους στόχων.

Στόχος της ψυχολογικής υποστήριξης είναι η ωρίμανση των γυναικών, η στήριξή τους για να καλύπτουν χωρίς δυσκολίες και άγχος τις επαγγελματικές τους ανάγκες και να συνδυάζουν ομαλά τις επαγγελματικές τους δραστηριότητες της οικογενειακής τους ζωής με αυτές της προσωπικής-οικογενειακής.

Στόχος της συμβουλευτικής σε θέματα νομικής φύσεως, η γνώση των δικαιωμάτων τους στην αγορά εργασίας, η ανάπτυξη της κριτικής τους ικανότητας και η συνειδητοποίηση ότι η θέση τους στις παραγωγικές σχέσεις προσδιορίζει και την κατάστασή τους.

γ). Υποστήριξη Ανεύρεσης Απασχόλησης

Στα πλαίσια αυτά προβλέπεται μια σειρά συναντήσεων με τις γυναίκες και ενημέρωση για τις σύγχρονες στρατηγικές ανεύρεσης εργασίας όπως:

- Κατάρτιση βιογραφικού και συνοδευτικού γράμματος.
- Υποστήριξη στις πρώτες επαφές με τους υποψήφιους εργοδότες καθώς και στη διαδικασία συνέντευξης.
- Εύρεση εργασίας.

δ). Συντονισμός Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων

Προβλέπεται:

- Η υποστήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας στο στάδιο της προετοιμασίας (δηλ. νομική υποστήριξη, ανάπτυξη συνεργασιών κ.α). Ο Σταθμός μπορεί να παίξει ενεργό ρόλο στην προώθηση μιας τέτοιας πολιτικής και να ενδυναμώσει γυναικείες επιχειρηματικές

πρωτοβουλίες ειδικά στα αρχικά στάδια λειτουργίας τους , οπότε έχουν και τη μεγαλύτερη ανάγκη στήριξης και εύρεσης πελατείας.

- Η διάθεση «θερμοκοιτίδων» με την παροχή οριζόντιων υπηρεσιών (δηλ. γραμματεία , διαφημιστική προώθηση κ.α) .Στόχος αυτής της δράσης είναι επίσης η δημιουργία ενός δικτύου νέων γυναικείων επιχειρηματιών , σε τοπικό – εθνικό και διακρατικό επίπεδο , η συνεργασία με αντίστοιχα προγράμματα και φορείς και η διάχυση της τεχνογνωσίας.

ε). Ευαισθητοποίηση – Πληροφόρηση φορέων και οργανώσεων

Στόχος είναι η προσπάθεια ευαισθητοποίησης των εμπλεκομένων φορέων και οργανώσεων με την έκδοση ενημερωτικού υλικού και την οργάνωση εκδηλώσεων, δημοσιεύσεων και ανακοινώσεων στα τοπικά μέσα ενημέρωσης.

Προτεινόμενα μέσα προβολής του Σταθμού:

- Ανακοινώσεις στα τοπικά μέσα ενημέρωσης.
- Έκδοση ενημερωτικού υλικού.
- Οργάνωση εκδηλώσεων.

στ). Παροχή Επιμορφωτικών Προγραμμάτων

Στόχος είναι η υλοποίηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης για τις γυναίκες χρήστες του δικτύου που αφορούν την εκπαίδευση σε ειδικότητες που αναζητούν οι βιοτεχνικές επιχειρήσεις του Περιστερίου την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας , του επαγγελματικού προσανατολισμού , τη δημιουργική εκμετάλλευση του ελεύθερου χρόνου με παράλληλη εξάσκηση δεξιοτήτων που μπορούν να αξιοποιηθούν και επαγγελματικά, δίνοντας τη δυνατότητα αύξησης του εισοδήματος , προώθηση της τοπικής ανάπτυξης , τη βελτίωση της ποιότητας του εργατικού δυναμικού και την αύξηση της παραγωγικότητας.

Έχουν πραγματοποιηθεί τα ακόλουθα προγράμματα :

- Εκπαίδευση χειριστών μηχανημάτων αυτοματισμού κατασκευής ενδυμάτων.
- Εκπαίδευση χειριστών μηχανημάτων αυτοματισμού υποδημάτων και τσαντών.
- Οργάνωση , διοίκηση , λειτουργία τουριστικών επιχειρήσεων – πρακτορείων.

Το έργο προβλέπει επίσης τη δημιουργία μιας νέας υπηρεσίας που θα παρέχει αναβαθμισμένες και ενοποιημένες υπηρεσίες σε όλες τις ΜΜΕ του Περιστερίου προωθώντας νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας μέσα από ένα σύστημα τηλε-εργασίας. Στη χώρα μας η πληροφορική και η διαχείριση δικτύων υπολογιστών δεν έχει μακροχρόνια παράδοση. Η έλλειψη εξειδίκευσης κυρίως σε τομείς των νέων τεχνολογιών και υπηρεσιών αποτελεί ένα σημαντικό παράγοντα που εντείνει τις δυσκολίες απασχόλησης. Η παροχή υπηρεσιών με τηλε-εργασία , είναι καθοριστική για την εκμετάλλευση και αξιοποίηση νέων δυνατοτήτων που παρουσιάζονται και συμβάλλει στην προώθηση ίσων ευκαιριών καθώς και στην καταπολέμηση του αποκλεισμού γυναικών από δυνατότητες και ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης στην κοινωνία της Πληροφορίας. Η υπηρεσία της τηλε-εργασίας παρέχει στις ΜΜΕ του Περιστερίου μια σειρά από υπηρεσίες υψηλού επιπέδου στο μικρότερο δυνατό κόστος.

Επίσης, στόχος του Σταθμού είναι η ενημέρωση των γυναικών της περιοχής, για τις δυνατότητες πρόσβασης σε πηγές πληροφόρησης με απώτερο σκοπό, νέες θέσεις εργασίας , προώθηση ίσων ευκαιριών και την καταπολέμηση του αποκλεισμού γυναικών και μειονεκτουσών κοινωνικά ομάδων από δυνατότητες και ευκαιρίες επαγγελματικής ανέλιξης

στην κοινωνία της Πληροφορίας. Το κέντρο βάρους του Σταθμού είναι η υποστήριξη των γυναικών για την ενεργή συμμετοχή τους όχι μόνο στην κοινωνικο - οικονομική αλλά και την πολιτιστική ζωή της περιοχής και της χώρας.

2.8 ΣΤΑΘΜΟΣ ΝΕΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΙΑΤΡΟΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Στα πλαίσια αναβάθμισης της κοινωνίας του Περιστερίου και με απόλυτο σεβασμό στις ανάγκες και την ιστορία του «κομματιού» αυτού της Δυτικής Αττικής, ιδρύθηκε ο Σταθμός Νέων – Πρόληψης Ιατροκοινωνικών Προβλημάτων Νεολαίας, η ίδρυση και η λειτουργία του οποίου εντάσσονται στο υποπρόγραμμα «ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ ΑΤΤΙΚΗΣ» της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας URBAN, επίσημος φορέας διαχείρισης του οποίου είναι η Ανώνυμη Αναπτυξιακή εταιρεία Περιστερίου. Ο Σταθμός το κόστος του οποίου ανέρχεται σε 400.000 euro στεγάζεται σε χώρο συνολικής επιφάνειας 150μ².

Ο Σταθμός έχει θέσει για το μέλλον τους παρακάτω στόχους:

- κινητοποίηση της τοπικής κοινότητας.
 - ευαισθητοποίηση όλων των ηλικιακών ομάδων γύρω απ' το φλέγον θέμα των ουσιών, του αλκοόλ, του Aids.
 - αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου της περιοχής με την παροχή πληροφοριών και κατευθύνσεων για τη βελτίωση της επικοινωνίας, των οικογενειακών σχέσεων και της αξιοποίησης των δυνατοτήτων των νέων.
 - εξασφάλιση της πρόληψης για «θωράκιση» της νεολαίας από ποικίλους κινδύνους.
 - παροχή βοήθειας για την ένταξη νέων παραγωγικών ανθρώπων στην αγορά εργασίας.
- Η συνδυασμένη παρέμβαση του Σταθμού αναμένεται να συμβάλλει:
- Στην παροχή σωστής και έγκυρης πληροφόρησης.
 - Στην πρόληψη και αποτροπή διάδοσης και χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών.
 - Στην παροχή κατευθύνσεων καθοδήγησης και ψυχολογικής υποστήριξης των ενδιαφερομένων.
 - Στην βελτίωση της υγείας των πολιτών(μέσω ενημέρωσης).
 - Στην ωφέλεια του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου από τα αποτελέσματα της πρόληψης.
 - Στην ένταξη νέων παραγωγικών ανθρώπων στην αγορά εργασία.

2.8.1 Άξονες Ανάπτυξης του Σταθμού Νέων Πρόληψης Ιατροκοινωνικών Προβλημάτων Νεολαίας

Προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι παραπάνω στόχοι ο Σταθμός πρόκειται να αναπτύξει συγκεκριμένες λειτουργίες, σχεδιασμένες κατά κάποιο τρόπο ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των νέων και οι οποίες θα βασίζονται στους παρακάτω άξονες:

α). Σχεδιασμός Προγραμμάτων Πρωτογενούς Πρόληψης

Σχεδιασμός προγραμμάτων πρωτογενούς πρόληψης τα οποία απευθύνονται τόσο στην σχολική κοινότητα(δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια) και τα μέλη της, όσο και σε φορείς που σχετίζονται με την εκπαίδευση και προστασία των νέων. Τα προγράμματα αυτά στοχεύουν:

- Στην έγκαιρη και αξιόπιστη πληροφόρηση για θέματα σχετικά με εξαρτήσεις, αλκοόλ καθώς και το σύνδρομο του AIDS και τους τρόπους μετάδοσης της νόσου.
- Την προώθηση υγιών στάσεων ζωής.
- Την πρόληψη βλαπτικών συμπεριφορών των νέων.
- Την εκμάθηση στα παιδιά δεξιοτήτων που θα το προστατέψουν και θα βοηθήσουν στην ομαλή είσοδο τους στην εφηβεία(παιδιά δημοτικού) ή στην ενήλικη ζωή(έφηβοι).

β). Ανάπτυξη Δραστηριοτήτων Δημιουργικής Απασχόλησης για τους Νέους

Ανάπτυξη με τη συνεργασία του Δήμου Περιστερίου και άλλων φορέων Δραστηριοτήτων Δημιουργικής Απασχόλησης για τους Νέους. Ο Σταθμός θα στηρίξει ποικίλες πολιτιστικές και δημιουργικές δραστηριότητες(θέατρο, ζωγραφική κλπ) την ευθύνη και πρωτοβουλία για την οργάνωσή τους των οποίων θα έχουν οι ίδιοι οι νέοι.

γ). Παροχή Πληροφοριών σε νομικά θέματα

Παροχή πληροφοριών σε νομικά θέματα, τρόπους μετάδοσης λοιμωδών νοσημάτων, Aids, ενημέρωση σε θέματα που αφορούν τη νεολαία με στόχο την καθοδήγηση των νέων και την προστασία τους από πηγές επικινδυνότητας.

δ). Καταγραφή της κατάστασης

Καταγραφή της κατάστασης και των αναγκών των νέων του Περιστερίου και καθοδήγηση τους σε θεραπευτικές κοινότητες, κέντρα υγείας και νοσοκομεία, εκτός της πόλης Περιστερίου, όπου κρίνεται απαραίτητο από το επιστημονικό προσωπικό του Σταθμού.

ε). Λειτουργία ομάδων εμπύχωσης εφήβων και ομάδων Νέων

Λειτουργία ομάδων εμπύχωσης εφήβων και ομάδων νέων. Στις ομάδες νέων και εφήβων καλλιεργείται η αξιοποίηση του «δυναμικού» του κάθε ατόμου, η ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας, η ενθάρρυνση για κοινωνικοποίηση, η συζήτηση και επεξεργασία ζητημάτων που γενικά απασχολούν τη νεολαία, η απάντηση σε ερωτήματα και η ενημέρωση σε θέματα που σχετίζονται με το αντικείμενο του Σταθμού.

στ). Οργάνωση και Συντονισμός ομάδων Γονέων και Εκπαιδευτικών

Οργάνωση και συντονισμός ομάδων Γονέων και Εκπαιδευτικών με εποπτεία εξειδικευμένου προσωπικού. Προβλέπεται η απασχόληση ειδικά εκπαιδευμένων κοινωνικών επιστημόνων που θα ενισχύσουν τις παρακάτω ομάδες στον υποστηρικτικό τους ρόλο, θεωρώντας ότι η συμβολή του οικογενειακού και εκπαιδευτικού περιβάλλοντος στη διαπαιδαγώγηση παιδιών και εφήβων και αναμφισβήτητη.

ζ). Ατομική και Οικογενειακή Συμβουλευτική

Ατομική και Οικογενειακή Συμβουλευτική για θέματα που αφορούν στους νέους και το οικογενειακό σύστημα όπου ανήκουν, κατευθύνσεις για την ορθότερη αντιμετώπιση προβλημάτων, τη βελτίωση της επικοινωνίας και την ομαλή διευθέτηση συγκρούσεων καθώς και πληροφορίες σχετικές με άλλους φορείς που μπορούν να βοηθήσουν την οικογένεια.

Το έργο του Σταθμού Νέων Πρόληψης και Ιατροκοινωνικών Προβλημάτων Νεολαίας είναι υποστηρικτικό, πληροφοριακό, και συμβουλευτικό.

Τέλος, στο δήμο Περιστερίου υπάρχει ακόμα ένας φορέας που ασχολείται με την κοινωνική πολιτική και είναι ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δυτικής Αθήνας (ΑΣΔΑ), κατά τον οποίο έγινε αναφορά στο προηγούμενο κεφάλαιο.

ΜΕΡΟΣ Δ!

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Στην προσπάθειά μας να γνωρίσουμε καλύτερα την Κοινωνική Πολιτική που εφαρμόζει καθένας από τους παραπάνω δήμους χωριστά (Δήμος Αγ. Βαρβάρας και Δήμος Περιστερίου), είναι απαραίτητο να προσδιορίσουμε τις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες στις οποίες απευθύνονται οι κοινωνικές υπηρεσίες και να τις χωρίσουμε σε έξι βασικές κατηγορίες:

- 1). Παιδιά.
- 2). Νέοι (όπου ανήκουν και οι άνεργοι και οι τοξικομανείς).
- 3). Γυναίκες.
- 4). Ηλικιωμένοι.
- 5). Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες (ΑΜΕΑ).
- 6). Άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (τσιγγάνοι, μετανάστες, αλλοδαποί και παλιννοστούντες).

Ξεκινώντας τη συγκριτική αυτή μελέτη των κοινωνικών παροχών των δύο δήμων στις παραπάνω ευπαθείς ομάδες, διαπιστώνουμε πως στο Δήμο Αγ. Βαρβάρας έχει συγκροτηθεί Κεντρική Κοινωνική Υπηρεσία, τμήμα της Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Ανάπτυξης. Στον Δήμο Περιστερίου δεν υφίσταται Κοινωνική Υπηρεσία. Την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων έχει επωμισθεί ο Οργανισμός Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Δήμου Περιστερίου (ΟΚΑΔΗΠ), καθώς και διάφορα άλλα Κέντρα όπως το ΚΑΠΗ, ΚΕΠΑ, κτλ, και η Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρία Περιστερίου, που έχουν αναλάβει την στήριξη ορισμένων κοινωνικών ομάδων.

Μετά την επισήμανση αυτή, θα παραθέσουμε τις κοινωνικές παροχές των δήμων αυτών στην πρώτη κατηγορία, που είναι τα παιδιά.

Ο Δήμος Περιστερίου μέσω των προγραμμάτων του ΟΚΑΔΗΠ διοργανώνει :

- α). Κάθε χρόνο τα Χριστούγεννα γιορτή για τα παιδιά των οικονομικά ασθενέστερων οικογενειών του Δήμου.
- β). Κατασκηνωτικά προγράμματα με κάλυψη της δαπάνης του συνολικού κόστους από τον ΟΚΑΔΗΠ.
- γ). Έχει αναλάβει τη λειτουργία 13ων δημοτικών παιδικών σταθμών.
- δ). Το Κέντρο Πρόληψης « Οδοιπορικό » μέσω της επιστημονικής ομάδας του, οργανώνει θεωρητικές και βιωματικές ημερίδες, σεμινάρια και ομάδες ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και δημιουργικής ενασχόλησης, που απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς αλλά και σε γονείς παιδιών τόσο της Α'θμιας όσο και της Β'θμιας εκπαίδευσης.
- ε). Η ΑΝΑΝΕΠΕΡ δημιούργησε το « Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιού », έργο που χρηματοδοτήθηκε από την Κοινοτική Πρωτοβουλία URBAN, το οποίο αποβλέπει στην δημιουργική απασχόληση παιδιών ηλικίας 6-12 ετών, σε εργαστήρια : Εικαστικών, Θεατρικού Παιχνιδιού, Μουσικοκινητικής Αγωγής, Περιβαλλοντικής Εκπ/σης, Σχολική Μελέτη, Συμβουλευτική Γονέων, και Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής.

Ο Δήμος Αγ. Βαρβάρας μέσα από την Κοινωνική Υπηρεσία προωθεί προγράμματα:

α). Ενημέρωσης και παροχής υποστήριξης σε σχολεία που υλοποιούν Ευρωπαϊκά Προγράμματα, Προγράμματα Προαγωγής Υγείας κλπ.

β). Προληπτικές εξετάσεις στα σχολεία (για έλεγχο ακουστικής οξύτητας, έλεγχο ορθοπεδικών παθήσεων – παιδοχειρουργική εξέταση σώματος και στοματικό έλεγχο).

γ). Διατηρεί τον Δημοτικό Βρεφονηπιακό Σταθμό « Δημήτρη Παντελιάδη ». Επίσης τα τελευταία τρία χρόνια, δημιουργήθηκαν ακόμα ένας βρεφονηπιακός σταθμός και τρεις παιδικοί σταθμοί.

δ). Μέσω του Κοινωνικού Τουρισμού πραγματοποιούνται δύο συνήθως περίοδοι κατασκήνωσης για παιδιά 6-15 ετών, σε ιδιωτικές κατασκηνώσεις, με την πλήρη οικονομική κάλυψη του δήμου.

ε). Επίσης, υπάρχει το « Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Φροντίδας Παιδιού και Σχολείου » το οποίο παρέχει : φύλαξη των σχολικών χώρων, μαθητική συγκοινωνία, προληπτική ιατρική, το “Κοινωνικό Εργαστήρι” και τέλος τη “Δημιουργική Απασχόληση” με προγράμματα θεατρικής έκφρασης, εικαστικής δημιουργίας, κίνησης και χορού και μουσικής.

Ανακεφαλαιώνοντας τις κοινωνικές παροχές των δύο δήμων για τα παιδιά, βλέπουμε την αξιόλογη δραστηριοποίηση και των δύο στους τομείς της δημιουργικής τους απασχόλησης, της αναψυχής και ψυχαγωγίας τους με ποιοτικά μέσα, ενώ παρατηρούμε πως ο δήμος της Αγ. Βαρβάρας παρεμβαίνει πιο δυναμικά μέσα στο χώρο του σχολείου παρέχοντας προληπτικές ιατρικές εξετάσεις, μαθητική συγκοινωνία κλπ. Κάτι που δεν ισχύει με το δήμο Περιστερίου, ο οποίος σε αντίθεση υπερέχει στα συμβουλευτικά και ενημερωτικά προγράμματα των ενηλίκων για θέματα εκπαίδευσης και διαπαιδαγώγησης.

Η δεύτερη κατηγορία ατόμων που απευθύνεται η κοινωνική μέριμνα των δήμων είναι οι νέοι και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν όπως η ανεργία, η αντικοινωνική συμπεριφορά και η τοξικομανία.

Η ανεργία μαστίζει τους νέους δημότες της Αγ. Βαρβάρας σε πολύ μεγαλύτερο ποσοστό από τους άλλους δήμους, γι’ αυτό:

α). Με τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου έχει δημιουργηθεί και λειτουργεί « Γραφείο Πληροφόρησης και Στήριξης της Απασχόλησης » οι δραστηριότητες του οποίου δεν εξαντλούνται μόνο στην εύρεση απασχόλησης αλλά αντιμετωπίζουν σφαιρικά το πολύπλευρο αυτό πρόβλημα με ποικίλα προγράμματα από ενημερώσεις και συμβουλευτική ανέργων για διαθέσιμες θέσεις εργασίας, επαγγελματικό προσανατολισμό, ενημέρωση και συμβουλευτική επιχειρηματιών, αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και δυνατότητες επικοινωνίας ατόμων με κοινά επαγγελματικά ενδιαφέροντα και ομαδική στήριξη.

β). Ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δυτικής Αθήνας (ΑΣΔΑ), υλοποιεί επιδοτούμενα εκπαιδευτικά προγράμματα για ανέργους δίνοντας βάρος κυρίως στην εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες.

γ). Ένα ολοκληρωμένο σύνολο δράσεων των κοινωνικών και παραγωγικών φορέων της περιοχής (ΑΣΔΑ), Δήμοι, Εργατικό Κέντρο, Επιμελητήριο, συνθέτουν τα « Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης » τα οποία δίνουν ουσιαστικές λύσεις στο πρόβλημα της ανεργίας.

δ). Το Κέντρο Πρόληψης Εξάρτησης – Αγωγής Υγείας Δυτικής Αθήνας «ΑΡΞΙΣ» είναι επίσης ένας διαδημοτικός φορέας με αντικείμενο του την υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών. Η δράση του πέρα της αντιμετώπισης υπαρκτών προβλημάτων σε θέματα εξάρτησης και χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών με τη δυνατότητα ατομικών συναντήσεων με κάθε ενδιαφερόμενο, επεκτείνεται σε εκπαιδευτικά προγράμματα για γονείς, εκπαιδευτικούς κλπ., σεμινάρια ευαισθητοποίησης και συνεργασία με σχολεία και άλλους φορείς για διοργάνωση δραστηριοτήτων πρόληψης και αγωγής υγείας.

ε). Κατά καιρούς ο δήμος με τη συνεργασία διαφόρων φορέων της Ελλάδας και του εξωτερικού πραγματοποιεί επιδοτούμενα προγράμματα κατάρτισης και επαγγελματικής ένταξης για άτομα που υφίστανται αποκλεισμό από την αγορά εργασίας, όπου περιλαμβάνονται και οι πρώην χρήστες ναρκωτικών ουσιών.

στ). Τέλος, πολύ σημαντική είναι και η εφαρμογή σε συνεργασία με το Υπουργείο Δικαιοσύνης του θεσμού της παροχής κοινωφελούς εργασίας από ενήλικους και ανήλικους παραβάτες αντί έκτισης ποινής.

Ο δήμος Περιστερίου τώρα :

α). Ως συστατικό μέλος του ΑΣΔΑ επωφελείται και αυτός όπως και ο δήμος Αγ. Βαρβάρας με τα προγράμματα κατάρτισης για ανέργους.

β). Η ΑΝΑΝΕΠΕΡ έχει δημιουργήσει το « Κέντρο Προώθησης Απασχόλησης (ΚΕΠΑ)», το οποίο παρέχει στήριξη των ανέργων και των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν καθώς η πλειονότητα αυτών ανήκει σε κοινωνικά μειονεκτούσες ομάδες όπως, άτομα χαμηλού επιπέδου επαγγελματικών προσόντων, πρώην χρήστες ναρκωτικών ουσιών, αρχηγό μονογονεϊκών οικογενειών, μετανάστες, πρόσφυγες, κλπ. Η προσφορά του ΚΕΠΑ στα άτομα αυτά επεκτείνεται τόσο στην πληροφόρηση για την αγορά εργασίας (επίπεδο προσφοράς-ζήτησης), όσο και σε ατομική και ομαδική συμβουλευτική, οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων, νομική συμβουλευτική υποστήριξη κ.α.

γ). Ένα άλλο κέντρο που έχει δημιουργήσει η ΑΝΑΝΕΠΕΡ είναι ο « Σταθμός νέων – πρόληψης Ιατροκοινωνικών Προβλημάτων Νεολαίας ». Ιδρύθηκε ώστε να συμβάλλει στη κινητοποίηση της τοπικής κοινότητας και την ευαισθητοποίηση της γύρω από το φλέγον θέμα των ουσιών, του αλκοόλ, του aids. Το έργο του σταθμού αυτού είναι υποστηρικτικό, πληροφοριακό και συμβουλευτικό.

Το γεγονός ότι η ανεργία πλήττει δημότες των δυο αυτών δήμων και γενικότερα της Δυτικής Αθήνας είναι αδιαμφισβήτητο γι' αυτό παρατηρούμε την πρόνοια και των δύο αυτών δήμων στον τομέα αυτό όσο και στην υποστήριξη της πρόληψης αποκλινουσών τρόπων ζωής και συμπεριφοράς, που υποκινητής τους είναι και η ανεργία σε πολύ μεγάλο ποσοστό.

Το ότι η προσπάθεια αυτή στο μεν δήμο της Αγ. Βαρβάρας παρ' ότι είναι πολύ μικρότερος σε πληθυσμό (31.354) από το δήμο Περιστερίου (146.743) έχει διαμεριστεί σε περισσότερους φορείς, ενώ στο Περιστερί την προσπάθεια αυτή επωμίζεται σχεδόν εξ' ολόκληρου το ΚΕΠΑ, αντανakλά τόσο στην αναλογία των κοινωνικών αυτών προβλημάτων όπου στο δήμο Αγ. Βαρβάρας με τις τόσες δημογραφικές ιδιαιτερότητες είναι τραγικά οξυμένο αλλά και στη διαπίστωση της αναγκαιότητας μιας κοινωνικής πολιτικής εκπορευόμενης από την κεντρική εξουσία με δύναμη και εύρος δράσης ανάλογες με το τεράστιο αυτό πρόβλημα που πλήττει και το Περιστερί.

Η τρίτη κατηγορία πολιτών που απευθύνεται η κοινωνική πολιτική είναι οι γυναίκες, οι οποίες σύμφωνα με στοιχεία έχουν ιδιαίτερα χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης και αναλφαβητισμού σε πολύ μεγαλύτερο ποσοστό απ' ότι οι άνδρες, γεγονός που συνεπάγεται με μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας. Στον τομέα αυτό:

Οι δύο δήμοι ως συστατικά μέλη του ΑΣΔΑ, αξιοποιώντας το πρόγραμμα « NOW » της Ε.Ε. ίδρυσαν το « Κέντρο Νέων Ευκαιριών Υποστήριξης Γυναικών Δυτικής Αθήνας », που έχει ως στόχο να δημιουργήσει μια μόνιμη υποδομή για την προώθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης των γυναικών της περιοχής.

Στο δήμο Περιστεριού :

α). Εκτός από το πρόγραμμα « NOW » έχει δημιουργηθεί μέσω της ΑΝΑΝΕΠΕΡ με χρηματοδότηση της κοινοτικής πρωτοβουλίας URBAN «Ο Σταθμός Εργαζόμενης Γυναίκας » που παρέχει: δημιουργία τράπεζας πληροφοριών, συμβουλευτική υποστήριξη, υποστήριξη ανεύρεσης απασχόλησης, συντονισμό επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, επιμορφωτικά σεμινάρια.

β). Επίσης, ο δήμος Περιστεριού περιστασιακά ασχολείται με την κακοποιημένη γυναίκα και τη μονογονεϊκή μητέρα. Τους παρέχει ιατρική, νομική, οικονομική και ηθική στήριξη.

Όσον αφορά το δήμο Αγ. Βαρβάρας :

α). Στο δήμο Αγ. Βαρβάρας εκτός από το πρόγραμμα « NOW » πραγματοποιούνται και προληπτικές ιατρικές εξετάσεις που αφορούν τις γυναίκες.

Η ανισότητα των ευκαιριών σε όλους τους τομείς της ζωής τους που βιώνουν οι γυναίκες από τα πρώτα κιόλας χρόνια τους και η πληθώρα ρόλων που καλούνται να παίξουν σε μια κοινωνία με συνεχώς καινούριες απαιτήσεις, φαίνεται ότι έχει γίνει αισθητή και έχει κινητοποιήσει και τους δυο αυτούς δήμους σε μια προσπάθεια εξομάλυνσης των ανισοτήτων αυτών για ένα καλύτερο επίπεδο ζωής.

Στην τέταρτη κατηγορία ανήκουν οι ηλικιωμένοι.

Και στους δυο δήμους υπάρχει « Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ) » που παρέχουν:

- α). Κοινωνική υποστήριξη.
- β). Ιατρικές υπηρεσίες.
- γ). Φυσιοθεραπεία.
- δ). Δημιουργική απασχόληση και ψυχαγωγία.
- ε). Βοήθεια στο σπίτι.

Στο δήμο Περιστεριού λειτουργούν έξι (6) ΚΑΠΗ.

Στο δήμο της Αγ. Βαρβάρας :

Οι ηλικιωμένοι δημότες της Αγ. Βαρβάρας έχουν και ένα επιπλέον « καταφύγιο » που απευθύνεται πρωτίστως σε άτομα με πολλαπλά προβλήματα όπως ανασφάλιστους, άτομα με προβλήματα υγείας, άτομα με ειδικές ανάγκες ή εντελώς άπορα.

Είναι το « Κέντρο Φιλίας και Αλληλεγγύης (ΚΕΦΑ) » του δημάρχου <<Νίκου Νικολόπουλου>> και παρέχει αξιόλογες και ειδικευμένες υπηρεσίες στα ποικίλα κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν αρκετοί δημότες.

Στην πέμπτη κατηγορία ατόμων ανήκουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Όσον αφορά το δήμο Αγ. Βαρβάρας :

Για την προάσπιση των δικαιωμάτων και ευαισθητοποιημένοι για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι φίλοι των ΑΜΕΑ στην Αγ. Βαρβάρα ίδρυσαν το σωματείο με την επωνυμία: ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΔΗΜΟΥ ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ.

Ο σύλλογος αυτός παρ' ότι καθαρά ιδιωτική πρωτοβουλία εργάζεται, προωθώντας και επιδιώκοντας τη συνεργασία με κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς, την τοπική αυτοδιοίκηση και τους πολίτες, ώστε να εξασφαλίσει τα αναγκαία μέσα για την αντιμετώπιση των ποικίλων προβλημάτων των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Στο δήμο Περιστεριού τώρα :

Κάποιος ανάλογος σύλλογος ή πρόγραμμα δεν υφίσταται στο δήμο Περιστεριού, με μόνη εξαίρεση την πρόνοια του ΟΚΑΔΗΠ για την μετακίνηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε νοσοκομεία, σχολεία ή σχολές με ειδικά διαμορφωμένο mini-bus.

Τέλος, στην έκτη κατηγορία των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού ανήκουν τα άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (τσιγγάνοι, μετανάστες, αλλοδαποί και παλιννοστούντες).

Στο δήμο Περιστεριού :

Ο πληθυσμός του δήμου Περιστεριού σύμφωνα με στοιχεία που έχουμε, παρουσιάζει μεγαλύτερη ομοιογένεια από το δήμο της Αγ. Βαρβάρας χωρίς φυσικά να αποκλείονται ορισμένες ομάδες μεταναστών και παλιννοστούντων Ποντίων. Το γεγονός αυτό δικαιολογεί και αιτιολογεί την απουσία προγραμμάτων ειδικά για τσιγγάνους αλλά και για τις άλλες ομάδες.

Προγράμματα που έχουν βοηθήσει στην επαγγελματική αποκατάσταση ή ειδίκευση εκατοντάδες κάτοικους της περιοχής είναι:

α). Τα προγράμματα κατά του Κοινωνικού Αποκλεισμού που πραγματοποιεί ο ΑΣΔΑ.

β). οι υπηρεσίες υποστήριξης ανέργων και ειδικών ομάδων που προσφέρει το ΚΕΠΑ ειδικά σε παλιννοστούντες, μετανάστες, πρόσφυγες ή άτομα με γλωσσικές πολιτισμικές και θρησκευτικές ιδιαιτερότητες.

Ο δήμος Αγ. Βαρβάρας αντίθετα :

Έχει να επιδείξει πληθώρα φορέων που ασχολούνται με άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες.

Μέσα από την Κοινωνική Υπηρεσία προωθούνται:

α). Ενημέρωση και πολύπλευρη στήριξη παλιννοστούντων ομογενών για την ένταξή τους στην ελληνική κοινωνία.

β). Στα πλαίσια της κοινωνικής αλληλεγγύης παρέχεται δημιουργική απασχόληση παιδιών προσχολικής ηλικίας και ενισχυτική διδασκαλία παιδιών με αδυναμίες στην ελληνική γλώσσα (τσιγγάνοι, παλλιννοστούντες, μετανάστες).

γ). Συμμετοχή στο Πανελλαδικό Δίκτυο για την υποστήριξη των Ελλήνων Τσιγγάνων – Δίκτυο ROM το οποίο μάχεται για την καθιέρωση διαρκούς διαλόγου ανάμεσα στην πολιτεία της οποίας έχει την στήριξη, από το γραφείο του Πρωθυπουργού, τεσσάρων υπουργείων και άλλων φορέων, και την Τοπική Αυτοδιοίκηση, ώστε να επιτευχθεί η « κοινωνική συμμαχία » που θα αντιμετωπίσει το θέμα του κοινωνικού αποκλεισμού των Ελλήνων Τσιγγάνων.

δ). Ειδικά επιδοτούμενα προγράμματα με τη συνεργασία διαφόρων φορέων της Ελλάδας και του Εξωτερικού, για άτομα που υφίστανται αποκλεισμό από την αγορά εργασίας : 1). Για Τσιγγάνους και 2). Για παλλιννοστούντες Πόντιους.

ε). Στα πλαίσια της Κ.Υ. λειτουργεί το Κέντρο Πληροφόρησης και Υποστήριξης Τσιγγάνων, το οποίο παρέχει ψυχοκοινωνική στήριξη, ενημέρωση του πληθυσμού αυτού για τα δικαιώματά τους αλλά και διαμεσολάβηση μεταξύ υπηρεσιών και Τσιγγάνων για αποτελεσματική πρόσβασή τους στις παροχές της πολιτείας.

στ). Τέλος, υπάρχει και το Κέντρο Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών, το οποίο αξιοποιεί εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους και παρέχει συνοδευτικές υποστηρικτικές υπηρεσίες σε ευαίσθητες πληθυσμιακές ομάδες που παρακολουθούν προγράμματα κυρίως κατά του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας.

Θα ήταν σκόπιμο και δίκαιο λοιπόν να λάβουμε υπόψιν μας την ιδιαιτερότητα του δήμου Αγ. Βαρβάρας ο οποίος είναι τόπος συγκέντρωσης της κοινωνικής ομάδας των τσιγγάνων και μεγάλου ποσοστού των παλλιννοστούντων Ποντίων.

Έχοντας γνωρίσει μέσα από την συγκριτική μελέτη των Δήμων Αγ. Βαρβάρας και Περιστερίου που προηγήθηκαν, την ταυτότητα των δήμων αυτών και το σύνολο των υπηρεσιών που παρέχουν στον τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής, μπορούμε να πούμε ότι και οι δύο δήμοι ανταποκρίνονται στα κοινωνικά προβλήματα των δήμων τους, τα οποία δεν ταυτίζονται πάντα μεταξύ τους, είτε ως προς το είδος είτε ως προς το μέγεθος και εργάζονται και οι δύο για την άμβλυνσή τους με διαφορετικό τρόπο ο καθένας βέβαια και με αρκετές διαφοροποιήσεις ως προς την έκταση των οργανωμένων προσπαθειών και τους τομείς που απευθύνονται.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μέσα από την έρευνά μου στους Δήμους Αγ. Βαρβάρας και Περιστερίου προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα, τα οποία αντλήθηκαν από τις απαντήσεις των ερωτηματολογίων, από τις συζητήσεις που έγιναν με αρμόδιους υπαλλήλους και από την σχετική βιβλιογραφία που χρησιμοποίησα για την ολοκλήρωση της εργασίας αυτής. Αυτά είναι τα ακόλουθα:

- Έλλειψη συγκεκριμένων στοιχείων για διατιθέμενα κονδύλια στα προγράμματα Κοινωνικής Πολιτικής των Ο.Τ.Α., γεγονός το οποίο εν μέρη εξηγείται από την έλλειψη εξασφάλισης ξεχωριστής γραμμής προϋπολογισμού για τα ζητήματα Κοινωνικής Πολιτικής στον οικονομικό προγραμματισμό των Ο.Τ.Α.

- Στο μεγαλύτερο μέρος η χρηματοδότηση προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής εξασφαλίζεται από ίδιους πόρους, με εξαίρεση την περίπτωση των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών, με τις οποίες δίνεται για πρώτη φορά από το Ε.Κ.Τ. η δυνατότητα στους Ο.Τ.Α. να καλύψουν χρηματοδοτικά σφαιρικά προγράμματα κοινωνικής δράσης, εφ' όσον βέβαια καταφέρουν να αντιμετωπίσουν με επάρκεια και εφευρετικότητα (ανάθεση σε Δημοτικές Επιχειρήσεις ή ιδιώτες) τις περιοριστικές διαδικασίες του Δημόσιου Λογιστικού.

- Η μη αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών χρηματοδότησης για προγράμματα Κοινωνικής Πολιτικής όπως π.χ. ο θεσμός της χορηγίας

- Η σχέση με αρμόδιους Κεντρικούς Φορείς, καθώς και η Διεύθυνση Υγείας και Πρόνοιας των Νομαρχιών είναι υποτυπώδης έως ανύπαρκτη και όταν υπάρχει, συχνά έντονα ανταγωνιστική.

Βασικά προβλήματα που επισημαίνονται εδώ είναι:

- Η γραφειοκρατία και οι παρακωλυτικές διαδικασίες στην έγκριση Κοινοτικών Προγραμμάτων από τις Νομαρχίες.

Σαν άμεσες ανάγκες υποστήριξης των Ο.Τ.Α. από τα συλλογικά όργανα και τους εξειδικευμένους φορείς της Τ.Α., διαπιστώνεται σε επιχειρησιακό επίπεδο η αναγκαιότητα:

- Διάχυσης της πληροφόρησης και διερεύνησης των δυνατοτήτων χρηματοδότησης.
- Επεξεργασίας προδιαγραφών και μεθοδολογίας εκπόνησης κοινωνικών μελετών και ερευνών.

- Επεξεργασίας προδιαγραφών και μεθοδολογίας εκπόνησης κοινωνικών προγραμμάτων (σχεδιασμός, παρακολούθηση, αξιολόγηση).

- Δημιουργίας περιφερειακών κοινωνικών παρατηρητηρίων και περιφερειακών παρατηρητηρίων αγορών εργασίας.

- Μεταφοράς εμπειριών και τεχνογνωσίας και προώθησης διακρατικών συνεργασιών.

- Δημιουργίας μηχανισμού τεκμηρίωσης, ο οποίος να διευκολύνει την πρόσβαση σε μελέτες και στοιχεία που αφορούν τον Κοινωνικό Τομέα.

- Κατάρτιση εξειδικευμένου προσωπικού σε ζητήματα Κοινωνικού Σχεδιασμού, εφαρμογής και αξιολόγησης προγραμμάτων, διαχείρισης Κοινοτικών Προγραμμάτων του Κοινωνικού Τομέα, διεθνικών συνεργασιών.

Σε επίπεδο συλλογικής εκπροσώπησης τονίζεται η αναγκαιότητα για:

- Υποστήριξη του ρόλου και των θέσεων της Τ.Α. στα Κεντρικά Όργανα λήψης αποφάσεων π.χ. (ΚΕΣΥ) με σκοπό την προώθηση της κοινωνικής αποκέντρωσης.

- Διεκδίκηση σοβαρών ποσοστών Κοινοτικών χρηματοδοτήσεων, (Κ.Π.Σ. και Κοινοτικές Πρωτοβουλίες), για την προώθηση δυνατοτήτων παρέμβασης της Τ.Α. στον τομέα της εφαρμογής κοινωνικών προγραμμάτων και παροχής κοινωνικών υπηρεσιών.

Αναφορικά, με τις προοπτικές που διανοίγονται σε Κοινοτικό επίπεδο, οι διατάξεις της Συνθήκης του Μάαστριχτ, οι οποίες αναφέρονται στην Κοινωνική Πολιτική και το « Κοινωνικό Πρωτόκολλο », σηματοδοτούν την ενδυνάμωση της σημασίας της Κοινωνικής διάστασης και του ρόλου της Κοινότητας στον προσδιορισμό κατευθύνσεων για την Κοινωνική Ανάπτυξη στην Ευρώπη. Ειδικότερα, επιφέρουν διαφοροποιήσεις τόσο στο βασικό Κοινοτικό θεσμικό πλαίσιο όσο και στην πρακτική δραστηριοποίηση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σε αυτόν τον τομέα.

Σε θεσμικό επίπεδο:

- Προστίθενται νέοι στόχοι, όπως η εξασφάλιση της κοινωνικής προστασίας, η ενθάρρυνση του κοινωνικού διαλόγου, η ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων και η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

- Διευρύνονται οι νομοπαρασκευαστικές αρμοδιότητες της Ε.Ε., βεβαίως πάντα σε σχέση με την αρχή της επικουρικότητας, στους τομείς κατά πλειοψηφία:

- 1). υγεία και ασφάλεια
- 2). συνθήκες εργασίας
- 3). ισότητα γυναικών και ανδρών στο χώρο εργασίας
- 4). ένταξη των αποκλεισμένων από την αγορά εργασίας κατά ομοφωνία
- 5). κοινωνική ασφάλιση
- 6). προστασία και εκπροσώπηση εργαζομένων από τρίτες χώρες
- 7). δημιουργία απασχόλησης.

Σε επίπεδο πρακτικής δραστηριοποίησης θα πρέπει να προωθείται η αναδιάρθρωση των ταμείων εξασφαλίζοντας:

- Αύξηση των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων.
- Διατήρηση των βασικών αρχών της αναδιάρθρωσης:

1). γεωγραφική συγκέντρωση των διαθέσιμων πόρων σε περιοχές με αναπτυξιακή καθυστέρηση

2). προγραμματισμός

3). συνεργασία, η οποία συζητείται να επεκταθεί πέρα από τα εθνικά κράτη προς τις περιφερειακές και τοπικές αρχές, τους κοινωνικούς εταίρους και τις μη – Κυβερνητικές Οργανώσεις.

- Απλοποίηση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων (μείωση των σταδίων προγραμματισμού από τρία σε δύο).

- Ενδυνάμωση του ρόλου της παρακολούθησης και της συνεχιζόμενης Αξιολόγησης.

- Αλλαγή των αρχικών σκοπών – στόχων, που αναφέρονται στη μακροχρόνια ανεργία, στους νέους ανέργους και σε κοινωνικές κατηγορίες που αποκλείονται από την αγορά εργασίας με προοπτική να δοθεί έμφαση σε « παραδειγματικά και καινοτόμα » σχέδια.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Βάσει λοιπόν των προαναφερθέντων διαπιστώνουμε ότι και οι δύο Δήμοι με την αποτελεσματική μέθοδο παροχής ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα αποδεικνύουν την αναγκαιότητα της ύπαρξης Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τους κάτωθι λόγους:

- Τα μέλη που διοικούν τις μονάδες που συγκροτούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση προέρχονται από τον τοπικό πληθυσμό και έχουν πλήρη γνώση των τοπικών προβλημάτων.
- Η διοίκηση των μονάδων αυτών ασκεί μία πολύπλευρη δραστηριότητα και έχει την δυνατότητα να εξασφαλίζει μεγαλύτερο συντονισμό.
- Ο δημόσιος τομέας γενικά ωφελείται από την ύπαρξη μίας ουσιαστικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Με την ανεξαρτησία της η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει την δυνατότητα να παίρνει πρωτοβουλίες, να αποκτά εμπειρίες με αποτέλεσμα να είναι πρωτοπόρος στην προσφορά νέων υπηρεσιών ή μεθόδων διοίκησης και πετυχημένων ιδεών που μεταδίδονται και σε άλλους φορείς.
- Η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να αποτελέσει την άμυνα απέναντι στην ισχυρή Κεντρική Διοίκηση.

Οι συγκεκριμένοι αυτοί λόγοι αναδεικνύουν τον εκδημοκρατισμό και εκσυγχρονισμό του ελληνικού πολιτειακού συστήματος, με αποκέντρωση της πολιτικής και διοικητικής εξουσίας προς την Περιφερειακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση και τον ταυτόχρονο περιορισμό της Κεντρικής Διοίκησης και της Κυβέρνησης σε λειτουργίες επιτελικού και εθνικού χαρακτήρα.

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα των Δήμων Αγ. Βαρβάρας και Περιστερίου που παρά τις δυσκολίες και το χαρακτήρα της Τ.Α. κατόρθωσαν να δημιουργήσουν ένα καλά οργανωμένο σύστημα παροχής κοινωνικών φροντίδων. Η προσπάθεια αυτή αν και έγινε κάτω από το δεσμευτικό πλαίσιο της κεντρικής διοίκησης που λειτουργεί ως τροχοπέδη, έκανε αισθητή την ανάγκη της Τ.Α. σε θέματα κοινωνικής πολιτικής και έδωσε το χαρακτήρα υπόσχεσης για μελλοντικές καλύτερες και μεγαλύτερες πρωτοβουλίες σε τέτοιου είδους ευαίσθητα θέματα, αρκεί η κεντρική διοίκηση να το επιτρέψει με κάθε τρόπο.

Όσον αφορά την ανάληψη πρωτοβουλιών κοινωνικού χαρακτήρα παρατηρούμε ότι και οι δύο δήμοι έχουν αναπτύξει ένα άριστο σύστημα τόσο εξασφάλισης χρηματοδότησης και συμμετοχής σε Κοινοτικά προγράμματα, όσο και εσωτερικής οργάνωσης φορέων και δραστηριοτήτων στα γεωγραφικά πλαίσια των δήμων.

Οι διαφορές που υπάρχουν τόσο στο μέγεθος των πρωτοβουλιών αυτών όσο και στον αριθμό των φορέων είναι κατανοητές και δικαιολογημένες αν εξετάσουμε τα χαρακτηριστικά των δύο πόλεων – δήμων.

Η Αγ.Βαρβάρα κατόρθωσε παρόλη την μικρή της δύναμη να επιδεικνύει μια ταυτότητα με έντονο το κοινωνικό στοιχείο. Τόπος συγκέντρωσης της κοινωνικής ομάδας των Τσιγγάνων σε σημαντικό βαθμό κινούν τα γρανάζια της πόλης με την έντονη συμμετοχή τους στην οικονομική ζωή της. Έτσι, κατάφερε να καλυτερεύσει τη ζωή πολλών πολιτών της και να δημιουργήσει ένα δίκτυο φροντίδων για τα άτομα που έχουν προβλήματα κάθε είδους, όλων των κοινωνικών ομάδων που κατοικούν σήμερα στην πόλη.

Το Περιστερι από την άλλη, σαν ο 4ος δήμος της χώρας και ο μητροπολιτικός δήμος της Δυτικής Αθήνας, με μεγαλύτερη οικονομική δυνατότητα τόσο από πόρους που προέρχονται από τα δημοτικά τέλη, όσο και από κρατικές και κοινοτικές επιχορηγήσεις, έχει καταφέρει να δημιουργήσει έναν αυτόνομο Κοινωνικό τομέα ο οποίος έχει αναλάβει την έρευνα την οργάνωση, τον σχεδιασμό, τον έλεγχο, την δημιουργία, την λειτουργία και την εξασφάλιση χρηματοδοτήσεων για πρωτοβουλίες κοινωνικού χαρακτήρα.

Σημαντικός και αναγκαίος λοιπόν ο ρόλος της Τ.Α. στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής, πιο σημαντικός και χρήσιμος μπορεί να γίνει αν δοθούν σε αυτόν περισσότερα κίνητρα και ελευθερία αποφάσεων από την κεντρική διοίκηση προς όφελος της ίδιας, αλλά και των πολιτών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΔΗΜΟΥ ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ**ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ:****Α. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ:**

1. ΔΗΜΟΣ: ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ.
2. ΝΟΜΟΣ: ΑΤΤΙΚΗΣ.
3. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

(ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΥ Η' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ):

3.1 Όνομα : ΛΑΜΠΡΟΣ.

3.2 Επώνυμο : ΜΙΧΟΣ.

3.3 Αξίωμα : ΔΗΜΑΡΧΟΣ.

3.4 Επαγ. Ιδιότητα: ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ.

3.5 Τηλέφωνο : 2105402365

4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ:

5.1 Όνομα : ΑΘΑΝΑΣΙΑ.

5.2 Επώνυμο : ΣΙΑΠΕΡΑ.

5.3 Ειδικότητα : ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ – ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΣ.

5.4 Αρμοδιότητα : Δ/ΝΤΡΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.

5.5 Δ/ση Γραφ. : ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥΣ 8.

5.6 Τηλ. Γραφείου: 2105402306

5.7 FAX : 2105402410

Β. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ

1. Συνολικός πληθυσμός Δήμου (απογραφής 2001)	31354
2. Πληθυσμός Δήμου κατά κατηγορίες αμφοτέρων (απογραφής 2001).	
2.1 Παιδιά ηλικίας (0-14ετών).	5148
2.2 Έφηβοι-νέοι (15-24ετών).	4959
2.3 Άτομα (25-39ετών).	7587
2.4 Άτομα (40-54ετών).	6313
2.5 Άτομα (55-64ετών).	3015
2.6 Άτομα (65-79ετών).	3751
2.7 Άτομα 80 ετών και άνω.	581
2.8 Άνδρες.	15249
2.10 Γυναίκες.	16105
2.11 Άνεργοι.	1699
2.12 Οικονομικώς ενεργός πληθυσμός.	12976
2.13 Οικονομικώς μη ενεργός πληθυσμός.	18378
3. Έχει ο Δήμος σας Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα;	
3.1 Όχι	
3.2 Ναι	X

Γ. ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟ

1. Μέσα από ποια οργανωτική δομή ασκείται η κοινωνική πολιτική στο Δήμο σας;

1.1 Μέσα από τις υπάρχουσες υπηρεσίες

1.2 Μέσα από εξειδικευμένη, ατύπως λειτουργούσα υπηρεσία

1.2.1 Ένα στέλεχος (π.χ. κοινωνική λειτουργός)

1.2.2 Κεντρική υπηρεσία του Δήμου

1.2.3 Άλλο (ποιο).....

1.3 Ειδική υπηρεσία του Δήμου (η οποία έχει ενταχθεί στο οργανόγραμμα)

1.4 Νομικό Πρόσωπο του Δήμου του Δ.Κ.Κ.:

1.4.1 Οργανισμός κοινωνικής πολιτικής

1.4.2 Κ.Α.Π.Η.

1.4.3 Πολιτιστικό κέντρο

1.4.4 Άλλο (ποιο):

α). Κέντρο Φιλίας και Αλληλεγγύης.

β). 3 Παιδικό Σταθμοί

γ). 2 Βρεφονηπιακοί Σταθμοί.

1.5 Δημοτική Επιχείρηση

1.6 Διαδημοτική Επιχείρηση

1.7 Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι

2. Από πού προέρχονται τα κονδύλια για κάθε οργανωτική δομή; (π.χ. επιδότηση από Δήμο, από ΕΟΚ, δωρεά κ.α.)

2.1 Επιδότηση από Δήμο.

2.2 Ευρωπαϊκά Προγράμματα.

2.3 Δωρεές.

2.4 Επιδότηση Υπουργείων.

2.5 Ιδιώτες (τροφεία).

3. Πόσα άτομα εργάζονται στον/ στους φορείς άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου σας;

	Μόνιμοι	Μη-μόνιμοι	Άντρες	Γυναίκες
3.1	5	6	2	4
3.2	18	18		25
3.3	4			4
3.4		3		3
3.5		9		

4. Ποιο είναι το σύνολο των εργαζομένων στις υπηρεσίες του Δήμου;

4.1 Εργαζόμενοι μόνιμοι	Σύνολο	92	άντρες	62	γυναίκες	30
4.2 Εργαζόμενοι μη μόνιμοι	Σύνολο	30	άντρες	11	γυναίκες	19
4.3 Εργαζόμενοι άτομα με ειδικές ανάγκες	Σύνολο	—	άντρες	—	γυναίκες	—
4.4 Εργαζόμενοι παλιννοστούντες	Σύνολο	—	άντρες	—	γυναίκες	—
4.5 Εθελοντές	Σύνολο	2	άντρες	—	γυναίκες	2

5. Ποια όργανα υποστηρίζουν τη Δημοτική Αρχή στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής;

5.1 Επιτροπή Πρόνοιας

5.2 Επιτροπή Υγείας

5.3 Επιτροπή Παιδείας

5.4 Άλλα (αναφέρατε ποια)

5.5 Τοπικοί Σύλλογοι.

5.6 Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

6. Συνεργάζονται ειδικοί εξωτερικοί επαγγελματίες στα προγράμματα του δήμου σας;

6.1 Ναι

6.2 Όχι

Αν ναι ποιες ειδικότητες;

6.1.1 Οικονομολόγος

6.1.2 Κοινωνιολόγος

6.1.3 Κοινωνικός λειτουργός

6.1.4 Παθολόγος _ **Ιατρός Εργασίας.**

6.1.5 Παιδίατρος

6.1.6 Οδοντίατρος

6.1.7 Ψυχολόγος

6.1.8 Ψυχίατρος

6.1.9 Επισκέπτης υγείας

6.1.10 Άλλοι

Δ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

1. Ποια είναι η σχέση σας με τα Υπουργεία Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Παιδείας, Πολιτισμού;

(Προσδιορίστε το Υπουργείο, τι αφορά η σχέση ειδικότερα, τα θετικά και αρνητικά της σημεία).

Συνεργαζόμαστε με όλα τα Υπουργεία για άντληση πληροφόρησης, αξιοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων και υποστήριξη σε προγράμματα Τοπικής ανάπτυξης.

Αρνητικά σημεία: Δυσκαμψία, χρονοβόρες διαδικασίες, πέρασμα αρμοδιοτήτων χωρίς την ανάλογη οικονομική υποστήριξη.

2. Ποια είναι η σχέση σας με τις αρμόδιες Διευθύνσεις σε επίπεδο Νομαρχίας.

(Προσδιορίστε με ποιες διευθύνσεις, τι αφορά η σχέση, ποια τα θετικά και αρνητικά της σημεία).

α). Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας Αιγάλεω.

β). Διεύθυνση Υγιεινής.

Θετικά Σημεία: Αξιοποίηση των υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση των Δημοτών σε Τοπικό επίπεδο.

Αρνητικά Σημεία: Παλαιές αντιλήψεις και κακή νοοτροπία εξυπηρέτησης του πολίτη.

3. Υπάρχει συνεργασία με τους συλλογικούς φορείς και τους μηχανισμούς υποστήριξης της Αυτοδιοίκησης;

3.1 ΚΕΔΚΕ

X

3.2 ΤΕΔΚ

X

3.3 ΕΕΤΑΑ

X

3.4 Αναπτυξιακές εταιρείες

X

3.α). Σε τι συνίσταται αυτή η σχέση, ποια τα θετικά και αρνητικά της σημεία;

Στην υποστήριξη, στην προώθηση των δράσεων που σχεδιάζονται, στην ισχυροποίηση του ρόλου της τοπικής αυτοδιοίκησης, αξιοποίηση ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων. (Θετικά Σημεία).

4. Ποιοι άλλοι φορείς υποστηρίζουν το Δήμο σας στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής;

4.1 Ιδιωτική κερδοσκοπική πρωτοβουλία

4.2 Ιδιωτική μη κερδοσκοπική πρωτοβουλία

4.3 Εκκλησία

4.4 Εθνικό Οργανισμό Πρόνοιας (ΕΟΠ)

4.5 Εθελοντικούς φορείς (ΧΕΝ, Όμιλος εθελοντών, Ερυθρός Σταυρός κ.α.)

4.6 Μαζικούς φορείς (σύλλογοι εξωραϊστικοί, γυναικών, αντιστασιακών κ.α.)

4.7 Συνδέσμους εργοδοτών

4.8 Συνδέσμους εργαζομένων

4.9 Άλλο (ποιον): **ΔΙΚΤΥΟ ROM.**

4.α. Σε τι συνίσταται η υποστήριξη;

Στην συνεργασία για ανάπτυξη κοινών δράσεων, δημιουργία συμμαχιών.

4.β. Εκτός από την υποστήριξη που τυχόν έχετε ,τι άλλη θα θέλατε και από ποιους φορείς;

‘Όσες φορές χρειαστήκαμε την υποστήριξη φορέων βρήκαμε ανταπόκριση εφόσον δεν υπήρχαν αντικειμενικές δυσκολίες.

Ε. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ / ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

1. Στο Δήμο σας λειτουργούν συνοικιακά συμβούλια;

1.1 Ναι

1.2 Όχι

2. Πόσες Συνελεύσεις κατοίκων έχουν γίνει στη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών;

Και ποια η γνώμη σας για αυτές;

2.1 Χάσιμο χρόνου

2.2 Απλά ενημερωτικής

2.3 Σημαντικές γιατί ακούστηκαν οι απόψεις των πολιτών

2.4 Αποτελεσματικές γιατί βοήθησαν να δοθούν λύσεις σε προβλήματα του

Δήμου.

3. Με ποιο τρόπο πληροφορούνται οι δημότες για τα προγράμματα και τις υπηρεσίες του Δήμου;

3.1 Από τα συνοικιακά συμβούλια

3.2 Με γραπτές ανακοινώσεις, μπροσούρες κ.λ.π.

3.3 Από τοπικό ραδιοφωνικό σταθμό ή άλλο ΜΜΕ

3.4 Από τον τοπικό τύπο

3.5 Από τους τοπικούς φορείς

3.6 Από υπηρεσία πληροφόρησης του Δήμου

3.7 Άλλο τρόπο (ποιο) **Τηλεφωνικές Επικοινωνίες.**

3.8 **Προσωπικές Επαφές.**

4. Με ποιο τρόπο πληροφορείται ο Δήμος για τις ανάγκες και τα προβλήματα των Δημοτών;

4.1 Από τα συνοικιακά συμβούλια

4.2 Από τους τοπικούς φορείς

4.3 Από κοινωνικές μελέτες που αφορούν το Δήμο

X

4.4 Από ανθρώπους "κλειδιά" της κοινότητας

X

4.5 Από ειδικές επιτροπές πρωτοβουλίες δημοτών

4.6 Από τον τοπικό τύπο και τα ΜΜΕ

X

4.7 Άλλη πηγή (ποια):

ΣΤ. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

1. Πόσο σοβαρά θεωρεί ο Δήμος σας τα παρακάτω προβλήματα για την περιοχή του; (Απαντήστε γράφοντας το αντίστοιχο νούμερο 1, 2 ή 3, ανάλογα με το βαθμό της σοβαρότητας).

1. Καθόλου
2. Αρκετά
3. Πολύ

1.1 Ανεπάρκεια νερού

1

1.2 Προβλήματα ηλεκτροδότησης

1

1.3 Προβλήματα δικτύου ΟΤΕ

1

1.4 Προβλήματα αποχέτευσης

1

1.5 Πυκνοκατοίκηση

2

1.6 Βιομηχανίες στο χώρο κατοικίας

2

1.7 Σκουπίδια

1

1.8 Νέφος / ρύπανση περιβάλλοντος

3

1.9 Έλλειψη παιδότοπων

2

1.10 Έλλειψη πρασίνου και πάρκων

2

1.11 Κακή ρυμοτομία

2

1.12 Έλλειψη εμπορικού κέντρου	2
1.13 Ανεπάρκεια λαϊκών αγορών	1
1.14 Κακή συγκοινωνία	3
1.15 Μοναχικά άτομα τρίτης ηλικίας	2
1.16 Άτομα με ειδικές ανάγκες	2
1.17 Παλιννοστούντες-ιδιαίτερα άνεργοι ή υποαπασχολούμενοι	3
1.18 Πρόσφυγες	2
1.19 Παράνομοι πρόσφυγες	2
1.20 Έλλειψη παιδικών σταθμών	2
1.21 Ανεπάρκεια σχολείων / νηπιαγωγείων	2
1.22 Έλλειψη κέντρου υγείας	1
1.23 Έλλειψη δημοτικού ιατρείου	1
1.24 Έλλειψη ΚΑΠΗ	1
1.25 Έλλειψη κέντρων νεότητας	1
1.26 Έλλειψη κατάλληλα διαμορφωμένων χώρων για άθληση	1
1.27 Υποβαθμισμένες κατοικίες	3
1.28 Εγκληματικότητα	2
1.29 Ναρκωτικά	2
1.30 Αλκοολισμός	2
2. Έχουν γίνει προσπάθειες παρέμβασης;	
2.1 Από το Δήμο	X
2.2 Από κρατικές υπηρεσίες	

2.3 Από εθελοντικούς φορείς	☐
2.4 Από την ιδιωτική πρωτοβουλία	☐
2.5 Από το Δήμο σε συνεργασία με άλλους κρατικούς φορείς	☒
2.6 Από το Δήμο σε συνεργασία με άλλους ιδιωτικούς φορείς	☒

Z. ΑΠΟΨΕΙΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΓΕΝΙΚΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟ

Αναπτύξτε ελεύθερα απόψεις και προτάσεις ως προς τις δυνατότητες άσκησης κοινωνικής πολιτικής του Δήμου, σε σχέση τουλάχιστον με τα εξής σημεία:

1. Το Θεσμικό Πλαίσιο:

Περισσότερες αρμοδιότητες με την διάθεση των ανάλογων κονδυλίων για την πρόσληψη προσωπικού και υλοποίηση δράσεων.

2. Τη στάση και το ρόλο των Δημόσιων Φορέων Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής:

Είναι καλό να τάσσονται δίπλα στο Δήμο με ενεργό επιτελικό ρόλο και όχι αποστασιοποιημένοι.

3. Τη διαθεσιμότητα και επάρκεια υλικών και ανθρώπινων πόρων:

Είναι πολύ σημαντική η διαθεσιμότητα και των δύο με την προϋπόθεση να είναι συνεχής και σταθερή.

4. Την παροχή εξειδικευμένης υποστήριξης και τεχνογνωσίας από άλλους φορείς:

Είναι σημαντική και έχουμε καταφέρει να την έχουμε.

5. Την οργάνωση, διοίκηση και τον τρόπο λειτουργίας των υπηρεσιών:

Αυτό που κρίνουμε σημαντικό είναι η κοινή φιλοσοφία, ο ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας και οι παρεχόμενες υπηρεσίες να είναι αλληλοσυμπληρούμενες.

6. Τις στάσεις και αντιλήψεις των αρχών του Δήμου ως προς τις δυνατότητες ανάπτυξης κοινωνικής πολιτικής του Δήμου:

Οι αντιλήψεις κρίνονται προοδευτικές γιατί στόχος όλων των δράσεων και των προγραμμάτων είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής του πολίτη.

7. Τη στάση και το ρόλο των συλλογικών οργάνων (ΚΕΔΚΕ, ΤΕΔΚ):

Βρίσκονται κοντά στο Δήμο και υποστηρίζουν τις τοπικές πρωτοβουλίες.

8. Τις στάσεις και αντιλήψεις των Δημοτών.

Βοηθούν και συμμετέχουν στον σχεδιασμό της κοινωνικής πολιτικής και έχουν ενεργό ρόλο.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

1. ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: **Στο πλαίσιο λειτουργίας της κεντρικής κοινωνικής υπηρεσίας, λειτουργεί ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ.**

2. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: **Αριστομένους 8.**

3. ΥΠΗΡΕΣΙΑ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΟΥ ΣΤΕΓΑΖΕΤΑΙ:

3.1 Σε κεντρικό κτίριο του Δήμου.

3.2 Σε κτίριο σε επίπεδο γειτονιάς.

3.3 Μαζί με άλλη υπηρεσία (ποια): **Κεντρική Κοινωνική Υπηρεσία.**

4. ΤΗΛΕΦΩΝΟ: **2105402306**

FAX: **2105402410**

5. ΗΜΕΡΕΣ ΚΑΙ ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ: **Δευτέρα – Παρασκευή , 07:30 – 15:00**

6. ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ: **Αθανασία Σιαπέρα.**

7. ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: **Πανεπιστημιακή.**

8. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΤΑ: **Οικονομολόγος – Αρχαιολόγος.**

Α. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ - ΣΤΟΧΟΣ

1. Ποιες πληθυσμιακές ομάδες εξυπηρετεί η υπηρεσία / πρόγραμμα;
(Σημειώστε μια ή περισσότερες ομάδες ανάλογα με την υπηρεσία).

1.1 Παιδιά

1.2 Νέοι

1.3 Γυναίκες

1.4 Ηλικιωμένοι

1.5 Άτομα με ειδικές ανάγκες

1.6 Παλινοστούντες

1.7 Γενικός πληθυσμός

Β. ΘΕΣΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

1. Ποια είναι η θεσμική της μορφή;

1.1 Ν.Π.Δ.Δ.

1.2 Μέσα από τις υπάρχουσες υπηρεσίες του Δήμου

- 1.3 Εξειδικευμένη, ατύπως λειτουργούσα υπηρεσία.
- 1.4 Ειδική υπηρεσία του Δήμου (η οποία έχει ενταχθεί στο οργανόγραμμα)
- 1.5 Νομικό Πρόσωπο του Δήμου, του Δ.Κ.Κ. (ποιο)
- 1.6 Ίδρυμα (αναφέρατε ονομασία)
- 1.7 Κοινή υπηρεσία περισσότερων Δήμων

2. Η Υπηρεσία / πρόγραμμα πραγματοποιείται σε συνεργασία με άλλο φορέα;
(π.χ. Νοσοκομείο, Ασφαλιστικό φορέα, Γ.Γ. Νέας Γενιάς, Γραμματεία Ισότητας κ.α.).

- 2.1 Όχι
- 2.2 Ναι

2.2.1 Ποιόν; **Νοσοκομεία, φορείς υγείας, εθελοντές ιδιώτες, γιατροί, νοσηλευτικό προσωπικό όλων των ΚΑΠΗ.**

3. Η υπηρεσία / πρόγραμμα διοικείται από:

- 3.1 Διοικητικό Συμβούλιο
- 3.2 Διοικούσα επιτροπή
- 3.3 Συντονιστική επιτροπή Φορέων

3.4 Άλλο (ποιο): **Το πρόγραμμα συντονίζεται και εποπτεύεται από την Κεντρική Κοινωνική Υπηρεσία.**

Γ. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. Προσφερόμενες υπηρεσίες
- 1.1 **Αγωγή Υγείας (ατομική και ομαδική).**

1.2 **Προληπτικές Εξετάσεις**

1.3

1.4

1.5

1. Με ραντεβού	☒
2. Με αριθμό προτεραιότητας	☒
3. Σε χώρους άλλων φορέων	☒
4. Με τη μορφή κινητής μονάδας	☐
5. Άλλοι τρόποι (ποιοι)	☐
3. Συμμετέχουν οικονομικά οι εξυπηρετούμενοι;	☐
3.1 Ναι	☐
3.2 Όχι	☒
3.3 Ποιο είναι το ποσοστό επί του κόστους;	☐
4. Από πού χρηματοδοτείται η Υπηρεσία / πρόγραμμα;	
4.1 Επιχορήγηση από το Δήμο	☒
4.2 Επιχορηγήσεις από Δημόσιο τομέα
(π.χ. Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας , ΟΑΕΔ)	☐
4.3 Δωρεές	☒
4.4 Άλλες πηγές εσόδων; (ποιες)	☐

5. Αρμόδια αρχή που ασκεί τον έλεγχο: **Περιφέρεια και Δημόσια Ταμειακή Υπηρεσία.**

6. Τρόπος άσκησης ελέγχου: **Έλεγχος Αποφάσεων και Έλεγχος Οικονομικών.**

Δ. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

1. Πώς σχεδιάστηκε η υπηρεσία (σημειώστε ένα ή περισσότερα)

1.1 Προηγήθηκε μελέτη εκτίμησης αναγκών από ειδικούς

1.2 Στη βάση στατιστικών δεδομένων από επίσημες πηγές

1.3 Μετά αιτήματα πληθυσμιακών ομάδων

1.4 Από προσωπικές εκτιμήσεις στελεχών του Δήμου

1.5 Άλλο

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Παρακαλούμε εκφράστε τη γνώμη σας για το ερωτηματολόγιο:

1. Ως προς την έκταση:

1.1 Άσκοπα μεγάλο

1.2 Εύλογα μεγάλο

1.3 Μέτριο

1.4 Μικρό

2. Ως προς τον τρόπο συμπλήρωσης του:

2.1 Πολύ δύσκολο

2.2 Αρκετά δύσκολο

2.3 Αρκετά εύκολο

2.4 Εύκολο

3. Ως προς την κάλυψη των θεμάτων:

3.1 Καλύπτει πλήρως

3.2 Καλύπτει σε μεγάλο βαθμό

3.3 Καλύπτει μερικώς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ**ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ:****A. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ:**

1. ΔΗΜΟΣ: ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ.
2. ΝΟΜΟΣ: ΑΤΤΙΚΗΣ.
3. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

(ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΥ Η' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ):

3.1 Όνομα : ΑΝΔΡΕΑΣ.

3.2 Επώνυμο : ΣΧΙΖΑΣ.

3.3 Αξίωμα : ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΔΗΜΟΥ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ.

3.4 Επαγ. Ιδιότητα: ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ.

3.5 Τηλέφωνο : 2105743376.

4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ:

5.1 Όνομα : ΙΩΑΝΝΑ ΚΑΙ ΚΑΝΕΛΛΑ.

5.2 Επώνυμο : ΣΑΒΒΑΚΗ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ (ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ).

5.3 Ειδικότητα : ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΟΙ.

5.4 Αρμοδιότητα : ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ.

5.5 Δ/ση Γραφ. : ΠΛΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ.

5.6 Τηλ. Γραφείου: 2105743376 ΚΑΙ 2105742313.

5.7 FAX : 2105758555.

Β. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ

1. Συνολικός πληθυσμός Δήμου (απογραφής 2001)	146743
2. Πληθυσμός Δήμου κατά κατηγορίες αμφοτέρων (απογραφής 2001)	
2.1 Παιδιά ηλικίας (0-14ετών).	22824
2.2 Έφηβοι-νέοι (15-24ετών).	21903
2.3 Άτομα (25-39ετών).	38136
2.4 Άτομα (40-54ετών).	30082
2.5 Άτομα (55-64ετών).	14514
2.6 Άτομα (65-79ετών).	16189
2.7 Άτομα 80 ετών και άνω.	3095
2.8 Άντρες.	72391
2.9 Γυναίκες.	74352
2.10 Άνεργοι.	6490
2.11 Οικονομικώς ενεργός πληθυσμός.	65759
2.12 Οικονομικώς μη ενεργός πληθυσμός.	80984

3. Έχει ο Δήμος σας Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα;

3.1 Όχι

3.2 Ναι

X

Γ. ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟ

1. Μέσα από ποια οργανωτική δομή ασκείται η κοινωνική πολιτική στο Δήμο σας;

1.1 Μέσα από τις υπάρχουσες υπηρεσίες

1.2 Μέσα από εξειδικευμένη, ατύπως λειτουργούσα υπηρεσία

1.2.1 Ένα στέλεχος (π.χ. κοινωνική λειτουργός)

1.2.2 Κεντρική υπηρεσία του Δήμου

1.2.3 Άλλο (ποιο): **Οργανισμός Κοινωνικής Αλληλεγγύης Δήμου**

Περιστερίου.Ν.Π.Δ.Δ.

1.3 Ειδική υπηρεσία του Δήμου (η οποία έχει ενταχθεί στο οργανόγραμμα)

1.4 Νομικό Πρόσωπο του Δήμου του Δ.Κ.Κ.:

1.4.1 Οργανισμός κοινωνικής πολιτικής

1.4.2 Κ.Α.Π.Η.

1.4.3 Πολιτιστικό κέντρο

1.4.4 Άλλο (ποιο): **Δημοτικοί – Βρεφονηπιακοί Σταθμοί.**

1.5 Δημοτική Επιχείρηση

1.6 Διαδημοτική Επιχείρηση

1.7 Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι

2. Από πού προέρχονται τα κονδύλια για κάθε οργανωτική δομή; (π.χ. επιδότηση από Δήμο, από ΕΟΚ, δωρεά κ.α.)

2.1 **Επιχορήγηση από το Δήμο.**

3. Πόσα άτομα εργάζονται στον/ στους φορείς άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου σας;

	Μόνιμοι	Μη-μόνιμοι	Άντρες	Γυναίκες
3.1	1	8	—	9
3.2				
3.3				
3.4				
3.5				

4. Ποιο είναι το σύνολο των εργαζομένων στις υπηρεσίες του Δήμου;

4.1 Εργαζόμενοι μόνιμοι	Σύνολο	662	άντρες	—	γυναίκες	—
4.2 Εργαζόμενοι μη μόνιμοι	Σύνολο	300	άντρες		γυναίκες	—
4.3 Εργαζόμενοι άτομα με ειδικές ανάγκες	Σύνολο	60	άντρες	—	γυναίκες	—
4.4 Εργαζόμενοι παλιννοστούντες	Σύνολο	10	άντρες	—	γυναίκες	—
4.5 Εθελοντές	Σύνολο	—	άντρες	—	γυναίκες	—

5. Ποια όργανα υποστηρίζουν τη Δημοτική Αρχή στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής;

5.1 Επιτροπή Πρόνοιας	
5.2 Επιτροπή Υγείας	
5.3 Επιτροπή Παιδείας	

5.4 Άλλα (αναφέρατε ποια):

5.5 Τοπικοί Σύλλογοι.

5.6 Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

6. Συνεργάζονται ειδικοί εξωτερικοί επαγγελματίες στα προγράμματα του δήμου σας;

6.1 Ναι

6.2 Όχι

Αν ναι ποιες ειδικότητες;

6.1.1 Οικονομολόγος

6.1.2 Κοινωνιολόγος

6.1.3 Κοινωνικός λειτουργός

6.1.4 Παθολόγος

6.1.5 Παιδίατρος

6.1.6 Οδοντίατρος

6.1.7 Ψυχολόγος

6.1.8 Ψυχίατρος

6.1.9 Επισκέπτης υγείας

6.1.10 Άλλοι: **Διοικητικοί Υπάλληλοι**

Δ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

1. Ποια είναι η σχέση σας με τα Υπουργεία Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Παιδείας, Πολιτισμού;

(Προσδιορίστε το Υπουργείο, τι αφορά η σχέση ειδικότερα, τα θετικά και αρνητικά της σημεία).

Αποστασιοποιημένη σχέση.

2. Ποια είναι η σχέση σας με τις αρμόδιες Διευθύνσεις σε επίπεδο Νομαρχίας.

(Προσδιορίστε με ποιες διευθύνσεις, τι αφορά η σχέση, ποια τα θετικά και αρνητικά της σημεία).

Δεν έχουμε κάποια σχέση.

3. Υπάρχει συνεργασία με τους συλλογικούς φορείς και τους μηχανισμούς υποστήριξης της

Αυτοδιοίκησης;

3.1 ΚΕΔΚΕ

3.2 ΤΕΔΚ

3.3 ΕΕΤΑΑ

3.4 Αναπτυξιακές εταιρείες

3.α). Σε τι συνίσταται αυτή η σχέση, ποια τα θετικά και αρνητικά της σημεία;

Συνεργασία σε παροχή πληροφοριών.(Θετικά).

4. Ποιοι άλλοι φορείς υποστηρίζουν το Δήμο σας στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής;

4.1 Ιδιωτική κερδοσκοπική πρωτοβουλία

4.2 Ιδιωτική μη κερδοσκοπική πρωτοβουλία

4.3 Εκκλησία

4.4 Εθνικό Οργανισμό Πρόνοιας (ΕΟΠ)

4.5 Εθελοντικούς φορείς (ΧΕΝ, Όμιλος εθελοντών, Ερυθρός Σταυρός κ.α.)

4.6 Μαζικούς φορείς (σύλλογοι εξωραϊστικοί, γυναικών, αντιστασιακών κ.α.)

4.7 Συνδέσμους εργοδοτών

4.8 Συνδέσμους εργαζομένων

4.9 Άλλο (ποιων): **1). Κέντρο Ψυχικής Υγείας, 2). ΟΑΕΔ, 3). Ειδικό Σχολείο.**

4.α. Σε τι συνίσταται η υποστήριξη;

Στην συνεργασία για παροχή πληροφοριών, παραπομπή πληροφοριών.

4.β. Εκτός από την υποστήριξη που τυχόν έχετε ,τι άλλη θα θέλατε και από ποιους φορείς;

Περισσότερες εξειδικευμένες πληροφορίες, ιδιαίτερα στον τομέα ψυχικής υγείας-ιατροπαιδαγωγικά.

Ε. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ / ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

1. Στο Δήμο σας λειτουργούν συνοικιακά συμβούλια;

1.1 Ναι

1.2 Όχι

2. Πόσες Συνελεύσεις κατοίκων έχουν γίνει στη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών;

3

Και ποια η γνώμη σας για αυτές ;

2.1 Χάσιμο χρόνου

2.2 Απλά ενημερωτικής

2.3 Σημαντικές γιατί ακούστηκαν οι απόψεις των πολιτών

2.4 Αποτελεσματικές γιατί βοήθησαν να δοθούν λύσεις σε προβλήματα του

Δήμου.

3. Με ποιο τρόπο πληροφορούνται οι δημότες για τα προγράμματα και τις υπηρεσίες του

Δήμου;

3.1 Από τα συνοικιακά συμβούλια

3.2 Με γραπτές ανακοινώσεις, μπροσούρες κ.λ.π.

3.3 Από τοπικό ραδιοφωνικό σταθμό ή άλλο ΜΜΕ

3.4 Από τον τοπικό τύπο

3.5 Από τους τοπικούς φορείς

3.6 Από υπηρεσία πληροφόρησης του Δήμου

3.7 Άλλο τρόπο (ποιο):

4. Με ποιο τρόπο πληροφορείται ο Δήμος για τις ανάγκες και τα προβλήματα των Δημοτών;

4.1 Από τα συνοικιακά συμβούλια

4.2 Από τους τοπικούς φορείς

4.3 Από κοινωνικές μελέτες που αφορούν το Δήμο

4.4 Από ανθρώπους "κλειδιά" της κοινότητας

4.5 Από ειδικές επιτροπές πρωτοβουλίες δημοτών

4.6 Από τον τοπικό τύπο και τα ΜΜΕ

4.7 Άλλη πηγή (ποια):

ΣΤ. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

1. Πόσο σοβαρά θεωρεί ο Δήμος σας τα παρακάτω προβλήματα για την περιοχή του; (Απαντήστε γράφοντας το αντίστοιχο νούμερο 1, 2 ή 3, ανάλογα με το βαθμό της σοβαρότητας).

1. Καθόλου

2. Αρκετά

3. Πολύ

1.1 Ανεπάρκεια νερού 1

1.2 Προβλήματα ηλεκτροδότησης 1

1.3 Προβλήματα δικτύου ΟΤΕ 1

1.4 Προβλήματα αποχέτευσης 1

1.5 Πυκνοκατοίκηση 3

1.6 Βιομηχανίες στο χώρο κατοικίας 1

1.7 Σκουπίδια 2

1.8 Νέφος / ρύπανση περιβάλλοντος 2

1.9 Έλλειψη παιδότοπων	1
1.10 Έλλειψη πρασίνου και πάρκων	2
1.11 Κακή ρυμοτομία	2
1.12 Έλλειψη εμπορικού κέντρου	1
1.13 Ανεπάρκεια λαϊκών αγορών	1
1.14 Κακή συγκοινωνία	2
1.15 Μοναχικά άτομα τρίτης ηλικίας	2
1.16 Άτομα με ειδικές ανάγκες	2
1.17 Παλιννοστούντες-ιδιαίτερα άνεργοι ή υποαπασχολούμενοι	2
1.18 Πρόσφυγες	2
1.19 Παράνομοι πρόσφυγες	2
1.20 Έλλειψη παιδικών σταθμών	2
1.21 Ανεπάρκεια σχολείων / νηπιαγωγείων	1
1.22 Έλλειψη κέντρου υγείας	2
1.23 Έλλειψη δημοτικού ιατρείου	1
1.24 Έλλειψη ΚΑΠΗ	1
1.25 Έλλειψη κέντρων νεότητας	2
1.26 Έλλειψη κατάλληλα διαμορφωμένων χώρων για άθληση	1
1.27 Υποβαθμισμένες κατοικίες	2
1.28 Εγκληματικότητα	2
1.29 Ναρκωτικά	2
1.30 Αλκοολισμός	2

2. Έχουν γίνει προσπάθειες παρέμβασης;

2.1 Από το Δήμο	☒
2.2 Από κρατικές υπηρεσίες	☐
2.3 Από εθελοντικούς φορείς	☐
2.4 Από την ιδιωτική πρωτοβουλία	☐
2.5 Από το Δήμο σε συνεργασία με άλλους κρατικούς φορείς	☒
2.6 Από το Δήμο σε συνεργασία με άλλους ιδιωτικούς φορείς	☐

Z. ΑΠΟΨΕΙΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΓΕΝΙΚΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟ

Αναπτύξτε ελεύθερα απόψεις και προτάσεις ως προς τις δυνατότητες άσκησης κοινωνικής πολιτικής του Δήμου, σε σχέση τουλάχιστον με τα εξής σημεία:

1. Το Θεσμικό Πλαίσιο:

Να μετατραπεί ο Οργανισμός σε Κοινωνική Υπηρεσία.

2. Τη στάση και το ρόλο των Δημόσιων Φορέων Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής:

Δυσκολίες στη συνεργασία, και αποσπασματικότητα στις δράσεις.

3. Τη διαθεσιμότητα και επάρκεια υλικών και ανθρώπινων πόρων:

Έλλειψη μόνιμου προσωπικού στην υπηρεσία.

4. Την παροχή εξειδικευμένης υποστήριξης και τεχνογνωσίας από άλλους φορείς:

Περιορισμένη.

5. Την οργάνωση, διοίκηση και τον τρόπο λειτουργίας των υπηρεσιών:

Με πολλά περιθώρια βελτίωσης.

6. Τις στάσεις και αντιλήψεις των αρχών του Δήμου ως προς τις δυνατότητες ανάπτυξης κοινωνικής πολιτικής του Δήμου:

Ουδέτερη στάση.

7. Τη στάση και το ρόλο των συλλογικών οργάνων (ΚΕΔΚΕ, ΤΕΔΚ).

Τυπική συνεργασία.

8. Τις στάσεις και αντιλήψεις των Δημοτών:

Η στάση των Δημοτών απέναντι στο έργο του Οργανισμού είναι πολύ θετική.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

1. ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: **Οργανισμός Κοινωνικής Αλληλεγγύης Δήμου Περιστερίου.**

2. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: **Πλατεία Δημοκρατίας.**

3. ΥΠΗΡΕΣΙΑ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΟΥ ΣΤΕΓΑΖΕΤΑΙ:

3.1 Σε κεντρικό κτίριο του Δήμου

3.2 Σε κτίριο σε επίπεδο γειτονιάς

3.3 Μαζί με άλλη υπηρεσία (ποια):

4. ΤΗΛΕΦΩΝΟ: **2105742313**

FAX: **2105758555**

5. ΗΜΕΡΕΣ ΚΑΙ ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ: **Δευτέρα – Παρασκευή , 08:00 – 15:00.**

6. ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ: **Τσούτσου Χρυσούλα.**

7. ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: **Απόφοιτος Λυκείου.**

8. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΤΑ: **Διοικητικός Υπάλληλος.**

Α. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ - ΣΤΟΧΟΣ

1. Ποιες πληθυσμιακές ομάδες εξυπηρετεί η υπηρεσία / πρόγραμμα;
(Σημειώστε μια ή περισσότερες ομάδες ανάλογα με την υπηρεσία).

1.1 Παιδιά

1.2 Νέοι

1.3 Γυναίκες

1.4 Ηλικιωμένοι

1.5 Άτομα με ειδικές ανάγκες

1.6 Παλιννοστούντες

1.7 Γενικός πληθυσμός

Β. ΘΕΣΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

1. Ποια είναι η θεσμική της μορφή;

1.1 Ν.Π.Δ.Δ.

1.2 Μέσα από τις υπάρχουσες υπηρεσίες του Δήμου

1.3 Εξειδικευμένη, ατύπως λειτουργούσα υπηρεσία.

1.4 Ειδική υπηρεσία του Δήμου (η οποία έχει ενταχθεί στο οργανόγραμμα)

1.5 Νομικό Πρόσωπο του Δήμου, του Δ.Κ.Κ. (ποιο)

1.6 Ίδρυμα (αναφέρατε ονομασία)

1.7 Κοινή υπηρεσία περισσότερων Δήμων

2. Η Υπηρεσία / πρόγραμμα πραγματοποιείται σε συνεργασία με άλλο φορέα;
(π.χ. Νοσοκομείο, Ασφαλιστικό φορέα, Γ.Γ. Νέας Γενιάς, Γραμματεία Ισότητας κ.α.).

2.1 Όχι

2.2 Ναι

2.2.1 Ποιόν;

3. Η υπηρεσία / πρόγραμμα διοικείται από:

3.1 Διοικητικό Συμβούλιο

3.2 Διοικούσα επιτροπή

3.3 Συντονιστική επιτροπή Φορέων

3.4 Άλλο (ποιο):

Γ. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. Προσφερόμενες υπηρεσίες

1.1 **Πρόγραμμα Μετακίνησης ΑΜΕΑ**

1.2 **Πρόγραμμα Αιμοδοσίας**

1.3 **Πρόγραμμα Φιλοξενίας Παιδιών από Πρώην Γιουγκοσλαβία**

1.4 **Τράπεζα Τροφίμων**

1.5 **Οικονομικό Βοήθημα**

1.6 **Πρόγραμμα Κοινωνικού Τουρισμού**

1.7 **Πρόγραμμα Κατασκηνώσεων**

1. Με ραντεβού

2. Με αριθμό προτεραιότητας

3. Σε χώρους άλλων φορέων

4. Με τη μορφή κινητής μονάδας
5. Άλλοι τρόποι (ποιοι)
3. Συμμετέχουν οικονομικά οι εξυπηρετούμενοι;
- 3.1 Ναι
- 3.2 Όχι
- 3.3 Ποιο είναι το ποσοστό επί του κόστους;
4. Από πού χρηματοδοτείται η Υπηρεσία / πρόγραμμα;
- 4.1 Επιχορήγηση από το Δήμο
- 4.2 Επιχορηγήσεις από Δημόσιο τομέα
(π.χ. Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας , ΟΑΕΔ)
- 4.3 Δωρεές
- 4.4 Άλλες πηγές εσόδων; (ποιες)
5. Αρμόδια αρχή που ασκεί τον έλεγχο: **Περιφέρεια και Δημόσια Ταμειακή Υπηρεσία.**
6. Τρόπος άσκησης ελέγχου: **Έλεγχος Αποφάσεων και Έλεγχος Οικονομικών.**

Δ. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

1. Πώς σχεδιάστηκε η υπηρεσία (σημειώστε ένα ή περισσότερα)
- 1.1 Προηγήθηκε μελέτη εκτίμησης αναγκών από ειδικούς
- 1.2 Στη βάση στατιστικών δεδομένων από επίσημες πηγές
- 1.3 Μετά αιτήματα πληθυσμιακών ομάδων
- 1.4 Από προσωπικές εκτιμήσεις στελεχών του Δήμου

1.5 Άλλο

Ε. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Παρακαλούμε εκφράστε τη γνώμη σας για το ερωτηματολόγιο:

1. Ως προς την έκταση:

1.1 Άσκοπα μεγάλο

1.2 Εύλογα μεγάλο

1.3 Μέτριο

1.4 Μικρό

2. Ως προς τον τρόπο συμπλήρωσης του:

2.1 Πολύ δύσκολο

2.2 Αρκετά δύσκολο

2.3 Αρκετά εύκολο

2.4 Εύκολο

3. Ως προς την κάλυψη των θεμάτων:

3.1 Καλύπτει πλήρως

3.2 Καλύπτει σε μεγάλο βαθμό

3.3 Καλύπτει μερικώς

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α). Φ.Ε.Κ. - Αποφάσεις.

1. Τις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 2150/94 (ΦΕΚ98Α) «Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και άλλες διατάξεις».
2. Το Ν.2860/2000 «Διαχείριση, Παρακολούθηση και έλεγχος του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 25ΙΑ/14-11-2000).
3. Το Ν.2874/2000«Προώθηση στην απασχόληση και άλλες διατάξεις»,άρθρο 3 (ΦΕΚ286Α/29-12-2000).
4. Τις Αποφάσεις της Ε.Ε. με τις οποίες εγκρίθηκαν τα Επιχειρησιακά προγράμματα του ΚΙΣ 2000-2006, που εμπεριέχουν πόρους ΕΚΤ.

Β). Υλικό που αντλήθηκε από τους Δήμους.

Στατιστικά στοιχεία από το Δήμο της Αγ. Βαρβάρας.

Στατιστικά στοιχεία από το Δήμο του Περιστερίου.

Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου Αγ.Βαρβάρας, συλλογή υλικού και παρουσίαση, κ.Σμυρνή Φωτεινή.

Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου Περιστερίου. Υλικό και Πληροφορίες από τις υπεύθυνες του Ο.Κ.Α.ΔΗ.Π. κ.Σαββάκη και κ.Χριστοπούλου.

Συνομιλία με το Δήμαρχο της Αγ.Βαρβάρας κ. Λάμπρο Μίχο και με το Δήμαρχο του Περιστερίου κ. Ανδρέα Παχατουρίδη.

Γ). Σχετική βιβλιογραφία

ΑΜΙΤΣΗΣ Γ., Κοινωνική Πρόνοια, 1987, σελ. 106

ΓΕΤΙΜΗΣ Π. και ΓΡΑΒΑΡΗΣ Δ. (επιμ.), Κοινωνικό κράτος και Κοινωνική Πολιτική:

Η σύγχρονη προβληματική, Θεμέλιο, Αθήνα 1993, σελ. 172-178

Ε.Ε.Τ.Α.Α. - Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. Κοινωνική Πολιτική και Τ.Α., παρούσα κατάσταση και προοπτικές, μελέτη - έρευνα, Αθήνα 1995

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι διαρθρωτικές δράσεις 2000-2006, Παρατηρήσεις και Κανονισμοί, 1996,

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, η Εσωτερική Αγορά Τόμος 6 – Ιούλιος 1994 – GR. Προώθηση της Κοινωνικής Ευρώπης, σελ. 1 – 18.

ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ Ε., Η ιστορία της κοινωνικής προστασίας από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερα, Αθήνα 1977

ΚΑΝΑΡΑΣ Α., Ιστορία και διοικήσεις κοινωνικής πρόνοιας, Αθήνα 1977

ΚΡΕΜΑΛΗΣ Κ., Κοινωνική Πρόνοια, 1990, σελ. 39

- ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΗΣ Ι., Η κοινωνική πρόνοια διαμέσου των αιώνων, Αθήνα 1960.
- ΜΑΥΡΕΑΣ Κ., διδακτικές σημειώσεις στο μάθημα Διοικητική Πρακτική 11, Σ.Δ.Ο.-Δ.Μ.Υ.Π.,Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας 1999
- ΜΕΝΤΖΕΛΟΣ Α., διδακτικές σημειώσεις στο μάθημα Περιφερειακή Διοίκηση και Τ.Α., Σ.Δ.Ο.-Δ.Μ.Τ.Α., Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας 1999
- ΠΑΝΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ Κ., Κοινωνική Πρόνοια - Ιστορική εξέλιξη και σύγχρονες τάσεις, Αθήνα 1984,
- ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ Π., Κοινωνική Πρόνοια, μια γενική θεώρηση, Έλλην, Αθήνα 1996, σελ. 183-185 και σελ.205 και σελ. 250-252
- ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Μ., ΠΑΠΑΧΑΤΖΗΣ Ι. και ΔΕΝΔΙΑΣ Μ., Διοικητικό Δίκαιο, Αθήνα 1995, σελ.43-65
- ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ Ο., Εισαγωγή στην Κοινωνική Πολιτική, φάκελος σημειώσεων Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα 1999, σελ. 1-4 και 19
- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ. Κοινωνικός Προϋπολογισμός έτους 2004, σελ.45-47 και σελ. 80-101.

Δ). Διαδίκτυο.

Στατιστικά στοιχεία από την Ε.Σ.Υ.Ε. (Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος)

www.statistics.gr

Επίσης, έγινε άντληση πληροφοριών από τις εξής διευθύνσεις:

Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, www.ypakp.gr

Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, www.ypes.gr

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, www.ypetho.gr

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, www.ypepth.gr

Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, www.ypvp.gr

Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δυτικής Αθήνας, www.asda.gr

Δικτυακός Τόπος Αγ. Βαρβάρας, www.agvarv.gr

Δικτυακός Τόπος Περιστερίου, www.peristeri.gr